

KHAZINA-E-RAHMAT (GUJARATI)

ખજીવાણી રધમાદ

સરકારે મદ્દીના ક્રી ઘારી ઘારી દુઆઓં ઔર
ઈન કે ફવાઈદ કા મજમૂઆ

أَنْهَنُّ بِبُوَرِ الْعَلِيِّينَ وَالصَّلُوةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِ النَّزَارِ سَلِيمٌ أَمَا بَعْدُ فَأَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَنِ الرَّجِيمِ طِبْنَمُ اللَّهُ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ ط

کتاب پढنے کی دعاء

دینی کتاب یا اسلامی ساتھ کتاب پڑھنے سے پہلے جیسا میں دی ہوئی
دعاء پढ لیجیے یہ *إِنْ شَاءَ اللَّهُ عَزَّ ذِيَّلَهُ* کوچھ پڑھو یاد رکھو ॥۔ دعاء یہ ہے :

اللَّهُمَّ افْتَحْ عَلَيْنَا حِكْمَتَكَ وَانْشُمْ عَلَيْنَا رَحْمَتَكَ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ

ترجیح : اے عالیاً ! ہم پر ایکم توہین کے دروازے بلوں دے
اوپر ہم پر اپنی رحمت ناجیل فرماؤ ! اے ارحم اور بخوبی والے !

(مستطرف ج ۴ ص ۱۳۸ دارالفکر بیروت)

نوت : اولیاً آمیز ایک - ایک بار دوسرے شریک پढ لیجیے.

تاکیبے گامے مددنا

بکیان

و معاشرت

13 شعبان 1428ھ مکررم

کیامت کے روز حساب

فرمانے مुسٹکا : حَلَّ اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَاللهُ وَسَلَّمَ : ساتھ سے لی�ا ادا ہسارت

کیامت کے دن اس کو ہو گی جیسے دنیا میں ایکم ہاسیل کرنے کا موقک ای
میلا مگر اس نے ہاسیل ن کیا اور اس شاہس کو ہو گی جس نے ایکم
ہاسیل کیا اور دوسرا نے تو اس سے سون کر نکاح ٹھانیا لیکن اس نے
ن ٹھانیا (یا نہیں اس ایکم پر امداد ن کیا)

(تاریخ دمشق لابن عساکر ج ۱ ص ۱۳۸ دارالفکر بیروت)

کتاب کے باریکا ر معتاد جنہے نہیں

کتاب کی تباہی میں نعمایاں برآبی ہو یا سکھات کم ہوں یا بائیکنگ میں
آگے پیٹھے ہو گئے ہوں تو مکتابتوں مددنا سے رجوع فرمائیے۔

أَنْهَنُّ بِيُورِي الْعَكِيرِ وَالصَّلُوةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِ النَّبِيِّنَ أَمَّا بَعْدُ فَأَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَنِ الرَّجِيمِ طِبْيَنَ اللَّهُ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ ط

મજલિસે તરાજિમ હિન્દ (દા'વતે ઈસ્લામી)

يَهُوَ كِتَابٌ مِّنَ رَّحْمَةِ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ يَهُوَ كِتَابٌ مِّنَ رَّحْمَةِ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ યેહ કિતાબ મજલિસે અલ મદીનતુલ ઈલિમયા (દા'વતે ઈસ્લામી) ને ઉર્ડૂ ઝબાન મેં મુરતાબ કી છે. મજલિસે તરાજિમ (હિન્દ) ને ઈસ કિતાબ કો ગુજરાતી રસ્મુલ ખત મેં તરતીબ દે કર પેશ કિયા છે ઔર મકતબતુલ મદીના સે શાઅરે કરવાયા છે.

ઈસ કિતાબ મેં અગર કિસી જગાહ ગલતી પાએં તો મજલિસ કો સફાં ઔર સતર નભર કે સાથ **Sms, E-mail, Whats App યા Telegram** કે જરીએ ઈતિહાસ દે કર સવાબે આધિકરણ કરીએ.

મદની ઈલિજા : ઈસ્લામી બહનેં ડાયરેક્ટ રાખિતા ન ફરમાએ !!!

... રાખિતા :-

સિલેક્ટેડ હાઉસ, અલિફ કી મસ્ઝિદ કે સામને, તીન દરવાજા, અહમદાબાદ-1, ગુજરાત (હિન્દ)

+91 98987 32611

E-mail : hindibook@dawateislamihind.net

ઉર્ડૂ સે ગુજરાતી રસ્મુલ ખત (લીપિયાંતર) ખાડા

થ = ત્થ	ત = ત	ફ = ફ્ઝ	પ = પ્ઝ	ભ = ભ્ઝ	બ = બ	અ = ા
ણ = ફ્ઝ	ચ = છ	ઝ = ફ્ઝ	જ = જ	સ = છ	ઠ = ફ્ઝ	ટ = ટ
ઝ = ઙ	ચ = ઞ	ઝ = ઝ	જ = ઝ	સ = ઞ	ઠ = ઝ	ટ = છ
શ = શ	સ = સ	ઝ = ઝ	જ = જ	ઠ = ઠ	ડ = ઝ	ર = ર
ફ = ફ	ગ = ઝ	એ = એ	ઝ = ઝ	ત = ઠ	ઝ = ઝ	સ = સ
મ = મ	લ = લ	ઘ = ઘ્ઝ	ગ = ગ	ખ = ખ	ક = ક	ક = ક
જ = ત્ય	વ = વ્ય	આ = ા	ય = ય	હ = હ	વ = વ	ન = ન

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

اَللّٰهُمَّ وَالسَّلَامُ عَلَى الْمُكَبِّرِ كَمَا رَسَمْتُ اللّٰهُ

સરકારે મદ્દીના કી ઘારી ઘારી
દુઆઓ ઔર ઉન કે ફવાઈદ કા મજમૂઆ

ખજીનશે રહમત

નાશિર

મકટબતુલ મદ્દીના, દા'વતે ઈસ્લામી (હિન્દ)

સબ રો અફગલ અમલ

رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ وَالْهُوَ أَكْبَرُ ﷺ

સરકારે નામદાર એક સહાયી કેવડું ગુફ્તગૂથે કે વહ્ય આઈ : “યેહ શખ્સ જો આપ કે સાથ બાત કર રહા હૈ ઈસ કી ઉમ સિર્જ એક સાયત ઔર બાકી રહ ગઈ હૈ.”

વોહ અસ્ર કા વકત થા કે સરકારે મદીના ﷺ ને ઉસ સહાયી કો ઈસ બાત સે આગાહ ફરમાયા તો વોહ બે કરાર હો ગયે ઔર અર્જ કિયા : યા રસૂલલલાહ !

મુજે ઐસા અમલ બતાઈયે જો ઈસ વકત મેરે લિયે જિયાદા મુનાસિબ હો. સરકારે મદીના ﷺ ને ફરમાયા : يَا إِنْتَ تَعْلَمُ بِالشَّعْلِ

ઈલ્મ હાસિલ કરને મેં મશ્ગૂલ હો જાઓ, તો વોહ ઈલ્મ હાસિલ કરને મેં મશ્ગૂલ હો ગયે ઔર મગરિબ સે કબ્લ ઈન્તિકાલ ફરમા ગયે.

રાવી કા કહના હૈ કે અગર ઈલ્મ સે અફગલ કોઈ ઔર ચીજ હોતી તો સરકાર ઉસ વકત મેં ઉસી કે કરને કા હુકમ ફરમાતે. (તફસીરે કબીર)

યોગદાન

દૌરાને મુતાલા અર્રાતન અન્ડર લાઈન કોણ્યે, ઈશારાત લિખ કર
સહૃદા નભર નોટ ફરમા લીણ્યે. بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ઈલમ મેં તરકી હોગી

યાદદારી

દૌરાને મુતાલા અનુરતન અન્તર લાઈન કાળિયે, ઈશારાત લિખ કર સફળા નભર નોટ ફરમા લીળિયે. **إِنْ شَاءَ اللَّهُ مَا بَلَغَ** ઈલમ મેં તરક્કી હોગી

ફિલે ફિલે ઇનરિસ

નંબર	ઉનવાન	સફળતા
1	હરામ ખોરી દુઆ કે લિયે કેંચી હૈ	12
2	ઈજાબતે દુઆ કે અહવાલ પર મજીદ તશરીદ	12
3	ઈજાબત કા એક ઔર મા'ના જો તસ્કીને ખાતિર કા સબબ હૈ	14
4	દુઆ કી અહમિયત	15
5	દુઆ મોભિન કા હથથાર હૈ	15
6	દુઆ કા દરવાજા ખુલના રહમત કા દરવાજા ખુલના હૈ	16
7	દુઆ દાઝે બલા હૈ	16
8	ઈબાદત મેં દુઆ કા મકામ	16
9	દુઆઓ મેં ઈસ્લામી ભાઈયોં કો ભી શામિલ રહેં	17
10	અદમ મૌજૂદગી મેં દુઆ ઔર ઈસ કા ફાયેદા	18
11	મુસલમાનોં કે લિયે દુઆએ મગફિરત કરને પર નેકિયોં કી બિશારત	18
12	દુઆ ન કરને પર મગમત	19
13	આદાબે દુઆ	20
14	યકીને કામિલ	29
15	દુઆ ઔર તન્હાઈ	31

નંબર	ઉનવાન	સફળા
16	સોતે વકત કી હુઅા	33
17	નીંદ સે બેદાર હોને કી હુઅા	34
18	બેતુલ ખલા મેં દાખિલ હોને સે પહલે કી હુઅા	35
19	બેતુલ ખલા સે બાહર આને કે બા'દ કી હુઅા	36
20	ધર મેં દાખિલ હોતે વકત કી હુઅા	37
21	ધર સે નિકલતે વકત કી હુઅા	39
22	મોમિન સે મોમિન કી મુલાકાત કે વકત કી હુઅા	40
23	મુસાફિયા કરતે વકત કી હુઅા	42
24	કિસી મુસલમાન કો હંસતા દેખ કર પણે કી હુઅા	44
25	મગફિરત કી હુઅા દેને પર જવાબ	45
26	મોહસિન કા શુક્રિયા અદા કરને કી હુઅા	46
27	હંદિયા લેતે વકત કી હુઅા	47
28	અદાએ કર્જ કી હુઅા	48
29	અદાએ કર્જ પર કર્જ ખાલ કી હુઅા	50
30	ગુર્સા આને કે વકત કી હુઅા	51
31	વસ્વસા દૂર કરતે વકત કી હુઅા	54
32	થકન કે વકત કી હુઅા	56
33	છીંક આને પર હુઅા	58
34	છીંક આને પર <small>الْحَمْدُ لِلّٰهِ</small> કહુને વાલે કે લિયે હુઅા	59
35	છીંક આને પર કોઈ જવાબ દેને વાલા ન હો તો ઉસ વકત કી હુઅા	60

નંબર	ઉનવાન	સફળા
36	ગાઈબ શાખ્સ કી છીંક પર જવાબ દેને કી હુઅા	60
37	છીંક કા જવાબ દેને વાલા અગર કાફિર હો તો ઉસ વકત કી હુઅા	61
38	જબ કોઈ છીંક કા જવાબ દે તો છીંકને વાલે કી ઉસ કે લિયે હુઅા	62
39	જમાઈ કે વકત કી હુઅા	62
40	કોઈ ભી નયા કામ શુરૂઅ કરતે વકત કી હુઅા	64
41	ઈલમ મેં ઈઝાફે કી હુઅા	64
42	કુઝ કી નિશાની (મસલન મન્દર, ગિર્જા, ગુરુદ્વારા વગૈરા) દેખતે વકત કી હુઅા	64
43	મુસીબત જદા કો દેખતે વકત કી હુઅા	65
44	નયા ચાંદ દેખતે વકત કી હુઅા	67
45	જબ ભી ચાંદ પર નજર પડે ઉસ વકત કી હુઅા	67
46	આઈના દેખતે વકત કી હુઅા	68
47	સિતારોં કો દેખતે વકત કી હુઅા	70
48	મુર્ગ કી બાંગ સુન કર પઢને કી હુઅા	71
49	ગધે કે રેંકને (આવાજ) પર પઢને કી હુઅા	72
50	કુતે કે ભોંકને પર પઢને કી હુઅા	72
51	તલબે બારાં કી હુઅા	72
52	બાદલ આતા હુવા દેખતે વકત કી હુઅા	74
53	બાદલ કે ખુલતે વકત કી હુઅા	75
54	બારિશ કે વકત કી હુઅા	75
55	બારિશ કી જિયાદતી કે વકત કી હુઅા	76

નંબર	ઉનવાન	સફળા
56	બાદલ કી ગરજ ઓર બિજલી કી કરક કે વકત કી હુઆ	76
57	આંધી કે વકત કી હુઆ	77
58	સૂરજ ગહન ઓર ચાંદ ગહન કે વકત કી હુઆ	77
59	સૂરજ ગહન કી નમાઝ	78
60	ચાંદ ગહન કી નમાઝ	78
61	તુલૂએ આફતાબ કે વકત કી હુઆ	79
62	ગુરુબે આફતાબ કે વકત કી હુઆ	79
63	સિતારા ટૂટતા દેખતે વકત કી હુઆ	80
64	બાજાર મેં દાખિલ હોતે વકત કી હુઆ	80
65	ફલ લેતે વકત કી હુઆ	81
66	વુજૂ સે પહલે કી હુઆ	82
67	વુજૂ કે દરમિયાન પઠને કી હુઆ	84
68	મસ્જિદ કો દેખતે વકત કી હુઆ	85
69	મસ્જિદ મેં દાખિલ હોને કી હુઆએ	85
70	નફ્ફલી એ'તિકાફ કી હુઆ	86
71	મસ્જિદ સે નિકલતે વકત કી હુઆ	87
72	નમાઝ વિત્ર કે બા'દ કી હુઆ	88
73	ફજ કી સુન્નતોં કે બા'દ કી હુઆ	89
74	નમાઝ ફજ કે લિયે નિકલે તો અસ્નાએ રાહ મેં પઠને કી હુઆ	89
75	હર નમાઝ કે બા'દ કી હુઆએ	90

નંબર	ઉનવાન	સફળા
76	નમાજે ફજ ઓર મગારિબ કે બા'દ કી હુઅા	93
77	નમાજે ચાશત કે બા'દ કી હુઅા	94
78	દો તરવીહા કે દરમિયાન પઠને કી હુઅા	95
79	અજાન ઓર ઈકામત કે દરમિયાન વક્રે મેં પઠને કી હુઅા	95
80	અંગૂઠે ચૂમતે વક્ત કી હુઅા	96
81	કુરાન પઠતે વક્ત કી હુઅા	97
82	ખત્મે કુરાન શરીર કી હુઅા	97
83	હર સૂરત કી ઈભિદા સે પહલે પઠને કી હુઅા	98
84	શબે કદ્ર કી હુઅા	98
85	હુઅા કી કબૂલિયત પર શુક કરને કી હુઅા	98
86	કોઈ ગુનાહ કર બેઠે તો સર્ચે દિલ સે તૌબા કરતે વક્ત કી હુઅા	99
87	દીદારે મુસ્તફા ﷺ કી હુઅા	99
88	ખાના સામને આએ ઉસ વક્ત કી હુઅા	100
89	ખાના ખાને સે પહલે કી હુઅા	100
90	પહલા લુકમા ખાતે વક્ત કી હુઅા	103
91	હર લુકમા ખાતે વક્ત કી હુઅા	103
92	ખાને કે બા'દ કી હુઅા	104
93	દા'વત ખાને કે બા'દ કી હુઅા	105
94	દસ્તર ખ્વાન ઊઠાતે વક્ત કી હુઅા	106
95	ખાને કે બા'દ હાથ ધોતે વક્ત કી હુઅા	107

નંબર	ઉનવાન	સફળા
96	ખાના ખાને સે કબ્જુલ શંશુભૂલ જાએ તો કયા હુઅા પદે	108
97	મરીજ કે સાથ ખાતે વક્ત કી હુઅા	109
98	પાની પીતે વક્ત કી હુઅા	109
99	પાની પીને કે બા'દ કી હુઅા	109
100	દૂધ પીને કે બા'દ કી હુઅા	112
101	ઈફતાર કે વક્ત કી હુઅા	112
102	ઈફતાર કે બા'દ કી હુઅા	113
103	દા'વત મેં ઈફતાર કરતે વક્ત કી હુઅા	113
104	આબે જમ જમ પીતે વક્ત કી હુઅા	115
105	મેજબાન કે ઘર સે ચલતે વક્ત મેહમાન કી મેજબાન કે લિયે હુઅા	116
106	બદ હજુમી કે વક્ત કી હુઅા	117
107	લિબાસ ઉતારતે વક્ત કી હુઅા	117
108	લિબાસ પહનતે વક્ત કી હુઅા	119
109	નયા લિબાસ પહનતે વક્ત કી હુઅા	120
110	દોસ્ત કો નયા કપડા પહને દેખતે વક્ત કી હુઅા	123
111	નયા ઈમામા યા નઈ ચાદર પહનતે વક્ત કી હુઅા	123
112	સુર્મા ડાલતે વક્ત કી હુઅા	125
113	તેલ લગાતે વક્ત કી હુઅા	126
114	ઈત્ર લગાતે વક્ત કી હુઅા	131
115	ગુલાબ કે ફૂલ કો સુંધતે વક્ત કી હુઅા	133

નંબર	ઉનવાન	સફળા
116	નિકાહ કે બા'દ દુલહા ઓર દુલહન કે લિયે હુઆ	133
117	શબે જિફાફ (સુધાગરાત) મેં મુલાકાત કી હુઆ	134
118	બીવી કે સાથ સોહબત કે વકત કી હુઆ	134
119	વકતે ઈન્જાલ કી હુઆ	135
120	બચ્ચે કી વિલાદત કે બા'દ કી હુઆ	136
121	અકીકે કી હુઆ	137
122	બચ્ચે કી પૈદાઈશ કે વકત દુશ્વારી પર હુઆ	138
123	તલબે ઔલાદ કી હુઆ	139
124	સફર શુરૂઅ કરતે વકત કી હુઆ	139
125	સફર કે વકત કી હુઆ	140
126	મુસાફિર કી રૂઘસત કરને વાલે કે લિયે હુઆ	140
127	સુવારી પર સુવાર હોતે વકત કી હુઆ	141
128	સુવારી પર ઈતમીનાન સે બૈઠ જાને પર હુઆ	141
129	કશ્તી યા બહરી જહાજ પર સુવાર હોને કી હુઆ	142
130	જબ સફર શુરૂઅ કર દે ઉસ વકત કી હુઆ	143
131	સફર સે બ ઐરિયત વાપસ આને કી હુઆ	144
132	જાનવર કો ઠોકર લગતે વકત કી હુઆ	144
133	બુલન્ટી પર ચઢતે વકત કી હુઆ	144
134	બુલન્ટી સે ઉત્તરતે વકત કી હુઆ	144
135	કિસી મન્જુલ મેં કિયામ કરને કે વકત કી હુઆ	145

નંબર	ઉનવાન	સફળા
136	શહૂર દેખતે વકત કી હુઆ	146
137	શહૂર મેં દાખિલ હોતે વકત કી હુઆ	146
138	સફર મેં ખુશાલી કી હુઆ	147
139	જબ કોઈ શુગૂન હિલ મેં ખટકે ઉસ વકત કી હુઆ	148
140	નજરે બદ લગને પર પઢને કી હુઆ	149
141	જાનવર કો નજર લગ જાને પર પઢને કી હુઆ	149
142	આગ બુઝાને કી હુઆ	150
143	પેશાબ બન્દ હો જાને યા પથરી હો જાને પર પઢને કી હુઆ	150
144	જલ જાને પર પઢને કી હુઆ	151
145	ફોડે ઔર ઝખ વગૈરા કી હુઆ	152
146	પાઉં સુન હોને કે વકત કી હુઆ	152
147	બિચ્છુ ઔર દૂસરે મૂર્જી કીડોં સે મહફૂજ રહેને કી હુઆ	153
148	આશોભે ચશમ (આંખ કા હુખના) કે વકત કી હુઆ	155
149	બુખાર આ જાને કે વકત કી હુઆ	157
150	કાન બજતે વકત કી હુઆ	158
151	જુઆમ (કોઢ) ઔર દૂસરે મૂર્જી અમરાજ સે પનાહ કી હુઆ	159
152	ફાલિજ સે લિફાઝત કી હુઆ	159
153	તમામ અમરાજ સે શિફાયાબી કી હુઆ	159
154	બીમારી કી હાલત મેં આતશે જહન્નમ સે બચને કી હુઆ	162
155	જબ કોઈ ચીજ ગમગીન કરે ઉસ વકત કી હુઆ	163

નંબર	ઉનવાન	સફળા
156	ખુશી પેશ આને યાંની મરજી કે મુવાફિક બાત હોને પર દુઆ	163
157	ના ગવારી ઔર બિલાડે મરજી બાત હોને પર દુઆ	163
158	દાંત કે દર્દ કી દુઆ	163
159	કિસી કૌમ સે ખતરે કે વક્ત કી દુઆ	164
160	સખ્ત ખતરે કે વક્ત કી દુઆ	164
161	કુઝ વિષક સે પનાહ કી દુઆ	165
162	દર્દ સર કી દુઆ	165
163	સતર બલાઓં સે આદ્ધિયત કી દુઆ	166
164	નાક સે બહતે ખૂન કો રોકને કી દુઆ	166
165	જબાન કી લુકનત કી દુઆ	167
166	મૌત માંગને કી જાઈજ દુઆ	167
167	ઈયાદત કરતે વક્ત કી દુઆ	169
168	જાંકની કે વક્ત મરને વાલા ક્યા દુઆ કરે	171
169	જાંકની કે વક્ત તલ્કીન કરને કી દુઆ	172
170	મથ્યત કી આંખેં બન્દ કરતે વક્ત કી દુઆ	173
171	મુસીબત કે વક્ત કી દુઆ	174
172	તા'ਜિયત કે વક્ત કી દુઆ	175
173	જનાઓ ઉઠાતે વક્ત કી દુઆ	175
174	જનાઓ દેખતે વક્ત કી દુઆ	176
175	નમાજે જનાઓ મેં બાલિગ મર્દ વ ઔરત કે લિયે દુઆ	176

નંબર	ઉનવાન	સફળા
176	નમાજે જનાઓ મેં ના બાલિગ લડકે કે લિયે હુઅા	177
177	નમાજે જનાઓ મેં ના બાલિગા લડકી કે લિયે હુઅા	177
178	કષ્ટિસ્તાન મેં દાખિલ હોતે વક્ત કી હુઅા	177
179	મધ્યિત કો કબ્ર મેં રખતે વક્ત કી હુઅા	178
180	કબ્ર પર મિછી ડાલતે વક્ત કી હુઅા	179
181	તલ્કીન કે વક્ત કી હુઅા	180
182	ઈન્ટિકાલ કે વક્ત કી હુઅા	181
183	સુવાલાતે કબ્ર કી આસાની કે લિયે હુઅા	181
184	ઇમાન કી કસોટી	182

અલ્લાહُ عَزَّوَجَلَّ દેખ રહા હૈ !!!

હજરતે સચ્ચિદાનાના ફરકદ સબઅભી ﷺ ફરમાતે હૈ :

મુનાફિક જબ દેખતા હૈ કે કોઈ (ઉસે દેખને વાલા) નહીં હૈ તો વોહ બુરાઈ કી જગહોં મેં દાખિલ હો જાતા હૈ. વોહ ઈસ બાત કા તો ખયાલ રખતા હૈ કે લોગ (ઉસે ન દેખેં મગર “**અલ્લાહُ عَزَّوَجَلَّ** દેખ રહા હૈ !!!” ઈસ બાત કા લિધાજ નહીં કરતા.

(أحياء العلوم، كتاب المراقبة والمحاسبة، المرابطة الثانية المراقبة، ٥/١٣٠، ملخصاً)

આદાળે દુલ્યા

الصلوة والسلام عليك يا رسول الله

અલ્હલ્કાર તથાલા ઈરશાદ ફરમાતા હૈ :

أُحِبُّ دُعَوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَاهُنَّ
(قرآن مجید، سورة البقرہ آیت نمبر ۱۸۶ پارہ نمبر ۲)

તર્જમાને કન્ગૂલ ઈમાન : દુલ્યા કબૂલ કરતા હું પુકારને વાલે કી જબ મુજે પુકારે.

દુલ્યા એર્જ હાજત હૈ ઓર ઈજાબત (કબૂલિયત) યેહ હૈ કે પરવર દગાર અપને બન્દે કી દુલ્યા પર લખ્યેક અછી ફરમાતા હૈ, દિલી મુરાદ અતા ફરમાના દૂસરી ચીજ હૈ. કભી બ મુક્તજાએ હિકમત કિસી તાખીર સે કભી બન્દે કી હાજત દુન્યા મેં રવા ફરમાઈ જાતી હૈ કભી આખિરત મેં, કભી બન્દે કા નફા દૂસરી ચીજ મેં હોતા હૈ વોહ અતા કી જાતી હૈ. કભી બન્દા મહબૂબ હોતા હૈ તો ઉસ કી હાજત રવાઈ મેં ઈસ લિયે દેર કી જાતી હૈ કે વોહ અર્સાએ દરાર તક દુલ્યા મેં મશગૂલ રહે. કભી દુલ્યા કરને વાલે મેં સિદ્ધક વ ઈખલાસ યા'ની કબૂલિયત કે શરાઈત નહીં પાએ જાતે લિહાજા દુલ્યા કબૂલ નહીં હોતી.

(تفسير خزائن العرفان، سورة البقرة آية نمبر ۱۸۶ پاره)

નંબર ۲، صفحે નંબર ۵۲، مત્પુષ્ટ પાક કમ્પની એડ્ડોબાઝર લાહોર.)

ઘારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! મુન્દરિજાએ બાલા આયતે કરીમા મેં “إِذَا” અર્થે ઝમાન હૈ. યા'ની જિસ કિસી⁽¹⁾ વકત ભી બન્દા અપને મા'બૂદ કી બારગાહ મેં ઈલિતજા કરતા હૈ **અલ્હલ્કાર** તથાલા (ઉસે કબૂલ ફરમાતા હૈ. કિસી

①....યા'ની હર વકત દુલ્યા કી જા સકતી હૈ ચાહે ઈન્ટિકાલ કરને વાલે કી નમાજે જનાજા હોને સે પહુલે યા બા'દ નમાજે જનાજા અલબત્તા (ઉન અવકાત મેં મુમાનઅત હોગી જિન કે બારે મેં મુમાનઅત આઈ હૈ.

કો યેહ શુભા ઔર વહ્યમ ન હો કે હમ સાલહા સાલ સે દુઆ કર રહે હોં મગર હમારી દુઆ ઈજાબત સે હમ કનાર નહીં હોતી લિહજા શુભે કા ઈજાલા કરતે હુએ મુફ્સિસરે કુરાઓ હજરતે અલ્લામા મુફ્તી નઈમુદ્વીન મુરાદાબાદી رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ ને તહુરીર ફરમાયા કે ઈજાબતે દુઆ યેહ હૈ કે પરવર દગાર غَوْرَجْلُ અપને બન્દે કી દુઆ પર લબ્ણેક અછી ફરમાતા હૈ. રહા દિલી મુરાદ કા પૂરા હોના યા ન હોના તો ઈસ કે અહવાલ મુખ્તલિફ હોં.

દિલી મુરાદ કા પૂરા ન હોના અગર્યે બાર બાર દુઆ કરતા હૈ ઈસ કી એક બહુત બડી વજહ :

હરામ ખોરી દુઆ કે લિયે કેંચી હૈ

હુંગૂર كَلَّا اللَّهُ تَعَالَى عَنِيهِ وَلَمْ يَقُولْ ને એક આદમી કા જિક ફરમાયા કે પરાગન્દા ગાઈ આલૂદ બાલ લમ્બે લમ્બે સફર કરતા હૈ (યા'ની હાલત ઐસી કે દુઆ કરે તો કબૂલ હો) આસ્માન કી તરફ હાથ ઉઠા કર કહતા હૈ : એ મેરે રબ (યા'ની દુઆ કરતા હૈ) હાલાંકે હાલત ઉસ કી ઐસી હૈ કે ઉસ કા ખાના હરામ ઔર પીના હરામ, લિબાસ હરામ ઔર હરામ હી કી ગિજા પાતા હૈ તો ઈન વૃજૂહ સે દુઆ કેસે કબૂલ હો હો?

(مسلم شریف، كتاب الزکوة، باب قبول الصدقة من الكسب الخ رقم ٢٨، مطبوعة دار ابن حزم بيروت.)

સૂઝિયાએ કિરામ ફરમાતે હોં કે દો બાજૂ યા'ની પર હોં
(1) અકલે હલાલ (હલાલ ખાના) (2) સિદ્ધકે મકાલ (યા'ની સચ બોલના)
અગર દુઆ ઈન સે ખાલી હો તો કબૂલ નહીં હોતી.

(مرآة المناجح، كتاب البيوع، باب الكسب وطلب الحلال، الفصل الأول، الجلد الرابع صفحه نمبر ٢٨ مطبوعه ضياء القرآن لاھور.)

ઈજાબતે દુઆ કે અહવાલ પર મગ્રીદ તશરીફ

કભી એસા ભી હોતા હૈ કે દુઆ કો કબૂલિયત હાસિલ હો જતી હૈ લેકિન મકસૂદ બિલ ફે'લ ઔર ફિલફૌર (ફૌરન) તકદીરે ઈલાહી કી વજહ સે હાસિલ નહીં હોતા યા'ની તકદીરે ઈલાહી તો વકતે મુઅયન (મુકર્રા વકત)

મેં જારી હો ચુકી હૈ લિખાજા મકસૂદ કા ફૌરન હાસિલ ન હોના અદમે કબૂલિય્યત ઔર મહરમી કી વજહ સે નહીં હૈ ઔર યેહ ભી હો સકતા હૈ કે સલાહે વક્ત (કરીને મસ્લાહત) તાખીર મેં હો ઔર યેહ ભી હો સકતા હૈ કે ઉસ કી દુઆ આખિરત કે વાસિટે જખીરા કર લી ગઈ હો કે આખિરત મેં બન્ધા જિયાદા મોહતાજ ઔર ફીર હૈ.

અલ્લાહ તાખાલા ને જો વા'દા ફરમાયા હૈ :

طَمْ اَسْتَعِنُ بِكَمْ يَا اَنْتَ اَذْعُونُ اَدْعُونَ

(قرآن مجید، سورۃ المؤمن آیت نمبر ۲۰، پاره نمبر ۲۳)

ઈસ આયતે કરીમા મેં મુતલક ઈજાબત કા વા'દા હૈ. વક્ત, દુઆ ઔર બન્ધે કી ખ્વાહિશ કે સાથ ઈજાબત મુક્યદ નહીં હૈ. ક્યૂંકે ઈજાબત કા જામિન અલ્લાહ તાખાલા હૈ યા'ની જિસ વક્ત ઔર જિસ તરિકે પર હો ચાહે દુઆ કબૂલ કરે ન કે ઉસ વક્ત મેં જિસ મેં બન્ધા ચાહે ક્યૂંકે અલ્લાહ તાખાલા ને ઈજાબત કો અપને ઈજિયાર મેં રખા હૈ બન્ધે કે ઈજિયાર મેં નહીં ઔર જાનના ચાહિયે કે ઈસ મેં બન્ધે કી એન બેહતરી હૈ ક્યૂંકે બન્ધા નાદાન હૈ વોહ યેહ નહીં જાનતા કે ઉસ કી બેહતરી કિસ ચીજ મેં ઓર કિસ વક્ત હૈ? બા'જ અવકાત ઈસ તરફ દુઆ કી ઈજાબત હોતી હૈ કે માંગી હુઈ ચીજ કી મિસ્લ યા ઉસ જૈસી કોઈ ઔર ચીજ જો માંગને વાલે કે હાલ કે મુનાસિબ હો અતા કી જાતી હૈ. મસલન કોઈ કિસાન બાદશાહ સે તેજ રૂ (તેજ રફતાર) ઘોડા તલબ કરે ઔર બાદશાહ ઉસે બેલ દે ટે. કોઈ ભી અકલે સલીમ રખને વાલા યેહ ન કહેગા કે બાદશાહ ને ઉસ કી હાજત કો પૂરા નહીં કિયા. ક્યૂંકે બાદશાહ ને ઉસ કે હાલ કે મુનાસિબ ઉસે અતા કિયા. (ક્યૂંકે કિસાન કે લિયે ઘોડે સે બેલ બહુત મુઝીદ હૈ કે એતી-બાડી કે સિલસિલે મેં મુઆવિનો મદદગાર હોગા) બા'જ અવકાત ઈજાબત ઈસ તરફ હોતી હૈ કે તલબ કી હુઈ ચીજ કે બરાબર બુરાઈ ઔર મા'સિયત કો અલ્લાહ તાખાલા (ઉસ બન્ધે સે દૂર કર દેતા હૈ ઈજાબત કે યેહ તમામ મા'ના હદ્દીસો મેં વારિદ હું).

(شرح فتوح الغيب)

ઇજાબત કા એક ઔર મા'ના જો તરફિને ખાતીર કા સબળ હૈ

હજુસ શરીફ મેં આયા હૈ કે હજરતે જિબ્રીલ عَلَيْهِ السَّلَامُ બારગાહે રજુલ ઇજૂજત મેં અર્જ કરતે હેં કે કુલાં બન્દા આપ સે અપની હાજત તલબ કરતા હૈ ઉસ કી હાજત કો પૂરા ફરમા (હાલાંકે **અલ્લાહ** તાલાલા હાજતમન્દ ઔર ઉસ કી હાજત સે ખૂબ બા ખબર હૈ) **અલ્લાહ** તાલાલા કા ફરમાન હોતા હૈ કે મેરે બન્દે કો સુવાલ કરતા હુવા છોડ દે કે મૈં ઉસ કી આવાજ વ હુઆ કો સુનના પસન્દ કરતા હું. (શ્રદ્ધા ફુર્જ અલ્લાહ)

ખોશ હોય આવાજ વાં ખરાયા ગણન વાં રાદો

તર્જમા : પસન્દ આતી હૈ મુજ કો ઉસ કી આવાજ ઔર ઉસ કા “ઔ ખુદા” કહના ઔર ઉસ કી ગિર્યા વ જારી.

હજરતે યદ્યા બિન સઈદ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ ને **અલ્લાહ** તાલાલા કો ખ્વાબ મેં દેખા. અર્જ કી : ઈલાહી ! મૈં અક્સર હુઆ કરતા હું ઔર તૂ કબૂલ નહીં ફરમાતા. હુક્મ હુવા : ઐ યદ્યા ! મૈં તેરી આવાજ કો દોસ્ત રખતા હું. ઈસ વાસિટે તેરી હુઆ મેં તાખીર કરતા હું.

(أَحَسْنُ الْوِعَاءِ لَا دَأْبٌ الدُّعَاءِ، الفصل الثاني، قول دعا مين دير الع صفحه نمبر

٥٣ مطبوخ مكتبة المدينة شهيد مسجد كھارادر کراچی.)

અલ્લાહ તાલાલા ઈરશાદ ફરમાતા હૈ :

وَقَالَ رَبُّهُمْ إِذْ عُوْنَىٰ أَسْتَجِبْ لَهُمْ

(قرآن مجید، سورة المؤمن آیت نمبر ٢٠، بارہ نمبر ٢٣)

તર્જમાને કન્જુલ ઈમાન : ઔર તુમહારે રખ ને ફરમાયા મુજ સે હુઆ કરો મૈં કબૂલ કરુંગા.

હુઆ ઈબાદત કી રૂહ ઔર ઉસ કા મજબૂતી હૈ ક્યૂંકે ઈન્નિહા દર્જે કી આજિની ઔર નિયાજમન્દી કો ઈબાદત કહતે હેં ઔર ઈસ કા જુહૂર સહીહ મા'નોં મેં ઉસી વક્ત હોતા હૈ જબ ઈન્સાન મસાઈબ મેં વિરા હો. દોસ્ત સાથ છોડ ગાયે હોં. હર તદબીર નાકામ હો ચુકી હો. હાલાત કી સંગીની ને ઉસ કી કુવ્યત વ તાકત કો રેઝા રેઝા કર ડાલા હો. જબ હર તરફ સે ઉમ્મીદેં મુન્કતા કર કે અપને રજ્બે કરીમ કે દરે અકદસ પર આ કર વોહ સરે નિયાજ જુકા હૈ. ઉસ કી

જબાન ગૂંગ હો, દિલે દર્દમન્દ કી દાસ્તાં અશકબાર આંખેં સુના રહી હોં ઔર ઉસ કો યક્ષીન હો કે વોહ ઉસ કાદિરે મુતલક કે સામને પેશ હો રહા હૈ ઔર અપની મુશ્કિલ કો બયાન કર રહા હૈ જિસ કે સામને કોઈ મુશ્કિલ, મુશ્કિલ હી નહીં. નીઝ ઉસે યેહ પુષ્ટા એ'તિમાદ હો કે યહાં સે કભી કોઈ સાઈલ ખાલી નહીં ગયા મૈં ભી કભી ખાલી ઔર મહદુમ નહીં લૌટાયા જાઉંગા. જો ઈજ્જો નિયાઝ, ગાયત તજલ્લુલ, ખુશ્શૂઓ ખુશ્શૂઓ ઉસ વકત ઝુંધૂર પગીર હોતા હૈ ઈસ કી મિસાલ કહાં મિલેણી ! યેહ હૈ દુઅા કી લગ્નુંત વ ચાશની અગર કોઈ સમજે.

(تفسير ضياء القرآن، سورة المؤمن آية رقم ٢٠، باره نمبر ٢٣)

الجلد الرابع صفحه نمبر ٢٣٣ مطبوعه ضياء القرآن پيلى كيشنز لاھور، کراچی.)

હુઅા કી અહમિત્યત ને **حَلَّ اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَبِرَسَّمَ** કરીમ ઈરશાદ ફરમાયા :- **تَرْجِمَة** : - **دُعَاءٌ مُّمْكِنُ الْعِبَادَةُ** ٠

(ترمذى شريف، كتاب الدعوات، باب ماجاء في فضل الدعاء، رقم

الحديث ٣٣٨٢، الجلد الخامس صفحه نمبر ٢٣٣ مطبوعه دار الفكر ببروت.)

હુઅા મોમિન કા હથયાર હૈ :- تَرْجِمَة **مَدِينَةٌ** نે ઈરશાદ ફરમાયા :

الدُّعَاءُ سَلَاحُ الْمُؤْمِنِ وَعَمَادُ الدِّينِ وَنُورُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ٥

(المستدرك على الصحيحين، كتاب الدعاء الخ، باب الدعاء سلاح المؤمن رقم

ال الحديث ١٨٥٥، الجلد الثاني صفحه نمبر ٦٢ دار المعرفة بيروت.)

તર્જમા :- હુઅા મોમિન કા હથયાર હૈ ઔર દીન કા સુતૂન ઔર આસ્માનો ઝમીન કા નૂર હૈ.

દૂસરી હટીસે મુખારક મેં હૈ કે ઈરશાદ ફરમાયા : કયા મૈં તુમ્હેં વોહ ચીજ ન બતાઉં. જો તુમ્હેં તુમ્હારે દુશ્મન સે નજાત દે ઔર તુમ્હારે રિઝુક વસીઅ કર દે (લિહાજા) રાત દિન **અલ્લાહ** તાલાલા સે દુઅા માંગતે રહો કે દુઅા સિલાહે મોમિન (મોમિન કા હથયાર) હૈ.

(مسند أبي يعلى الموصلى، مسند جابر بن عبد الله رضى الله عنه، رقم

ال الحديث ١٨٠٢، الجلد الثاني صفحه نمبر ١٢٠ مطبوعه دار الكتب العلميه بيروت.)

ખજીનાં રહમત

ਦੁਆ ਕਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਪ੍ਰਲਗਾ ਰਹਮਤ ਕਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਪ੍ਰਲਗਾ ਹੈ

نابیيے مُوکرّم، نورے مُوژسّم نے حَلَّ اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ اُرشاں فرما�ا :

مَنْ فُتَحَ لَهُ مِنْكُمْ بَابُ الدُّعَاءِ فُتَحَتْ لَهُ أَبْوَابُ الرَّحْمَةِ
وَمَا سُئِلَ اللَّهُ شَيْئاً يَعْنِي أَحَبَّ إِلَيْهِ مِنْ أَنْ يُسْأَلَ الْغَافِيَةَ ٥

(ترمذى شريف، كتاب الدعوات، باب في دعاء النبي ﷺ، رقم

الحادي عشر، ٣٥٥٩، الجلد الخامس، صفحة نمبر ٣٢٢ دار الفكر بيروت

દુએ દાંફેએ બલા હૈ : - નભિયે કરીમ ﷺ ને ઈરશાદ ફરમાયા :

بلا اُترتی ہے فیکر ہو آئے اس سے جا بیکاری ہے تو دوئیں کوششی لڑتے رہتے ہے
کیا مرت تک یا' نی ہو آئے بلا کو اُترنے نہیں ہوتی۔ (طبرانی، حاکم)

ઈબાદત મેં દુઃખા કા મકામ :- હજરતે અબૂ ઝર ગિફારી رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ ફરમાતે હૈને :
ઈબાદત મેં દુઃખા કી વોહી હૈસિયત હૈ જો ખાને મેં નમક કી.

(تبيه الغافلين، باب الدعاء صفحه نمبر ۲۱۶ مطبوعه دارالكتاب العربي بيروت).

ઘારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! હુઆ એક ને'મતે ઉગ્મા હૈ જો **અલ્લાહ** રજ્બુલ ઈઝ્રાત ને અપને બન્ધોં કો કરામત ફરમાઈ. હલ્લે મુશ્કલાત મેં ઈસ સે જિયાદા કોઈ ચીજ મુઅસ્સિસર નહીં ઓર દાફેએ બલા વ આફત મેં કોઈ બાત ઈસ સે બેહતર નહીં.

એક દુઆ સે બન્ને કો પાંચ ફાયાદે હાસિલ હોતે હોય.

﴿1﴾ ਆਖਿਦੋਂ ਕੇ ਗੁਰੌਹ ਮੈਂ ਦਾਖਿਲ ਹੋਤਾ ਹੈ ਕੇ ਦੁਆ ਝੀ ਨਫਸਿਹੀ ਈਖਾਵਤ ਬਲਕੇ ਸਿਰੇ ਈਖਾਵਤ ਹੈ.

તાજુદારે મદ્દીના ને ﷺ હરશાદ ફરમાયા :
صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

۰۹- مَا هُوَ الْعَبَادُ وَاللَّهُ عَلَيْهِ الْمُحَمَّدُ تَعَالَى :

(كتاب السنن، كتاب الوتر، باب الدُّعاء، رقم الحديث ١٢٧٩، الجلد الثاني صفحه

نمبر ٩٠ مطبوعه دار احیاء التراث العربی بیروت. ترمذی شریف، کتاب التفسیر، باب سورۃ

المؤمن، رقم الحديث ٣٢٥٨، الجلد الخامس صفحه نمبر ٢٦ | مطبوعه دارالفکر بيروت.

(૨) દુઆ કરને વાલા અપને ઈજજો એહતિયાજ કા ઈજહાર ઔર અપને પરવર દગાર ઉર્જાનું કે કરમ વ કુદરત કા એ'તિરાફ કરતા હૈ.

(૩) ઈભિસાલે અગ્રે શરાબ (શરાબ કે હુકમ કી તા'મીલ) કરતા હૈ કે શારેઅ ને ઈસ પર તાકીદ ફરમાઈ ઔર દુઆ ન માંગને પર ગઝબે ઈલાહી કી વઈદ સુનાઈ.

(૪) ઈત્તિબાએ સુન્નત કે હુગ્યુરે અકદસ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ અકસર અવકાત દુઆ માંગતે ઔર દૂસરોં કો ભી તાકીદ ફરમાતે.

(૫) દફાએ બલા ઔર હુસૂલે મુદ્દા હૈ કે દાઈ (દુઆ કરને વાલા) અગર બલા સે પનાહ ચાહતા હૈ અલ્લાહ તથાલા પનાહ દેતા હૈ ઔર જો વોહ કિસી બાત કી તલબ કરતા હૈ તો અપની રહમત સે ઉસ કો અતા ફરમાતા હૈ યા આખિરત મેં સવાબ બખ્ષાતા હૈ.

નાબિયે કરીમ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ સે રિવાયત હૈ કે બનંદે કી દુઆ તીન બાતોં સે ખાલી નહીં હોતી. **(૧)** યા ઉસ કા ગુનાહ બખ્શા જાતા હૈ. **(૨)** યા દુન્યા મેં ઉસે ફાએદા હાસિલ હોતા હૈ યા **(૩)** ઉસ કે લિયે આખિરત મેં ભલાઈ જમ્મા કી જાતી હૈ (ઔર ઉસ કી શાન યેહ હોતી હૈ કે) જબ બનંદા અપની ઉન દુઆઓં કા સવાબ દેખેગા જો દુન્યા મેં મુસ્તજાબ ન હુદ્દ થી તો તમના કરેગા : કાશ ! દુન્યા મેં મેરી કોઈ દુઆ કબૂલ ન હોતી ઔર સબ યદીં (આખિરત) કે વાસિસે જમ્મા રહતીં.

أَخْسَنُ الْوِعَاءِ لِأَذَابِ الدُّعَاءِ، الفصل الأول، فضائل دُعا صفحه نمبر ٨/٤ مطبوعه

مكتبة المدينة شهيد مسجد كھارادر (کراچی).

દુઆઓ મેં અપને ઈશ્વામી ભાઈયો કો ભી શામિલ રહો

અલ્લાહ તથાલા ઈરશાદ ફરમાતા હૈ :-

وَالَّذِينَ جَاءُوا مِنْ بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا أَغْفِرْ لَنَا وَلَا خُوازِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ

(قرآن مجید، سورة الحشر آيت نمبر ١٠، پارہ نمبر ٢٨)

તર્જમાને કન્જુલ ઈમાન : ઔર વોહ જો ઉન કે બા'દ આએ અર્જ કરતે હોય એ હમારે રબ હુમેં બખ્શા હોય ઔર હમારે ભાઈયોં કો જો હમ સે પહુલે ઈમાન લાયે.

ઘારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! મજકૂરા બાલા આયતે કરીમા મેં **અલ્હાન** તથાલા ને ઈસ અમલ કો બતૌરે ઈસ્ટિલુસાન ઈરશાદ ફરમાયા કે જહાં બા'દ મેં આને વાલે મુસલમાન અપને લિયે દુઆએ મગફિરત કરતે હેવાં વોહ પહુલે વાલે મુસલમાનોં કે લિયે ભી દુઆએ મગફિરત કરતે હેવાં ક્યૂંકે યેહ સૂદમન્દ અમલ હૈ અગર દૂસરે મુસલમાન ભાઈયોં કે લિયે દુઆએ મગફિરત ફાએદે મન્દ ન હોતી તો ઈસ અમલ કો બતૌરે ઈસ્ટિલુસાન બધાન ન ફરમાયા જાતા ક્યૂંકે કલામે ઈલાહી મેં કુજૂલિયાત કી કોઈ ગુન્જાઈશ નહીં.

જિસ તરહ એક મુસલમાન કા દૂસરે મુસલમાન કે લિયે દુઆ કરના ફાએદે સે ખાલી નહીં ઈસી તરહ દૂસરે માલી યા બદની આ'માલ કા સવાબ પહુંચાના ભી ફાએદે સે ખાલી નહીં હૈ.

અદમ મૌજૂદગી મેં દુઆ ઓર ઈસ કા ફાયેદા

હુગૂર عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ ને ઈરશાદ ફરમાયા :- એક મુસલમાન આદદી અપને કિસી મુસલમાન ભાઈ કે લિયે ઉસ કી અદમે મૌજૂદગી મેં દુઆ કરે તો વોહ દુઆ મકબુલ હોતી હૈ. (ઔર) ઉસ (દુઆ કરને વાલે) કે સર કે પાસ એક ફિરિશ્તા મુકર્રર હોતા હૈ. જબ ભી વોહ અપને ભાઈ કે લિયે દુઆ કરતા હૈ તો વોહ ફિરિશ્તા કહતા હૈ : આમીન (યા'ની તેરી દુઆ કબુલ હો) ઔર તુઝે ભી વોહી ને'મત અતા હો.

(مسلم شریف، كتاب الذكر والدعاء الخ باب فضل الدعاء للMuslimin الخ، رقم ٢٧٣٣، صفحه نمبر ١٢٢ مطبوع دار ابن حزم بيروت).

મુસલમાનો કે લિયે દુઆએ મગફિરત કરને પર નેકિયો કી બિશારત

સહીહ હદ્દીસ મેં આતા હૈ કે જો સબ મુસલમાન મર્દી ઔર મુસલમાન ઔરતોં કે લિયે ઈસ્ટિગફાર કરે **અલ્હાન** તથાલા ઉસ કે લિયે હર મુસલમાન મર્દ ઔર મુસલમાન ઔરત કે બદલે એક નેકી લિખેગા.

(طبراني في الكبير راوی حضرت عباده بن صامت رضى الله عنه)

અબૂ શૈખ અસભાની રહ્મતાલીલે ને હજરતે સાબિત બુનાની રહ્મતાલીલે સે રિવાયત કી કે હમ સે જિક કિયા ગયા જો શાખે મુસલમાન મર્દોં ઔર ઔરતોં કે લિયે હુઆએ ઐર કરતા હૈ. કિયામત કે દિન જબ વોહ ઉન કી મજલિસોં પર ગુજરેગા તો એક કહને વાલા કહેગા : યેહ વોહ હૈ જો તુમણારે લિયે હુન્યા મેં હુઆએ ઐર કરતા થા. પસ વોહ ઉસ કી શફાઅત કરેંગો ઔર જનાબે ઈલાહી મેં અર્જ કર કે ઉસે બિહિશ્ત મેં લે જાએંગે.

(احسن الوعاء لآداب الذغا، الفصل الثاني، عام مسلمانوں کی حق میں دعا کر)

فضائل الخ صفحہ نمبر ۲/۲ مطبوعہ مکتبۃ المدینہ کراچی.)

હુઆ ન કરને પર મજમ્મત : **كَلِّ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ** ને ઈરશાદ ફરમાયા : જો અલ્લાહ તાદ્વાલા સે હુઆ ન કરે અલ્લાહ તાદ્વાલા ઉસ પર ગજબ ફરમાએ. આ'લા હજરત તહરીર ફરમાતે હૈં કે યેહ મા'ના બા'જ અહાદીસે કુદસી મેં ભી આતે હૈં.

અલ હદીસુલ કુદસી :-

عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ! قَالَ اللَّهُ تَعَالَى! مَنْ لَا يَدْعُونَ أَعْصَبَ عَلَيْهِ
تَرْكِمًا :- يَا'نِي **અલ્લાહ** તાદ્વાલા ફરમાતા હૈ જો મુઝ સે હુઆ ન
કરેગા મૈં ઉસ પર ગજબ ફરમાઉંગા। (العياذ بالله تعالى)

(احسن الوعاء لآداب الذغا، الفصل الأول، فضائل دعا، صفحہ نمبر ۵/۲ مطبوعہ مکتبۃ المدینہ شہید مسجد کھارادر کراچی.)

મન્કૂલ હૈ કે ચાર આદમિયોં મેં કોઈ ભલાઈ નહીં :

અવ્વલ હુરદો સલામ મેં બુખલ કરને વાલા.

દુવુમ અજાન કા જવાબ ન દેને વાલા.

સિવુમ નેક કામ મેં કિસી કી મદદ ન કરને વાલા.

ચહારુમ ન માર્જો કે બા'દ અપને ઔર તમામ મોમિનીન કે લિયે હુઆ
ન કરને વાલા. (تبیه الغافلين بباب الدعا، صفحہ نمبر ۱/۸ مطبوعہ دارالكتاب العربي بيروت.)

હદીસ શરીફ મેં હૈ : **અલ્લાહ** તાદ્વાલા હયા વાલા કરમ વાલા હૈ ઈસ સે હયા
ફરમાતા હૈ કે ઉસ કા બન્દા ઉસ કી તરફ હાથ ઉઠાએ ઔર ઉન્હેં ખાલી ફેર ટે
(બલ્કે) જો હુઆ ન માંગો **અલ્લાહ** તાદ્વાલા ઉસ પર ગજબ ફરમાતા હૈ.

(ملفوظات اعلیٰ حضرت رضي اللہ عنہ حصہ اول صفحہ نمبر ۲۱ مطبوعہ مشتابق بک کارنر، الکریم مار کیٹ اردو بازار لاہور.)

આદાબે હુઅા :- **અલ્હાઠ** તઆલા ઈરશાદ ફરમાતા હૈ :

أَدْعُوكُمْ لِنَفْرَعَأَوْخُفْيَطْ إِنَّكُمْ لَا يُجِيبُونَ
الْمُعْتَدِلُونَ

(قرآن مجید، سورۃ الاعراف آیت نمبر ۵۵، پارہ نمبر ۸)

તર્જમાં કન્જુલ ઈમાન : અપને રબ સે હુઅા કરો જિડ ગિડાતે ઔર આહિસ્તા બેશક હદ સે બઢને વાલે ઉસે પસન્દ નહીં.

ધ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! હુઅા **અલ્હાઠ** તઆલા સે ઐર તલબ કરને કો કહતે હૈનું ઔર યેહ દાખિલે ઈબાદત હૈ ક્યુંકે હુઅા કરને વાલા અપને આપ કો આજિઝ વ મોહતાજ ઔર અપને પરવર દગાર **غَوْل** કો હકીકી કાદિર ઔર હાજત રવા એ'તિકાદ કરતા હૈ. ઈસી લિયે હદ્દીસે મુખારક મેં વારિદ હુવા “**۰۱۳۷**” તગર્ઝાં સે ઈજહારે ઈજઝો ખુશૂઅ મુરાદ હૈ ઔર અદબે હુઅા મેં યેહ હૈ કે આહિસ્તા હો.

હજરતે હસન **رضي الله تعالى عنه** કા કૌલ હૈ કે આહિસ્તા હુઅા કરના અલાનિયા હુઅા કરને સે સતત દરજ જિયાદા અફ્જલ હૈ.

ઈસ મેં ઉલમા કા ઈખ્તિલાફ હૈ કે ઈબાદત મેં ઈજહાર અફ્જલ હૈ યા ઈખ્ફા ? બા'જ કહતે હૈનું કે ઈખ્ફા અફ્જલ હૈ ક્યુંકે વોહ રિયા સે બહુત દૂર હૈ બા'જ કહતે હૈનું કે ઈજહાર અફ્જલ હૈ ઈસ લિયે કે ઈસ સે દૂસરોં કો રગબતે ઈબાદત પैદા હોતી હૈ. તિરમિઝી **رضي الله تعالى عنه** ને કહા કે અગર આદમી અપને નફસ પર રિયા કા અન્દેશા રખતા હો તો ઉસ કે લિયે ઈખ્ફા અફ્જલ હૈ ઔર અગર કલ્બ સાફ હો અન્દેશએ રિયા ન હો તો ઈજહાર અફ્જલ હૈ.

(تفسیر خرزان العرفان، سورۃ الاعراف آیت
નંબર ۵۵، પારہ નંબર ۸، صفحે નંબર ۲۸۳
મુદ્રાવાચક પાક કમ્પની એર્ડોબાર લાહોર.)

દૂસરી બાત આયતે કરીમા મેં યેહ હૈ કે **અલ્હાઠ** તઆલા મો'તદીન (યા'ની હદ સે બઢને વાલોં) કો પસન્દ નહીં ફરમાતા ઈસ કી તશરીહ કરતે હુએ સાહિબે તફસીરે જિયાઉલ કુરાન ને ફરમાયા :

એ'તદા કહતે હૈનું હદ સે તજાવુઝ કરને કો યહાં ઈસ હુઅા કરને વાલે કો મો'તદી (હદ સે તજાવુઝ કરને વાલા) કહા ગયા હૈ જો ઐસે ઉમ્ર કે લિયે હુઅા

કરે જો અકલન યા શરઅન મમનૂંઅ હોં. મસલન નબુવ્યત કે મર્તબે તક રસાઈ કી હુઆ, કિસી હરામ ચીજ કે લિયે હુઆ યા મુસલમાનોં કે હક મેં બદદુઆ યા જો આદાબે હુઆ કો નગર અન્દાજ કર દે.

(تفسير ضياء القرآن، سورة الاعراف آيت نمبر ٥٥ بباره نمبر ٨، الجلد الثاني)

صفحه نمبر ٩ مطبوعه ضياء القرآن پبلી કિશન્સ લાહોર، کراچી.)

ઘારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! કજલ ઈસ કે, કે આદાબે હુઆ પર કુછ અર્જ કિયા જાએ પહલે આ'લા હગરત કે^{رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ} કલમ સે નિકલે હુએ અદ્દજ સમાયત ફરમાયો : આપ અહ્સનુલ વિઆઈ લિ આદાબિહુઆઈ કી શર્હ તૈલુલ મુદઆ લિ અહ્સનિલ વિઆઈ મેં તહરીર ફરમાતે હેં કે

આદાબે હુઆ જિસ કદર હેં સબ અસ્થાબે ઈજાબત હેં ઈન કા ઈજાબતમાં^{رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ} મૂરિસે ઈજાબત (કબૂલિયત કા સબબ) હોતા હેં બલ્કે ઈન આદાબે હુઆ મેં બા'જ બ મન્જિલએ શર્ત હેં જેસે હુજૂરે કલબ યા'ની દિલ કા હાજિર હોના કે ગૈર કી તરફ ધ્યાન ન હો) ઔર બા'જ ચલો ઉલ્લેખાની^{صَلَوةً عَلَى الرَّبِيعِ صَلَدَ اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَمَ} (યા'ની નબિયે કરીમ^{صَلَوةً عَلَى الرَّبِيعِ صَلَدَ اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَمَ} પર હુરુદ શરીફ પઢના) ઔર બા'જ દીગર વોહ મોહસિનાત વ મુસ્તાહસનાત યા'ની આરાસ્તા વ ખૂબ સૂરત કરને વાલે હેં સુમ્મ અફૂલુ (યા'ની ફિર મેં કહતા હું કે) યહાં કોઈ અદબ ઐસા નહીં જિસે હકીકતન શર્ત કહિયે બદી મા'ના (યા'ની ઈસ મા'ના મેં) કે ઈજાબત ઉસ પર મૌકૂફ હો કે અગર વોહ ન હો તો ઈજાબત ઝાંખાર (યા'ની કબૂલિયત હરગિઝ) ન હો.

અબ યેહ હુજૂરે કલબ હી હેં કે જિસ કી નિસબત ખુદ હદીસ શરીફ મેં ઈરશાદ હુવા :

અલ હદીસ :- ٥٥

(المستدرك على الصحيحين، كتاب الدعاء الخ باب لا يقبل دعاء الخ

رقم الحديث ١٨٢٠ ، الجلد الثاني صفحه نمبر ٢٣ دار المعرفة)

ખબરદાર હો ! બેશક **અલ્લાહ** તથાલા હુઆ કબૂલ નહીં ફરમાતા કિસી ગાફિલ ખેલને વાલે દિલ કી.

હાલાંકે બારહા સોતે મેં જો મહુંજ બિલા કસ્ટ જબાન સે નિકલ જાએ વોહ મકબૂલ હો જાતા હૈ લિલાજા હદીસે સહીહ મેં ઈરશાદ હુવા કે જબ નીંદ ગલબા કરે તો જિકો નમાજ મુલ્તવી કર દો. મબાદા (ઐસા ન હો કે) ચાહો ઈસ્તિગફાર ઔર નીંદ મેં નિકલ જાએ બદ હુઆ તો સાબિત હુવા કે યહાં શર્ત બ મા'ના હકીકી નહીં બલ્કે યેહ મકસૂદ હૈ કે ઈન શરાઈત કા ઈજતિમાઅ હો તો વોહ હુઆ બર વજાએ કમાલ હૈ ઔર ઈસ મેં તવક્કોએ ઈજાબત કો નિહાયત કુપ્યત ઔર અગર શરાઈત સે ખાલી હો તો ફી નફ્સિહી હો રજાએ કબૂલ (કબૂલ કી ઉમ્મીદ) નહીં અલબત્તા કરમ વ રહમત યા તવાફિકે સાઅતે ઈજાબત (કબૂલિયત કી ઘણી કે ઈતિફાક કી વજહ સે) કબૂલ હો જાના દૂસરી બાત હૈ યેહ ફાઅદા ઝડુર મુલાહજા રખિયે.

અદબ નમ્બર 1 :- હુઆ કરતે વકત દિલ કો હતલ ઈમકાન ખ્યાલાતે ગૈર સે પાક કરે.

અદબ નમ્બર 2 :- આ'જા કો ખાશેઅ (આજિઝી વાલા) ઔર દિલ કો હાજિર કરે. હદીસ મેં હૈ : **અલ્લાહ** તથાલા ગાફિલ દિલ કી હુઆ નહીં સુનતા એ અઝીજ હૈફ (અફસોસ) હૈ કે જબાન સે ઉસ કી કુદરત વ કરમ કા ઈકરાર કરે ઔર દિલ દૂસરોં કી અઝમત વ બાદાઈ સે પુર હો.

બની ઈસ્રાઈલ ને અપને પૈગમ્બર ﷺ સે શિકાયત કી કે હમારી હુઆ કબૂલ નહીં હોતી, જવાબ આયા : ઉન કી હુઆ કિસ તરહ કબૂલ કરું કે વોહ જબાન સે હુઆ કરતે હૈનું ઔર દિલ ઉન કે ગૈરોં કી તરફ મુતવજ્જેહ રહતે હૈનું.

અદબ નમ્બર 3 :- હુઆ કે વકત બા વુગુ કિબ્લા રૂ મુઅદબ દો જાનૂ બૈઠે (જિસ તરહ નમાજ કે કા'દે મેં બૈઠતે હૈનું) મગર કિબ્લા રૂ બૈઠને મેં બા'જ મવાકેઅ મુસ્તસના હૈનું જેસે મજલિસ મેં સબ કિબ્લા રૂ બૈઠે હૈનું ઉલમા વ મશાઈખ મેં સે કોઈ જબ હુઆ કરેંગે તો ઉન કા રૂખ લોગોં કી તરફ હોગા ઔર પીઠ કિબ્લા શરીરફ કી તરફ હોણી.

યુંહી ઈમામ કે લિયે ભી હૈ કે દાએં યા બાએં મુડ જાએ ઔર અગાર ઈસ કી મહાજ મેં મુક્તદી નમાજ ન પછ રહા હો તો મુક્તદિયોં કી તરફ ભી મુંહ કર સકતા હૈ ઈસ હાલત મેં ભી પીઠ કિબ્લા શરીરફ કી તરફ હોણી.

યુંહી સરકારે મદ્દીના^{صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ} કે રૌજાએ અન્વર પર જબ કોઈ ખુશ નસીબ હાજરી દેતે વકત હુંઆ કરેગા તો ઉસ વકત ભી પીઠ કિબલા શરીર કી તરફ હોગી.

અદબ નમ્બર 4 :- નિગાહ નીચી રખે વરના **مَعَاذَ اللَّهِ** જવાલે બસર યા'ની આંખ કી બીનાઈ કે ઝાઈલ હોને કા ખૌફું હૈ. અગર્યે યેહ વઈદ હંદીસે મુખારક મેં હુંઆએ નમાજ કે લિયે વારિદ હૈ મગર ઉલમા ઈસે આમ ફરમાતે હૈને.

અદબ નમ્બર 5 :- બ કમાલે અદબ હાથ આસ્માન કી તરફ ઉઠા કર સીને યા શાનોં યા ચેહરે કે મુકાબિલ લાએ યા પૂરે ઉઠાએ યહાં તક કે બગલ કી સપેદી (યા'ની પસીને કી વજણ સે કમીજ કા વોહ હિસ્સા જો બગલ કે સાથ હોતા હૈ સપેદ હો જાતા હૈ) ઝાહિર હો ચેહ ઈભિનાલ (યા'ની **અલ્લાહ** તથાલા સે ગિડગિડા કર હુંઆ માંગના) હૈ.

અદબ નમ્બર 6 :- હથેલિયાં ફેલી રખે યા'ની ઉન મેં ખમ ન હો જિસ તરફ પાની કો ચુલ્હુ મેં લેતે વકત ખમ હોતા હૈ ક્યૂંકે આસ્માન કિબલાએ હુંઆ હૈ સારી કષે દસ્ત (હથેલી) મુવાજાએ આસ્માન (આસ્માન કે સામને) હૈ.

અદબ નમ્બર 7 :- દોનોં હાથ ખુલે રખે કપડે વગેરા સે પોશીદા ન હોં. હજરતે ગુન્નૂન મિસ્ત્રી ^{رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ} ને હુંઆ મેં સાઈ કે સબબ સિર્ફ એક હાથ નિકાલા થા. ઈલહામ હુવા એક હાથ ઉઠાયા હમ ને ઉસ મેં રખ દિયા જો રખના થા દૂસરા ઉઠાતા તો ઉસે લી ભર દેતે.

(ملفوظات اعلىٰ حضرت رضي الله عنه : حصہ اول صفحہ نمبر ۱۲۱)

مطبوعہ مشتاق بک کارنر ار دو بازار لاھور)

હાથ ઉઠાના ઔર રખે કરીમ કે હુઝૂર ફેલાના ઈજહારે ઈજ્જો ફક કે લિયે મશરૂઅ (શરાઅ કે મુવાફિક) હુવા. લિધાજા હાથોં કા ધૃપાના ઈસ કે મુખિલ (ખલલ ડાલને વાલા) હોગા જેસે નમાજ મેં મુંહ ધૃપાના મકરૂહ હુવા કે સૂરતે તવજજોહ કે ભિલાફ હૈ અગર્યે રખ તથાલા સે કુછ નિહાં (ધૃપા હુવા) નહીં.

અદબ નમ્બર 8 :- હુંઆ કે લિયે અવ્વલ વ આબિર હમ્મે ઈલાહી બજા લાએ કે **અલ્લાહ** તથાલા સે જિયાદા કોઈ અપની હમ્મ કો દોસ્ત રખને વાલા નહીં. થોડી હમ્મ પર બહુત રાજી હોતા ઔર બેશુમાર અતા ફરમાતા હૈ.

અદબ નમ્બર 9 :- અવ્યલ વ આખિર નબિયે કરીમ ﷺ ઔર ઉન કી આલ વ અસહાબ પર દુરૂદ ભેજે કે દુરૂદ **અલ્લાહ** તથાલા કી બારગાહ મેં મકબૂલ હૈ.

બૈહકી ઔર અબુ શૈખ હજરતે સચિદુના અલી રે^{صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ} રાવી હૈનું કે હુગ્રૂ સચિદુલ મુર્સલીન ^{صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ} ફરમાતે હૈનું :

الدُّعَاءُ مَحْجُوبٌ عَنِ اللَّهِ حَتَّىٰ يُصَلَّى عَلَىٰ مُحَمَّدٍ وَأَهْلِ بَيْتِهِ

(أَحْسَنُ الْوِعَاءِ لِاِدَابِ الدُّعَا، الفَصْلُ الثَّانِي اِدَابُ دُعَاءٍ وَاسْبَابٍ اِجَابَتْ

મીન، صفحه نંબર ۳ اમૃત્યુહ મક્કેતી મદ્દીને કરાજી)

તર્જમા :- દુઆ **અલ્લાહ** તથાલા સે હિજાબ મેં હૈ જબ તક મુહમ્મદ ઔર ઉન કે અછ્લે બૈત પર દુરૂદ ન ભેજા જાએ.

એ અઝીજ ! દુઆ તાઈર હૈ ઔર દુરૂદ શહપર. લિહાજા તાઈરે બે પર કયા ઉડ સકતા હૈ ? હમેં ઈલાહી ઔર દુરૂદ શરીફ દોનોં કે લિયે દુઆ અવ્યલ વ આખિર પઢને કા કહા ગયા લિહાજા યું સમજિયે કે ઈન્જિદાઅન એક હકીકી હૈ ઔર એક ઈજાફી યૂંહી ઈન્જિદા લિહાજા હમેં ઈલાહી ઈન્જિદાઅન હકીકી પર મહમૂલ હોગી ઔર દુરૂદ કા પઢના ઈન્જિદાઅન ઈજાફી પર મહમૂલ હોગા લિહાજા પહેલે હમેં ઈલાહી કરે ફિર દુરૂદ પઢે.

અદબ નમ્બર 10 :- દુઆ કે શુરૂઆ મેં પહેલે **અલ્લાહ** કો ઉસ કે મહબૂબ અસ્મા સે પુકારે.

રસૂલુલ્લાહ ^{صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ} ફરમાતે હૈનું : **અલ્લાહ** તથાલા ને ઈરમે પાક પર એક ફિરિશ્તા મુકર્રર ફરમાયા કે જો શાખ્સ ઈસે તીન બાર કહતા હૈ ફિરિશ્તા નિદા કરતા હૈ : માંગ કે ^{أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ} તેરી તરફ મુતવજ્જેહ હુવા.

(أَحْسَنُ الْوِعَاءِ لِاِدَابِ الدُّعَا، الفَصْلُ الثَّانِي اِدَابُ دُعَاءٍ وَاسْبَابٍ

اجابت مીન، صفحه نંબર ۵ મુત્ર્યુહ મક્કેતી મદ્દીને કરાજી)

એક મરતબા હજરતે જૈદ બિન હારિસા ^{رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ} ને સફર કે લિયે તાઈફ (મુલ્કે હિજાબ કા એક કસ્બા) મેં એક ખર્ચર કિરાએ પર લિયા, ખર્ચર વાલા ડાડુ થા. વોહ આપ કો સુવાર કર કે લે ચુલા ઔર એક વીરાન વ સુન્સાન.

જગદ પર લે જા કર આપ કો ખચ્ચર સે ઉતાર દિયા ઔર એક બન્જર લે કર આપ કી તરફ હંસે કે ઈરાદે સે બઢા. આપ ને દેખા કે વહાં હર તરફ લાશોં કે ઢાંચે બિખરે પડે હું. આપ ને ફરમાયા : ઐ શખ્સ તૂ મુજે કત્લ કરના ચાહતા હૈ લેકિન મુજે ઈતની મોહલત હે ટે કે મૈં દો રક્ખત નમાજ પઠ લું. ઉસ બદનસીબ ને કહા કે અચ્છા તૂ નમાજ પઠ લે. મગર તેરી નમાજ તુઝે બચા ન સકેગી.

હજરતે મૈં બિન હારિસા رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ કા બયાન હૈ કે જબ મૈં નમાજ સે ફારિગ હુવા તો વોહ મુજે કત્લ કરને કે ઈરાદે સે કરીબ આ ગયા ઉસ વકત મૈં ને દુઅમાંગી ઔર يَا أَرْزَحْمَ الرَّاحِبِينَ કહા. ગોબ સે આવાજ આઈ : ઐ શખ્સ ! તૂ ઈસ મર્દી કામિલ કો કત્લ મત કર યેહ આવાજ સુન કર વોહ ડાકૂ ર ગયા ઔર ઈધર ઉધર દેખને લગા લેકિન જબ ઉસે કોઈ નજર ન આયા તો દોબારા અપને ઈરાદે કી તકમીલ કે લિયે આગે બઢના ચાહા તો મૈં ને ફિર પુકારા : يَا أَرْزَحْمَ الرَّاحِبِينَ (એ) સબ રહ્મ કરને વાલોં સે જિયાદા રહ્મ કરને વાલે) લેકિન (ઉસ ડાકૂ પર કુદુ અસર ન હુવા લિખાજા જબ મૈં ને તીસરી મરતબા પુકાર કર કહા આપ ફરમાતે હું : અભી મૈં ને યેહ અલ્ફાજ ખત્મ હી કિયે થે કે એક શખ્સ ઘોરે પર સુવાર નજર આયા ઔર ઉસ કે હાથ મેં ઐસા નેજા થા જિસ કી નોક પર આગ કા શો'લા થા. ઉસ આને વાલે શખ્સ ને મેરે દેખતે હી દેખતે ડાકૂ કે સીને મેં ઈસ કદર ઝોર સે નેજા મારા કે નેજા ઉસ ડાકૂ કે સીને કો છેદતા હુવા ઉસ કી પુશ્ત કે પાર નિકલ ગયા ઔર યું (ઉસ ડાકૂ કા કિસ્સા તમામ હુવા ફિર વોહ અજનબી સુવાર મુજ સે કહને લગા કે જબ તુમ ને પહલી મરતબા કહા તો મૈં આસમાને હુન્યા પર થા ઔર જબ તુમ ને તીસરી મરતબા પુકારા તો મૈં તુમ્હારે પાસ ઈમદાદ વ નુસ્રત કે લિયે હાજિર હો ગયા.

(الاستيعاب في معرفة الأصحاب، الحرف الزامي، باب زيد، الجلد

الثاني صفحه نمبر ٥٣٦ مطبوعه دار الجليل بيروت)

અહીંથે રણમાલ

ઘારે ઈસ્લામી ભાઈયો! હુઆ કરતે હુએ બારગાહે ઈલાહી મેં હાજર બર આને કે લિયે પાંચ મરતબા યા રષ્યના કહના ભી નિહાયત મુઅસિસરે ઈજાબત હૈ.

ਹਜਰਤੇ ਈਮਾਮ ਜਾਫਰ ਸਾਦਿਕ رضی اللہ تعالیٰ عنہ ਦੀ ਮੱਨ੍ਗੂਲ ਹੈ ਕੇ ਜੋ ਸ਼ਾਬਿਦ ਈਝੂ ਕੇ ਵਕਤ ਪਾਂਥ ਬਾਰ ਧਾਰ ਰਖਣਾ ਹੈ ਅਤਵਾਹਿਤ ਤਾਤਾਲਾ ਉਸੇ ਉਸ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਕਿਸ ਕਾ ਖੌਫ਼ ਰਖਤਾ ਹੈ ਅਮਾਨ ਬਖ਼ਸ਼ੀ ਔਰ ਜੋ ਚੀਜ਼ ਚਾਹੀਤਾ ਹੈ ਅਤਾ ਫਰਮਾਏ।

(أحسن الوعاء لأداب الدُّعا، الفصل الثاني آداب دُعا الخ صفحه نمبر

۲۱ مطبوعہ مکتبۃ المدینہ شہید مسجد کھارا در کراچی

اَلْزُمُوا بِإِذْنِ اللَّهِ الْعَالِيِّ وَالْمُسْلِمُونَ : ٥١ اِنَّمَا يَنْهَا مَرْوِيٌّ عَنْ اَنَسٍ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ كَمْ نَبَيَّنَ لَكُمْ

تَرْجِمَةٌ :- تُمَّ كَلِيلًا وَالْأَكْبَرُ عَوْمٌ ”يَا ذَلِيلَ الْجَلَلِ وَالْأَكْبَرُ أَعْوَمُ“

نرمذى شريف، كتاب الدعوات، باب الخ رقم الحديث ٣٥٣٦، الجلد الخامس

مطبوعه دارالفکر بیروت

અદબ નમ્બર 11 :- અલ્લાહ તાલાલ કે અરમા વ સિક્ફાત ઔર ઉસ કી કિતાબોં
 ખુસૂસન કુરાને પાક ઔર મલાઈકા વ અભિયાએ કિરામ બિલ ખુસૂસ સાચ્યાદુલ
 મુર્સલીન રહ્માત اللાહ તાલી ઉન્હીની જ્�مુની ઓર એવી લિયા ઉલ્લાહ આં અને ઉન્હીની ચલોલ વિલ સાલામ
 વસીલે કે દુઆ કરેં કે મહબૂબાને ખુદા કે વસીલે સે દુઆ કબૂલ હોતી હૈ. યુંહી અપની
 ઉમ્ર કા વોહ નેક અમલ જો ખાલિસન લિ વજહિલ્લાહ કિયા હો ઉસ કે જરીએ
 તવસ્સુલ કરેં કે જાલિબે રહમત (રહમત કા લાને વાલા) હૈ. નેક આ'માલ કે
 જરીએ તવસ્સુલ કરના જાઈજ હૈ જૈસા કે બુખારી શરીફ કિતાબુલ આદાબ કી
 હદીસ સે સાબિત હૈ જો અહ્લે ઈલમ સે મખ્ફી નહીં. યુંહી મહબૂબાને ખુદા કે
 વસીલે સે દુઆ કરના ભી સાબિત જૈસા કે ખુદ હુંજૂર ને તા'લીમ
 ફરમાયા :

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ وَاتُوَجَّهُ إِلَيْكَ بِمُحَمَّدٍ نَبِيَ الرَّحْمَةِ يَا

مُحَمَّدٌ أَنِي قَدْ تَوَجَّهْتُ بِكَ إِلَى رَبِّي لِتُقْضِي لِي حَاجَتِي

اللَّهُمَّ فَشْفِعْهُ فِي (ابن ماجه شريف، كتاب الصلوة، باب ماجاء في صلاة

الحاجة، رقم الحديث ١٣٨٥، الجلد الثاني صفحه نمبر ١٥٦/٧ مطبوعه

دار المعرفة) قال ابو اسحق هذا حديث صحيح

તર્જમા :- એ **અલ્લાહ** મેં તુઝ સે સુવાલ કરતા હું ઔર તેરી તરફ નબિયે રહ્મત હજરતે મુહમ્મદ ﷺ કે વર્સિલે સે મુતવજોહ હોતા હું. એ મુહમ્મદ ﷺ મૈં ને આપ કે જરીએ અપને રબ કી તરફ ઈસ હાજત મેં તવજોહ કી તાકે મેરી યેહ હાજત પૂરી હો જાએ. એ **અલ્લાહ** મેરે લિયે હુગ્ગર **صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ** કી શર્જાઅત કો કબૂલ ફરમા.

અધ્યાત્મ નામ્બર 12 :- દુઆ માંગને મેં હાજતે આભિરત કો મુક્દમ રખે કે અપ્રે અહ્મ કી તકદીમ જરૂરી હૈ.

ગૌસે આ'ગ્મ સાથ્યદુના અબ્દુલ કાદિર જીલાની અપની તસ્નીફે લતીફ “હુતૂહુલ ગૈબ” જિસ કી શર્હ હજરતે અલ્લામા શૈખ અબ્દુલ હક મુહદિસે દેહલવી **رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ** ને ફારસી મેં કી ઔર ઈસ કા ઉદ્દૃ તર્જમા હજરતે અલ્લામા મુફતી મુહમ્મદ યૂસુફ બન્દ્યાલવી **دَامَتْ بَرَكَاتُهُمُ الْعَالِيَةُ** ને કિયા ઈસ અન્મોલ કિતાબ સે એક તહીર લિખી જાતી હૈ તાકે હમેં પતા ચલે કે દુઆ મેં તાલિબ કિસ ચીજ કો તલબ કરે.

قَالَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ! لَا تَطْلُبُنِي مِنَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ شَيْئًا سَوْيَ
 الْمَغْفِرَةِ بِلِذَنُوبِ السَّابِقَةِ وَالْعَصْمَةِ مِنْهَا فِي الْأَيَّامِ الْأَتِيَّةِ وَ
 الْلَّا حَقَّةِ وَالتَّوْفِيقِ لِحُسْنِ الطَّاعَةِ وَامْتِنَانِ الْأَمْرِ وَالْأَنْتِهَاءِ عَنِ
 النَّوَاهِي وَالرَّضَاءِ بِمِنْهِ الْقَضَاءِ وَالصَّبْرِ عَلَى شَدَّادِ الْبَلَاءِ وَالشُّكْرِ
 عَلَى جِزِيدِ النَّفْمَاءِ وَالْعَطَّلَاءِ لِمَ الْوَقَتُ بِخَاتَمِ الْخَيْرِ وَالْحُكْمِ
 بِالْأَنْبِيَا وَالصَّدِيقِينَ وَالشَّهِدَاءِ وَالصَّالِحِينَ وَحُسْنِ أُولَئِكَ
 رَفِيقًا ٥ (شرح فتح الغيب)

તર્જમા :- હજરતે શૈખ **رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ** ને ફરમાયા :

(એ દુઆ કરને વાલે) ગુજરાતી ગુનાહોં સે મગફિરત ઔર મૌજૂદા ઔર આપિન્દા આને વાલે જમાને મેં ગુનાહોં સે નિગહદાશત કે સિવા કુછ ન માંગ ઔર **અલ્લાહ** તાયાલા સે ઉસ કી તૌફિક તલબ કર અચ્છી તાઅત વ ઈબાદત કે લિયે ઔર શરીઅત કે અહકામ પર અમલ કરને કે લિયે. ના ફરમાનિયોં સે બચને કે લિયે, તાલિખયે કજા પર રાજી રહુને ઔર બલા કી સંજિયોં પર સંબ કરને કે લિયે ઔર જિયાદતિયે ને'મત વ અતા કી અદાએગિયે શુક કે લિયે ઔર **અલ્લાહ**

તઆલા સે તલબ કર ખાતિમા બિલાખેર ઔર ઈમાન કે સાથ મરને કો ઔર અભિયા વ સિદ્ધીકીન ઔર શુહદા વ સાલિહીન જો અચ્છે રક્ષિક હોય તેઓ ઉનું કે સાથ આખિરત મેં ઈકૃહા હોને કો (અપની હુઅા કા જુગ વ લાજિમ બના લે)

અધ્યાત્મિક 13 :- હુઅા મેં તકરાર ચાહિયે કે તકરારે સુવાલ સિદ્ધકે તલબ (સર્વી તલબ) પર દલીલ હૈ ઔર યેહ ઉસ કરીમે હકીકી કી શાન હૈ કે તકરારે સુવાલ સે મલાલ નહીં ફરમાતા બલ્કે ન માંગને પર ગંગબ ફરમાતા હૈ.

હજરતે શૈખ સા'દી શીરાજી رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْهِ તહરીર ફરમાતે હોય :

وَرَخْبَرَأَنْسَتْ أَنْسَرُ وَرَكَانَاتْ مُضْفَرْ مُوجُودَاتْ رَحْسَتْ عَالِيَانْ
صُفُوتْ أَوْمِيَانْ تَقْدِيَةْ دُورَنَمَانْ كَمْ يَكَسْيَ إِزْبَنْگَانْ گَنْمَلَارْ بَرِيشَانْ روْغَلَارْ
دَسْتْ آزِمَارْتْ بِأَمْيَادْ إِجَابَتْ بِنَزَلَاهْ خَدَاؤِندَجَلْ وَغَلَا بَرِدارْ
أَيْنَرْ ذَعَالِيْ دَرَوْ نَظَرْ تَكْنَشْ بَازَشْ بَخَوَانْ يَارِدِيَگَرْ اَعْرَاضْ فَرِمانَيدْ بَازَشْ بَهْ
تَخْ سَعْ دَلَارِيْ بَخَوَانِهْ حَقْ سُبْبَةْ آذِنْ تَعَالَى لَيْ گُوبِدْ - يَامَلَائِكَتِيْ قَدْ
اسْتَحِيَّيْتْ مَنْ عَبْدِيْ وَلِيَّسْ لَهُ غَيْرِيْ ٥ دَعَوْتْ شَنْ رَاجِبَتْ
كَرِدْ وَأَيْدِشْ بَرِأَوْرَدْ كَمْ إِزْبِيَارِيْ دُعَا وَكَرِيَّهْ بَنَهْ هَسِ شَرْ (ગલસાન)

તર્જમા :- હાદીસ શરીફ મેં હોય કે સરવરે કાઈનાત મુફજીખરે મૌજૂદાત રહ્મતુલિલિલ
આલમીન મખ્લૂક મેં સબ સે જિયાદા બરગુજીદા નબિયે આખિરુજ્ઞમાન ને
ફરમાયા :

ગુનહગાર બન્દા જમાને કા પરેશાન રૂજૂઅ કા હાથ કબૂલિય્યત કી
ઉમ્મીદ મેં **અલ્લાહ** તઆલા કી બારગાહ મેં ઉઠાતા હૈ **અલ્લાહ** તઆલા ઉસ
પર નજર નહીં ફરમાતા. બન્દા દોબારા હુઅા કરતા હૈ **અલ્લાહ** તઆલા
એ'રાજ ફરમાતા હૈ. બન્દા ફિર ગિડગિડતે હુએ જિર્યા વ જારી કરતે હુએ હુઅા
કરતા હૈ. **અલ્લાહ** તઆલા (જો તમામ ઉયૂબ સે મુનજૂઝ વ મુખર્જી હૈ) ફિરિશ્ટોં
સે ફરમાતા હૈ : એ મેરે ફિરિશ્ટો ! મુજે હ્યા આઈ અપને બન્દે સે કે ઉસ કા મેરે

સિવા કોઈ નહીં. ઉસ કી દુઅા કો મૈં ને કબૂલ કિયા ઔર ઉસ કી ઉમ્મીદ કો મૈં ને પૂરા કિયા કે બન્દે કી દુઅા ઔર બહુત ગિર્યા વ જારી સે મૈં હ્યા ફરમાતા હું.

અધિક નંબર 14 :- દુઅા ફલ્દે મા'ના કે સાથ હો લફ્જે બે મા'ના કાલિબે બે જાન હૈ લિહાજા અરબી મેં દુઅા જો ઈજાબત સે જિયાદા કરીબ હોતી હૈ વોહ જબ હી મુજીદ કામિલ હૈ જબ કે મા'ના ભી સમજ મેં આએ ચુનાન્યે, આ'લા હજરત રહેણી ફરમાતે હું જો અરબી ન સમજતા હો ઔર અરબી દુઅા કા મા'ના સીખ કર બ તકલ્ફુફ ઉસ કી તરફ ખયાલ લે જાના મુશ્તૂશે ખાતિર વ મુખિલે હુજૂર હો (યા'ની દિલ કી પરેશાની ઔર હુજૂરે કલ્બી મેં ખલલ હો) તો દુઅા કરને વાલા અપની હી જબાન મેં **અલ્લાહ** તાદ્વાલા કો પુકારે કે હુજૂર વ યક્સૂર્ય અહ્મ ઉમ્રૂર હું.

અધિક નંબર 15 :- આંસૂ બહાને મેં કોણિશ કરે અગર્યે એક હી કતરા હો કે દલીલે ઈજાબત હૈ અગર રોના ન આએ તો રોને કા સા મુંહ બનાએ કે નેકોં કી સૂરત ભી નેક હૈ ઐસા કરના **અલ્લાહ** તાદ્વાલા કી રિજા કી તલબ મેં હો ન કે દૂસરોં કે દિલાને કે લિયે કે વોહ દેખ રહા હૈ. ઐસા કરના હરામ હૈ. લિહાજા યેહ નુક્તા યાદ રહે. હજરતે કા'બ અહ્મબાર રહેણી સે મરવી હે કે ફરમાયા : મુઝે ખૌફે ખુદા સે બહને વાલે આંસૂ પહાડ કે બરાબર સોના સદકા કરને સે જિયાદા મહબૂબ હું.

અધિક નંબર 16 :- દુઅા અજ્ઞમો જજ્મ કે સાથ હો યેહ ખયાલ ન કરે કે કબૂલ હો યા ન હો ઈસી તરફ દિલ મેં ફાસિદ વસ્વસે ન લાએ.

યકીને કામિલ : - હજરતે હસન બસરી રહેણી ફરમાતે હું કે હમ એક મરતબા અબૂ ઉસ્માન કી ઈયાદત કો ગારે હમ મેં સે કિસી ને કહા : ઔ અબૂ ઉસ્માન ! હમારે લિયે દુઅા કીજિયે આપ બીમાર હું ઔર મરીજ કી દુઅા બહુત જલ્દ કબૂલ હોતી હૈ. ચુનાન્યે, ઉન્હોંને હાથ ઉઠાએ ઉન કે સાથ હમ ને ભી હાથ ઉઠા લિયે. હમ્દો સના કે બા'દ દુઅા કી ફિર ફરમાયા : મુખારક હો **અલ્લાહ**

તાથાલા ને દુઅા કબૂલ ફરમા લી. હમ ને પૂછા : આપ કો કેસે ખબર હુઈ ? ફરમાયા : વાહ અગર હસન બસરી મુજસે કોઈ બાત કહેં તો મૈં તસ્ટીક કરું ઔર જબ **અલ્હાન** તાથાલા ને કબૂલિય્યત કા વા'દા ફરમાયા હૈ તો ફિર ઉસ કી તસ્ટીક કર્યું ન કરું કે કુરાન મેં હૈ :

أُدْعُونِي أَسْتَجِبْ لِكُمْ

(قرآن مجید، سورة المؤمن آیت نمبر ٢٠، بارہ نمبر ٢٣)

તર્જમાં કન્જુલ ઈમાન : મુજસે દુઅા કરો મૈં કબૂલ કરુંગા.

અધબ નમ્બર 17 :- તનહુલુસ્તી વિષયી વિશ્વાસ દસ્તી કી હાલત મેં દુઅા કી કસરત કરે. તાકે સખ્તી વિષયી વિશ્વાસ મેં ભી દુઅા કબૂલ હો.

الحمد لله رب العالمين
مَنْ سَرَّهُ أَنْ يَسْتَجِيبَ اللَّهُ لَهُ عِنْدَ الشَّدَّادِ
وَالْكُرُبِ فَلَيَكْتُزِنَ الدُّعَاءَ فِي الرَّحَاءِ

(احسن الوعاء لآداب الدعاء، الفصل الثاني، آداب دعاء العالى، صفحه

નંબર ٣٨ مطبوعة مكتبة المدينة شهيد مسجد كھادر کراچی).

તર્જમા : - જિસ કો યેહ પસન્દ હો કે મુશ્કિલાત કે વકત **અલ્હાન** તાથાલા ઉસ કી દુઅા કબૂલ ફરમાએ તો ઉસે ચાહિયે કે આસાઈશ કે વકત દુઅા કી કસરત કરે.

અધબ નમ્બર 18 :- દુઅા મેં તકબ્બુર ઔર શર્મ સે બચે. મસલન તનહાઈ મેં દુઅા નિહાયત તગર્ઝાં વિલલાહ (આજિજી વિલન્કિસારી ગિડગિડાતે હુવે) સે કર રહા થા કે કોઈ આ ગયા તો આને વાલે કો દેખ કર ઈસ હાલત કો શર્મ કી વજહ સે મૌકૂફ કર દેના. યેહ સખ્ત હમાકત ઔર બે વુક્ફિ હૈ કે **અલ્હાન** તાથાલા કે હુંજૂર ગિડગિડાના મૂજિબે હજારાં (હજાર કી જમ્મ) ઈઝ્રાત હૈ. ન કે **مَعَاذُ اللَّهِ بِخِلَافِهِ**.

અધબ નમ્બર 19 : દુઅા તનહાઈ મેં કરે તાકે રિયા કા શુભા હી ન રહે અગર બિગેર રિયા લોગોંને હમરાહ દુઅા કરે તો કોઈ હરજ નહીં બિલખુસૂસ બડે બડે ઈજતિમાઆત મેં ન જાને કિસ બન્દ એ ખુદા કી આમીન પર સબ કા બેડા પાર હો જાએ.

અગર મજમાં મિયાકારી કા અન્દેશા હો તો એહતિરાજ કરે ઔર તન્છાઈ મિયાકારી કા અન્દેશા હો તો એહતિરાજ કરે ઔર ઈસ બાત કો હમેશા પેશો નજર રખે કે દુઆ કરતે વકત અપને નફ્સ કે સાથ વાલિટેન, અસાતિજા, ઉલમા વ મશાઈખ ઔર ઈસ્લામી ભાઈયોં કો ભી શામિલ રખે, ઈસ કી ફરજીલત પહલે બયાન કી જા ચુકી.

દુઆ ઔર તન્છાઈ :- અલ હદીસ : પોશીદા કી એક દુઆ અલાનિયા કી સતતર⁽⁷⁰⁾ દુઆ કે બરાબર હૈ. (અખુશૈખ, દૈલમી રાવી હજરતે અનસ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ)

અદબ નમ્બર 20 :- દુઆ મિયાકાર મુદ્દા પર નજર રખે બલ્કે નફ્સે દુઆ કો મકસૂદ બિઝ્ઞાત જાને કે દુઆ ખુદ ઈબાદત હૈ બલ્કે મળે ઈબાદત હૈ. મકસદ મિલના યા ન મિલના દર કનાર લગ્નુંતે મુનાજાત નકદે વકત હૈ લિહજા બ જાહીર મકસૂદ ન પાએ લેકિન ફિર ભી દુઆ મિયાકાર ન કરે.

અદબ નમ્બર 21 :- દુઆ કરને કે બા'દ દોનોં હાથ ચેહરે પર ફેરે કે વોહ ઐરો બરકત જો બ જરીઅએ દુઆ હાસિલ હુદ્દ અશરહુલ આ'જા યા'ની ચેહરે સે મુલાકી (મુલાકાત કરને વાલી) હો.

હજરતે ઈજ્ને મસ઼ાલીદ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ સે મરવી હૈ કે ફરમાયા : જબ તુમ અપને હાથ **અલ્લાહ** તાબાલા કી બારગાહ મિયાકાર તાબાલા કરો (દુઆ કે બા'દ) ઉછે મુંહ પર ફેર લો કે **અલ્લાહ** તાબાલા હયા વ કરમ વાલા હૈ કે જબ બન્દા અપને દોનોં હાથ ઉઠાતા ઔર સુવાલ કરતા હૈ તો **અલ્લાહ** તાબાલા ખાલી હાથ ફેરને સે હયા ફરમાતા હૈ પસ ઈસ ઐર કો અપને મુંહોં પર મસ્હ કરો (યા'ની રખે કરીમ હાથ ખાલી નહીં ફેરતા.) યા તો વોહી ઐર જિસ કી તલબ કી ગઈ યા દૂસરી ને'મત બ તકાજાએ હિકમત મહીમત ફરમાતા હૈ લિહજા બ નજર ઉસ ને'મત વ બરકત કે દુઆ કે બા'દ મુંહ પર હાથ ફેરના મુકર્રર હુવા. (اَخْسِنُ الْوِعَاءُ)

હજરતે અનસ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ સે મરવી હૈ કે ફરમાયા :-

કાનَ أَكْثُرُ دُعَاءِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اللَّهُمَّ اتَّنَا فِي
الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقَنَا عَذَابَ النَّارِ ٥

(بخارى شريف، كتاب الدعوات، باب قول النبي ﷺ: ربنا آتنا الح، الجلد الثامن
صفحة رقم ٨٣ مطبوعه دار طوق النجاة بيروت. مسلم شريف، كتاب
الذكر والدعاء الح، باب فضل العاء بالله الع رقمه الحديث ٢٩٠، صفحة
٣٣٥ مطبوعه دار ابن حزم بيروت).

તર્જમા :- નબિયે કરીમ ﷺ અક્સર યોહ હુઆ (યા'ની
મુતજક્કિરા હુઆ) ફરમાયા કરતે.

અધ્યાત્મિક 22 :- હતલ વસ્તુ અવકાત વ અમાર્કિન ઈજાબત કી રિઆયત
કરે. યા'ની વોહ અવકાત ઔર મકામાત જો ઈજાબતે હુઆ કે અરબાબ હેં જહાં
તક કોશિશ હો ઉન કો મલ્લજો ખાતિર રહે. ઈસ કી તફક્સીલ કિતાબ (અહૃતનુલ
વિઆઈ લિ આદાબિહુઆઈ) જૈલુલ મુદ્દાઈ લિ અહૃતનિલ વિઆઈ મેં દેખિયે.

(أَحْسَنُ الِّوِعَاءِ لِأَدَابِ الدُّعَا، الفصل الثاني آداب دُعا، الخ، صفحة

١٣ مطبوعه مكتبة المدينة شهيد مسجد كهارادر كراجي)

હલાલ રોજી કિસ નિયત સે તલબ કી જાએ?

●... હજરતે સાચ્યદુના અબૂ હુદ્દૈરા صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ સે મરવી હે કે સાચ્યદુલ
મુતવક્કિલીન ને صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ઈરશાદ ફરમાયા : “જો હલાલ રોજી
સુવાલ સે બચને, ઘરવાલોની ખભરગીરી કરને ઔર પડોસિયોં પર
શરૂકત કી નિયત સે તલબ કરેગા વોહ કિયામત કે દિન **અહૃત**
સે ઈસ હાલ મેં મિલેગા કે ઉસ કા ચેહરા ચૌધવી રાત કે ચાંદ કી તરફ
(ચમકતા) હોગા ઔર જો હલાલ રોજી માલ બઢાને, ફખ્ર વ તકબુર
ઔર દિખાવે કી નિયત સે તલબ કરેગા તો વોહ બારગાહે ઈલાહી મેં
ઈસ હાલ મેં હાજિર હોગા કે **અહૃત** (ઉસ સે નારાજ હોગા।”

(مصنف ابن شيبة، كتاب البيوع، باب في الجمارة والرغبة فيها، ٢٥٨/٥، حديث: ٢٧)

સોતે વકત કી દુચા

اَللّٰهُمَّ بِاسْمِكَ اَمُوْثُ وَ اَخْيَا

તર્જમા :- ઈલાહી મૈં તેરે નામ પર મરતા હું ઔર જીતા હું.

(بخارى شريف، كتاب الدعوات، باب ما يقول اذا نام، الجلد الثامن صفحه
نمبر ٦٩ مطبوعه دار طوق النجاة بيروت، مسلم شريف، كتاب الذكر والدعاء، باب ما يقول
عند النوم رقم الحديث ٤٥٤، صفحه نمبر ٢٧١، مطبوعه دار ابن حزم بيروت).

દર્સ :- યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! હદ્દિસે મુખારક મૈં મૌત ઔર જિન્હગી સે મુરાદ સોના જાગના હૈ. રબ તથાલા કા ઈસે અકદસ મુખીત ભી હૈ ઔર મુહૂયી ભી યા'ની તેરે હી નામ પર મેરા સોના હૈ ઔર તેરે નામ પર જાગુંગા યા'ની મૈં કિસી વકત ન તો તુઝ સે લા પરવાહ હું ઔર ન તુઝ સે ગાફિલ **અલ્હાઠ** તથાલા હી હુંમેં યેહ ફાલ ભી નસીબ ફરમાએ ઔર યેહ હાલ ભી.

જબ બિસ્તર પર જાએ તો પહલે બિસ્તર કો કિસી કપડે સે જાડે યેહ ઈસ સૂરત મેં હે જબ કે બિસ્તર પહલે સે બિધા હુવા હો અલબત્તા અગર ઉસી વકત બિસ્તર બિધાયા હૈ તો અબ જાડને કી હાજત નહીં. બેહતર યેહ હૈ કે પહલે કિબ્લા રૂ દાહુની કરવટ પર લેટે ફિર ચિત લેટે ઔર ઈસ કે બા'દ ફિર બાઈ કરવટ પર ફિર દોબારા દાહુની કરવટ પર ઈસ તરફ લેટ કર સો જાએ કે દાહુના હાથ દાહુને રૂખ્સાર કે નીચે હો. દાહુની કરવટ પર સોને સે ગફલત જિયાદા નહીં હોતી ઔર વકત પર આંખ ખુલ જાતી હૈ કયૂંકે દિલ બાઈ તરફ હૈ લિહાજા દાહુની કરવટ પર ભી આરામ ફરમાએં તો આપ કો ગફલત આએગી હી નહીં. યાદ રહે કે યેહ તમામ મા'મૂલાત હમારે યારે આકા વ મૌલા નબિયે કરીમ ﷺ સે સાબિત હૈન લિહાજા ઈન મા'મૂલાત પર અમલ કરના હમારે લિયે બાઈસે અજો સવાબ હૈ ઔર ગફલત વ કોતાહી કરના સવાબ સે મહુરમી કા સબબ હૈ.

આખિર મેં યેહ બાત યાદ રખે કે યારે મુસ્તફા صَلَّى اللّٰهُ عَلَى عَبْدِهِ وَسَلَّمَ કી યારી સુન્નત કે મુતાબિક લેટને મેં એક હિકમત યેહ ભી હૈ કે કબ્ર કી યાદ તાજા હોતી હૈ કયૂંકે કબ્ર મેં મથિયત કો ઈસી હૈયત પર લિયા જતા હૈ.

બા વુગ્રૂ સોના મુસ્તહબ હૈ :- **હુગ્રૂ** ﷺ نے ઈરશાદ ફરમાયા :
જબ તુમ બિસ્તર પર જાને કા ઈરાદ કરો તો વુગ્રૂ કર લો જિસ તરફ નમાજ કે
લિયે વુગ્રૂ કરતે હો.

(بخاري شريف، كتاب الدعوات، باب اذابات طاهراً، الجلد الثامن صفحه
نمبر ٦٨ مطبوعه دار طوق النجاة بيروت. مسلم شريف، كتاب الذكر والدعاء، الخ باب
ما يقول عند النوم الخ رقم الحديث ٢٧١٠، صفحه نمبر ٤٥٣ دار ابن حزم بيروت.)

નીંદ સે બેદાર હોને કી દુઅા

الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي أَحْيَانَا بَعْدَ مَا أَمَاتَنَا وَإِلٰهُ النُّشُورُ

તર્જમા :- તમામ તા'રીફેં **અલ્લાહ** તઆલા કે લિયે જિસ ને હમેં મૌત (નીંદ) કે
બા'દ હૃયાત (બેદારી) અતા ફરમાઈ ઓર હમેં ઉસી કી તરફ લૌટના હૈ.

(بخاري شريف، كتاب الدعوات، باب ما يقول اذانام، الجلد الثامن صفحه
نمبر ٦٩ مطبوعه دار طوق النجاة بيروت.)

દર્સ :- ધ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ઈસ દુઅા મેં નીંદ ઓર બેદારી કે લિયે મમાત
વ હૃયાત કે અલ્લાહ આએ હૈ ઈસ મેં છિકમત યેહ જાહિર હોતી હૈ કે મુસલમાન
જિન કા અકીદા હૈ કે મરને કે બા'દ દોબારા જિન્દા કિયા જાએગા ચુનાન્યે,
મુસલમાન બન્દા જબ સુખ બેદાર હો કર યેહ દુઅા પઢતા હૈ તો ઈસ બાત કી
તસ્વીક કરતા હૈ કે મેરા રબ જિસ તરફ સોને કે બા'દ બેદાર કરને પર કાહિર હૈ
ઈસી તરફ વોહ કાહિરે મુતલક મરને કે બા'દ દોબારા જિન્દા કરને પર ભી
કાહિર હૈ.

દૂસરી છિકમત યેહ જાહિર હોતી હૈ કે મુસલમાન બન્દા જબ બેદાર
હોતે હી ઈસ દુઅા કો પઢેગા તો અપની જિન્દગી કો બે મકસદ ન જાનેગા ઓર
મૌત કો યાદ રખેગા. યા'ની ઈસ બાત કી ફિક કરેગા કે જબ તક હૃયાતે દુન્યા કા
ચરાગ મુનવ્વર હૈ મૌત કે લિયે તથારી કરે. (إِلٰهُ النُّشُورُ) સે યેહ સબક મિલતા
હૈ કે જબ હમારી જિન્દગી કા ચરાગ ગુલ હો જાએગા તો હમ આલમે દુન્યા સે
આલમે બરજખ કી તરફ ફિર કિયામત કે હિન **અલ્લાહ** રખ્યાલ આલમીન કી

બારગાહ મેં પેશ હોંગે અગર હમારે આ'માલ અચ્છે હોંગે તો ફિબિહા વરના હમારે લિયે અજાબે ઈલાહી હોગા લિહાજા હમ ઉસ વકત કો યાદ કરેં ઔર ગુનાહોંને ઈજિતિનાબ કરું નેકિયોં કા ઈરતિકાબ કરેં વોહ મુસલમાન જો સબ કુછ જાનતે હુએ ભી અપની કીમતી જિન્દગી કો (أَتَيْعُ اللَّهَ وَكَلِبُّهُ الرَّسُولُنَ) (قرآن مجید، سورة النساء آية نمبر ٥٩) કે મુતાબિક ગુજરાને કે બજાએ અપની જિન્દગી કે કીમતી લમ્હાત કો લગવિયાત વ ખુરાફત મેં બરબાદ કરતા હૈ વોહ ઈસ સે નસીહત પકડે. વરના જબ મૌત આ ધેરેગી તો પછ્યાને સે કુછ હાસિલ ન હોગા.

બૈતુલ ખલા મેં દાખિલ હોને સે પહ્લે કી ટુચ્છા

﴿١﴾ تَرْجِمَا :- **અલ્લાહ** **بِسْمِ اللَّهِ**

(راوى حضرت انس رضي الله عنه. مصنف ابن أبي شيبة، كتاب الدعا، باب ما يدعوه الرجل يقوله ادادخل الكنيف، رقم الحديث ٢٩٩٠ الجزء ٦ صفحه ١٤١ مكتبة الرشديه) (روى حضرت انس رضي الله عنه. مصنف ابن أبي شيبة، كتاب الدعا، باب ما يدعوه الرجل يقوله ادادخل الكنيف، رقم الحديث ٢٩٩٠ الجزء ٦ صفحه ١٤١ مكتبة الرشديه)

﴿٢﴾ تَرْجِمَا :- **أَللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْخُبُثِ وَالْخَبَائِثِ** ○

તર્જમા :- એ **અલ્લાહ** મેં નાપાક જિન્નોં (نر و ماء) સે તેરી પનાહ માંગતા હું

(بخارى شريف، كتاب الدعوات، باب الدعاء عند الخلاء، الجلد الثامن صفحه

٦٧١ مطبوعه دار طوق النجاة بيروت.)

દર્સ :- ધ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! બૈતુલ ખલા મેં દાખિલ હોને સે પહ્લે ઈન દોનોં દુઓઓ મેં સે કિસી એક કો પઠ લેં. લેકિન દોનોં દુઓઓ પઠ લી જાએં તો બહુત હી અચ્છા હૈ. જબ પહ્લી દુઓા આપ ને પઢી તો હદીસ કે મુતાબિક શયાતીન ઔર બૈતુલ ખલા મેં દાખિલ હોને વાલે કે સત્ર કે દરમિયાન પર્દા હો જાએગા. અથ હદીસ :- تَرْجِمَا : જબ કપડે ઉતારે તો જિન્નોં કી આંખે ઔર ઉસ કી બરહંગી કે દરમિયાન પર્દા યેહ હૈ કે **بِسِمِ اللَّهِ**.

(مصنف ابن شيبة، كتاب الدعا، ما يدعوه)

الرجل ناذل الخ، رقم الحديث ٣٩٧٣٥، الجزء ٦، صفحه ٩٣، مكتبة الرشديه)

ઔર ફિર જબ દૂસરી હુआ પઢી તો ઉસ હુઆ મેં **અલ્લાહ** તથાલા સે પનાહ તલબ કી જ રહી હૈ કયુંકે શરીર જિન્ન ઔર શયાતીન (મુજકકર વ મુઅન્સ) હર એક હમેં નજર નહીં આતે ઔર નાપાક જગાહેં ઉન કા બસેરા હેં તો લાજિભી થા કે ઐસે ઈજા પહુંચાને વાલે શરીર જિન્નોં કે શર ઔર ફસાદ સે બચને કે લિયે અપને આપ કો ઐસી જાતે મુકદ્દસા કી પનાહ મેં દેં જો જબરદસ્ત કુવ્યતો તાકત કા માલિકો મુખ્તાર હો.

ગોયા નબિયે કરીમ ﷺ ને હમેં તા'લીમ દી કે જબ તુમ બૈતુલ ખલા મેં દાખિલ હો જો શરીર જિન્ન વ શયાતીન કા તેરા હૈ ઔર ઉન સે તુમ્હેં અજિયત પહુંચને કા અન્દેશા હૈ ફિર વોહ તુમ્હેં નજર ભી નહીં આતે ઔર જો દુશ્મન નજર ન આએ વોહ બડા ખતરનાક હોતા હૈ. લિહાજા તુમ ઐસી હસ્તી કી પનાહ તલાશ કરો જો તુમ્હારા હકીકી હાફિઝો નાસિર હે ઔર વોહ જાતે બા બરકાત રખ્યે ઝુલ જલાલ કી હૈ પસ મા'લૂમ હુવા કે જો બન્દા તા'લીમાતે રસૂલુલ્લાહ ﷺ પર અમલ કરતે હુએ બૈતુલ ખલા મેં દાખિલ હોતા હૈ વોહ **અલ્લાહ** તથાલા કી પનાહ મેં આ જાતા હૈ.

બૈતુલ ખલા સે બાહર આને કે બા'દ કી હુઆ

(1) تَرْجِمَة :- (એ અલ્લાહ) મેં તુઝ સે મગફિરત તલબ કરતા હું.

(2) الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي أَذْهَبَ عَنِي الْأَذًى وَعَافَنِي

તર્જમા :- **અલ્લાહ** તથાલા કા શુક હૈ જિસ ને મુજ સે અજિયત દૂર કી ઔર મુજે આફિયત દી.

(مصنف ابن شيبة، كتاب الدعاء، ما يدع به الرجل، إذا الخ، رقم

الحادي عشر، الجزء، صفحه نمبر ١١٥، مكتبة الرشد رياض)

દર્સ :- પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! મુન્દરિજાને બાલા હુઆઓં બૈતુલ ખલા સે નિકલને કે બા'દ પઢી જાએં સિર્જ એક હુઆ પઢ લી જાએ તો કાફી હૈ. લેકિન અગર દોનોં કો પઢ લિયા જાએ તો નૂરન અલા નૂર હૈ. ગૌર કીજિયે જબ પહલી હુઆ પઢી તો **અલ્લાહ** તથાલા જો ગફફાર હૈ ઉસ કી બારગાહ મેં અર્જ કિયા.

ગયા : એ ઈમાન વાલોં કી બખ્ષિશ ફરમાને વાલે મૈં ભી ઈમાન વાલા હું ઔર તેરી રહમત કા મોહતાજ હું. એ **અલ્લાહ** મુજે બખ્શ દે મેરી મગફિરત ફરમા દે ઔર બન્દએ આજિજ કા અમલ ભી યેહી હોના ચાહિયે કે હમેશા બન્દા નવાજ સે અપની મગફિરત કી ઈલિજા કરતા રહે ગોયા હુંઆ પઠ કર બન્દા ઈસ બાત કી શહાદત દેતા હૈ કે એ **અલ્લાહ** ન તો મૈં તેરી જાતે બાકી કો ભૂલા હું ઔર ન હી અપની જાતે ફાની કો પસ તુઝે સિફતે ગફફાર સે યાદ કિયા અબ તૂ અપની રહમત સે મુજે ગુનાછોં કી જહમત સે બચા કર અપની જવારે રહમત મેં જગહ અતા ફરમા ઔર મેરી મગફિરત ફરમા કર હયાતે જાવેદાની અતા ફરમા.

ઔર જબ દૂસરી હુંઆ પઢી તો હુંઆએ મગફિરત કે સાથ સાથ ઉસ જાતે મુકદ્દસા કા શુક અદા કિયા જો સારી ખૂબિયોં કા માલિક હૈ ઔર ઉસે હર બુરાઈ વ ઉયુબ સે મુનજૂજા ઔર મુખર્જા માના ઔર ઉસ કે સાથ યેહ એલાન ભી કિયા કે એ મેરે રબ મુજે કણાએ હાજત કી વજહ સે જો તકલીફ થી તૂ ને હી ઉસે દફન કિયા.

ધર મેં દાખિલ હોતે વકત કી દુઆ

﴿١﴾ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْتَكِنُكَ خَيْرَ الْمُولَحِ وَخَيْرِ الْمُخْرَجِ

તર્જમા : - એ **અલ્લાહ** મેં તુઝ સે અન્દર આને ઔર બાહર જાને કી ભલાઈ તલબ કરતા હું.

﴿٢﴾ بِسْمِ اللَّهِ وَلَحْنَا وَبِسْمِ اللَّهِ خَرَجْنَا وَعَلَى اللَّهِ رَبِّنَا تَوَكَّلْنَا

તર્જમા : - **અલ્લાહ** કે નામ સે હમ અન્દર આએ ઔર **અલ્લાહ** કે નામ સે બાહર નિકલે ઔર **અલ્લાહ** પર જો હમારા રબ હૈ હમ ને ભરોસા કિયા.

(ابوداؤદશરીف، કાબ અદ્દ، بાબ માયقول الرجل)

اذا د كل بيته، رقم الحديث ٥٠٩٦، المجلد الرابع صفحه

نمبر ٤٢١، دار احباب الترات، راوي حضرت مالك اشوري رضي الله عنه

દર્સ : - ધ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ગૌર કીજિયે અગર હમ રસૂલુલ્લાહ
પાણી તા'લીમાત પર અમલ કરેં તો હમારે લિયે હુન્યા અમન કા

ગહવારા બન સકતી હૈ ઔર આધિરત મેં ભી બ ફજુલે ખુદા મામૂન હોંગે. જબ બન્દા ઈસ દુઆ કો પઢતા હૈ તો વોહ **અલ્લાહ** તાયાલા કી બારગાહ મેં અર્જ કરતા હૈ કે એ મેરે માલિકો મૌલા ! મૈં તુઝ સે ઘર મેં આને કી ભલાઈ માંગતા હું. ગોયા અથ્વ અપને મા'બૂદ સે ઈલિજા કર રહા હૈ કે મેરી જાત સે મેરે ઘર મેં ફિતના વ ફિસાદ ફેલે ઔર ન દૂસરા મેરી જાત કો હદફ કા નિશાના બનાએ.

ઈસી તરહ ફિર બન્દા અર્જ કરતા હૈ કે એ માલિકો મુખ્તાર : જહાં મૈં તુઝ સે ઘર મેં આને કી ભલાઈ માંગતા હું સાથ હી ઘર સે બાહર જાને કી ભલાઈ ભી માંગતા હું ગોયા નિયાજ મન્દ બન્દા અપને બે નિયાજ રબ સે યેહ ઈલિજા કર રહા હૈ કે ઘર સે બાહર નિકલને પર હુન્યા કી શહવતેં ઔર લજૂઝતેં ઔર શૈતાની જાલ મેરા ઈન્જિઝાર કર રહે હૈન્. યા ઈલાહલ આલમીન ! મૈં આંજિજ વ નાતુવાં હું તૂ મુઝે તમામ શહવાની વ શૈતાની શર સે મહફૂજ ફરમા ક્યૂંકે મેરા નિકલના ઔર દાખિલ હોના તેરે નામ કે સાથ હૈ પસ તૂ અપને નામે મુખારક કી બરકત સે મુઝે તમામ બુરાઈઓં વ ફલ્લાશિયોં સે મહફૂજ વ મામૂન ફરમા ઔર આધિર મેં યેહ કહ કર કે તૂ હી હમારા રબ (પાલને વાલા) હૈ ઔર હમારા તુઝ પર હી ભરોસા હૈ અપની અર્જ કો કામિલ વ અકમલ કરના હૈ.

જબ ઘર મેં દાખિલ હોં તો યેહ દુઆ પછ કર ઘરવાલોં કો સલામ કરના ચાહિયે અગર્યે સિર્જી બીવી હી ઘર મેં હો આજ કલ બડી અજ્ઞબ બાત હૈ કે વોહ લોગ જો બાહર તો સલામ કરતે હોં લેકિન વોહ બીવી જો ઉસ કી રફીકાએ હ્યાત હૈ ઉસ પર સલામતી કે લિયે દુઆ નહીં કરતે. યા'ની ઉસે સલામ સે મહરૂમ રખતે હૈન્. જાનના ચાહિયે કે બીવી કો સલામ કરના મન્દ નહીં હૈ બલ્કે વોહ ભી ઈસ કી હકદાર હૈ.

અગર ઘર મેં કોઈ લી મોજૂદ ન હો તો યું સલામ કરો

اللَّٰهُمَّ عَلَيْكَ أَكِيْلُهَا النَّبِيُّ

તર્જમા :- એ **અલ્લાહ** કે નબી ﷺ આપ પર સલામ હો.

ક્યા અજ્ઞ હૈ કે સલામ કબૂલ હો જાએ ઔર જવાબ મેં સલામતિયોં ઔર રહમતોં સે નવાજા જાએ. ક્યુંકે હુઝૂરે અકદસ કી રૂહે **صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَالْهُوَ وَسَلَّمَ** (રદ્‌મહતાર વ મર્દા બ્યુલાનોં કે ઘરોં મેં મૌજૂદ હોતી હૈ).

અગર ઐસે વક્ત ઘર મેં દાખિલ હો કે અહબાબ સો રહે હોં તો આહિસ્તા સે સલામ કરે. આવાજ બુલન્દ ન કરે જૈસા કે ઈન્ટિફા મેં બયાન કિયા ગયા કે ઘર મેં દાખિલ હો તો પહોલે દુઅા પછે ફિર દાખિલ હો કર ઘરવાળોં કો સલામ કરે. સલામ કરને કે બા'દ કા એક અમલ તહરીર કિયા જાતા હૈ જિસ પર અમલ કિણ્યે કે વોહ રિઝુક કી કુશાદગી કે લિયે બડા મુફીદ હૈ.

હજરતે સહ્લ બિન સા'દ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ બયાન કરતે હેં કે એક શાખ્સ ને હૃજૂરે અકદસ ચલી صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ કી ખિદમતે અકદસ મેં આ કર અપની મુફ્ફલિસી વ મોહતાજ કો બયાન કિયા. આપ ને ફરમાયા : જબ તુમ અપને ઘર મેં દાખિલ હુવા કરો અગર વહાં કોઈ મૌજૂદ હો ઉસ કો સલામ કહો અગર કોઈ મૌજૂદ ન હો તો મુજ પર સલામ લેજો ઔર એક બાર સૂરએ ઈખલાસ પઠો. ઉસ શાખ્સ ને ઐસા હી કિયા ફિર **અલ્લાહ** તાદ્વાલા ને ઉસ કો ઈતના માલો ઝર અતા ફરમાયા કે ઉસ ને અપને પડોસિયોં ઔર રિશ્ટેદારોં કી ઈઆનત કી. (યા'ની માલી ઈમદાદ કી) (بِحَوْلَةِ قُرْطَبِي)

ઘર સે નિકલતે વક્ત કી દુઅા

بِسْمِ اللَّهِ تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ لَا كُوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ

તર્જમા :- **અલ્લાહ** કે નામ સે (ઘર સે નિકલતા હું) મેં ને **અલ્લાહ** પર ભરોસા કિયા **અલ્લાહ** તાદ્વાલા કે બિગેર ન તાકત હૈ (ગુનાહોં સે બચને કી) ઔર ન કુવ્યત હૈ (નેકિયાં કરને કી)

(ابો દاؤદ શરીફ, કાબ અદ્દ, બાબ માયા કુલાધાર્ખ માં બિન્હ, رقم الحدیث ٥٠٩٥)

الجلد الرابع صفحه نمبر ٢٠ دار احياء التراث بيروت. راوي حضرت انس رضي الله عنه

દર્સ :- પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ઘર સે મુરાદ રહને કી જગાહ હૈ ખ્વાહ વોહ ઘર હો જિસ મેં બાલ બચ્યોં કે સાથ રહતે હેં યા મસ્જિદ કા હુજરા યા ખાનકાહ વગૈરા જહાં સૂફિયા તલબા ઔર મશાઈખ વગૈરા રહતે હેં ગર્જ કે હર શાખ્સ અપને ઠિકાને સે નિકલતે વક્ત મજકૂરા બાલા દુઅા પઠ લિયા કરે.

(مرأة المناجيس، كتاب اسماء الله تعالى، باب الدعوات في الأوقات الفصل الثاني، الجزء الرابع صفحه نمبر ٨٤ ضياء القرآن لاھور).

જબ કોઈ મુસલમાન અપને ઘર સે નિકલતે વકત યેહ દુઆ પઠ લેતા હૈ તો જેબી ફિરિશ્તા દુઆ પઠને વાલે કો જિતાબ કરતે હુએ જો કલિમાત કહતા હૈ હદ્દીસે મુખારક મેં ઉન કલિમાત કો યું ઈરશાદ ફરમાયા ગયા હૈ :

અલ હદ્દીસ :- (એ દુઆ પઠને વાલે) તુઝે છિદાયત વ કિફાયત દી ગઈ ઔર તુ મહફૂજ કર દિયા ગયા. ફિર શૈતાન દૂર ભાગ જાતા હૈ ઔર ઉસ સે દૂસરા શૈતાન કહતા હૈ : તુઝે ઉસ શાખસ સે ક્યા તાલુક હૈ જિસે છિદાયત વ કિફાયત દી ગઈ ઔર જો મહફૂજ કિયા ગયા.

(ابو داؤદ شرીف، કાબ અદ્દ، બાબ માયقول، إذا خرج من بيته، رقم الحديث ٥٠٩٥)
الجزء الرابع صفحه نمبر ٢٠ مطبوعه دار احیاء الترات بیروت.

عَلَيْهِ الرَّحْمَةُ
 ઈસ હદ્દીસ શરીફ કી શર્હ કરતે હુએ સાહિબે મિરાત ફરમાતે હેણે : ઈસ દુઆ કો પઠને પર જેબી ફિરિશ્તા કહતા હૈ કે (એ દુઆ પઠને વાલે) તુ ને (بِسْمِ اللَّهِ) કી બરકત સે છિદાયત પાઈ ઔર (تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ) કે વસીલે સે કિફાયત ઔર (لَا حَوْلَ) કે વાસિતે સે છિફાયત. તીન ચીજોં પર તીન ને મત્તે મિલ્લાં. હકીકત યેહ હેણે કે હમ જિસ કદર **અલ્લાહ** તાલાલા ઔર ઉસ કે મહબૂબ عَلَيْهِ تَعَالَى اللَّهُ وَسَلَّمَ કી ફરમાં બરદારી કરેંગે ઉસી કદર હમ પર અન્વારો તજલિયાત, ઈન્દ્રામો ઈકરામ કે બાદલ બરસેંગે.

(مراقب المناجيج، કાબ અસ્માء اللَّهِ تَعَالَى، بાબ الدُّعَوَاتِ فِي الْأَوْقَاتِ الفصل
 الثاني، الجزء الرابع صفحه نمبر ٨٤ ضياء القرآن پبلી કિશ્ટર لاهور.)

મોમિન સે મોમિન કી મુલાકાત કે વકત કી દુઆ

تَعَالَى مَنَّا سَلَامٌ عَلَيْكُمْ :- તુમ પર સલામતી હો.

(ابو داؤદ شરીف، કાબ અદ્દ، બાબ કિફ السلام (ملખચા)، رقم الحديث ٥١٩٥)
الجزء الرابع صفحه نمبر ٤٩ مطبوعه دار احیاء الترات بیروت. راوی حضرت
 ابوبکر رضی اللہ عنہ

દર્સ :- પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! મુલાકાત કે વક્ત સલામ કરના સુન્તત હૈ સલામ કે લિયે કહી અન્યે આ સ્લામُ عَلَيْكُم ભી કહ સકતે હોય મગર જમ્મન કા સીગા યાંની (السَّلَامُ عَلَيْكُم) કહના અફખલ હૈ. ઈસ કે ઈલાવા જિતને તરીકે અભ્યાર કે સલામ કરને કે હોય ઉન્ન સે બિલ્કુલ પરહેજ કિયા જાએ ઔર જો આમ તૌર પર મુસલમાનોં મેં દીગર તરીકે રાઈજ હો ગાએ હોય. મસલન આદાબ અર્જ વગેરા સે ભી એહતિરાજ જરૂરી હૈ.

સરવરે કૌનેન ચَلِّيَ اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَاللهُ وَسَلَّمَ ને સલામ કે બે શુમાર ફરજાઈલ બયાન કિયે હોય ચન્દ અહાદીસ તહરીર કી જાતી હોય :

હજરતે ઈમરાન બિન હસીન સે રિવાયત કી હૈ કે એક શાખસ નબિયે કરીમ કહી અન્યે ઈસ્લામُ عَلَيْكُم ને ઉસે જવાબ દિયા, વોહ બૈઠ ગાયા. હુજૂર ચَلِّيَ اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَاللهُ وَسَلَّمَ ને ફરમાયા : ઈસ કે લિયે દસ નેકિયાં. ફિર દૂસરા શાખસ આયા ઔર ઉસ ને ચَلِّيَ اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَاللهُ وَسَلَّمَ કહી. આપ ચَلِّيَ اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَاللهُ وَسَلَّمَ ને જવાબ દિયા, વોહ બૈઠ ગાયા. આપ ચલી ને ઈરશાદ ફરમાયા : ઈસ કે લિયે બીસ નેકિયાં. ફિર તીસરા શાખસ આયા ઔર ઉસ ને ચલી ને જવાબ દિયા, વોહ બૈઠ ગાયા. આપ ચલી ને ઈરશાદ ફરમાયા : ઈસ કે લિયે તીસ નેકિયાં હોય (મુઆજ બિન અનસ કી રિવાયત મેં હૈ કે ફિર એક ઔર શાખસ આયા, ઉસ ને કહી : ઈસ કે લિયે ચાલીસ નેકિયાં હોય) લિહાજા હમેં ચાહિયે કે હર મૌકાએ વ મહલ પર સલામ સે ગફલત ન બરતેં તાકે હમ નેકિયોં સે મહરૂમ ન રહેં. કાબિલે ગૌર બાત હૈ કે અગર કિસી કી ખુશામદ સે હમેં ચન્દ રૂપોં કા ફાથેદા હો તો હમારી જબાન ઉસ કી તા'રીઝ કરતે નહીં થકતી મગર આ સ્લામُ عَلَيْكُم કહના હમારી જબાન પર ભારી લગતા હૈ હલાંકે ઈસ મેં હમારે લિયે અજો સવાબ હૈ.

(ابوداؤદશ્રીફ, કાબ અદ્દ, બાબ કિફ સલામ, رقم الحديث ٥١٩٦)
الجزء الرابع صفحه نمبر ٤٩ مطبوعة دار احياء التراث بيروت).

મુસાફિના કરતે વકત કી દુઅા

મુસાફિના કરતે વકત હુરુદ પઠના ચાહિયે.

﴿1﴾ **اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَأَنْزِلْهُ الْبُقُرَّ بِعِنْدَكَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ**
تَرْجِمَا : - એ અલ્લાહ હુરુદ બેજ હમારે સરદાર મુહમ્માદ
 પર ઔર ઉન કો કિયામત કે દિન એસી જગત મેં ઉતાર જો
 તરે નાનાં મુકર્બ હો.

(مدارج النبوت، باب نهم ذكر حقوق آنحضرت ﷺ، دریان فواند صلوة على
 النبي،الجزء الاول صفحه نمبر ۳۶۶ نوریہ رضویہ لاھور).

﴿2﴾ **يَغْفِرُ اللَّهُ لَنَا وَلَكُمْ**

તર્જમા : **અલ્લાહ** તથાલા હમારી ઔર તુમહારી મગાફિરત ફરમાએ. (مشكوا)
ફાઈલે મુસાફિના : - તબરાની ને હજરતે સલમાન رضي الله تعالى عنه સે રિવાયત કી કે
 ફરમાયા રસૂલુલ્લાહ صليل الله تعالى عليه وسلم ને : મુસલમાન જબ અપને મુસલમાન
 ભાઈ સે મિલે ઔર હાથ પકડે (યા'ની સલામ કે બા'દ મુસાફિના) તો ઉન દોનોં
 કે ગુનાહ એસે ગિરતે હૈં જેસે તેજ આંધી મેં ખુશક દરખ્ત કે પતે ઔર ઉન કે
 ગુનાહ બખ્શ દિયે જાતે હૈં. અગર્યે સમુન્દર કે જાગ કે બરાબર હોય.

ઇમામ માલિક ને હજરતે અતા ખુરાસાની સે રિવાયત કી કે ફરમાયા :
 રસૂલુલ્લાહ صليل الله تعالى عليه وسلم ને : આપસ મેં મુસાફિના કરો દિલ કી કપત
 (કદૂરતે-રન્જિશેં) જાતી રહેંગી.

(مشكوا شريف، كتاب الآداب، باب المصالحة والمعاشرة الفصل الثالث صفحه

نمبر ۳۰۳ مطبوعه قدسيي كتب خانه كراجي.)

ઇન્દુનાજર ને હજરતે અભુલ્લાહ ઈને رضي الله تعالى عنهما સે રિવાયત
 કી કે ફરમાયા : રસૂલુલ્લાહ صليل الله تعالى عليه وسلم ને : જો મુસલમાન અપને ભાઈ સે
 મુસાફિના કરે ઔર કિસી કે દિલ મેં દૂસરે કી અદાવત ન હો તો હાથ જુદા હોને સે

કષ્ટ અલ્લાહ તાલાલા દોનોં કે ગુરુશતા ગુનાઓં કો બાજુ ઢેગા. લિધાજા હમેં ચાહિયે કે હમ મહબ્બત કે સાથ અપને ભાઈસે સલામ વ મુસાફિદા વ મુઆનકા કરેં. યેહ ન હો કે બ જાહિર તો શરીઅત પર અમલ કરેં ઔર દિલ મેં કદૂરત ઔર હસદ હો કે યેહ જાહિર વ બાતિન મેં તજાદ હૈ ઔર મોમિન કી શાન કે ખિલાફ હૈ. કામિલ વ અકમલ મોમિન કી શાન યેહ હૈ કે ઉસ કા જાહિરો બાતિન યક્સાં હો.

દર્સ :- ઘારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! સલામ કે બા'દ મુસાફિદા કરના ચાહિયે ઔર દોનોં હાથોં સે મુસાફિદા કરના સુન્તત હૈ ઔર બુઝુગની દીન કા ઈસી પર અમલ રહા હૈ. તિરમિજી શરીફ કી હદ્દીસ હૈ કે ઈરશાદ ફરમાયા : પૂરી તહિય્યત (સલામ) યેહ હૈ કે મુસાફિદા કિયા જાએ. ઈસ હદ્દીસ કે રાવી હજરતે અબૂ ઉમામા رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ હૈ.

(ત્રોત્સીલ શ્રીફ, કાતબ લાસ્ટીનાન વાલાદ, બાબ માજાએ મિસાથી, રોમ)

الحاديـث ٢٧٣٠،الجزء الـرابع صفحـة نمبر ١٣٣٥ دار الفـكر بـيـرـوـت.

મુસાફિદા કા તરીકા :- મુસાફિદા યેહ હૈ કે એક શાખ્સ અપની હથેલી દૂસરે કી હથેલી સે મિલાએ, ફક્ત ઊગલિયોં કે ધૂને કા નામ મુસાફિદા નહીં હૈ. સુન્તત યેહ હૈ કે દોનોં હાથોં સે મુસાફિદા કિયા જાએ. દોનોં કે હાથોં કે દરમિયાન કપડા વગેરા હાઈલ ન હો.

(રદામુખતાર, કાતબ ખત્રોલા બાહી, બાબ લાસ્ટીનાન વાલાદ, જોખે તાસુ ચફ્ફે

નંબર ٥٣٨ مطبوع અમદાવાદ મલટાન).

બા'જ લોગ મુસાફિદા કરતે વકત તકલ્લુફ સે કામ લેતે હૈનું ઔર ઊગલિયોં હી પર ઈક્તિજા કરતે હૈનું. વોહ ઈસ બારે મેં ગૌર કરેં કે ઈસ તરફ મુસાફિદા કી સુન્તત અદા નહીં હોતી. દા'વતે ફિક હૈ કે અગર ઉન્હેં હુન્યાવી માલ હિયા જાએ તો ઐસે પકડતે હૈનું કે છોડને કા નામ નહીં લેતે. **અલ્લાહ** તાલાલા હમેં કામિલ તરીકે સે શરીઅત પર કારબન્દ બના દે.

મુસાફિદા કરતે વક્ત મુસાફિદા કરને વાલે દુર્દાશ શરીફ પઢેં કે ઈસ કે બડે ફજાઈલ હૈને. દુર્દાશ શરીફ જો આસાન લગે વોહ પઢ લે ઈસ મેં કોઈ કેદ નહીં હૈ લેકિન જો દુર્દાશ શરીફ પઠને કે લિયે ઈસ બાબ મેં તહરીર કિયા ગયા હૈ તુસ કી બડી ફજીલત હૈ ઓર મુખ્તસર ભી હૈને. દુર્દાશ સફિદા નમ્બર 42 પર દેખે જિસ કી ફજીલત મેં રસૂલુલ્હાએ ﷺ ને ફરમાયા : (وَجَبَتْ لَهُ شَفَاعَتِي) તો ઉસ કે લિયે મેરી શર્ફાઅત વાજિબ હોગી.

(مدارج النبوت، باب نهم ذكر حقوق آنحضرت عليهما السلام، دربيان فوائد صلوة على النبي، الجزء الأول صفحه نمبر ٣٢٦ نوریہ رضویہ لاھور).

ઈસ સે બડી ઓર કચા બાત હૈ કે હમેં હુઝૂર કી શર્ફાઅત નસીબ હો. **અલ્લાહ** તાબાલા કી બારગાહ મેં દુઆ હૈ કે રખ્બુલ ઈજૂત હમેં અપને મહિબૂબ કી શર્ફાઅત નસીબ ફરમાએ.

કિસી મુસલમાન કો હંસતા દેખ કર પઠને કી દુઅ

أَضْحَكَ اللَّهُ سِنَّكَ تَرْجِمَا :- **અલ્લાહ** તાબાલા તુઝે હંસતા રખે.

(بخارى شريف، كتاب بدء الخلق، باب صفة أبليس وجنوده، الجزء الأول صفحه نمبر ٢٥٣ مطبوعه قديمي كتب خانه كراچي).

દર્સ : - ધ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! જબ અપને કિસી ભાઈ કો ખુશી વ ખુર્મ દેખેં તો ઉસ કે લિયે યેહ દુઆ કરેં. જો તહરીર કી ગઈ હૈ.

મા'લૂમ હુવા કે અપને મુસલમાન ભાઈ કી ખુશી વ ફરહત પર હસદ ન કરે બલ્કે ઉસ કે લિયે દુઆ કરે કે તેરી જિન્દગી યુંહી રાહત વ મસર્તત કે સાથ બસર હો યછાં યેહ બાત યાદ રખની ચાહિયે કે ઈસ દુઆ મેં હંસને સે ઠંડા યા કદ્દકદા મુરાદ નહીં હૈ કયૂંકે આવાજ કે સાથ કદ્દકદા મારના મકરુહ હૈ. યછાં જલ્દક સે મુરાદ તબસુમ યા બિગેર આવાજ કે સાથ મુસ્કુરાના કે દાંત ઓર આમ દાંદેં નાઝર આ જાએં.

ਬੈਹਕੀ ਨੇ ਬਿਵਾਧਤ ਹਜ਼ਰਤੇ ਅਭੂ ਹੁਰੈਰਾ ਨਕਲ ਕਿਯਾ ਹੈ ਕੇ ਰਸੂਲੁਲਖਾਦ
عَلَيْهِ السَّلَامُ ﷺ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਤਰੇ ਤੋਂ ਦੀਵਾਰੋਂ ਰੈਸ਼ਨ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਥੀਂ।

(مدارج النبوت، باب اول دربيان حسن وخلقت

وجمال، بیان ضحک شریف،الجزء الاول صفحہ نمبر ۹ نوریہ رضویہ لاہور۔)
 ہم اسے شاہزادے کمال سے ہمارے نبی ملائیں گے۔
 کوئی اسلامی فرمان نہیں کر سکتے۔

ਮਾਹਿਰਤ ਕੀ ਫੁਆ ਦੇਣੇ ਪਰ ਜਵਾਬ

ગَفَرَ اللَّهُ لَكَ تَرْجِمَا :- અલ્લાહ તથાલા તેરી (ભી) મગફિરત ફરમાએ.

(مسلم شریف، کتاب البر والصلة، باب فضل صلة أصدقاء الأب الخ رقم

^{٢٥٥} الحديث، الجزء ٣، صفحه نمبر ٩٧٩ دار احیاء التراث بیروت.

ਦੱਸੋ :- ਘਾਰੇ ਈਸ਼ਵਾਮੀ ਭਾਈਯੋ ! ਜੋ ਮੁਸਲਮਾਨ ਭਾਈ ਹਮਾਰਾ ਐਰੱਖਵਾਹ ਹੋ ਤੋਂ
ਉਮੰ ਭੀ ਲਾਜਿਮ ਹੈ ਕੇ ਹਮ ਭੀ ਉਸ ਕੇ ਐਰੱਖਵਾਹ ਹੋਂ। ਬਲਕਿ ਜੋ ਹਮ ਸੇ ਬੁਰਾਈ ਕਰੇ
ਉਸ ਵਕਤ ਭੀ ਹਮਾਰਾ ਅਮਲ ਧੇਹ ਹੋਨਾ ਚਾਹਿਏ ਕੇ ਹਮ ਉਸੇ ਭਲਾਈ ਕੇ ਸਾਥ
ਯਕਾਬ ਹੋਣਾ।

અલ હદીસ :- તબરાની મેં હેતુ કે અફ્જલ તરીન ફરીલત યેહ હૈ કે જો તુઝ સે તોડે તૂ ઉસ સે જોડ ઔર જો તુઝે મહરૂમ રખે તૂ ઉસે હે ઔર જો તુઝે ગાલી હે તૂ ઉસ સે દરગુર કર.

(مُكَاشَفَةُ الْقُلُوبِ، الْبَابُ الْثَالِثُ وَالْحَسْرُونَ فِي صَلَةِ الرَّحْمَ الخ، صفحه نمبر ٢٧)

مطبوعه دار الكتب العلمية بيروت.)

મોહસિન કા શુક્રિયા અદા કરને કી હુઆ

તર્જમા :- અલ્લાહ તખાલા તુઝે (એહસાન કરને કી) જગાએ પૈર દે (તર્મદી شرીف، કાબ البر والصلة، باب ماجاء في التجارب، رقم الحديث)

દર્સ :- ઘારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! જહાં હમેં યેહ હુકમ દિયા ગયા હૈ કે હમ અલ્લાહ તખાલા કી અતાકર્દન ને' મતોં કી સિપાસ ગુજારી મેં શુક ગુજારી કા દામન ન છોડે વહાં હમેં યેહ ભી તા'લીમ દી ગઈ હૈ કે બ જાહિર અગર હમારા કોઈ ભાઈ હમ પર એહસાન કરે તો હમ ઉસ કા ભી શુક્રિયા અદા કરેં ઔર ઉસ કે લિયે હુઆએ પૈર ભી કરેં. એહસાન ફરામોશી સે કામ ન લેં.

અલ હદીસ :- ٠٩٠ مَنْ لَمْ يَشْكُرِ النَّاسَ لَمْ يَشْكُرِ اللَّهُ

તર્જમા :- જિસ શાખસ ને લોગોં કા શુક્રિયા અદા ન કિયા ઉસ ને **અલ્લાહ તખાલા** કા શુક્રિયા અદા ન કિયા (અપને મોહસિન કે લિયે હુઆ કરને કા ફાએદા હમેં યેહ બતાયા ગયા હૈ કે હુઆ કરને વાલે ને (ઉસ કા હક અદા કર દિયા.)

(તર્મદી શરીف، કાબ البر والصلة، باب ماجاء في قبول الهدى، رقم

الحديث ١٩٢٢،الجزء الثالث صفحه نمبر ٣٨٣ دار الفكر بيروت.)

અલ હદીસ :- તિરમિઝી ને ઉસામા બિન જૈએ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ સે રિવાયત કિયા કે ફરમાયા રસૂલુલ્લાહ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ને : જિસ કે સાથ એહસાન કિયા ગયા ઔર ઉસ ને એહસાન કરને વાલે કે લિયે યેહ કહા : **جَزَّاكَ اللَّهُ خَيْرًا** તો પૂરી સના કર દી.

(તર્મદી શરીف، કાબ البر والصلة، باب ماجاء في الشاء المعروف، رقم

الحديث ٢٠٣٢،الجزء الثالث صفحه نمبر ١١ دار الفكر بيروت.)

હદિયા લેતે વકત કી દુઆ

بَارِكُ اللَّهُ فِي أَهْلِكَ وَمَا لَكَ

તર્જમા :- અલ્લાહ તાબાલ તેરે અહૂલો માલ મેં બરકત અતા ફરમાએ.

(بُخَارِي : - رَأَيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ)

દર્સ :- ઘારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! હદિયા દેના બડી ફરજીલત કી બાત હૈ ઈસ કી હિકમત હમેં યેહ બતાઈ ગઈ હૈ કે

અલ હદીસ :- ઈમામ બુખારી ને અલ અદબુલ મુફરિદ મેં અબૂ હુરૈરા رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ સે રિવાયત કિયા કે ફરમાયા રસૂલુલ્લાહ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ને : બાહમ હદિયા દો કે ઈસ સે મહિષત હોગી.

(الادب المفرد، باب قبول الهدية، رقم الحديث ٢٥٧، صفحه نمبر ١٨ امطبوعه

دار الحديث بوهڙ گھટ ملتان).

અલ હદીસ :- તિરમિઝી ને હજરતે અબૂ હુરૈરા رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ સે રિવાયત કિયા કે ફરમાયા રસૂલુલ્લાહ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ને કે હદિયા દો કે ઈસ સે સીને કા ખોટ દૂર હોતા હૈ ઔર પડોસ વાલી ઔરત પડોસન કે લિયે કોઈ ચીજ હકીર ન સમજે અગર્યે બકરી કા ખુર હો. (બહારે શરીઅત)

અલ હદીસ :- હજરતે અનસ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ સે ઈમામ બુખારી ને રિવાયત કિયા કે નબિયે કરીમ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ ખુશભૂ કો વાપસ નહીં ફરમાતે ઔર સહીહ મુસ્લિમ મેં હજરતે અબૂ હુરૈરા رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ સે મરવી હૈ કે ફરમાયા રસૂલુલ્લાહ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ને : જિસ કે પાસ ફૂલ પેશ કિયા જાએ તો વાપસ ન કરે કે ઉઠાને મેં હદ્કા હૈ ઔર બૂ અચ્છી હૈ. (બખારી شرીف، كتاب الہبة وفضلها، باب مالاير دمن الہدية)

હદિયે કા કબૂલ કરના સુન્તત હૈ. હમેં ચાહિયે કે હમ આપસ મેં હદિયે કો રવાજ હો. તાકે હમારે અન્દર આપસ મેં મહિષત વ મુવદ્ધત કી ફજા કાઈમ હો. અગર્યે થોડી સી ચીજ મુખસ્સર હો તો વોહી બતૌરે હદિયા દે દેં યેહ ન સમજે કે જરા સી ચીજ ક્યા હદિયા કી જાએ યા કિસી ને થોડી ચીજ હદિયા કી તો ઉસે નજરે હકારત સે ન દેખેં બલ્કે ખુલૂસ કે સાથ કબૂલ કર લેં.

ઈસ્લામી તા'લીમાત મેં કિતની ને'મતો મુઝમર હૈન. દેખિયે હમેં તા'લીમ દી ગઈ કે જો હદિયા દે ઉસ કે અહ્લો અયાલ માલો મનાલ કે લિયે બરકત કી હુઆ કરેં. ક્યૂંકે **અલ્લાહ** તાઓલા કે દિયે હુએ માલ કો હદિયે કી સૂરત મેં ખર્ચ કરના ભી નેકી કા કામ હૈ ઔર જો શાખ્સ અપના માલ નેક કામ મેં ખર્ચ કરે તો વોહ માલ ઉસ કે લિયે ને'મત વ રહમત હૈ ગોયા માલ મેં બરકત કી હુઆ કરે. હદિયા લેને વાલા યેહ બાત **અલ્લાહ** તાઓલા કી બારગાહ મેં અર્જ કરતા હૈ કે યા રાખબાળ આલમીન તેરે ઈસ બન્દે ને મુજે હદિયા દિયા. તેરે દિયે હુએ માલ કો તેરે મહિબૂબ કી તા'લીમ કે મુતાબિક ખર્ચ કિયા તૂ ઈસ કે માલ મેં ઔર જિયાદા બરકત હૈ. તાકે તેરી રાહ મેં માલ ખર્ચ કરતા રહે ઔર અજો સવાબ પાતા રહે. બેશક જો અપને માલ કો **અલ્લાહ** તાઓલા કી રાહ મેં ખર્ચ કરતા હૈ વોહ **અલ્લાહ** તાઓલા કા કુર્બ હાસિલ કરતા હૈ.

અલ હદીસ : أَسْخِيُّ قَرِيبٌ مَنَ النَّاسُ قَرِيبٌ مَنَ الْجَنَّةُ بَعِيدٌ مَنَ النَّارُ ٥٠

તર્જમા : - સખી **અલ્લાહ** તાઓલા સે કરીબ હૈ, લોગોં સે કરીબ હૈ, જન્મત સે કરીબ હૈ. આગ (જહનમ) સે દૂર હૈ.

(ترمذى شريف، كتاب البر والصلة، باب ماجاء في السخاء، رقم الحديث

١٩٦٨، الجزء الثالث صفحه نمبر ٣٨٧ دار الفكر بيروت.)

અદાએ કર્મ કી દુਆ

اللَّهُمَّ إِكْفِنِي بِحَلَالِكَ عَنْ حَرَامَكَ وَأَغْنِنِنِي بِفَضْلِكَ عَمَّا سُواكَ

(المستدرك، كتاب الدعاء والتكمير الخ، دعا قضاء الدين، رقم

الحادي ٢٥١٦، الجزء الثاني صفحه نمبر ٢٣٠ دار المعرفة بيروت).

તર્જમા : - ઐ **અલ્લાહ** મુજે કિફાયત હૈ, અપના હલાલ રિઝૂક હે કર હરામ રિઝૂક સે બચા ઔર મુજે અપને ફજૂલ કે સાથ અપને સિવા દૂસરોં સે બે નિયાજ કર હૈ.

દર્સ :- ઘારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! બિલા ઝરૂરત કર્જ બિલ્કુલ ન લેં.

અલ હદીસ :- રસૂલુલ્હાઁ^{صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ} ને ઈરશાદ ફરમાયા કે મુસલમાનો !

કર્જ લેને સે ઈજતિનાબ કરો ક્યૂંકિ વોહ રાત કે વકત રન્જ વ ફિક પૈદા કરતા હૈ ઔર દિન કો જિલ્હત મેં મુખ્યલા કરતા હૈ. (بِهِقِيٰ فِي شَعْبِ الْإِيمَانِ)

અગર ઝરૂરતન કર્જ લે તો લેતે વકત વાપસ હેને કા ઈરાદા રખે.

અલ હદીસ :- રસૂલુલ્હાઁ^{صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ} ને ઈરશાદ ફરમાયા કે જો આદમી

કર્જ લેતા હૈ ઔર ઉસ કો અદા કરને કા ઈરાદા રખતા હૈ તો કિયામત કે દિન

અલ્હાએ તથાલા ઉસ કી તરફ સે કર્જ કો અદા કર દેગા. (યા'ની **અલ્હાએ**

તથાલા કર્જ ખ્વાહ કો રાજી કર દેગા) ઔર જો કર્જ લે કર અદા કરને કા ઈરાદા

નહીં રખતા ઔર ઉસી હાલત મેં મર જતા હૈ તો કિયામત કે દિન **અલ્હાએ**

તથાલા ઉસ સે ઈરશાદ ફરમાયેગા કે ઐ મેરે બન્ધે તૂ ને ખ્યાલ કિયા થા કે મૈં

અપને બન્ધે કા હક તુઝ સે નહીં લુંગા ફિર મકરૂજ કી કુછ નેકિયાં કર્જ ખ્વાહ કો

દી જાઓંગો ઔર અગર મકરૂજ ને નેકિયાં ન કી હોંગી તો કર્જ ખ્વાહ કે કુછ

શુનાહ લે કર મકરૂજ કો હે દિયે જાઓંગો. (حاكم)

ઇસ હુઅા મેં મોમિન કે લિયે બડી નસીહત હૈ કે અગર વોહ કભી
ઝરૂરતન કર્જ લે લે ઔર હાલાત સાઝગાર ન રહેં, ખસ્તા હાલી કા તેરા લગ
જાએ મગર ફિર ભી વોહ અપને રબ પર ભરોસા રખતે હુએ ઉસ કી બારગાહ
મેં યેહી અર્જ કરતા રહે કે યા રબ્બલ ઈજૂઝત ! તૂ હી ઐરૂરાજિકીન હૈ. મૈં તેરી હી
બારગાહ મેં અર્જ કરતા હું કે તૂ મુજે હલાલ રિજૂક ઇસ કિફાયત કે સાથ અતા
ફરમા કે મૈં કર્જ સે સુખુક દોશ હો જાઉં.

ગૌર કીજિયે બન્ધાં મોમિન ઇસ માયાશી બદ હાલી મેં ભી હરામ
માલ ચોરી, ડાકે સે ગુરેજ કરતા હૈ ઔર **અલ્હાએ** તથાલા હી સે ખુશી ઔર
કર્જ કી સુખુક દોશા કે લિયે અર્જ કરતા હૈ. ક્યૂંકે મોમિન કી શાન યેહી હોતી હૈ કે
હાલાત કેસે ભી બિગડ જાઓ લેકિન વોહ શરીઅત કા દામન નહીં છોડતા.

અદાએ કર્જ પર કર્પવાહ કી દુઆ

أَوْ فَيَئِنِي أَوْلَى اللَّهُ بِكَ

તર્જમા :- અલ્લાહ તથાલા તુર્ઝ પૂરા સવાબ અતા ફરમાએ કે (તૂ ને) મેરા પૂરા કર્જ અદા કર્યા. (بخارى شريف، كتاب الوكالة، باب و كالة الشاهد، رقم الحديث).

દર્સ :- ધ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ઈસ દુઆ સે મા'લૂમ જુવા કે કર્જ ખ્વાહ કો જબ મકરૂજ ઉસ કા કર્જ વાપસ લૌટાએ તો કર્જ ખ્વાહ મકરૂજ કે લિયે સવાબ કી દુઆ કરે ક્યુંકે મકરૂજ કી વજહ સે કર્જ ખ્વાહ કો બેશુમાર સવાબ મિલા યેહ ઉસ કા બદલા હૈ.

અલ હદીસ :- ઈરશાદ ફરમાયા ગયા જિસ ને તંગદસ્ત કો એક મુઅયન મુદ્દત કે લિયે કર્જ દિયા તો મુકર્રરા વકત આને તક કર્જ ખ્વાહ કે લિયે એક સદકા (યા'ની એક સદકે કા સવાબ મિલેગા) હૈ.

(بُعْدَ إِيمَانِ الْمُؤْمِنِ بِهِ أَنَّ رَبَّهُ مُحَمَّدًا)

જિન કે રિઝ્ક મેં **અલ્લાહ** તથાલા ને કુશાદગી દી હૈ ઉન્હેં ચાહિયે કે અપને હાજત મન્દ મુસલમાન ભાઈ કી હાજત કે વકત કામ આઓં. ઈસી લિયે કર્જ દેને કી તરફાબ દી ગઈ હૈ.

અલ હદીસ :- હજરતે અબુહુલ્લાહ બિન મસઉદ بَعْدَ تَعَالَى اللَّهُ عَنْهُ સે મરવી હૈ કે ફરમાયા રસૂલુલ્લાહ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ને : ٠٢٩٣

તર્જમા :- હર કર્જ સદકા (સવાબ કી ચીજ) હૈ.

(شعب الایمان، في رجال مات و تك ديناراً، الخ، رقم الحديث ٣٥٢٣، الجزء

الثالث، صفحه نمبر ٢٨٣ دار الكتب العلمية بيروت).

લેકિન ઈસ બાત કા ખયાલ રખે કે વોહ શાખ્સ જો જુવા ખેલને કા આદી હૈ યા નશાબાજ હૈ યા ધોકાબાજ ગાસિબ હૈ કે કર્જ લે કર અદા ન કરેગા યા પહેલે દો શાખ્સ જુવા ખેલ કર યા નશા કર કે માલ ખત્મ કર દેંગે, એસે આદમ્બિયોં કો કર્જ ન હોય.

ઔર યેહ ભી મા'લૂમ જુવા કે મકરૂજ જબ કર્જ ખ્વાહ કો કર્જ વાપસ લૌટાએ તો કર્જ ખ્વાહ ઉસ કે લિયે સવાબ કી દુઆ કરે ક્યુંકે કર્જ લે કર વાપસ કર દેના યેહ ભી બડી સાદાત હૈ કે કર્જ કા લૌટાના ફર્જ હૈ ઔર કુદરત કે બા વુજ્દુ

ન દેના હરામ લિધાજા વોહ હરામ સે બચ કર કર્જ અદા કરતા હૈ. જિસ મેં ઉસ કે લિયે અજો સવાબ હૈ. કર્જ લે કર અદા ન કરના બધુત કબીહ વ શનીઅ ફેલ હૈ. જિસ મેં દુન્યા વ આખિરત કી જિલ્લત વ રૂસ્વાઈ હૈ.

અલ હદીસ :- - અભૂ દાવુદ વ નિસાઈ શરીએ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ સે રાવી હૈનું કે ફરમાયા રસૂલુલ્લાહ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ وَسَلَّمَ ને : માલદાર કા કર્જ અદા કરને મેં તાખીર કરના ઉસ કી આબરુ ઔર સઝા કો હલાલ કર દેતા હૈ. અબુલ્લાહ બિન મુખારક رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ ને ફરમાયા કે કબીરા ગુનાહ જિસ સે **અલ્લાહ** તાઓ ને મુમાનઅત ફરમાઈ હૈ ઉન કે બા'દ **અલ્લાહ** તાઓ નજીદીક સબ ગુનાહોં સે બડા યેહ હૈ કે આદમી અપને ઊપર કર્જ છોડ કર ભર જાએ ઔર ઉસ કે અદા કે લિયે કુછ ન છોડા હો.

અલબત્તા હમારે અન્દર યેહ જગ્યબા હોના ચાહિયે કે અગર કોઈ હમારા ભાઈ વાપસ હેને કે કાબિલ ન હો નિહાયત હી મુફ્ફિલિસ વ મોહત્તાજ હો તો હમ ભલાઈ સે કામ લેં ઔર કર્જ કો મુઆફ કર દેં. બિલાશબા યેહ બધુત બડી સાંદર્ત હૈ.

અલ હદીસ :- - સહીહ મુસ્લિમ મેં અભૂ કતાદા رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ وَسَلَّمَ સે રિવાયત હૈ કે ફરમાયા રસૂલુલ્લાહ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ وَسَلَّمَ ને : જિસ કો યેહ બાત પસન્દ હો કે કિયામત કી સભિત્યોં સે **અલ્લાહ** તાઓ ઉસે નજીત બખ્શો તો વોહ તંગ દસ્ત કો મોહલત દે યા મુઆફ કર દે. (બહારે શરીઅત)

(તફસીલી મસાઈલ વ ફિજાઈલ કે લિયે બહારે શરીઅત હિસ્સા યાંદહુમ ¹¹ દેખિયે)

ગુર્સા આને કે વકત કી દુચા॥

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَنِ الرَّجِيمِ

તર્જમા : - મૈં શૈતાન મર્દૂદ સે **અલ્લાહ** તાઓ કી પનાહ ચાહતા હું.

(બુખારી : - રાવી હજરતે સલમાન رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ : રાવી હજરતે સલમાન

દર્સ : - ખ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ગુર્સા કયા હૈ ઈસ બારે મેં અચ્છી તરફ ઝેઠું ન શીન રખિયે કે ગુર્સા બ જાતે ખુદ ન અચ્છા હૈ ન બુરા દર હકીકત ગુર્સે કી અચ્છાઈ ઔર બુરાઈ કા દારો મદાર મૌકાએ ઔર મહલ કી અચ્છાઈ ઔર બુરાઈ પર હૈ.

હજરતે બાયજીદ બિસ્તામી رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ એક મરતબા કબ્રિસ્તાન સે ગુજર રહે થે કે આપ ને દેખા કે એક નૌજવાન કબ્રિસ્તાન મેં તમ્બૂરા (સિતાર નુમા સાજ) સે દિલ બહલા રહા હૈ. આપ ને ઉસ પર અફસોસ કિયા ઔર ફરમાયા : એ નૌજવાન યેહ ઈબ્રિત કી જગહ હૈ. બજાએ ઈસ કે, કે તુમ યધાં આ કર ઈબ્રિત હાસિલ કરતે યધાં ગફલત કે કામ મેં મશગૂલ હો ? યેહ બાત સુન કર ઉસ નૌજવાન કો ગુસ્સા આ ગયા ઔર તમ્બૂરા હજરતે બાયજીદ બિસ્તામી رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ કે સર પર હે મારા. તમ્બૂરા સર પર લગને સે ટૂટ ગયા. હજરતે બાયજીદ બિસ્તામી رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ કી નસીહત કરને પર ઉસ નૌજવાન કો ગુસ્સા આ જાના બે મૌકાથ થા. ઉસ નૌજવાન કો બજાએ ગુસ્સે કે નસીહત કો સુન કર ઈસ પર અમલ કરના ચાહિયે થા. ઐસે ગુસ્સે કો હી હદ્દીસ મેં બુરા કહા ગયા હૈ.

ક્યૂંકે ઐસે બેજા ગુસ્સે સે અકસર અવકાત કલ્ય ભી હો જાતા હૈ. ભાઈ ભાઈ કી જુદાઈ હો જાતી હૈ મિયાં બીવી મેં અલાહદગી હો જાતી હૈ લિલાજા ઐસે બે મૌકાથ ગુસ્સે સે ઈજિતિનાખ કરના ચાહિયે. જબ બે મહલ ગુસ્સા આએ તો ઉસ સે બચને કા તરીકા હમેં બતાયા ગયા હૈ ઔર ઐસે ગુસ્સે સે અપને આપ કો મહફૂજ કર લેના બહુત બડી ફિલિત કી બાત હૈ. આઈયે અહાદીસ શરીફ કી રૌશની મેં હમ ઈસ્તિજ્ઝાદા કરતે હો :

અલ હદ્દીસ :- ઈરશાદ ફરમાયા ગયા : ગુસ્સા શૈતાન કી તરફ સે હૈ ઔર શૈતાન કો આગ સે પૈદા કિયા ગયા ઔર આગ પાની હી સે બુઝાઈ જાતી હૈ લિલાજા જબ કિસી કો ગુસ્સા આએ તો વુજૂ કરે. દૂસરી રિવાયત મેં આયા : જબ કિસી કો ગુસ્સા આએ ઔર વોહ બડા હો તો બોઠ જાએ. અગર ગુસ્સા ચલા જાએ તો ફિલિત વરના લેટ જાએ. (ابુ દاؤદ શરીફ, કાબ અદ્દ, બાબ માયદા)

عند الغضب، رقم الحديث ٢٨٢، ٣٨٢، ٣٨٣، الجزء الرابع، صفحه

نمبر ٢٨٢/١٣٢

જો ઐસે બે મહલ ઔર શૈતાની ગુસ્સા આ જાને પર અપને આપ કો કાબૂ મેં રખતા હૈ બેશક વોહ બહુત બડા પહુલવાન હૈ ઔર ઐસે ગુસ્સે પર કાબૂ પા લેને મેં **અલ્લાહ** તાલાલા કી રિજા વ ખુશનૂદી હૈ.

અલ હદીસ :- ઈરશાદ ફરમાયા ગયા : કવી વોહ નહીં જો પહુલવાન હો કે દૂસરે કો પછાડ કે બલ્કે કવી વોહ હૈ જો (બે મહલ) ગુસ્સે કે વક્ત અપને આપ કો કાબૂ મેં રખે. દૂસરી રિવાયત મેં ફરમાયા : **અલ્લાહ** તાઓલા કી ખુશનૂદી કે લિયે જિસ બન્દે ને ગુસ્સે કા ધૂંટ પી લિયા ઉસ સે બઢ કર **અલ્લાહ** તાઓલા કે નજીદીક કોઈ ધૂંટ નહીં.

(બુખારી વ અહ્મદ બ હવાલા બહારે શરીયત)

(તફસીલી મા'લૂમાત કે લિયે બહારે શરીયત હિસ્સા શાન્દાદહુમ⁽¹⁶⁾ કા મુત્તાલઆ કરે)

એક શાખસ ને હજરતે ઈસા عَلَيْهِ السَّلَامُ કી જિદમત મેં અર્જ કી કે જમીનો આસમાન મેં સબ સે સખ્ત તરીન ચીજ ક્યા હૈ ?

ઈરશાદ ફરમાયા : હર શૈ સે સખ્ત તરીન ચીજ **અલ્લાહ** તાઓલા કી નારાજી ઔર ગજબ હૈ કે ઉસ સે દોઝભ ભી લરજતી હૈ.

ઉસ શાખસ ને અર્જ કિયા : **અલ્લાહ** તાઓલા કે ગજબ સે બચને કી ક્યા સૂરત હૈ ?

ઈરશાદ ફરમાયા : ગુસ્સે પર કાબૂ પાના સીખો કે ગુસ્સા **અલ્લાહ** તાઓલા કે ગજબ કો દા'વત દેતા હૈ. (મશ્વી શ્રીફ)

યાદ રખિયે ! બે મહલ ઔર બે મૌકાએ ગુસ્સા જિસ કી શરીયત ને મુખાલફત કી હૈ ઉસ ગુસ્સે કે આને પર ઈન્સાન શૈતાન કે લિયે ગેંદ કી તરહ હો જાતા હૈ. ફિર શૈતાન ઉસ કો જહાં ચાહતા જૈસે ચાહતા હૈ ભટકાએ ફિરતા હૈ યેહ હી વજહ હૈ કે ગુસ્સે મેં ઈન્સાન અપને પરાએ ઔર ઈજુઝત વ આબરૂ બલ્કે ઈમાન વ કુઝ મેં ભી તમીજ નહીં રખતા.

અલ્લાહ તાઓલા હમ સબ કો ઈસ બુરાઈ સે મામૂન ફરમાએ. લિહાજા ઐસે મૌકાએ પર **અલ્લાહ** તાઓલા કી પનાહ તલબ કી જાએ બેશક વોહી હુમેં શૈતાન કે હમ્લોં સે મહફૂજ ફરમાને વાલા હૈ.

વરસા દૂર કરતે વકત કી દુઅા

اللَّهُ أَحَدٌ^۱ أَنَّ اللَّهَ الصَّمِدُ^۲ كُمْ يَلِدُ^۳ وَكُمْ يُوْلَدُ^۴ وَكُمْ يُكْيَنُ^۵ لَهُ لَفْوًا أَحَدٌ^۶
 أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطِينِ الرَّجِيمِ^۷

તર્જમા : અલ્લાહ તથાલા એક હૈ, અલ્લાહ તથાલા બે નિયાઝ હૈ, ન ઉસ સે કોઈ પૈદા હુવા ઔર ન વોહ કિસી સે પૈદા હુવા ઔર ન ઉસ કા કોઈ હમ સર હૈ, મૈં શૈતાન મદ્દૂદ સે અલ્લાહ તથાલા કી પનાહ તલબ કરતા હું.

દર્સ : ધ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! જબ દિલ મેં વસ્વસા આએ ચાહે એ'તિકાદ કે મુતાલિક હો યા આ'માલ કે તો ઈસ દુઅા કો હું. ^{كُمْ يَلِدُ} તક પછે કર તીન મરતબા અપની બાઈ જાનિબ થુતકાર હેં ઔર ફિર ^{أَعُوذُ بِاللَّهِ} પછેં જબ થુતકારને સે કબ્લ કી દુઅા પઢેગા તો વોહ તમામ ફાસિદ વસ્વસે જો અકાઈદ કે મુતાલિક હોંગે નેસ્તો નાબૂદ હો જાઓંગે. કયૂંકે ઈસ મેં અલ્લાહ તથાલા કી અહિદિયત વ સમાદિયત કા બયાન હૈ ઔર જબ તથ્યુજ પઢેગા તો વોહ સારે વસ્વસે કાફૂર હો જાઓંગે જો આ'માલ કે મુતાલિક હોં.

યાદ રહે કે શૈતાન જહાં મુસલમાન કો કળા વ કદ્ર કે મુતાલિક ગુમરાહ કરને કી કોશિશેં કરતા હૈ વહાં વુજૂ નમાજ વગેરા દૂસરે આ'માલ મેં ભી વસ્વસે ડાલતા હૈ. વલ્હાન એક શૈતાન હૈ જો વુજૂ મેં વસ્વસા ડાલતા હૈ. લિહાજા અગર કિસી કા વુજૂ હો ઔર ઉસે શક હૈ કે મેરા વુજૂ હૈ યા નહીં તો દોબારા વુજૂ કરના બેહતર હૈ, ન કરે તો ભી હરજ નહીં ઔર અગર શૈતાન લઈન કે વસ્વસે મેં મુખ્યલા હો તો હરગિઝ વુજૂ ન કરે. કે યેહ એહતિયાત નહીં બલ્કે શૈતાન કી પૈરવી હૈ. (બહારે શરીઅત હિસ્સા દુવુમ, વુજૂ કે મુતફર્જિક મસાઈલ, વુજૂ તોડને વાલી ચીંણે મુલખસન 91 / 96 મતબૂઆ મક્તબએ રજવિયા કરાચી)

ઈસી તરહ નમાજ મેં ભી શૈતાન વસ્વસા ડાલતા હૈ.

અલ હદીસ : બુખારી વ મુસ્લિમ વ ઈમામ માલિક વ અબૂ દાવૂદ વ હજરતે અબૂ હુરૈરા رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ સે મરવી કે રસૂલુલ્લાહ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ને ઈરશાદ

ફરમાયા : જબ અજાન કહી જાતી હૈ શૈતાન ગૂજ (રીછ ખારીજ કરતા હુવા) મારતા હુવા ભાગતા હૈ. યાં તક કે અજાન કી આવાજ ઉસે ન પહુંચે, જબ અજાન પૂરી હો જાતી હૈ ચલા આતા હૈ.

ફિર જબ ઈકમત કહી જાતી હૈ ફિર ભાગ જાતા હૈ જબ પૂરી હો લેતી હૈ ફિર આ જાતા હૈ ઔર ખતરા ડાલતા હૈ. કહતા હૈ : હુલાં બાત યાદ કરો. હુલાં બાત યાદ કરો જો પહલે યાદ ન થી યાં તક કે આદમી કો યેહ મા'લૂમ નહીં હોતા કે કિતની (રકાત) પડી.

(بخاری شریف، کتاب التهجد، باب اذا لم يدر کم صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم،الجزء الاول صفحه

نمبر ٤٣ ا مطبوعہ قدیمی کتب خانہ کراچی).

આ'જ લોગોં કો દેખા ગયા હૈ કે વોહ નમાજ પઢતે પઢતે ફિર નમાજ કો પઢના છોડ દેતે હોએ. જબ ઉન સે ઈસ કી વજહ પૂછી જાતી હૈ તો જવાબ યું દેતે હોએ કે જનાબ ક્યા કરે હમ નમાજ પઢતે થે લેકિન જબ ભી હમ નમાજ કે લિયે ખેડે હોતે તો તરણ તરણ કે વસ્વસે હમારે દિલોં મેં આને શુરૂઆ હો જાતે ચુનાન્યો, હમ ને સોચા કે ઐસી નમાજ ક્યા પઢેં જિસ મેં વસ્વસે આએં? ઐસે લોગોં કે લિયે અર્જ હૈ કે વોહ કુરાન વ અહાદીસ યા અઈમાંએ કિરામ હી કા કોઈ કૌલ હમેં બતા દે જિસ મેં યેહ બાત મજકૂર હો કે જબ નમાજ મેં વસ્વસે આએં તો નમાજ છોડ દે તો વોહ હજરાત યેહ કૌલ હરગિજ પેશ નહીં કર સકતે હોએ. ઉન્હોંને યેહ કિયાસે ફાસિદા કેસે કર લિયા? ક્યા આપ મુજતહિદ હોએ? વૈસે ભી વાજેહ હુકમ કે હોતે હુએ કિયાસ કી ઈજાઝત હરગિજ નહીં હોએ.

હજરતે ઉમર رضي الله عنه ને ફરમાયા : મૈં નમાજ મેં અપને લશકર કી તયારિયોં કે મુતાલિક સોચતા હું. ઈસ કૌલ કા યેહ મતલબ નહીં હૈ કે બ હાલતે નમાજ સોચો બિચાર કરના ચાહિયે બલ્કે મકસૂદ યેહ બતાના હૈ કે ચૂકે ઈસ સે બચના બહુત દુશ્વાર હૈ તો અગર નમાજ કી હાલત મેં કિસી કામ કે મુતાલિક ખયાલ આ જાએ તો ઈસ સે નમાજ ફાસિદ નહીં હોગી લેકિન ઈસ કા મતલબ હરગિજ યેહ નહીં હૈ કે દૌરાને નમાજ સોચ બિચાર કિયા જાએ બલ્કે હતાલ મકદૂર વસ્વસોં કો દફાઅ કરને કી કોશિશ કરે કે નમાજ મેં વસ્વસા આને

પર ઉસ કો દફાં કર કે નમાજ મેં ઈન્હિમાક રખના યેહ ભી સવાબ હૈ કે વોહ નમાજી નફસે અભ્મારા વ શૈતાન સે જિછાદ કરને વાલા હૈ. ક્યુંકે યેહ દોનોં ચીજેં નમાજી કો નમાજ સે ગાફિલ કરને વાલી હેં.

લિધાજા યેહ મસ્થાલા યાદ રહે કે અગર નમાજ કે અરકાન વગેરા બા કાઈદગી કે સાથ અદા કરતા રહે ઔર અગર દૌરાને નમાજ કિસી બાત કા ખ્યાલ આ જાએ ઔર વોહ સોચને લગ જાએ તો કોઈ હરજ નહીં. લેટિન યાદ આને પર ઉસે દફાં કરે ઔર નમાજ કી તરફ તવજજોહ લગાએ. હાં અગર નમાજી નમાજ મેં એક રૂક્ન કી મિકદાર ખડા સોચતા રહા તો અથ સજ્ઞાએ સહ્લવ કરેગા. ક્યુંકે અરકાન મેં તાખીર હુઈ આભિર મેં અર્જ હૈ કે હમેં વસ્વસોં કો છોડના ચાહિયે ન કે નમાજ કો છોડ દેં.

(فيوض الباري، أبواب التهجد، باب تفكير الرجل الخـ (ملخصاً) الجزء الخامس پاره

صفحة نمبر ٥٩/٢٠ مطبوعة مكتبة رضوان لاهور.)

(તફસીલી મસાઈલ કે લિયે હુયુજુલ બારી ઝી શર્હ સહીહ બુખારી પારહ પંજુમ દાખિયે)

થકન કે વકત કી દુઆ

﴿١﴾ 33 બાર તમામ પાડિયાં **અલ્હાન** તથાલા કે લિયે

﴿٢﴾ 33 બાર તમામ ખૂબિયાં **અલ્હાન** તથાલા કે લિયે

﴿٣﴾ 34 બાર **અલ્હાન** તથાલા બહુત ખડા હૈ

(بخاري شريف، كتب المناقب، باب مناقب على رضي الله عنه،الجزء الأول،

صفحة نمبر ٥٢٦ مطبوعة قديمي كتب خانه كراجي.)

દર્સ :- ખારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ઈસ હુઓ મેં તરખીહ વ તહમીદ વ તકબીર સબ કી તા'દાદ મિલ કર સૌ⁽¹⁰⁰⁾ બાર હોતી હૈ. ઈસે તરખીહે ફાતિમી ભી કહતે હેં.

ઈસ જિમ્ન મેં હજરતે ફાતિમા **رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَنْهَا** કા વાડિયા બયાન કર્યા જાતા હૈ.

મુસ્નદે ઈમામ અહમદ મેં બ રિવાયતે હજરતે ઉમ્મે સલમા **رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَنْهَا** સાબિત હૈ કે હજરતે ફાતિમા ઝહરા **رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَنْهَا** રસૂલુલ્લાહ **صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ** કે કાશાનએ અકદસ મેં ઈસ ગરાઝ સે આઈ કે વોહ હુઝૂર **صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ** સે

એક બાંદી હાસિલ કરેં જો બિદમત કરે. મન્જૂલ હૈ કે સાયદા ફાતિમા જહરા રَبُّنَا اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمْ કે દસ્તે મુખારક ચકડી પીસને ઔર પાની ખીંચને સે સુર્ખ હો ગયે થે ઔર ઈન કે ચેહરાએ મુખારક કા રંગ ઝાડુદેને કે ગુબાર સે ઔર ખાના પકાને કે ધુવેં સે મુતગાથિર હો ગયા થા. ચુનાન્યે, જબ વોહ આઈ તો હુંજૂર ચَلِّ اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَاللَّهُ وَسَلَّمَ કો ઘર મેં મૌજૂદ ન પાયા. જબ હુંજૂર તશરીફ લાએ તો આપ ચَلِّ اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَاللَّهُ وَسَلَّمَ ને દરયાફીત ફરમાયા :

મેરી સાહિબજાદી કર્યું આઈ થો ? બતાયા ગયા બાંદી માંગને આઈ થો. ઈસ કે બા'દ હુંજૂર ખુદ હજરતે ફાતિમા રَبُّنَا اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمْ કે ઘર તશરીફ લે ગયે ઔર ઉન કે સિરહાને બૈઠ કર આપ ચَلِّ اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَاللَّهُ وَسَلَّمَ ને ફરમાયા : એ ફાતિમા તુમ બાંદી ચાહતી હો ? હાલાંકે ઈસ વકત કોઈ બાંદી મૌજૂદ નહીં હે ઔર જબ કહીં સે આએ તો બતાના હમ તુમ્હેં ઈનાયત ફરમા દેંગે. ઈસ કે બા'દ ફરમાયા : એ ફાતિમા ! દુન્યાવી મેહનત વ મશક્કત બહુત આસાન હૈ જિસ તરહ ભી ગુજરે. એ ફાતિમા હક તાદાલા કી બન્દગી ઔર તકવા ઈભિત્યાર કરો ઔર અપને શોહર કી બિદમત ગુજારી કરો. મૈં તુમ્હેં એક ઐસી ચીજ બતાતા હું જો ખાદિમા સે બેહતર હૈ વોહ યેહ હૈ કે સોને સે પહલે 33 મરતબા અલ્લાહ કી તસ્લીહ કરો ઔર 33 મરતબા ઉસ કી હમદ કરો ઔર 34 મરતબા બુનીઓ કહો. (مدارج النبوت)

ઈસ હટીસ સે હમેં બહુત સી નસીહતો મિલ્યાં એક યેહ હૈ કે અગર શાદીશુદ્ધ બેટી અપને વાલિદ સે ઘરેલું પરેશાનિયાં આહિર કરે તો વાલિદ કો ચાહિયે કે ઉસે તસલ્વી દે ઔર સબ્ર કી તલ્કીન કરે. અગર સાહિબે હૈસિયત હો તો ઉસ કી ઈઆનત કરે ઔર ઉસે આખિરત કી ડિક્ક ટિલાએ મગર આજ કલ મુઆમલા ઈસ કે બર અક્સ હૈ કે ઐસી સૂરત મેં બાપ અપની બેટી કો ઘર રોક લેતા હૈ ઔર ઉસ કે શોહર કો બુરા ભલા કહતા હૈ. જિસ સે ઘર ઉજાડ જાતે હૈં. યેહ નાદાની કી બાત હૈ કે અપની બેટી કા ઘર ઉજાડ કર સમજતા હૈ કે મૈં ને અપની બેટી કે સાથ ભલાઈ કી હૈ.

યેહ બાત કાબિલે જિક હે કે બા'જ ઉમરા અપની જિસમાની થકન દૂર કરને કે લિયે બિદમત ગાર રખતે હોય ઔર ઈન્સાન સે અપને જિસમ કી માલિશ કરવાતે હોય, અપને જિસમ કો દબવાતે હોય ઔર બા'જ લોગ જો સાહિબે હૈસિયત નહીં વોહ રાતોં કો સડકોં પર ફુટપાથોં પર માલિશ વાલોં સે માલિશ કરવાતે હોય લેકિન ઉસ વક્ત વોહ અપને સત્ર કા બિલ્કુલ ખયાલ નહીં રખતે કે ઈન કે ઘુટને બલ્કે રાનેં તક ખુલી રહતી હોય ઈસ ફે'લ સે બચના લાજિભી હે કયૂંકે અપના સત્રે ઔરત (જિસમ કા વોહ હિસ્સા જિસ કા ધૂપાના વાજિબ હૈ) દૂસરે કે સામને બિલા ઝરુરત ખોલના હરામ હૈ. જરા ગૌર કોજિયે કે અપની મા'મૂલી સી થકન કી ખાતિર એક બે ગુનાહ મેં ગિરિઝિતાર હો જાતે હોય.

બિદમત ગાર યા આમ માલિશ વાલોં કી વજહ સે સિર્ફ જિસમાની તૌર પર રાહત વ સુકૂન મિલતા હૈ. લેકિન **અલ્હાન** કે જિક ઔર સના કરને સે જિસમાની કે સાથ સાથ રૂહાની રાહત ભી હાસિલ હોતી હૈ.

અલ્હાન તાઓલા કા ઈરશાદ હૈ :

الْأَيْنِ كُرِّبَ اللَّهُ تَعَلَّمُ الْقُلُوبُ ۖ (قرآن مجید، سورة رعد آية نمبر ٢٨، بارہ نمبر ١٣)

તર્જમા :- સુન લો **અલ્હાન** તાઓલા કે જિક હી મેં દિલોં કા ચેન હૈ.

અલ્હાન તાઓલા તમામ મુસલમાનોં કો થકન દૂર કરને કે નાજીઓ તરીકોં સે મહફૂજ ફરમાએ ઔર શરીઅત કે મુતાબિક **અલ્હાન** કા જિક કરને કી તૌફીક અતા ફરમાએ. (આમીન)

છીંક આને પર દુઆ

الْحَمْدُ لِلَّهِ تَعَالَى تર્જમા :- તમામ તા'રીહેં **અલ્હાન** તાઓલા કે લિયે હોય.

દર્સ :- ધ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! જબ કિસી કો છીંક આએ તો મુતજુકિરા દુઆ પછે કે યેહ દુઆ સુન્નત કી અદાએગી મેં કિફાયત કરતી હૈ.

﴿١﴾ સાહિબે મિરઆત ફરમાતે હું જો કોઈ છીંક આને પર કહે ઓર અપની જબાન સારે દાંતોં પર ફેર લિયા કરે તો દાંતોં કી બીમારિયોં સે મહકૂમ રહેગા।

﴿૨﴾ હજરતે અલ્લી ફરમાતે હું : જો કોઈ છીંક આને પર યું કહે : કુર્બાન તો ઉસે કભી દાઢ ઓર કાન કા દર્દ ન હોગા।

છીંક કે વકત અપના પૂરા ચેહરા યા પૂરા મુંહ કપડે યા હાથ સે દાંપ લેના સુન્નત હૈ કે ઈસ સે રૂતુભત કી છીટં ન ઉંંગી ઓર અપને યા દૂસરે કે કપડે ખરાબ ન હોંગે ઓર છીંક કી આવાજ હતાલ ઈમકાન પસ્ત કરના ભી સુન્નત હૈ. લિલાજા છીંક કી આવાજ પસ્ત હો ઓર અંહુદી કી બુલન્દ હો.

(مرأة المناجح، كتاب الأدب، باب العطاس)

والشذوذ، الفصل الثاني صفحه نمبر ٩٦٣ ضياء القرآن لا هو ركراجي.)

બા'જ લોગ બુલન્દ આવાજ સે છીંકતે હું ઉન કો એહતિયાત કરની ચાહિયે બિલ બુસૂસ લોગોં કે ઈજતિમાઅ મેં ઓર ઈસ સે જિયાદા એહતિયાત મસ્જિદ મેં કરની ચાહિયે.

છીંક આને પર અલْحَمْدُ لِلّٰهِ કને વાલે કે લિયે દુચા

દર્શક : - **અલ્લાહ** તાલા તુજ પર રહ્મ ફરમાએ.

(بخارى شريف، كتاب الأدب، باب اذا عطس كيف يشمث،الجزء الثامن،صفحة

نمبر ٥ مطبوعه دار طرق النجاة بيروت.)

દર્શક : - ઘારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! જબ કોઈ છીંકને પર અલْحَمْدُ لِلّٰهِ કહે તો સુનને વાલે પર જવાબ દેના વાજિબ હૈ.

(در مختار، كتاب الحظر والاباحة، باب الاستبراء، الجزء السادس، صفحه نمبر ٥٩٣ مطبوعه مكتبه امدادیه ملکان)

યા'ની વોહ કહે.

છીંક આને પર કોઈ જવાબ દેને વાલા ન હો તો ઉસ વકત કી દુઆ

يَغْفِرُ اللَّهُ لِمَنْ وَلَّهُمْ

તર્જમા : - **اَللّٰهُمَّ** તાત્ત્વાનું મેરી ઔર તુમ્હારી મગફિરત ફરમાએ.

(مرأة المناجح، كتاب الأدب، باب العطاس والشذوذ، الفصل الأول، الجزء السادس صفحه نمبر ٣٩٣ ضياء القرآن لاھور).

દર્સ : - ઘારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! છીંક આને પર જબ કોઈ કહે ઔર કોઈ જવાબ દેને વાલા ન હો તો છીંકને વાલા મુતજ્જુકિરા દુઆ પઢે કયુંકે ફિરિશે ઉસ કી છીંક કા જવાબ દેતે હોં છીંકને વાલા ઉન કી નિયત સે દુઆ કરે.

(مرأة المناجح، كتاب الأدب، باب العطاس والشذوذ، الفصل الأول، الجزء السادس صفحه نمبر ٣٩٣ ضياء القرآن لاھور).

ગાઈબ શાખા કી છીંક પર જવાબ દેને કી દુઆ

يَرْحَمُكَ اللَّهُ إِنْ حَمِدْتَ اللَّهَ

તર્જમા : - અગર તું ને **اَللّٰهُمَّ** કી હમું કી હો તો **اَللّٰهُمَّ** તુઝ પર રહ્મ ફરમાએ.

(مرأة المناجح، كتاب الأدب، باب العطاس والشذوذ، الفصل الأول، الجزء السادس صفحه نمبر ٣٩٣ ضياء القرآن لاھور).

દર્સ : - ઘારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! કિસી શાખા ને દીવાર કે પીછે છીંક મારી તો હજરતે ઉમર رضي الله تعالى عنه ને મુતજ્જુકિરા દુઆ પઢી અલબત્તા અગર ઐસે શાખા કી આવાજ કે સાથ કી આવાજ ભી આ જાએ તો ફિર **يَرْحَمُكَ اللَّهُ** યા **يَرْحَمُهُ اللَّهُ** કહે. લિધાળા મા'લૂમ હુવા કે જો છીંક આને પર **اَللّٰهُمَّ** કી હમું ન કરે તો ઉસે જવાબ નહીં દિયા જાએગા જૈસા કે અહાદીસ સે પતા ચલતા હૈ.

અલ હદીસ :- હજરતે ઉબૈએ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ સે રિવાયત હૈ વોહ નબિયે કરીમ માટે રિવાયત હૈ કે રાવી, ફરમાયા : છીંકને વાલે કો તીન બાર જવાબ દો ફિર જો જિયાદા કરે તો અગર ચાહો જવાબ દો અગર ચાહો તો જવાબ ન દો.

(ترمذی شریف، کتاب الأدب، باب ماجاءَ كَم يشمتَ العاطس، رقم الحديث ٢٧٥٣، الجزء الرابع صفحه نمبر ٣٣٢ دار الفکر بیروت).

سَاحِبِهِ مَبِيرَاتَهُ ફરમાતે હૈ મુસલમાન કો તીન છીંકોની કા જવાબ દેના સુન્તત હૈ મગર ચૌથી છીંક કા જવાબ દેના સુન્તત નહીં. તુમ્હારી મરજી પર હૈ કે કિંન અગર જવાબ દિયા તો إِنَّ شَاءَ اللَّهُ سَوَّا સવાબ મિલેગા કે મુસલમાન કો દુહા દેના ઈબાદત હૈ (દૂસરી બાત યેહ હૈ કે હદીસે મુખારક મે) યેહ ઈરશાદ ન હુવા કે ખુદ છીંકને વાલા ચૌથી છીંક પર કહે યા ન કહે જાહીર યેહ હૈ કે કહે કૃષુકું હસ્તે ઈલાહી બેહતર હી હૈ.

(مرأة المناجح، كتاب الأدب، باب العاطس والشأب، الفصل الثاني، صفحه نمبر ٣٩٣ أضياء القرآن لاهور كراچي).

છીંક કા જવાબ દેને વાલા અગર કાફિર હો તો ઉસ વકત કી દુઆ

يَهْدِيْكُمُ اللَّهُ وَيُصْلِحُ بَالْكُمْ

તર્જમા :- **અલ્લાહ** તથાલા તુમ્હેં હિદાયત દે ઔર તુમ્હારા હાલ દુલ્સ્તા કરે.

(ترمذی شریف، کتاب الأدب، باب ماجاءَ كَيف تشميت الخ، رقم الحديث ٢٧٣٩ دار الفکر بیروت).

દર્સ :- ઘારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! યથું નબિયે કરીમ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ وَسَلَّمَ કે પાસ છીંકા કરતે થે (યાંની દીદા દાનિસ્તા નાક મેં તિન્કા ડાલ કર) ઈસ ઉમ્મીદ પર કે રસૂલુલ્લાહ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ وَسَلَّمَ (ઉન સે ફરમા હૈ). યાંની **અલ્લાહ** તુમ પર રહ્મ કરે મગર તાજદારે મદીના ઈન કલિમાત કે બજાઓ ફરમાતે પસ મા'લુમ હુવા કે રહ્મત વ મગફિરત સિર્જ મુસલમાનોં કે લિયે હૈ અલબત્તા કુફ્ફાર કે લિયે હિદાયત કી દુઆ કર સકતે હોએ વોહ હિદાયત પા કર ઈમાન કબૂલ કર લોં.

જબ કોઈ છીંક કા જવાબ દે તો છીંકને વાલે કી ઉસ કે લિયે દુઅા

તર્જમા : **اَللّٰهُ تَعَالٰى يَغْفِرُ لِمَنْ يَشَاءُ** تઆલા હમારી ઔર તુમ્હારી મગફિરત ફરમાએ.

(ترمذى شريف، كتاب الأدب، باب ماجاءه كيف تشميته الخ، رقم الحديث ٢٧٣٩، الجزء الرابع صفحه نمبر ٣٣٠ دار الفكري بيروت).

દર્સ :- પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈઓ ! છીંકને વાલે કો કહણા સુન્નત ઔર જો કોઈ દૂસરા સુને ઉસ કો જવાબ દેના વાજિબ ફિર છીંકને વાલે કો જવાબ દેને વાલે કે લિયે દુઅા કરના મુસ્તહબ હેણ્યા ની વોહ દુઅા કરે જો ઉપર જિક્કી ગઈ.

ચૂકે છીંક **اَللّٰهُ تَعَالٰى** તઆલા કી ને'મત હે લિહાજા ઈસ પર **اَللّٰهُ تَعَالٰى** તઆલા કી હમ્દ કરની ચાહિયે બસ ઈસ હમ્દ સે ઉસ ને **اَللّٰهُ تَعَالٰى** તઆલા કી ને'મત કી કદ્ર કી લિહાજા સુનને વાલે ને ઉસે દુઅા દી ઈસ તૌર પર ઉસ ને છીંકને વાલે પર એહસાન કિયા લિહાજા એહસાન કા બદલા એહસાન સે અદા કરતે હુએ છીંકને વાલે ને જવાબ દેને વાલે કો દુઅા દી ગરજ યેહ કે પ્યારે મુસ્તફા છીંકની પારી પ્યારી સુન્નતોં મેં છિકમતોં કે ખરીને પિંડાં હેણ્યાં હોય.

જમાણી કે વકત કી દુઅા

لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللّٰهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ ٥

તર્જમા :- નહીં તાકત (ગુનાહોં સે બચને કી) ઔર નહીં કુવ્વત (નેકિયાં કરને કી) મગર **اَللّٰهُ تَعَالٰى** તઆલા કી મદદ સે જો બુલન્દો બાલા અનુમત વાલા હૈ.

અલ હદીસ :- જબ કોઈ જમાણી (યા જમાઈ) લેતા હૈ તો ઈસ સે શૈતાન હંસતા હૈ. (بخاري شريف، كتاب الأدب، باب اثاؤب الخ، الجزء الثامن، صفحه ٥٥٠ مطبوعه دار طوق النجاح بيروت).

દર્શ : - પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! જમાહી સુસ્તી કી અલામત હૈ ઈસ સે જિઝમ મેં જુમૂદ તારી હોતા હૈ છીંક રખ તથાલા કો પસન્દ હૈ ઓર જમાહી શૈતાન કો પસન્દ હૈ ઈસ લિયે હજરાતે અભિયાએ કિરામ عَلَيْهِمُ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ કો જમાહી કભી નહીં આઈ.

જમાહી દફા કરને કી તીન તદબીરેં હૈન 『1』 જબ જમાહી આને લગે તો નાક કે ઝરીએ ઝોર સે સાંસ નિકાલ દે. 『2』 યા નીચે કા હોંટ દાંતો મેં દબા લે 『3』 યા યેહ ખયાલ કરે કે હજરાતે અભિયાએ કિરામ عَلَيْهِمُ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ કો જમાહી નહીં આતી. જબ જમાહી ન રૂકે તો બાંધે હાથ કી હથેલી યા ઉંગાલિયોં કી પુશ્ત મુંહ પર રખ લે ક્યુંકે હઠીસે મુખારક મેં ઈરશાદ ફરમાયા કે :

જબ તુમ મેં સે કોઈ જમાહી લેને લગે તો અપના હાથ મુંહ પર રખ લે વરના શૈતાન દાખિલ હો જાતા હૈ.

(مسلم شرીફ،**كتاب الزاهدو الرقائق، باب تشميٰت العاطس و كراهيّة**

الشّاذب، رقم الحديث ٢٩٩٥، صفحه نمبر ١٥٩٧ دار ابن حزم ببروت.)

બા'જ લોગ જમાહી લેતે વકત મુંહ સે કષ્ટકષ્ટ સે ભિલતી જુલતી અજ્ઞબો ગરીબ આવાજ નિકાલતે હૈન યેહ ના પસન્દીદા હૈ લિહાજા ઈસ સે એહતિયાત કી જાએ બિલખુસૂસ મસ્તિષ્ટ મેં ધૂલી બા'જ લોગ મસ્તિષ્ટ મેં ઉકાર ઈસ કદર બુલન્દ આવાજ સે લેતે હૈન ગોયા કે કોઈ બકરા જખ કિયા જા રહા હૈ ! ખાંસી કે મુતાલિક ભી ચાહિયે કે મસ્તિષ્ટ મેં બિલા ઉઝ્ર ન ખાંસે બલ્કે ઉઝ્ર કી સૂરત મેં ભી યેહી કોશિશ કરે કે ખાંસી કી આવાજ બુલન્દ ન હો. **અલ્લાહ** તથાલા હુમેં આદાબે મસ્તિષ્ટ કી સઆદત સે બહરામન્દ ફરમાયે. આભિર મેં અર્જ હૈ કે જમાહી કે વકત કી દુઆ મુઝે કિતાબોં મેં નહીં ભિલી. હઠીસે મુખારક કી રૌશની મેં યેહ દુઆ લિખ દી કે હઠીસે પતા ચલતા હૈ કે જમાહી મેં શૈતાની અસર પાયા જાતા હૈ લિહાજા શૈતાને લઈન કો ભગાને કે લિયે મજકૂરા દુઆ લિખ દી ગઈ હૈ. જમાહી લેતે વકત હાથ રખ લેને મેં એક હિક્મત યેહ ભી હૈ કે ગર્દો ગુબાર ઔર કિરી મકોડે મુંહ મેં દાખિલ ન હોંગે ક્યુંકે ઈસ વકત મુંહ ખુલ જાતા હૈ.

કોઈ લી નથા કામ શુરૂ કરતે વકત કી દુઅા

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
لَفْقُور رَحِيمٌ

(قرآن مجید، سورۃ هود آیہ نمبر ۱۲۱، پارہ نمبر ۱۲)

તર્જમાને કન્જુલ ઈમાન : **અલ્લાહ** કે નામ પર ઈસ કા ચલના ઔર ઈસ કા ઠહરના બેશક મેરા રબ ઝડુર બાજને વાલા મેહરબાન હૈ.

ઈલમ મેં ઈયાફે કી દુઅા

رَبِّ زِدْنِي عِلْمًا

(قرآن مجید، سورۃ طہ آیہ نمبر ۱۲۲، پارہ نمبر ۱۲)

તર્જમાને કન્જુલ ઈમાન : એ મેરે રબ મુજે ઈલમ જિયાદા હૈ.

કુઝ કી નિશાની (મસલન મન્દર, ગિરજા, ગુરુદ્વારા વગોરા) દેખતે વકતા કી દુઅા

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ إِلَهًا
وَأَحِدًا لَا نَعْبُدُ إِلَّا إِيَّاهُ

તર્જમા : - મૈં ગવાહી દેતા હું કે **અલ્લાહ** કે સિવા કોઈ મા'બૂદ નહીં. વોહ યકતા હૈ ઉસ કા કોઈ શરીક નહીં. વોહ મા'બૂદે યકતા હૈ, હમ ઈલાદત નહીં કરતે ભગર સિર્ફ ઉસી કી. (غنية الطالبين)

દર્સ : - ધ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! મન્દર હિન્દુઓં કી ઔર ગિરજા ઈસાઈયોં કી ઔર ગુરુદ્વારા શિખોં કી પૂજાગાહ કા નામ હૈ ઔર યેહ લોગ બિલાશુભા કાફિર હૈન ઔર ઈન કી પૂજાગાહેં કુઝ કી નિશાનિયાં હૈન. યહાં પર કુઝો શિર્ક હોતા હૈ લિધાજા ઈન કી ઈમારતોં કો દેખ કર યેહ દુઅા જો ઊપર તહરીર કી હૈ પઢી જાએ.

હુગ્ગૂર ગૌસુલ આ'ગમ શૈખ અખ્દુલ કાદિર જીલાની رضુણ اللہ تھمال عنہ ને હટીસ રિવાયત ફરમાઈ કે સરવરે હો આલમ صلَّى اللہ تھمال علَيْهِ وَسَلَّمَ ફરમાતે હોય : જો કુઝ કી

કોઈ બાત દેખે યા સુને ઔર ઉસ વકત મુન્ડરિજાએ બાલા હુઅા પછે તો (أَنْطَيَ مِنَ الْآخِرِ بِعْدَ الْمُشْرِكِينَ وَالْمُشْرِكَاتِ) હુન્યા મેં જિતને મુશરિકીન મર્દ વ ઔરતેં હેં ઉન સબ કી તા'દાદ કે બરાબર ઉસ કે નામએ આ'માલ મેં નેકિયાં લિખી જાઓંગી.

આ'લા હજરત ઈમામ અહમદ રજા ખાન ફાਜિલે બરેલવી رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ ને ફરમાયા કે મન્દરોં કે ધંટે ઔર શંખ (નાકૂસ યા'ની બડી કોડી જો મન્દરોં મેં બજાઈ જતી હૈ) કી આવાજ ઔર ગિરજા વગેરા કી ઈમારત કો દેખ કર ભી યેહ હુઅા પછે. (رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ હિસ્સાએ દુવુમ સફાદા નમાર 268 મતબૂસા મુશ્તાક બુક કોરનર ઉર્દૂ બાજાર)

અન્દાજા લગાઈયે કે રૂએ જમીન પર કિતને મુશરિક મર્દ વ ઔરતેં હોંગી કે છટાંક ભર જબાન કો ઈતિબાાએ મુસ્તફા صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ મેં હરેકત દેને સે કરોડહા નેકિયાં હમારે નામએ આ'માલ મેં લિખ દી જતી હેં. એ આજિજ ઈન્સાન યેહ ન સોચ કે દુઅા ઈતની મુખ્તસર ઔર અજો સવાબ ઈતના કસીર ! બસ યેહ બાત હમેશા જેઠુન મેં રખ કે જો જાતે મુકદસ સવાબ અતા ફરમાને વાલી હૈ વોહ હર ઈજા વ નક્સ સે મુનજૂજા વ મુખર્જા હૈ. તૂ માંગતે માંગતે થક જાએ લેકિન વોહ જાતે મુકદસ દેતે દેતે ન થકે. ઉસ કી રહમતોં કે ખજાને લા મહદૂદ હેં.

મુસીબત અદા કો દેખતે વકત કી દુઅા

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي عَافَنِي مِمَّا أُبْتَلَاكَ بِهِ

وَفَضْلَنِي عَلَى كَثِيرٍ مِّمَّنْ خَلَقَ تَفْضِيلًا

તર્જમા :- અલ્લાહ તાદીલાના કા શુક હૈ જિસ ને મુજે ઈસ મુસીબત સે આફિયત દી જિસ મેં તુજે મુખ્તલા કિયા ઔર મુજે અપની બહુત સી મખ્લૂક પર ફરીલત દી.

(ترمذى شريف، كتاب الدعوات، باب ما يقول اذرأى

مُبْتَلَى، رقم الحديث ٣٢٣٢، الجزء الخامس صفحه نمبر ٢٤٢ دار الفكر ببروت).

દર્સ :- ઘારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! આ'લા હજરત ફાઝિલે બરેલવી રહેલું હતું કે બરાદરમ મૌલાના હસન રજા ખાન સાહિબ (રહેલું) એક તબીબ કો લાએ. ક્યુંકે મુજે બુખાર બહુત શરીર થા ઔર કાન કે પીછે ગિલટે (ગાંઠ યા ગદ્દું વગેરા) હો ગઈ થી. ઉન હિનોં શહૂર બરેલી મેં મર્જે તાઉન બિશ્વાસ થા. તબીબ સાહિબ ને મુજે દેખ કર કઈ મરતબા કહા. યેહ વોહી હૈ (યા'ની તાઉન હૈ) મેં બિલ્કુલ કલામ નહીં કર સકતા થા ઈસ લિયે ઉન્હેં જવાબ ન દે સકા હાલાંકે મેં ખૂબ જાનતા થા કે તબીબ સાહિબ ગલત કહ રહે હૈને. ન મુજે તાઉન હૈ ઔર ન કબી إِنْ شَاءَ اللَّهُ مُطْبِلٌ હોગા. ઈસ લિયે કે મૈં ને તાઉન જદા કો દેખ કર વોહ દુઆ પઢ લી હૈ જો હુઝૂર સરવરે કાઈનાત صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ને તા'લીમ ફરમાઈ.

આપ ને ફરમાયા : જો શખ્સ કિસી મુસીબત જદા કો દેખ કર દુઆ (الحمد لله الذي عافني أخ) પઢેગા વોહ ઉસ બલા ઔર મુસીબત સે મહિંગ રહેગા. ફિર આ'લા હજરત રહેલું ને ફરમાયા કે હર ઈન્સાની વ આસમાની બલા મેં મુખ્તલા કો દેખ કર યેહ દુઆ પઢ સકતા હૈ. લેટિન તીન ચીજોં મેં યેહ દુઆ ન પઢી જાએ.

『1』 જુકામ :- કે ઈસ કી વજહ સે બહુત સી બીમારિયોં કી જડ કર જાતી હૈ.

『2』 ખુજલી :- કે ઈસ સે અમરાજે જિલ્હિયા ઓર જુઝામ વગેરા કા ઈન્સિદાદ હો જાતા હૈ.

『3』 આશોભે ચેશમ :- કે યેહ નાબીનાઈ કો દફાં કરતા હૈ.

(મહિંગાતે આ'લા હજરત રહેલું, હિસ્સાએ અવ્યાલ સર્ઝા નમ્બર 33/ 4 મતબૂઝા મુશ્તાક બુક કોરનર ઉર્દૂ બાળાર.)

ક્યુંકે હદીસ શરીફ મેં ફરમાયા ગયા હૈ કે ઈન તીન બીમારિયોં કો મકરૂહ ન રખો ઈસ દુઆ કો પઢતે વકત ઈસ બાત કા ખ્યાલ રખા જાએ કે ઈતની આવાજ કે સાથ ન પઢે કે મુસીબત જદા સુન લે ક્યુંકે બુલન્દ આવાજ કે સાથ પઢને સે ઉસ કી દિલ શિકની હોગી.

જથ્યા ચાંદ દેખતે વકત કી દુઅા

اَللّٰهُمَّ اَهْلِلُهُ عَلٰيْتَ اِبٰي الْيُمِينِ وَالْإِيَّاهِنِ وَالسَّلَامَةَ وَالاسْلَامَ رَبِّ وَرَبِّكَ اللّٰهُ

તરજીમા : - યા ઈલાહી ઈસ ચાંદ કો હમ પર બરકત કે સાથ ઔર ઈમાન વ સલામતી ઔર ઈસ્લામ (એ પહલી રાત કે ચાંદ) મેરા ઔર તેરા રબ **અલ્લાહ** તથાલા હૈ.

(ترمذى شريف، كتاب الدعوات، باب ما يقول عند رؤية الهلال، رقم

الحادي ٣٣٦٢، الجزء الخامس صفحه نمبر ٢٨١ دار الفكر بيروت.)

દર્સ : - પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! હિલાલ પહલી રાત કે ચાંદ કો કહતે હોય. લિહાજા પહલી રાત કે ચાંદ કો દેખ કર યેહ દુઆ પઠની ચાહિયે. મુશરિકોને મા'બૂદને બાતિલા બેશુમાર થે ઔર અબ ભી ઉન્હોને અપને બહુત સે જૂટે મા'બૂદ બનાએ હુએ હોય. નમરૂદ કે જમાને મેં લોગ ચાંદ કો રબ માનતે થે. લેકિન રસૂલે અકરમ ﷺ કા ઉમ્મતી ચાંદ દેખ કર ઉસ કે ન સિર્ક રબ હોને કા ઈન્કાર કરતા હૈ બલ્કે મુશરિકોની ભી રદે બલીગ કરતા હૈ કે એ ચાંદ તૂ રબ નહીં હૈ. બલ્કે તેરા ઔર મેરા રબ, રખે જુલ જલાલ હૈ જો ખાલિકે કાઈનાત હૈ બહુત સે લોગ તુઝે મા'બૂદ માન કર ગુમરાહ હુએ લિહાજા મેં ઈસ બાત કો પેશે નઝર રખતે હુએ અપને માલિકે હડીકી ખુદાવન્દે કુદૂસ સે અપને ઈમાન વ ઈસ્લામ કી સલામતી ચાહતા હું ઔર અકાઈદ કે ઈલાવા ઉન આ'માલ કી આરજૂ રખતા હું જિન સે **અલ્લાહ** તથાલા રાજી હો કે મેરી જિન્દગી કા મકસૂદ રિઝાએ ઈલાહી હૈ. કયુંકે મેં ઉસ નભિયે કરીમ ﷺ કા ઉમ્મતી હું જિસ કી અંગુશ્ટે મુખારકા સે ચાંદ દો ટુકડે હુવા.

મા'લૂમ હુવા કે ઈસ દુઆ કો પછ કર બન્દ એ મોમિન **અલ્લાહ** તથાલા કી વહદાનિયત વ રબૂબિયત કી શહાદત દેતા હૈ ઔર હુજૂર કી અજમતો હશ્મત કા ઈજહાર કરતા હૈ.

જળ લી ચાંદ પર નગર પડે ઉસ વકત કી દુઅા

أَعُوذُ بِاللّٰهِ مِنْ شَرِّ هَذَا الْغَاسِقِ

તરજીમા : - મૈં **અલ્લાહ** કી પનાહ તલબ કરતા હું ઉસ તારીક હો જાને વાલે કી બુરાઈ સે. (ترمذى شريف، كتاب التفسير، باب ومن سورة المعمودتين، رقم الحديث

٣٣٧٧، الجزء الخامس صفحه نمبر ٢٣٠ دار الفكر بيروت.)

દર્સ :- પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! જિસ તરહ દિન મેં **અલ્લાહ** તથાલા ને સૂરજ કી હરારત સે ઉજાલે કા ઈન્ટિજામ કિયા હૈ ઔર ઈસ મેં હિક્મત યેહ હૈ કે સૂરજ કી હિદ્ધત ફસ્લોં ઔર ઈન્સાનોં કી ઝરુરિયાતે જિન્દગી કે લિયે બહુત જરૂરી હૈ. ઈસી તરહ રાત મેં ચાંદ કી ચાંદની સે રૌશની કા ઈન્ટિજામ ફરમાયા ઔર ઈસ મેં હિક્મત યેહ હૈ કે રાત કા વકત આરામ કે લિયે હૈ. લિહાજા ઈસ વકત મેં ઠન્ડી રૌશની કા ઈન્ટિજામ મુનાસિબ થા જબ ચાંદ છૃપ જાતા હૈ તો તારીકિયાં ચારોં તરફ ફૈલ જતી હૈનું ઔર લુટેરોં કી બન આતી હૈ. યા તારીકી મેં ઈન્સાન બુરાઈ કી તરફ જલ્દ રાગિબ હોતા હૈ. લિહાજા **અલ્લાહ** તથાલા કી બારગાહ મેં દુઆ કી જા રહી હૈ કે યા ઈલાહી મુજે દૂબને વાલે ઔર અપને નફસ કી બુરાઈ સે મામૂન વ મહફૂજ ફરમા.

આઈના દેખતે વકત કી દુઆ

اللَّهُمَّ أَنْتَ حَسَنُتَ خَلْقِي فَحَسِّنْ خَلْقِي

તર્જમા :- યા **અલ્લાહ** તૂ ને મેરી સૂરત તો અચ્છી બનાઈ હૈ મેરી સીરત (અખલાક) ભી અચ્છી કર દે.

(صحيح ابن حبان، باب الأدعية، رقم الحديث، ذكر ما يستحب للمرء الخ الجزء)

દર્સ :- પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! યેહ દુઆ જો બ જાહિર મુખ્તસર હૈ લેટિન અગર ઈસ કી મા'નવી ગહરાઈયોં મેં જાઓં તો હમેં પતા ચલેગા કે યેહ દુઆ અપને અન્દર કિતની જામેઈયત વ ઈફાદિયત લિયે હુએ હૈ. ગૌર્બ કીજિયે કે જબ બન્દાએ મોમિન આઈને મેં અપના ચેહરા દેખે તો બારગાહ મુસ્તફી સે ઉસે યેહ તા'લીમ દી ગઈ હૈ કે યું દુઆ કરે : (اللَّهُمَّ أَنْتَ حَسَنَتَ إِلَيْكَ)

જબ બન્દાએ મોમિન અપના ચેહરા આઈને મેં દેખતા હૈ તો બારગાહ ઈલાહી મેં યું અર્જ કરતા હૈ કે યા **અલ્લાહ** જિસ તરહ તૂ ને મેરી સૂરત અચ્છી બનાઈ હૈ પસ મેરી સીરત ભી અચ્છી બના દે ગોયા યેહ બતાયા ગયા કે મોમિન કી શાન યેહ હૈ કે યહાં વોહ અપની સૂરત કો આઈને મેં દેખતા હૈ તો વહાં અપની સીરત કે ખૂબતર હોને કી ભી ઈલિજ કરતા હૈ. ક્યુંકે

અસ્થુલ ઉસ્થુલ ચીજ સીરત વ કિરદાર કા જામેએ કમાલાત સે મુતસિફ હો જાના હી હૈ ઔર યેહ બાત હમ મેં જબ હી પૈંડા હો સકતી હૈ જબ હમ અપની સીરત કો સીરતે નબવી કે આઈનાએ મુકદ્દસા મેં ઢાલ લેં.

હમારે નબિયે કરીમ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَالَّهُ وَسَلَّمَ કા અખ્લાક ક્યા થા !
 હજરતે આઈશા સિદ્દીકા رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ સે કિસી ને પૂછા કે હુઝૂર કા અખ્લાક ક્યા થા ? તો આપ ને મુખ્તસર ભગર જામેએ અફ્ફાજ મેં જવાબ હીનાયત ફરમાયા :

○ كَانَ خُلُقُهُ الْقُمْآنُ

તર્જમા :- હુઝૂર કા અખ્લાક કુરાયાન થા.

યા'ની કુરાને પાક ને જિન મહાસિન ઓસાફ ઔર મકારિમે અખ્લાક કો અપનાને કા હુકમ દિયા હૈ હુઝૂર صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَالَّهُ وَسَلَّمَ ઉન સે કમાલ દરજા મુતસિફ થે ઔર જિન બેકાર બાતોં ઔર હુઝૂલ કામોં સે બચને કી તરળીબ દી હૈ હુઝૂર صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَالَّهُ وَسَلَّمَ ઉન સબ સે પૂરી તરહ મુનજૂજા વ મુખરા થે. ગોયા હુઝૂર અફિયાલે જમીલા વ બિસાલે હમીદા કે મુજસ્સમાં પૈકર થે. લિહાજા ઉમ્મતિયોં પર લાભિમ હૈ કે વોહ અપને નફસ કા મુહાસબા કરેં ઔર અપને કિરદાર કો અખ્લાકે હસના સે મુજયન કરેં. ક્યુંકે યેહ સબ સે બડી સાધત હૈ. ઈરશાદ નબવી صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَالَّهُ وَسَلَّمَ હૈ :

○ إِنَّ أَكْبَلَ الْمُؤْمِنِينَ إِلَيْنَا أَحْسَنُهُمْ خُلُقًا

તર્જમા :- યકીનન મોમિનોં મેં બ લિહાજે ઈમાન જિયાદા કામિલ વોહ હૈ જો અખ્લાક મેં ઉન સે (યા'ની દૂસરે મોમિનોં સે) બેહતર હો.

બચાન યેહ હો રહા થા કે મોમિન આઈને મેં અપની સૂરત ટેખ કર અપની સીરત કી ભી ફિક કરે ઔર ઉસે સંવારને કી સર્દી કરે. મગર આજ કા નૌજવાન જબ આઈને કે સામને ખડા હોતા હૈ તો વોહ અપને સરાપા મેં ગુમ હો જાતા હૈ ઔર ઉસ કી યેહ ફિક હોતી હૈ કે મેરી સૂરત કી જીનત મેં કોઈ કસર ન રહ જાએ. ઉસ કે હાથ બાલોં કો સંવારતે સંવારતે નહીં થકતે. ઔર દુઆએ

મુસ્તિજી صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ કી બજાએ ફિલ્મી ગીત કી ગુનગુનાહટ હોતી હૈ. યેહ દુઅા હમેં ઈસ બાત કા દર્સ દેતી હૈ કે ભાઈ! અપની સીરત કી તી ક્રિક કર એસા ન હો કે કહીં તેરી ખૂબ સૂરતી બદ કિરદારી કી વજહ સે દુન્યા વ આખિરત મેં જિલ્લત વ રૂસવાઈ કા સબજ બન જાએ. (الْعَيْاذُ بِاللَّهِ)

સિતારો કો દેખતે વકત કી દુઅા

رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هُذَا بِأَطْلَالٍ طَسْبُخْنَاكَ فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ

તર્જમા : એ હમારે રબ તૂ ને ઈસ કો બેકાર ન બનાયા. પાકી તરે લિયે. પસ હમેં દોજખ કી આગ સે બચા. (قرآن مجید، سورۃ آل عمران آیة نمر ۱، پારો نમ્ર ۳)

દર્સ :- ઘારે ઈસ્લામી ભાઈઓ! ફકીહ અબુલ્દૈસ સમરકન્દી رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ ફરમાતે હું કે બા'જ રિવાયતો મેં આચા હૈ કે જિસ ને સિતારોં કો દેખા ઔર ઉસ કે અજાઈબાત ઔર **અલ્લાહ** તાલા કી કુદરત મેં તફક્કુર કર કે આયત (ب) **رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ أَرْبَبْكَ** પછી તો ઉસ કે નામએ આ'માત મેં આસ્માન કે સિતારોં કી તા'દાદ કે બરાબર નેકિયાં લિખી જાએંગી.

હો સકતા હૈ કે કિસી કે જેહન મેં યેહ બાત આ જાએ કે હજરતે ઉમર رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ કી નેકિયોં કે બારે મેં ફરમાયા ગયા હૈ કે ઉન કી નેકિયાં સિતારોં કે બરાબર હું ઔર હમ સિર્જ યેહ મુખ્તસર દુઅા પછે ઔર હમેં સિતારોં કી તા'દાદ કે બરાબર નેકિયાં મિલ જાએં તો યું હમેં **مَعَاذُ اللَّهِ** ઉન કી બરાબરી હાસિલ હો જાએંગી. હાલાંકે ઐસી કોઈ બાત નહીં. મા'લુમ હોના ચાહિયે કે બેઝ સે બડા વલી ભી કિસી અદના સહાબી કે મર્તબે કો નહીં પહુંચ સકતા હૈ તો ફિર મા વ શુમા કિસ ગિનતી મેં હું. બલ્કે ઈસ કો યું સમજિયે કે નેકિયોં કી તા'દાદ મેં બરાબરી સે હમસરી લાજિમ નહીં આતી કે તા'દાદ કા બરાબર હોના અલગ બાત હૈ ઔર ઉન કે સવાબ કા કમ યા જિયાદા હોના અલગ બાત હૈ. મસલન

હદીસે પાક મેં ફરમાયા ગયા કે જો ખાનએ કા'બા કે તવાફ કે કર્સદ સે ધર સે ચલે ઔર ઊંટ પર સુવારી કરે તો જો કદમ ઉઠાતા ઔર રખતા હૈ **અલ્લાહ**

તથાલા ઉસ કે બદલે નેકી લિખતા હૈ ઔર ખતા મિટાતા હૈ ઔર દરજા બુલન્દ ફરમાતા હૈ. (بِئْدَكَيْ : - રાવી હજરતે અબૂ હુરૈરા)

મા'લૂમ હુવા કે ખાનએ કા'બા કી તરફ ઉઠને વાલા હર કદમ નેકી કા મુસ્તહિક ઓર ખતા કી મુઆફી ઓર દરજે કી બુલન્દી કા બાઈસ હૈ. મગર જિસ કા કદમ જિસ કદર ઈખલાસ કે સાથ ઉઠેગા ઉતના હી જિયાદા કુર્બાનુદાવન્દી હાસિલ હોગા. લિહાજા વોહ હતના હી જિયાદા મર્તબા વ ફરીલત વાલા હોગા. સમજને કે લિયે ઈસ મિસાલ કો લે લેં કે લોહે કે ચાલીસ ગિલાસ એક એક ડિલો કે હેં ઓર એક એક ડિલો કે ચાલીસ ગિલાસ સોને કે હેં. બ જાહેર તો તા'દાદ બરાબર હૈ લેકિન ઈન કી કીમત મેં જમીનો આરમ્ભાન કા ફર્ક હૈ. લિહાજા તા'દાદ કી બરાબરી દેખ કર અગર કોઈ લોહે કે ગિલાસ વાલે કો સોને કે ગિલાસ વાલે કે બરાબર સમજ લે તો યેહ ઉસ કી નાદાની હોગી.

મુર્ગ કી બાંગ શુન કર પઠને કી દુઅા

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ فَضْلِكَ

તર્જમા :- યા ઈલાહી મેં તુઝ સે તેરે ફર્જુલ કા સુવાલ કરતા હું.

(بુખારી :- રાવી હજરતે અબૂ હુરૈરા)

દર્સ :- પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! હદીસ શરીફ મેં આતા હૈ કે જબ મુર્ગ કે બોલને કી આવાજ સુનો તો **અલ્લાહ** તથાલા સે ઉસ કા ફર્જુલ માંગો. કયૂંકે મુર્ગ ઉસ વક્ત ફિરિશ્ટે કો દેખતા હૈ. બે શુમાર પરન્દે ઈસ દુન્યા મેં મૌજૂદ હેં લેકિન કિસી દૂસરે પરન્દે કે બોલને પર કિસી દુઅા કે પઢને કી રિવાયત નહીં મિલતી (وَاللَّهُ أَعْلَم) મગર મુર્ગ કે બોલને પર દુઅા કી તા'લીમ દી ગઈ ઔર ઈસ કી ઈલ્લત યેહ બતાઈ ગઈ કે વોહ ફિરિશ્ટા દેખતા હૈ ઔર ફિરિશ્ટે નૂરી મખૂક હેં. ગુનાહોં સે પાક હોતે હેં, મા'સૂમ હોતે હેં. **અલ્લાહ** તથાલા હમેં ભી ગુનાહોં સે બચને કી તૌફીક અતા ફરમાએ.

卷之三

ਗਈ ਕੇ ਰੱਖਨੇ (ਆਵਾਜ਼) ਪਰ ਪਟਨੇ ਕੀ ਫੁਆ॥

أَعُوذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيمِ

તર્જમા :- મૈં **અલ્લાહ** તાથાલા કી પનાઈ માંગતા હું શૈતાન મર્દ્દુદ સે.

(تیرمیزی :- را وی ہزار تے اُبھی ہی رئے را (رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ)

ਕੁਤੇ ਕੇ ਭੌਂਕਨੇ ਵਾਰ ਪਟਨੇ ਕੀ ਫੁਆ।

أَعُوذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيمِ

તર્જમા :- મૈં **અલ્લાહ** તાથાલા કી પનાહ માંગતા હું શૈતાન મર્દુદ સે.

(تِرْبَيْجَيٌّ :- رَأَيْتَهُ لَعْنَهُ عَنْهُ أَبُوكَمْبُرَدَهُ)

દર્શ : - પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! હટીસ શરીફ મેં આયા હૈ કે જબ કુતે કો ભોંકતે ઔર ગથે કી રૈંકતે સુનો તો તઅવ્યુઝ પઢની ચાહિયે. મુન્દરિજઞે બાલા તઅવ્યુઝ કે ઈલાવા દૂસરા તઅવ્યુઝ ભી પછ લે તો કોઈ હરજ નહીં ઔર **અલ્લાહ** તાથાલા કી પનાહ માંગને કી ઈલ્લત યેહ બતાઈ ગઈ કે યેહ દોનોં જાનવર શૈતાન કો દેખતે હું.

ਮਾ'ਲੂਮ ਹੁਵਾ ਕੇ ਜਬ ਜਨਵਰਾਂ ਕੇ ਸ਼ੈਤਾਨ ਕੋ ਫੇਖਨੇ ਪਰ **ਅਲਾਇ** ਤਾਲਾਵਾ
ਕੀ ਪਨਾਇ ਮਾਂਗਨੇ ਕੀ ਤਾ'ਲੀਮ ਦੀ ਗਈ ਹੋ ਤੋ ਧੇਹ ਬਾਤ ਔਲਾ ਤਰ ਹੁਈ ਕੇ ਜਬ
ਕਿਸੀ ਕੋ ਸ਼ੈਤਾਨੀ ਫੇਲ ਕਰਤੇ ਫੇਖੇ ਤੋ ਪਨਾਇ ਤਲਾਬ ਕਰੇ ਔਰ ਹਥੇ ਇਸ਼ਤਿਤਾਅਤ
ਭੁਗਾਈ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਕੋ ਭੁਗਾਈ ਸੇ ਰੋਕੇ।

ਤਲਬੇ ਬਾਰਾਂ ਕੀ ਫੁਆ

اللّٰهُمَّ اسْقِنَا
۝

તર્જમા :- યા ઈલાહી હમેં પાની દે. યા ઈલાહી હમેં બારિશ દે.

(بخارى شريف، كتاب الاستسقاء في المسجد الجامع وباب الاستسقاء في

خطبة الجمعة، صفحه نمبر ۱۳ / ۸ مطيو عه قدديمي، كتب خانه

દર્સ :- પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! જે કષ્ટ સાલી હો ઔર બારિશ કી ઝરૂરત હો તો મજકૂરા હુઅા પઢે. અગર પહલી હુઅા પઢ લી તો ભી કાફી હૈ. મગર હર એક હુઅા કો તીન મરતબા પઢના બેહતર હૈ.

ઇબને માજા કી રિવાયત હજરતે અધ્યુલ્લાહ ઇબને (ઉમર رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) સે હૈ કે રસૂલુલ્લાહ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ને ઈરશાદ ફરમાયા જો લોગ નાપ ઔર તોલ મેં કમી કરતે હૈં વોહ કષ્ટ, જાલિમ બાદશાહ ઔર શિદતે મૌત (યા'ની મૌત કી સખ્તી) મેં ગિરિફતાર હોતે હૈં અગર ચૌપાએ ન હોતે તો ઉન પર બારિશ ન હોતી.

અલ હદીસ :- સહીહ મુસ્લિમ મેં હજરતે અબૂ હુરૈરા رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ સે મરવી હુજૂર માં નહીં કે બારિશ નહીં ને ઈરશાદ ફરમાયા : કષ્ટ ઈસી કા નામ નહીં કે બારિશ ન હો. બડા કષ્ટ તો યેહ હૈ કે બારિશ હો ઔર જમીન પર (વોહ બારિશ) કુછ ન ઉગાએ. મા'લૂમ હુવા કે મુઆમલાત વ ઈબાદત મેં કોતાહી કી સૂરત મેં કષ્ટ કી વઈએ હૈ. ચાહે વોહ બારિશ ન હોને કી સૂરત મેં હો યા દીગર તરીકોં સે. **નમાજ ઈસ્તિસ્કા :-** ઈસ્તિસ્કા કી નમાજ જમાઅત સે જાઈજ હૈ. મગર જમાઅત સુન્નત નહીં ચાહે તન્હા પઢે યા જમાઅત કે સાથ પઢે.

નમાજ ઈસ્તિસ્કા કે લિયે પુરાને યા પૈવન્દ લગે કપડે પહણ કર ખુશૂઅ વ ખુજૂઅ વ તવાજોએ કે સાથ બર્હના સર પૈદલ જાએં ઔર નંગે પૈર હોં તો બેહતર હૈ. નમાજ કે લિયે જાને સે પહલે સંદક વ ઐરાત કરેં ઔર તીન દિન પહલે સે રોજે રખેં ઔર તૌબા વ ઈસ્તિગફાર કરેં ફિર મૈદાન મેં જાએં ઔર વહાં પર ભી તૌબા કરેં. સિર્જ જબાની તૌબા કાફી નહીં બલ્કે દિલ સે તૌબા કરેં ઔર જિન કે હુકૂક જિમ્મે હૈં ઉન કો અદા કરેં યા મુખાફ કરાએં. બૂઢોં, બચ્ચોં, કમારોં કે તવસ્સુલ સે હુઅા કરેં ઔર સબ આભીન કહેં. ગરજ કે તવજ્જોએ રહ્મત કે તમામ અસ્બાબ મુહયા કરેં ઔર તીન દિન મુતવાતિર જંગલ કો જાએં ઔર હુઅા કરેં ઔર યેહ ભી હો સકતા હૈ કે ઈમામ દો રક્યત જહ્ર કે સાથ (યા'ની બુલન્દ આવાજ સે) નમાજ પઠાએ ઔર બેહતર યેહ હૈ કે પહલી રક્યત મેં સ્થિત ઓર દૂસરી રક્યત મેં કાંકાં હેલ

હો કર ખુતબા પઢે ઔર દોનોં ખુતબોં કે બા'દ જલ્સા કરે. યા એક હી ખુતબા પઢે ઔર ખુતબે મેં દુઆ તરબીહ વ ઈસ્તિગફાર કરે ઔર અસનાએ જલ્સા મેં ચાદર લૌટાએ યા'ની ઉપર કા કનારા નીચે ઔર નીચે કા ઉપર કર દે. ખુતબા ખત્મ કર કે લોગોં કી તરફ પીઠ ઔર કિલ્બા કી તરફ મુંહ કર કે દુઆ માંગે. બેહતર વોહ દુઆએ હું જો અહાદીસ મેં વારિદ હું ઉન મેં સે એક દુઆ બયાન કી જાતી હૈ :

۰:- اجل غیر معاً عاجلاً غیر معاً فیضاً میریاً میریاً عیناً عیناً اللہ تعالیٰ اے

તર્જમા :- યા અલ્લાહ હમેં એસી બારિશ કા પાની પિવા જો ખૂબ બરસને વાલી હો, નફા પહુંચાને વાલી હો, નુકસાન પહુંચાને વાલી ન હો, જલ્દી બરસને વાલી હો, દેર સે આને વાલી ન હો.

(ابو داؤد شریف، کتاب الاستسقاء، باب رفع الیدين الخ، رقم الحديث

١١٦٩، الجزء الاول صفحه نمبر ٣٣٠ مطبوعه دار احياء التراث بيروت.

અલ હદીસ :- સુનને અબૂ દાવૂદ મેં જાબિર رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ સે મરવી, કહતે હોય : મૈં ને રસૂલુલ્લાહ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ કો દેખા કે હાથ ઉઠા કર યેહ દુઅા કી (યા'ની મજફૂરા દુઅા) આપ ને યેહ દુઅા પઢી હી થી કે બાદલ વિર આએ. (યા'ની બારિશ શુરૂઆ હો ગઈ)

બાદલ આતા હુવા દેખતે વકત કી દુઆ

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّ مَا فِيهِ ۝

تَرْجِمَة :- یا ہلکا ہی میں تیری پنائھ مانگتا ہوں اُس چیز کے شار سے جو ہس میں (خانی بادلوں سے برسنے والی وہ بارش جو جانی و مالی نुکسان کا بارہس بنے) (ابو حیان :- راہی ہزرے آئیشا رضی اللہ تعالیٰ عنہ)

ਦੱਸੋ :- ਘਾਰੇ ਈਸ਼ਵਰੀ ਭਾਈਯਾ ! ਜਬ ਬਾਅਦ ਆਤਾ ਫੇਥੇ ਤੋ ਮੁਤਝੁਕਿਰਾ ਹੁਆ ਪਛੇ. ਕਿੰਨ੍ਹੇ ਤਜ਼ਹਿਰਾ ਵ ਮੁਸ਼ਾਹਦਾ ਤੋ ਧੇਹ ਹੈ ਕੇ ਬਾਅਦ ਅਪਨੇ ਸਾਥ ਬਾਰਿਸ਼ ਲੇ ਕਰ ਆਤੇ ਹੈਂ. ਲੇਕਿਨ ਹਮ ਧੇਹ ਨਹੀਂ ਜਾਨਤੇ ਕੇ ਉਨ ਬਾਅਦਿਆਂ ਦੇ ਬਰਸਨੇ ਵਾਲੀ ਬਾਰਿਸ਼

હમારે લિયે સૂદમન્દ હૈ યા કે નુકસાન દેહ. લિહાજા બન્દગી કા તકાજા યેહ હૈ કે અપને મા'બૂદ કી બારગાહ મેં ઈલિજા કી જાએ કે એ તમામ જહાનોં કે પાલને વાલે અગર યેહ બાદલ બરસાત કા બાઈસ બને તો ઐસી બારિશ હો જો માલી વ જની નુકસાન કા બાઈસ ન બને. બલ્કે હમારે લિયે મુફીદ તરીન હો.

બાદલ કે ખુલતે વકત કી દુઆ

الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

તર્જમા :- તમામ ખૂબિયાં **અલ્લાહ** તથાલા કે લિયે હું જો સારે જહાનોં કા પાલને વાલા હૈ. (અબુ દાવૂદ :- રાવી હજરતે આઈશા رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهَا)

દર્સ :- પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! જબ બાદલ આએ ઔર બારિશ ન હો બલ્કે બાદલ છટ જાએં તો **અલ્લાહ** તથાલા કા શુક કરે કયૂંકે હો સકતા થા કે ઈન બાદલોં સે બરસને વાલી બારિશ હમારે લિયે નફાન બખ્શા ન હોતી બલ્કે નુકસાન દેહ હોતી લિહાજા બાદલ કે ખુલ જાને પર **અલ્લાહ** તથાલા કી હમણ કરે ઔર હમેશા ઈસ બાત પર એ'તિકાદ રખે કે અહ્કમુલ હાકિમીન કે હર ફે'લ મેં હિકમતોં કે ખજીને પોશીદા હું.

બારિશ કે વકત કી દુઆ

أَللّٰهُمَّ سُقِّيًّا تَأْفِعًا

તર્જમા :- યા ઈલાહી ઐસા પાની બરસા જો નફાન પહુંચાએ.

(سن البىھى الكبرى، كتاب صولة الحسوف، باب طلب الاجابة عندنزوول الغيث، رقم

الحادي ث ٢٢١، الجزء الثالث صفحه نمبر ٣٢٢ مكتبه دارالبازمك المكرمه)

દર્સ :- પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! જબ બારિશ બરસના શુરૂઆ હો જાએ તો મજફૂરા હુંઓ પછે. કયૂંકે જિયાદા બારિશ ફરલોં, મકાનોં ઔર બિલ ખુસૂસ વોહ મકાન જો કચ્ચે હોતે હું ઉન કે લિયે નુકસાન કા બાઈસ હો સકતી હૈ. લિહાજા જબ બારિશ હો રહી હો તો **અલ્લાહ** તથાલા સે હોને વાલી બારિશ કા નફાન માંગો.

બારિશ કી જિયાદતી કે વકત કી દુઅા

اللَّهُمَّ حَوْا لِيْنَا وَلَا عَلَيْنَا أَلَّهُمَّ عَلَى الْأَكَامِ وَالجِبَالِ
وَالظِّرَابِ وَالْأَوْدِيَةِ وَمَنَابِتِ الشَّجَرِ

(بخارى شريف، أبواب الاستسقاء، باب المستسقاء في المسجد الجامع، الجزء

الأول، صفحة نمبر ١٣٨ مطبوعه قديمي كتب خانه، كراچي)

તર્જમા : - યા ઈલાહી હમારે ઈંડ ગિર્ડ બરસા હમ પર ન બરસા યા ઈલાહી ટીલોં ઔર પહાડોં ઔર નાલોં ઔર દરખત ઉગને કે મકામાત પર (યાંની જહાં જાની વ માલી નુકસાન હોને કા અન્દેશા ન હો)

દર્સ : - ધ્યારે ઈસ્લામી ભાઈઓ ! જબ બારિશ ઈસ કદર હો જાએ કે અથ ઉસ કી જિયાદતી નુકસાન કા બાઈસ બન સકતી હૈ તો **અલ્લાહ** તાલાલા કી બારગાહ મેં મુતગ્જુક્રિયા દુઅા કે જરીએ ઈલિજા કરે તાકે બારિશ કી જિયાદતી નુકસાન કા સબબ ન બન સકે.

બાદલ કી ગરજ ઝોર બિજલી કી કડક કે વકત કી દુઅા

اللَّهُمَّ لَا تُقْنِنَا بَغْضَبِكَ وَلَا تُهْلِكْنَا بِعَذَابِكَ وَعَافِنَا قَبْلَ ذَلِكَ ۝

(برمذى شريف، كتاب الدعوات، باب ما يقال اذا سمع الرعد، رقم الحديث

٣٣٦، الجزء الخامس صفحة نمبر ٢٨١ دار الفكر ببروت).

તર્જમા : - યા ઈલાહી તૂ અપને ગંગાનું સે હમ કો કંતલ ન ફરમા ઔર અપને અંગાબ સે હમેં હલાક ન ફરમા ઔર ઉસ કે આને સે કંજલ હમેં આફિય્યત હે.

દર્સ : - ધ્યારે ઈસ્લામી ભાઈઓ ! જબ બાદલ ઝોર સે ગરજતે હૈ ઔર બિજલી કી કડક કાનોં કો લર્જા દેતી હૈ તો ઐસે મૌકાઅ પર હોને વાલી બારિશ અક્સર તૂફાન કી સૂરત ઈભિયાર કર લેતી હૈ જો હલાકત વ તબાહી કા બાઈસ બનતી હૈ. લિહાજા ઐસે મૌકાઅ પર મજકૂરા દુઅા પછે તાકે **અલ્લાહ** તાલાલા હમેં હર આસ્માની વ જમીની બલાઓં સે આફિય્યત હે.

આંધી કે વકત કી દુઆ

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَيْرَهَا وَخَيْرَ مَا فِيهَا
وَخَيْرَ مَا أُنْسِلَتُ بِهِ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ
شَرِّهَا وَشَرِّ مَا فِيهَا وَشَرِّ مَا أُنْسِلَتُ بِهِ

તર્જમા : - યા ઈલાહી મેં તુઝ સે ઈસ (યા'ની આંધી) કી ઔર જો કુછ ઈસ મેં હૈ ઔર જો કુછ ઈસ કે સાથ ભેજુ ગઈ હૈ ઉસ કી ભલાઈ કા સુવાલ કરતા હું ઔર મેં તેરી પનાઈ માંગતા હું ઈસ (આંધી) કે શર સે ઔર ઉસ ચીજ કે શર સે જો કુછ ઈસ મેં હૈ ઔર ઉસ કે શર સે જિસ કે સાથ યેહ ભેજુ ગઈ હૈ.

(مسلم شرીફ, કબાب ચલોલાસ્ટિસ્ક્વા, بَاب التَّعَزُّزِ عَنْ دُرُّيَةِ الرِّيحِ الخ رقم

الحاديـٰ ١٩٩، صفحـٰه نمبر ٣٢٣ دارابـٰن حزم بـٰروت).

દર્સ : - ઘારે ઈસ્લામી ભાઈઓ ! જબ આંધી ચલે તો મળકૂરા દુઆ પઢે. અગર અંધેરા ભી છા જાએ તો સૂરતે મુખવ્યઙ્તિન (યા'ની સૂરતુન્નાસ વ સૂરતુલ ફલક) ભી પઢે.

સૂરજ ગાહન ઓર ચાંદ ગાહન કે વકત કી દુઆ

الله أكـبر

તર્જમા : **અલ્લાહ** તાથાલા બહુત બડા હૈ. (બિલાશુભા તમામ બડાઈયાં **અલ્લાહ** તાથાલા કે લિયે હોય) (બુખારી :- રાવી હજરતે આઈશા رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ)

દર્સ : - ઘારે ઈસ્લામી ભાઈઓ ! અથામે જાહિલિયત મેં સૂરજ યા ચાંદ ગાહન (જિસે ગ્રહન ભી કહેતે હોય) હો જાતા તો કુદ્દાર વ મુશરિકીન ઈસ મૌકાએ પર ઐસે એ'તિકાદ કા ઈજહાર કરતે થે જિસ મેં બૂઝે શિર્ક પાઈ જાતી થી. ઈસ કે બર અક્સ હમારે આકા વ મૌલા ને ઐસે મૌકાએ પર **અલ્લાહ** કી બડાઈ બયાન કરને ઔર ઉસ કે સામને સજદા રેઝ હોને કી તા'લીમ ફરમાઈ. તાકે શિર્ક કા રદે બલીગ હો ઔર ઈસ બાત કા ઈજહાર હો કે તમામ તાકતેં ઔર કુષ્ટતેં **અલ્લાહ**

તથાલા કે કળજોએ કુદરત મેં હું ઔર ઉસ કે સિવા કોઈ મા'બૂદ નહીં. કોઈ ઈબાદત કે લાઈક નહીં નમાજ કે ઈલાવા ઐસે મૌકાએ પર **આલ્હાન** કી રિઝા કે લિયે સદકા વ ઘૈરાત કરે.

સૂરજ ગહન કી નમાજ :- સૂરજ ગહન કી નમાજ સુન્નતે મુસ્કકદા હૈ ઔર જમાઅત કે સાથ પઢના મુસ્તહબ હૈ. અગર જમાઅત સે પઢી જાએ તો તમામ શરાઈત જો નમાજે જુમુઆ કે લિયે હું સિવાએ ખુતબે કે વોહ ઈસ નમાજ કે લિયે ભી હું. નમાજે કુસૂફ ઉસ વક્ત પછે જબ સૂરજ કો ગહન લગા હો તો થોડા ચાળિયાદા બલ્કે ગહન વાલે સૂરજ પર અથ્ર આ જાએ જબ ભી પછે. અલબત્તા અગર ગહન ખત્મ હો ગયા હો તો અબ નમાજ નહીં પઢેંગે.

ઈસી તરહ ઐસે વક્ત મેં સૂરજ કો ગહન લગા જબ નમાજ પઢના મકરૂહ હૈ યા'ની જવાલ ઔર તુલુએ આફતાબ ઔર ગુરુબે આફતાબ કે વક્ત તો નમાજે કુસૂફ પઢના જાઈજ નહીં. સૂરજ ગહન કી દો રક્ખત નમાજ પછે. જિસ તરહ નફલ પઢતે હું. ઈસ નમાજ કે લિયે ન અઝાન હૈ ન ઈકામત ઔર ન બુલન્દ આવાજ સે કિરાઅત. દો રક્ખત સે જિયાદા ભી પઢ લી જાએ તો હરજ નહીં. નમાજ કો તૂલ દેને કે લિયે તવીલ સૂરત પછે. વરના તપ્ફીફ કરે. અલબત્તા દુઓ કો તૂલ હે. ઈમામ દુઓ કે લિયે મિભાર પર ન જાએ. સૂરજ ગહન કી નમાજ કે વક્ત અગર જનાજા આ જાએ તો પહલે નમાજે જનાજા પછે બા'દ મેં નમાજે કુસૂફ પછે.

ચાંદ ગહન કી નમાજ :- ચાંદ ગહન કે વક્ત કી નમાજ મેં જમાઅત નહીં. મુસલમાન ઈનફિરાદી તૌર પર નમાજ પછે. ચાંદ ગહન કી નમાજ ભી નફલ નમાજ કી તરહ પઢી જાતી હૈ ઔર વક્ત કે લિયે વોહી મસ઼અલા હૈ જો સૂરજ ગહન કે બયાન મેં તહરીર ડિયા ગયા હૈ. ઈસ કે ઈલાવા બા'જ મવાકેઅ ઔર ભી હું કે ઈસ વક્ત દો રક્ખત નમાજ પઢના મુસ્તહબ હૈ. **(1)** તેજ આંધી આએ **(2)** દિન મેં સખત તારીકી હો જાએ **(3)** રાત મેં ખૌફનાક રોશની હો જાએ **(4)** લગાતાર કસરત સે બારિશ બરસે **(5)** બ કસરત ઓદે બરસે (યા'ની બર્ઝ કી માનિન્દ છોટે છોટે ગોલે) જો ખુસૂસન ફસ્લોં કો તબાહ કરતે હું **(6)** આસ્માન તેજ સુર્ખ હો જાએ **(7)** આસ્માની બિજલિયાં ગિરેં **(8)** બ કસરત તારે ટૂટેં **(9)** તાગિન

યા દૂસરી વબા ફેલ જાએ 《10》 જલજલે આએ 《11》 દુશ્મન કા ખૌફું હો
《12》 દઃશતનાક વાકિઓ હો જાએ. (બહારે શરીરાત, અલ જુગએ અવ્યાલ,
હિસ્સાએ ચહારુમ સર્ફા નમ્બર 435 ગણન કી નમાજ કા બયાન મતબૂઝા
મક્તબએ રજવિથ્યા આરામ બાગ કરાચી.)

ગર્ભ કે બન્દાએ મોમિન હર મુસીબત પર નમાજ કે જરીએ **અલ્હાન**
કી મદદ તલબ કરે ઔર શુક બજા લાએ. બે સંગ્રહી કા ઈજહાર ન કરે.

તુલૂઅ આકૃતાબ કે વકત કી દુઅા

الْحَمْدُ لِلّٰهِ الرَّبِّ الْعَظِيْمِ اَكَانَ لَيْلَةً هَذَا وَلَمْ يُهِلْكُنَّ بِذِنْبِنَاهُ

તર્જમા :- **અલ્હાન** તાદીલા કા શુક હે જિસ ને આજ કે દિન હમેં મુઆફી દી
ઔર હમારે ગુનાહોં કે સબબ હમેં હલાક ન કિયા.

(مسلم شرીફ, કાબ ચલા-المસાફરીન و قصરھا, باب ترتيل القراءة الخ رقم

الحادي....دار ابن حزم بيروت)

દર્સ :- ધ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! જબ સૂરજ નિકલ આએ તો મજકૂરા દુઅા પછે
કોઈ શાખ્સ નહીં જાનતા કે મૈં કબ મરુંગા ? સિવાએ ઉન કે જિન્હે **અલ્હાન**
તાદીલા મુતલાય કર દે. લિહાજા મોમિન દિન કી ઈજિદા કો પાએ તો શુક
ઈલાહી બજા લાએ કે **અલ્હાન** તાદીલા ને અપને અચ્યામ મેં સે એક યૌમ ઔર
અતા ફરમાયા. ઈસ ને 'મત' કા શુક યું કરે કે તૌબા સે અપને ગુનાહોં કી સિયાહી
કો ધોએ ઔર અમલે ઈખલાસ સે અપને નામએ આ 'માલ' કો મુનવ્વર કરે ઔર
અહૃદ કરે કે જબ તક જિન્દગી બાકી હે અપની જિન્દગી કો **અલ્હાન** તાદીલા
ઔર ઉસ કે મહબૂબ حَمْدُ اللّٰهِ الرَّبِّ الْعَظِيْمِ عَلَىٰ اُنْتَ وَسَلَّمَ કી ફરમાંબરદારી મેં ગુજરાંગા. યેહી
દુન્યા વ આખિરત કી ફિલાહો કામરાની કા તાજ હૈ.

ગુરુણે આકૃતાબ કે વકત કી દુઅા

اَللّٰمَهٗ هَذَا الْقُبَالُ لَيْلَكَ وَادِبَارُنَهَا رِكَ وَأَصْوَاتُ دُعَائِكَ فَغُفْرَانٌ ٥٠

(تصحيفات المحدثين،الجزء الاول صفحه نمبر ٢٣٠، رقم

الحادي ١٢٣ ،المطبعة العربية الحديثة قاهره ٥)

તર્જમા :- યા ઈલાહી યેહ રાત કે આને ઔર દિન કે જાને કા વકત હૈ ઔર તેરે પુકારને વાલોં (મુઅજ્જીનાં) કી આવાજ (અજાન) કા વકત હૈ. પસ મુઝે બખ્શા હે.

દર્સ :- ધ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો! મગારિબ કી અજાન કે વકત યા'ની બા'દે ગુરુબે આફિતાબ મજફૂરા હુએ પઢે. હજરતે ઉમ્મે સલમાન رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ ફરમાતી હૈને કે રસૂલુલ્લાહ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ને મુઝે યેહ દુઅા (જો તહરીર કી ગઈ) મગારિબ કી અજાન કે વકત પઢની બતલાઈ.

સિતારા ટૂટતા દેખતે વકત કી દુઅા

مَا شَاءَ اللَّهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ (ابن السنى)

તર્જમા :- જો અલ્લાહ તથાલા ચાહે. કોઈ કૃપ્યત નહીં મગર અલ્લાહ તથાલા કી (મદદ) સે.

દર્સ :- ધ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! બા'જ દફાએ રાત કે વકત હમેં આસમાન સે સિતારા ટૂટતા હુવા દિખાઈ દેતા હૈ. ઐસે વકત મેં મજફૂરા હુએ પઢની ચાહિયે.

બાગાર મેં દાખિલ હોતે વકત કી દુઅા

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحِمْدُ يُحِبُّهُ وَيُبَيِّنُهُ

وَهُوَ حَيٌّ لَا يَمُوتُ بِيَدِهِ الْخَيْرُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

(ترمذى شريف، كتاب الدعوات، باب ما يقول اذا دخل

السوق، رقم الحديث ٣٣٣٩ الجزء الخامس صفحه نمبر ٢٧١ دار الفكر)

તર્જમા :- અલ્લાહ તથાલા કે સિવા કોઈ મા'બૂદ નહીં, વોહ યકતા હૈ, ઉસ કા કોઈ શરીક નહીં, ઉસ કી બાદશાહત હૈ ઔર ઉસી કે લિયે હમું હૈ, વોહી જિલાતા ઔર મારતા હૈ, વોહ (ਐસા) જિન્દા હૈ, જિસે મૌત નહીં, તમામ ભલાઈયાં ઉસી કે દસ્તે કુદરત મેં હૈનું ઔર વોહ હર ચીજ પર કાદિર હૈ.

ਇਸੁ :- ਘਾਰੇ ਈਸ਼ਲਾਮੀ ਭਾਈਯੋ ! ਜਬ ਬਾਜ਼ਾਰ ਮੌਦੂ ਵਿਖੀ ਹੋ ਤੋ ਮੁਤਾਬਕਿਓ
ਛੁਆ ਪਢੋ. ਇਸ ਛੁਆ ਕੇ ਪਠਨੇ ਦੀ ਬਹੁਤ ਫ਼ਰੀਦਤ ਹਫ਼ਟਿਸ ਸ਼ਰੀਫ ਮੌਦੂ ਆਇ ਹੈ.

અલ હદીસ :- જો શાખ્સ બાજાર મેં દાખિલ હોતે વકત (જો હુએ તહરીર કી ગઈ) પઢેગા **આલ્લાહ** તથાલા ઉસ કે લિયે દસ લાખ નેકિયાં લિખેગા ઔર ઉસ કે દસ લાખ ગુનાહ મિટા દેગા ઔર દસ લાખ દરજે બુલન્દ કરેગા ઔર ઉસ કે લિયે એક ઘર જન્નત મેં બનાયેગા.

(ترمذى شريف، كتاب الدعوات، باب ما يقول اذا دخل الخ، رقم الحديث ٣٢٣٠)

الجزء الخامس صفحه نمبر ٢٧ دارالفنون

ਲਿਖਾਯਾ ਹੁਰ ਮੁਸਲਮਾਨ ਕੋ ਚਾਹਿੇ ਕੇ ਜਬ ਵੀਛ ਬਾਝਾਰ ਮੌਦੂ ਦਾਖਿਲ ਹੋ ਤੋ ਮੁਤਾਬਕਿਰਾ ਹੁਆ ਪਛੇ। ਸਹਾਬਾਏ ਕਿਰਾਮ رَضِوانُ اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰيْہِمْ أَجْمَعِينَ ਕੋ ਬਾਝਾਰ ਮੌਦੂ ਕੁਝ ਕਾਮ ਨ ਭੀ ਹੋਤਾ ਤੋ ਬਾਝਾਰ ਚਲੇ ਜਾਤੇ ਤਾਕੇ ਈਸ ਹੁਆ ਕੀ ਫ਼ਜ਼ੀਲਤ ਕੋ ਪਾਅਂ। ਧਾਰਨੀ ਸਿਰਫ਼ ਹੁਆ ਪਟ ਕਰ ਅਜੋ ਸਵਾਬ ਪਾਨੇ ਕੇ ਲਿਧੇ।

ਇਹ ਲੇਤੇ ਵਕਤ ਕੀ ਫੁਆ।

۰۸ آخِرَنَا فَارِنَّا اُولَهُ كَمَا أَرْيَتَنَا اللَّهُمَّ

તરજમા :- યા ઈલાહી જિસ તરફ તું ને હમેં ઈસ કા અવ્યાલ હિખાયા હૈ તૂ ઈસ કા આભિર હિખા.

દર્શ :- ખારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! જબ કોઈ ફલ કા હદિયા પેશ કરે તો દુરૂદ
શરીફ પઠ કર ફલ કો આંખો ઔર હોટોં પર લગાએ ઔર ફિર મુતાજુક્કિરા
દુઆ પઢે.

અલ હુદીસ :- બૈહકી ને દા'વતે કખીર મેં અબૂ હુદૈરા રَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ وَبَرَّهُ^ن સે રિવાયત કી, કહતે હો : મૈં ને રસૂલુલ્લાહُ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَبَرَّهُ^ن કો દે ખા, જબ નયા ફલ હુંગુર કી ખિદમતે અકદસ મેં પેશ કિયા જાતા તો ઉસે આંખો ઔર હોંટોં પર રખતે ઔર યેહ હુઅા (યા'ની મુતજફ્કરિયા હુઅા) પઢતે. ફિર જો બચ્ચા હાજિર હોતા ઉસે દેતે. (બ હવાલા બહારે શરીયત)

વુગ્ર સે પહલે કી દુઆ

(1) بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

તર્જમા :- **અલ્લાહ** કે નામ સે શુરૂઆ જો બડા મેહરબાન નિહાયત રહમત વાલા હૈ. (ابوداؤદશ્રીફ, કબાب ત્થેહાર, باب التسمية على الوضوء، رقم الحديث ١٠١، الجزء الأول صفحه نمبر ٢٩ دار أحياء التراث بيروت)

(2) بِسْمِ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ

તર્જમા :- **અલ્લાહ** કે નામ સે શુરૂઆ તમામ ખૂબિયાં **અલ્લાહ** તઆલા કે લિયે.

(المجمع الصغير، حرف الألف من اسمه أحمـد، ١٩٢، الجزء ١، صفحـه نمبر ١٣١، المكتب الإسلامي بيروت).

દર્સ :- ધ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો! વુગ્ર સે પહલે “بِسْمِ اللَّهِ” પછને સે વુગ્ર મેં ભી બરકત હો જાતી હૈ.

દારે કુતની ઓર બૈહકી અપની સુનન મેં અભુલ્લાહ ઈબને મસઊદ ચલી ગયે રહ્યે કરીમ ﷺ સે રાવી કે હુગ્રૂર નબિયે કરીમ ﷺ ને ઈરશાદ ફરમાયા જિસ ને બિગેર “بِسْمِ اللَّهِ” કહ કર વુગ્ર કિયા સર સે પાઉં તક ઉસ કા સારા બદન પાક હો ગયા ઓર જિસ ને બિગેર “بِسْمِ اللَّهِ” પછ કર વુગ્ર કિયા તો ઉતના હી બદન પાક હોગા જિતને પર પાની ગુઝરા. મા'લૂમ હુવા જિસ ને “بِسْمِ اللَّهِ” પછ કર વુગ્ર કિયા તો ઐસી બરકત હુઈ કે બદન કે વોહ હિસ્સે ભી પાક હો ગયે જો વુગ્ર મેં નહીં ધોએ ગયે. લેકિન ઈસ સે હુમેં ક્યા ફાઅદા હાસિલ હુવા તો યકીન જાનિયે ઈસ મેં હમારા બહુત બડા ફાઅદા હૈ. વોહ યું સમજિયે ઈમામ માલિક વ નસાઈ હજરતે અભુલ્લાહ મુનાસિજી સે રાવી હેંકે હુગ્રૂર ઉલ્લો વિલામાન બાન્દા વુગ્ર કરતા હૈ તો કુલ્લી કરને સે મુંહ કે ગુનાહ ઝડ જીતે હેં ઓર જબ નાક મેં પાની ડાલ કર સાફ કિયા તો નાક કે ગુનાહ નિકલ ગયે ઓર જબ મુંહ ધોયા તો ઉસ કે ચેહરે કે ગુનાહ નિકલે યહાં તક કે પલકોં કે જબ હાથ ધોએ તો હાથ કે ગુનાહ નિકલે યહાં તક કે નાખુનોં કે ઓર જબ સર કા મરણ કિયા તો સર કે ગુનાહ નિકલે યહાં તક કે કાનોં કે ઓર જબ પાઉં કે ધોયા તો પાઉં કી ખતાએની નિકલી યહાં તક કે નાખુનોં કી. મા'લૂમ યેહ હુવા કે વુગ્ર કરને સે મુતવિજૂની (વુગ્ર

કરને વાલે) કે ગુનાહ જરૂતે હૈં મગર ઉન આ'જા કે જો વુઝૂ મેં ધોએ જાતે હૈં લેકિન જબ “بِسْمِ اللَّهِ” પઢી તો ફરમાયા ગયા કે તમામ બદન પાક હો ગયા. બસ મા'લૂમ હુવા કે તમામ બદન કે ગુનાહ નિકલ ગયે.

سُبْحَانَ اللَّهِ ! યેહ બખિશશોં યેહ ફરીલતેં યેહ ઈનાયતેં મગર ઉન કે લિયે જો ઈત્તિબાએ રસૂલ કો અપનાતે હૈં જો તમામ ગુલાભિયોં કો છોડ કર સિર્ફ ઔર સિર્ફ ગુલાભિયે મુસ્તફા કો કબૂલ કરતે હૈં ક્યૂંકે વોહ ઈસ હકીકત કો જાનતે હૈં કે ગુલાભિયે મુસ્તફા કો પા કર તમામ ગુલાભિયોં સે આજાદી હાસિલ હો જતી હૈ. ઐસે સચ્ચે ગુલાભોં હી કે લિયે જહન્નમ સે આજાદી કા મુજદએ જાંદિના હૈ.

યાદ રખિયે કે વુઝૂ સે હાસિલ હોને વાલી નૂરાનિયત ઐસી કાઈમી વ દાઈમી હૈ કે કિયામત કે દિન ભી ખત્મ ન હોય. આ'જાએ વુઝૂ સે આસારે વુઝૂ કી ઐસી નૂરાની શુઆએં કૂટ રહી હોંગી જો દૂસરી ઉમતોં કો આંખોં કો ખીરા કર રહી હોંગી ક્યુંકે યેહ એ'જાજ સિર્ફ મુહમ્મદ મુસ્તફા **حَلَّ اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَالْهُوَ أَكْبَرُ** કી ઉમત કો હાસિલ હૈ.

અલ હદીસ :- હજરતે અબૂ હુરૈરા **رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ** સે રિવાયત હૈ કે હુઝૂરે અકરમ ફરમાતે હૈં : કિયામત કે દિન મેરી ઉમત ઈસ હાલત મેં બુલાઈ જાએગી કે મુંહ ઔર હાથ પાઉં આસારે વુઝૂ સે ચમકતે હોંગે તો જિસ સે હો સકે ચમક જિયાદા કર દે.

(بخاري شريف، كتاب الوضوء، باب فضل الوضوء والغُرُون، الجزء الأول صفحه ٢٥ مطبوعه قديمي كتب خانه كراچي)

અલ હદીસ :- હજરતે સઈદ બિન જૈદ **رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ** સે રિવાયત હૈ કે રસૂલુલ્લાહ **صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَالْهُوَ أَكْبَرُ** ને ઈરશાદ ફરમાયા કે જિસ ને “بِسْمِ اللَّهِ” ન પઢી (ઉસ કા વુઝૂ નહીં. (યા'ની વુઝૂ કામિલ નહીં)

(ابن ماجه شريف، كتاب الطهارة، باب التسمية في الوضوء، رقم الحديث ٣٩٨، الجزء الأول صفحه نمبر ٢٢٢ دار المعرفة بيروت).

લિધાજા વુઝૂ “بِسْمِ اللَّهِ” ٤૬ કર શુરૂઆ કરે.

વુગ્રૂ કે દરમિયાન પઠને કી હુઆ

اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِي وَسُعْلِي فِي دَارِنِي وَبَارِكْ لِي فِي رَبِّنِي

તર્જમા : - એ **અલ્લાહ** મુજે બખ્શ દે ઔર મેરે ઘર મેં બરકત વ કુશાદગી દે ઔર મેરે ઘર રોજી મેં બરકત આતા ફરમા.

(عمل اليوم والليلة للنسائي، ما يقول اذا توضأء، رقم

الحديث ٨٠، الجزء الأول صفحه نمبر ٢٧، مؤسسته ارساله بيروت)

દર્સ : - ધ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! વુગ્રૂ કરતે વકત ઈસ હુઆ કી બહુત હી ફરીલત હૈ. હજરતે અબૂ મૂસા અશામરી **رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ** સે રિવાયત હૈ કે મૈં રસૂલુલ્લાહ મુહમ્મદ પેટ લિયે વુગ્રૂ કા પાની લે કર આયા. આપ ને વુગ્રૂ શુરૂઆ કિયા ઔર મૈં ને સુના કે આપ વુગ્રૂ કરતે હુએ ફરમા રહે થે (١٧) **اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِي** મૈં ને અર્જ કિયા : યા રસૂલુલ્લાહ **صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ** આપ યેહ હુઆ પછ રહે થે ? આપ ને ઈરશાદ ફરમાયા : કયા મૈં ને કોઈ ચીજ છોડ દી ?

(عمل اليوم والليلة للنسائي، ما يقول اذا توضأء، رقم الحديث ٨٠، الجزء الأول صفحه

نمبر ٢٧، مؤسسته ارساله بيروت)

મા'લૂમ હુવા કે યેહ હુઆ ઐસી ફરીલત રખતી હૈ કે અગર વુગ્રૂ કરતે હુએ ઈસે પઢા જાએ તો ગોયા બન્દા, બન્દા નવાજ સે હુન્યા વ આખિરત કી તમામ ભલાઈયાં માંગ લેતા હૈ. ૫૩ પછને કી ભી બડી ફરીલત હૈ.

અલ હદીસ : - હજરતે અબૂ હુરૈરા **رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ** સે રિવાયત હૈ કે રસૂલુલ્લાહ મુહમ્મદ ને અબૂ હુરૈરા સે ફરમાયા કે એ અબૂ હુરૈરા ! જબ તુમ વુગ્રૂ કરો તો “**بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ**” પછ લિયા કરો કે જબ તક તુમહારા યેહ વુગ્રૂ બાકી રહેગા ઉસ વકત તક તુમહારે મુહાફિઝ ફિરિશે તુમહારે લિયે બરાબર નેકિયાં લિખતે રહેંગે.

(معجم الصغير للطيراني ،

حرف الاف من اسمه احمد، الجزء الأول صفحه نمبر ١٣١، المكتب الاسلامي بيروت. رقم ١٩٦)

દર્સ : - પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ઈસ હટીસ સે ઈસ દુઆ કી ફરીલત બ ખૂબી મા'લૂમ હોતી હૈ કે જબ વુગુ કરને વાલા ઈસ દુઆ કો પઠ લેગા તો ઉસ કા યેહ વુગુ જબ તક ખત્મ ન હોગા ઉસ વક્ત તક બરાબર કિરામન કાતિબીન ઉસ કે નામએ આ'માલ મેં નોકિયાં લિખતે રહેંગે.

મસ્ઝિદ કો દેખતે વક્તા કી દુઆ

(جذب القلوب الى ديار المحبوب)

દર્સ : - પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! શૈખ અબ્દુલ હક મુહદિસે દેહલવી رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ અપની શોહરએ આજીક તરણીફ જગ્ઘબુલ કુલૂબ..., મેં તહીરીર ફરમાતે હૈં કે મસ્ઝિદ કે પાસ સે ગુજરતે વક્તા દુર્દાન શરીફ પઠના મુસ્તહબ હૈ લિહાજા મસ્ઝિદ કો દેખતે વક્તા કી દુઆ મેં એક આસાન ઔર મશ્હૂરો મા'રૂફ સીગે વાલા દુર્દાન લિખ દિયા હૈ અગર્યે ઈસ કે ઈલાવા કોઈ ઔર દુર્દાન શરીફ પઠના ચાહે તો વોહ ભી પઠ સકતા હૈ.

મસ્ઝિદ મેં દાખિલ હોને કી દુઆઓ

﴿1﴾

بِسْمِ اللَّهِ وَ السَّلَامُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ

તર્જમા :- મૈં **અલ્લાહ** કે નામ સે (દાખિલ હોતા હું) ઔર રસૂલુલ્લાહ عَلَيْهِ الْأَكْبَارُ પર સલામ હો.

(ابن ماجہ شریف، كتاب المساجد والجماعات، باب الدعاء عنددخول

المسجد، رقم الحديث ١٧٧، الجزء الاول صفحه نمبر ٣٢٥)

﴿2﴾

اَللّٰهُمَّ افْتَحْ لِيْ اَبْوَابَ رَحْمَتِكَ

તર્જમા :- યા **અલ્લાહ** મેરે લિયે અપની રહમત કે દરવાજે ખોલ દે.

(ابن ماجہ شریف، كتاب المساجد الخ، باب الدعاء، الخ، رقم الحديث ٢٧٢، الجزء

الاول صفحه نمبر ٣٢٦ مطبوعه دار المعرفه بيروت)

﴿٣﴾ ۰ اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي ذُنُوبِي وَأَنْتَ حُلْمُ أَبْوَابِ رَحْمَتِكَ

તર્જમા :- યા અલ્લાહ મેરે ગુનાહોં કો બખ્શ દે ઔર મેરે લિયે અપની રહમત કે દરવાજે ખોલ દે.

(ابن ماجે શ્રીફ, કટાબ મસાજદ, باب الدعاء, ١٧, رقم

الحادي ١٧،الجزء الاول صفحه نمبر ٢٥ مطبوعه دارالمعرفه بيروت)

દર્સ :- ધ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! મસ્ઝિદ મેં દાખિલ હોને કે બાબ મેં તીન દુઅાઓં તહરીર કી હોય. ઈન્હેં એક દુઅા કા પઠ લેના કાફી ઔર અગાર તીનો દુઅાએં પઠના ચાહે તો ઈસી તરતીબ સે પઢે જૈસે તહરીર કી ગઈ હોય.

દુઅા નમ્બર તીન કી ફળીલત મેં સહાયિયે રસૂલ કા ઈરશાદ હમારે લિયે બા મુરાદ. હજરતે અખ્દુલ્લાહ બિન અમ્ર બિન અલ આસ (رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمَا) ફરમાતે હોય કે રસૂલુલ્લાહ ﷺ મસ્ઝિદ મેં દાખિલ હોતે વક્ત યેહ દુઅા પઢતે. કહતે હોય કે જો ઈસ દુઅા કો પઢેગા વોહ તમામ દિન શૈતાન કે શર સે મહફૂજ રહેગા. (મિશકાત)

મસ્ઝિદ મેં દાખિલ હોને કા તરીકા

જબ ભી મસ્ઝિદ મેં દાખિલ હો તો દાયાં કદમ અન્દર રખ કર મસ્ઝિદ મેં દાખિલ હો ઔર મસ્ઝિદ સે નિકલતે વક્ત બાયાં કદમ બાહર રખ કર મસ્ઝિદ સે નિકલે.

નકલી એ'તિકાફ કી દુઅા

تَوَكِّلُ سُلَيْمَانُ الْأَعْتَكَافِ لِلَّهِ تَعَالَى ۝

તર્જમા :- મૈં ને સુન્નત એ'તિકાફ કી નિયત કી અલ્લાહ તાલાલા કે લિયે.

દર્સ : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈઓ ! એ'તિકાફ કી નિયત કર લેને વાલે યા'ની મો'તકિફ કો કે જબ તક વોહ મસ્ઝિદ મેં રહેગા બિગેર મહનત એ'તિકાફ કા સવાબ મિલતા રહેગા. યેહ એ'તિકાફ નફલી હૈ લિહાજા મસ્ઝિદ સે ખારિજ હોતે હી યેહ એ'તિકાફ ખત્મ હો જાએગા. ચાહે મસ્ઝિદ સે હાજત કે લિયે નિકલે યા બિલા જરૂરત.

દૂસરા ફાયેદા મો'તકિફ કો યેહ હાસિલ હોગા કે મસ્ઝિદ મેં ખાના, પીના ઔર સોના નાજાઈજ હૈ. લિહાજા જબ એ'તિકાફ કી નિયત કર લી હોયી તો ઉસ કે લિયે મસ્ઝિદ મેં ખાના, પીના ઔર સોના જાઈજ હો જાએગા. લેકિન એ'તિકાફ કા મકસૂદ હુસૂલે સવાબ હો ફિર જિમન યેહ ફાયેદા હાસિલ હોગા લેકિન આદાબે મસ્ઝિદ હમેશા પેશે નજર રહે.

હજરતે નાબિયે કરીમ ﷺ ફરમાયા કરતે થે કે જો શાખ મસ્ઝિદ જમાઅત મેં (જહાં પંજ વકતા નમાજ જમાઅત સે પછાઈ જાતી હો) મગરિબ ઔર ઈશા કે દરમિયાન એ'તિકાફ કરે ઔર નમાજ વતિલાવતે કુરાનાન કે સિવા કલામ ન કરે તો **આલ્લાહ** તાલા કે જિમાએ કરમ પર હૈ કે જન્ત મેં ઉસ કા મહલ તથ્યાર કરે. (કુશ્ફُ الْفَغْمَه)

મસ્ઝિદ સે નિકલતે વકત કી દુઅા

﴿١﴾ بِسْمِ اللَّهِ وَ السَّلَامُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ ۝

તર્જમા : - **આલ્લાહ** તાલા કે નામ સે (નિકલતા હું) ઔર રસૂલુલ્લાહ
પર સલામ હો. (صلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ)

(ابن ماجہ شریف، كتاب المساجد الحج باب الدعاء الحج رقم الحديث ١٧٧ الجزء

الاول صفحه نمبر ٢٥ دار المعرفه بيروت)

﴿٢﴾ أَللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ فَضْلِكَ ۝

તર્જમા : - એ **આલ્લાહ** મેં તુઝ સે તેરે ફરૂલ કા સુવાલ કરતા હું.

(مسلم شریف، كتاب صلوة المسافرين الحج، باب ما يقول اذا الح، رقم

الحادي ١٣، صفحه نمبر ٢٠ دار ابن حزم بيروت)

۵۰ فَضْلِكَ أَبُوابَ دُنُونٍ وَفُتُحُّ لِأَبْوَابِ الْأَغْرِيْبِ اللَّهُمَّ اغْرِبْ إِلَيْنَا دُنُونِيْنَا وَفُتُحْ لِأَبْوَابِ فَضْلِكَ

તર્જમા :- એ **અલ્લાહ** મेરે ગુનાઓં કો બખ્શ દે ઔર મેરે લિયે અપને ફર્જુલ
કે દરવાજે ખોલ હે. (ابن ماجہ شریف، كتاب المساجد، باب الدعاء، رقم

الحاديـث ١٧٧الجزء الاول صفحـه نمبر ٢٥ دارالمعرفـه بيروـت)

દર્સ : - પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! મસ્ઝિદ સે જબ નિકલે તો પહ્લે બાયાં પાઉં
બાહર નિકલે ઔર ઇન દુઆઓ મેં સે કોઈ એક દુઆ પઠ લે ઔર અગાર તીનોં
દુઆએં ઈસી તરતીબ સે પઠ લે તો બહુત હી અચ્છા હૈ.

બા'જ લોગ મસ્ઝિદ સે નિકલતે વક્ત બાયાં પાઉં નિકલને કી બજાએ
પહ્લે દાયાં પાઉં બાહર નિકલતે હેં ઈસ વજદ સે કે પહ્લે સીધા જૂતા યા ચઘલ
પહનને કી આદત હોતી હૈ ઔર યેહ આદત હોની ભી ચાહિયે કે હદ્દીસ મેં યેહી
આતા હૈ કે જૂતા પહનતે વક્ત ઈન્જિદા દાઓં સે કરેં, લેકિન યેહ બાત ભી
અપની જગા અટલ હૈ કે મસ્ઝિદ સે પહ્લે બાયાં કદમ બાહર નિકલે તો અબ
ક્યા તરીકા ઈખ્તિયાર કિયા જાએ કે દોનોં બાતોં પર અમલ હો જાએ.

ક્યુંકે મસ્ઝિદ સે બાહર આતે વક્ત પહ્લે બાયાં કદમ નિકલને કા
હુકમ ફરમાયા ગયા હૈ. લિલાજા (જબ ફાઝિલે બરેલવી આહમદ રજા ખાન
મસ્ઝિદ સે બાહર નિકલતે) તો ઈસ મૌકાએ પર બાયાં કદમ બાએં
જૂતે કે બાલાઈ લિરસે પર રખતે ફિર દાયાં પાઉં બાહર નિકલ કર પહ્લે સીધા
જૂતા પહનતે ઔર બા'દ મેં ઉલટા જૂતા પહનતે. ઈસ તરહ દોનોં બાતોં પર
અમલ હો જાતા.

નમાયે વિત્ર કે બા'દ કી દુઆ

سُبْحَانَ الْبَلِكِ الْقُدُّوسِ

(ابوداؤد شریف، كتاب الوتر، باب في الدعاء بعد الوتر، رقم الحديـث ١٣٣٠)

الجزء الثاني صفحـه نمبر ٩٣ دار أحياء التراث العربي بيروـت.)

તર્જમા :- “તમામ પાકિયાં ઉસ બાદશાહ કે લિયે (જો તમામ જહાનોં કા માલિકે હક્કિકી હૈ) જો ઉયુબ સે મુનજૂજા વ મુબર્રી હૈ.”

દર્સ :- ધ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ઈસ દુઆ કો તીન મરતબા પઢે ઔર તીસરી મરતબા બુલન્દ આવાજ કે સાથ “**مَلِكُ الدُّنْوَسْ**” મેં જો વાવ મદ્દા હૈ ઉસે તીન અલિફ કે બરાબર ખીંચ કર પઢે.

ગૌર કીજિયે જબ બન્દએ મોમિન ઈસ બાત કા એ'લાન કરે કે મેરા મા'બૂદ વોહ હૈ જો હર તરણ કે ઉયુબ વ નકાઈસ સે પાક હૈ ઔર ખુદ ઉયુબ કા મુજસ્સમા બન જાએ તો યેહ બાત કૌલ વ અમલ મેં મુવાફિકત કે જિલાફ હૈ. લિહાજા યેહ દુઆ ઉસે ઈસ બાત કા દર્સ દેતી હૈ કે વોહ ઈસ બાત કા અહ્સાન કરે કે આયિન્દા વોહ અપને આ'જા કો તમામ ઉયુબો નકાઈસ સે પાકો સાફ રખને કી સઈ કરેગા. તાકે વોહ અપને મા'બૂદ કી સિફાત કા મજાહર બન જાએ. **અલ્હાન્** તાલાલા હમેં ઈસ પર ઈસ્ટિકામત અતા ફરમાએ. વિત્ર કી નમાઝ મેં દુઆએ કુનૂત પઠને કે બા'દ દુરૂદ પઠના અફ઼જલ હૈ.

(درمخخار، كتاب الصلوة، باب الوتر والنوافل، الجزء الثاني صفحه

نمبر ۳۲ مطبوعہ مکتبہ امدادیہ ملتان).

૬૪ કી શુન્નતો કે બા'દ કી દુઆ

٠ اللَّهُمَّ رَبَّ جِبَرِيلَ وَمِنْكَأَتَيْلَ وَإِسْرَافِيلَ وَمُحَمَّدِينَ اللَّتِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَعُوذُ بِكَ مِنَ النَّارِ
તર્જમા :- યા ઈલાહી જિબ્રાઇલ વ મીકાઈલ ઔર ઈસ્રાફીલ વ મુહમ્મદ કે પરવર દગાર મેં દોઝખ સે તેરી પનાહ માંગતા હું.

(مجمع الزوائد)

નમાઝ કે લિયે નિકલે તો અરનાઓ રાહ મેં પઠને કી દુઆ

اللَّهُمَّ اجْعَلْ فِي قَلْبِي نُورًا وَفِي بَصَرِي نُورًا وَعَنْ سَمْعِي نُورًا وَعَنْ يَمِينِي

٠ نُورًا وَعَنْ شِمَائِلِي نُورًا وَاجْعَلْ لِي نُورًا

(બુખારી :- રાવી હજરતે અજૃહુલ્લાહ બિન અબ્બાસ)
رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ

તર્જમા : - યા ઈલાહી મેરે દિલ મેં ઔર મેરી બીનાઈ મેં ઔર મેરી સમાનત મેં નૂર કર દે ઔર મેરે દાઓં ઔર મેરે બાઓં નૂર કર દે ઔર મેરે પીછે નૂર કર દે ઔર મુઝે સરાપા નૂર કર દે.

દર્સ : - ખારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! યેહ હુઆ બડી બા બરકત હૈ મગર હમ યેહ હુઆ જબ હી પઠ સકતે હોય જબ હમ ઘર મેં ફજ કી સુન્તતે પઠ કર મસ્તિષ્ઠ મેં નમાજે ફજ કી અદાએગી કે લિયે હાજિર હોવેસે ભી સુન્તત વ નવાફિલ ઘર મેં પઠના અફઝલ હોય.

હજરતે શૈખ શિહાબુદ્દીન સોહરવર્દીرَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ ફરમાતે હોય કે મૈં ને જિસ આદમી કો ઈસ હુઆ પર મુદાવમત કરતે હેખા તો ઉસ કે પાસ એક બરકત ઔર નૂરાનિયત મા'લૂમ હોતી થી. (عوارف المعرف)

હર નમાજ કે બા'દ કી દુઅાઓ

﴿1﴾ بِسْمِ اللَّهِ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ أَدْبُهْ عَنِ الْهَمَّ وَالْحُزْنَ ○
(مجمع الروايندو منبع الفرائد، كتاب الأذكار، باب الدعاء في الصلوة وبرورها، رقم الحديث ١٦٩٧، الجزء العاشر صفحة نمبر ١٣٣ دار الفكر)

દર્સ : - ખારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ફર્જ નમાજ પઠને કે બા'દ દાયાં હાથ પેશાની યા'ની સર કે અગલે છિસ્સે પર રખે ઔર ઈસ હુઆ કો પઢે ઔર હાથ ખીંચ્ય કર માથે તક લાએ. إِنْ شَاءَ اللَّهُ سَرِّ સર દર્દ સે મહિકૂળ રહેગા.

﴿2﴾ 33 બાર 33 બાર, 33 બાર, 33 બાર ઔર
 લા إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ
(رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ : - રાવી હજરતે અબૂ હુરૈરો

દર્સ :- પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ઈસ દુઆ કી બડી ફળીલત હૈ. સહીએ મુસ્લિમ મેં હજરતે અબૂ હુરૈરા صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ સે રિવાયત હૈ કે રસૂલુલ્લાહ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ને ઈરશાદ ફરમાયા : જો હર નમાઝ કે બા'દ 33 બાર , **سُبْحَنَ اللَّهِ 33 બાર**, **اَلْحَمْدُ لِلَّهِ 33 બાર** કહે યેહ કુલ નિનાનવે હુએ ઓર યેહ કલિમાથે તથિયાબા (اَللَّهُ اَكَبَرُ، مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ) પૂરા કરે તો ઉસ કી તમામ ખતાએં બખ્શ દી જાઓંગી અગર્યે સમુન્દર કે જાગ કે મિસલ હોં. (બ હવાલા બહારે શરીઅત)

﴿3﴾આયતુલ કુર્સી એક બાર (સૂરાએ બકરહ કી આયત નમ્બર 255 યાદ કીજિયે)

દર્સ :- પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! બૈહકી શુઅબુલ ઈમાન મેં રાવી કે હજરતે અલી ફરમાતે હૈનું કે મેં ને રસૂલુલ્લાહ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ કો ઈસી મિન્બર પર ફરમાતે સુના જો હર નમાઝ કે બા'દ આયતુલ કુર્સી પઠ લે ઉસે જન્નત મેં દાખિલ હોને સે કોઈ ચીજ માનેઅ નહીં. સિવાએ મૌત કે (યા'ની ઈન્તિકાલ કે બા'દ જન્નત મેં દાખિલ હો) કયૂંકે બિગેર મૌત કે જન્નત મેં દાખિલા મુમક્લિન નહીં. (مدارج النبوت)

﴿4﴾ **رَبِّ أَعِنْنِي عَلَى ذِكْرِكَ وَشُكْرِكَ وَحُسْنِ عِبَادِتِكَ ۝**

(ابو داؤદ شرીف, ابواب صلوة السفر, باب ما يقول الرجل اذا سلم, رقم الحديثالجزء دار الحيات بيروت)

તર્જમા :- એ મેરે પરવર દગાર ! તૂ અપને જિંકો શુક ઓર હુસ્ને ઈબાદત પર મેરી મદદ ફરમા.

દર્સ :- પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ઈમામ અહમદ, અબૂ દાવૂદ ઓર નિસાઈ રિવાયત કરતે હૈનું કે મુઆજ બિન જબલ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ કહતે હૈનું કે રસૂલુલ્લાહ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ને મેરા હાથ પકડ કર ઈરશાદ ફરમાયા : એ મુઆજ ! મૈં તુઝે મહિબૂબ રખતા હું. મૈં ને અર્જ કી : યા રસૂલુલ્લાહ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ મૈં ભી હુઝૂર કો મહિબૂબ રખતા હું. તો ઈરશાદ ફરમાયા : તૂ હર નમાઝ કે બા'દ ઈસે કહ લેના (૦૩૧) ન છોડના.

(બ હવાલા બહારે શરીઅત.)

હજરતે અલ્લામા અબ્દુલ હક મુહિદિસે દેહલવી رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ ફરમાતે હેં કે યેહ હદ્ડીસ ઉલમા કે નજદીક મા'રૂફ હૈ ઔર (وَاللَّهُ أَنِّي لَا حُجْبَك) કે સાથ મુસલસલ હૈ ઔર યેહ ફકીર (યા'ની અલ્લામા અબ્દુલ હક મુહિદિસે દેહલવી رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ ભી ઉલમા કે તરીકે પર ઈસ કી બરકત સે મુશર્રફ હોતા હૈ). (مدارج النبوت)

﴿5﴾ ۝ أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَقُّ الْقَيُّومُ وَأَتُوْبُ إِلَيْهِ

اللَّهُمَّ أَنْتَ السَّلَامُ وَمِنْكَ السَّلَامُ تَبَارَكْتَ يَا ذَالْجَلَلِ وَإِلَّا كُرَّمِ

(مدارج النبوت)

તર્જમા : મૈં બાધિશાશ ચાહતા હું ઉસ જાતે મુકદસ સે જિસ કે સિવા કોઈ મા'બૂદ નથી. વોછ હમેશા જિન્દા રહને વાલા ઔર કારખાનાએ આલમ કાઈમ રખને વાલા હૈ ઔર મૈં ઉસ કી તરફ રજૂઆ કરતા હું. યા ઈલાહી ! તૂ સલામ હૈ ઔર તુઝ હી સે સલામતી હૈ. એ બુજુગ્ગાવ ઈજૂઝત વાલે ! તૂ બરકત વાલા હૈ.

દર્સ :- ઘારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! હજરતે અલ્લામા અબ્દુલ હક મુહિદિસે દેહલવી رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ ફરમાતે હેં કે નમાઝ કે બા'દ કે અઝકાર મેં પહલી દુઆ ઈસ્તિગફાર હૈ. જિસે હુઝૂર عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ તીન મરતબા ઈન લફ્જોં સે પઢતે (أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ الَّذِي لَمْ يَخْلُقْ إِلَيْهِ

ઓર હજરતે સૌબાન સે رَضْقُ اللَّهِ تَعَالَى عَنْهُ સે મરવી હૈ કે રસૂલુલ્લાહ ચલીલ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ જબ નમાઝ સે ફારિગ હોતે યા'ની સલામ કહતે તો તીન બાર ઈસ્તિગફાર કરતે ઓર દુઆ માંગતે.

اللَّهُمَّ أَنْتَ السَّلَامُ وَمِنْكَ السَّلَامُ تَبَارَكْتَ يَا ذَالْجَلَلِ وَإِلَّا كُرَّمِ

ઇસ દુઆ મેં જો ઈસ્તિગફાર તહરીર કિયા ગયા હૈ ઈસ કી ફળીલત હદ્ડીસ શરીફ મેં ચું ભી બયાન ફરમાઈ ગઈ હૈ કે જો શખ્સ બિસ્તર પર લેટતે વકત તીન બાર ઈસ્તિગફાર પઢે તો ઉસ કે ગુનાઓ અગર્યે દરિયા કે જાગ, દરખ્તો કે પત્તે, આલિજ (એક સેહરા કા નામ હૈ) કી રેત યા જમાને કે બરાબર (યા'ની દિનોં કે) હોં બખ્શ દિયે જાઓંગે.

નમાઝ ફજ ઓર મગારિબ કે બા'દ કી હુએ

﴿1﴾ اللَّهُمَّ أَجِنْتِي مِنَ النَّارِ

તર્જમા : - યા ઈલાહી મુજે દોઝખ કી આગ સે બચા.

(ابو دالود شریف، کتاب الأدب، باب ما يقول اذاً يصح، رقم الحديث ٢٩، الجزء ٥٠)

الرابع صفحه نمبر ١٥ دار احیاء التراث بیروت. صفحه نمبر ٥٢ باب فی

العمرۃ مطبوعہ دا فغانستان اسلامی امارات)

દર્સ : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈઓ ! ઈસ હુએ કી ફજીલત મેં આતા હૈ કે જો ઈસે નમાઝ ફજ વ મગારિબ કે વકત સાત મરતબા પછેગા ઔર ઉસ દિન યા રાત મેં ઉસ કા વિસાલ હો જાએ તો **અલ્હાજ** તાઓલા ઉસે જહન્નમ કી આગ સે મહફૂજ રખેગા. મગર યેહ હુએ બિજૈર કિસી સે બાત કિયે પછી ચાહિયે.

અલ હદ્દીસ : હજરતે رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ મુસ્લિમ બિન હારિસ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ને (ઉન કો ખુસૂસિયત કે સાથ તલ્કીન ફરમાઈ કે જબ તુમ મગારિબ કી નમાઝ ખત્મ કરો તો કિસી સે બાત કરને સે પહલે સાત મરતબા યેહ હુએ પછો) **﴿2﴾** તુમ ને મગારિબ કે બા'દ યેહ હુએ કી ઔર ઉસી રાત મેં તુમ કો મૌત આ ગઈ તો દોઝખ સે તુમ્હારે બચાવ કા ફેસલા કર દિયા જાએગા.

(المعجم الكبير، من اسمه مسلم، رقم الحديث ١٠٥١)

الجزء ١٩، صفحه نمبر ٣٣٣، مكتبة العلوم والحكم الموصل.)

ઔર યેહી ફજીલત બા'દ નમાઝ ફજ પછને કી તલ્કીન ફરમાઈ.

ગોયા અગર ઈસ હુએ કો બા'દ નમાઝ ફજ ભી પછા જાએ ઔર ઉસ દિન મૌત આ જાએ તો પછને વાલે કે લિયે દોઝખ સે બચાવ કા ફેસલા કર દિયા જાએગા. **سُبْحَانَ اللَّهِ**

﴿2﴾

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ

كُلُّ شَيْءٍ قَدْرِيْرُ
كُلُّ شَيْءٍ قَدْرِيْرُ
﴿3﴾

તર્જમા :- અલ્લાહ તમાલા કે સિવા કોઈ મા'બૂદ નહીં વોહ યકતા હૈ, ઉસ કા કોઈ શરીક નહીં, ઉસી કી બાદશાહત (તમામ જહાનોં પર) હૈ. ઉસી કે લિયે તમામ તા'રીઝનું, ઉસી કે કળજાએ કુદરત મેં તમામ ઐરો ભલાઈ હૈ. વોહી જિલાતા ઔર મારતા હૈ ઔર વોહી (જાતે મુકદ્દસ) હર ચીજ પર કાદિર હૈ.

દર્સ :- ઘારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ઈસ દુઆ કી ફરીલત હદ્ડીસ મેં યૂં બયાન ફરમાઈ ગઈ કે, રસૂલુલ્લાહ ﷺ ને ઈરશાદ ફરમાયા : મગરિબ ઔર સુબજ્ઞ (ફજ) કી નમાઝ કે બા'દ બિગેર જગહ બદલે ઔર પાંચ મોટે દસ બાર યેહ દુઆ પઢે (لَمَّا أَتَى اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ بِكُلِّ الْمُرْسَلِينَ) તો ઉસ કે લિયે હર એક કે બદલે (યા તો હર દુઆ કે બદલે યા હર કલિમે કે બદલે) દસ નેકિયાં લિખી જાઓંગી ઔર દસ ગુનાહ મુઆફ કિયે જાઓંગે ઔર દસ દરજે બુલન્દ કિયે જાઓંગે ઔર યેહ દુઆ ઉસ કે લિયે હર બુરાઈ વ શૈતાને રજીમ સે હિફજ (હિફજાત) હૈ ઔર કિસી ચુનાહ કો હલાલ નહીં કે (ઉસે પહુંચે સિવાએ શિર્ક કે ઔર વોહ સબ સે અમલ મેં અચ્છા હૈ, મગર વોહ જો ઈસ સે અફજલ કહે. (લાજિમી બાત હૈ જો જ્યાદા અમલ કરેગા ઉસ કા સવાબ ભી જ્યાદા હોગા)

(તિરમિઝી :- રાવી હજરતે અબૂ ઝર બ હવાલા બહારે શરીઅત)

નમાઝ ચાશ્ત કે બા'દ કી દુઆ

اللَّهُمَّ إِبْكِ أَحَاوِلُ وَبِكِ أَصَاؤِلُ وَبِكِ أَقْاتِلُ⁵ (صحિબ અબી જબા)

તર્જમા :- યા ઈલાહી મેં તેરી હી મદદ સે ઈરાદા કરતા હું ઔર તેરી હી મદદ સે દુઃખમન પર હમલા કરતા હું ઔર તેરી હી મદદ સે જિહાદ મેં લડતા હું.

દર્સ :- ઘારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ચાશ્ત કી નમાઝ પઠને કે બા'દ ઈસ દુઆ કો પઢે ઈસ કે ઈલાવા નમાઝ ચાશ્ત સે ફારિગ હોને કે બા'દ યેહ દુઆ પઢે.

(اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِمَا رَأَيْنَا وَارْجِنِي وَتُبْ عَلَىٰ إِنَّكَ أَنْتَ السَّوَابُ الْغُفُورُ¹⁰⁰) એક સૌ (100) બાર પઠના ભી માસૂર હૈ. (હજરતે આઈશા સિદ્દીકા કી હદ્ડીસ મેં હુઝૂરે અકરમ મદરજ નિબેદિત) સે મન્કુલ હૈ.

ચાશત કી કમ અંગ કમ દો રકાત ઔર જિયાદા સે જિયાદા બારહ રકાતેં હેં ઔર અફગલ બારહ રકાતેં હેં. અધારીસ મેં ઈસ નમાજ કી બડી ફરીલત આઈ હૈ. એક હદીસ શરીફ મેં હેં કે જિસ ને ચાશત કી બારહ રકાતેં પઢીં **અલ્લાહ** તાઓલા ઉસ કે લિયે જન્મત મેં સોને કા મહલ બનાએગા. (તરુણી)

નમાજે ચાશત કા વકત આફતાબ બુલન્દ હોને સે જવાલ તક હે. જવાલ સે પહુલે પહુલે યેહ નમાજ પછ દેના ચાહિયે ઔર બેહતર યેહ હે કે ચૌથાઈ દિન ચહે નમાજે ચાશત કો પઢે. (આલમગીરી બ હવાલા સુન્ની બિહિશ્તી જેવર)

દો તરવીહા કે દરમિયાન પઠને કી દુઆ

سُبْحَانَ ذِي الْمُلْكِ وَالْبَلَكُوتِ

سُبْحَانَ ذِي الْعَزَّةِ وَالْعَظَمَةِ وَالْهَئِيَّةِ وَالْقُدْرَةِ وَالْكَبِيرِيَّةِ وَالْجَبَرُوتِ

سُبْحَانَ الْبَلِكِ الْحَسِيِّ الَّذِي لَا يَنْأِمُ وَلَا يَمُوتُ سُبُّوْحٌ

قُدُّوْسٌ رَبُّنَا وَرَبُّ الْمَلِئَكَةِ وَالرُّوحُ

۰ لَإِلَهٌ إِلَّا اللَّهُ نَسْتَغْفِرُ اللَّهَ نَسْأَلُكَ الْجَنَّةَ وَنَعُوذُ بِكَ مِنَ النَّارِ

(فتاوી શામી, કસાબ ચલોની, બાબ લોત્રો નોવાફી, જારી દ્વારા પ્રચાર કરેલી પદ્ધતિ નંબર ٩٧ مત્તું મુજબ) (مطبوعું મકબે અમદાવાદ મલટાન.)

તર્જમા :- પાક હે મુલ્ક વ મલકૂત વાલા. પાક હે ઈજ્ઝાત વ બુજુગ્ગ વાલા. કુદરત વ બડાઈ વાલા. પાક હે બાદશાહે હકીકી જો જિન્દા હે ઔર ભરતા નહીં હે. પાક મુકદસ હે ફિરિથોં ઔર રૂહ કા માલિક. **અલ્લાહ** કે સિવા કોઈ મા'બૂદ નહીં. હમ **અલ્લાહ** સે મગફિરત ચાહતે હેં. (એ **અલ્લાહ**) હમ તુઝ સે જન્મત કા સુવાલ કરતે હેં જહન્મ સે તેરી પનાઈ માંગતે હેં.

અગાન ઔર ઈકામત કે દરમિયાન વક્કે મેં પઠને કી દુઆ

أَللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكُ الْعَفْوَ وَالْعَافِيَّةَ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ

તર્જમા :- ઈલાહી મૈં તુઝ સે આફિયત માંગતા હું દુન્યા વ આખિરત કી.

અલ હદીસ :- નબિયે કરીમ ﷺ ને ઈરશાદ ફરમાયા કે અજાન ઔર ઈકામત કે દરમિયાન વક્ફે કી દુઆ રદ નહીં કી જતી. સહાબએ કિરામ ને બારગાહે મુસ્તફવી صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ મેં અર્જ કિયા : યા રસૂલલલાહ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ! ઈસ વક્ફે મેં ક્યા દુઆ માંગા કરેં ? ફરમાયા (યા'ની મુતજફુક્રિયા બાલા દુઆ તા'લીમ ફરમાઈ)

(ترمذى شريف، أحاديث شتى، باب في العفو والعافية، رقم الحديث ٣٢٠٥، الجزء الخامس صفحه نمبر ٣٣٢ دار الفكر بيروت).

રસૂલલલાહ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ને ઈરશાદ ફરમાયા :-

أَكُلُّ عَاءَ لَا يُرِدُّ بَيْنَ الْأَذَانِ وَالْإِقَامَةِ

તર્જમા :- અજાન ઔર ઈકામત કે દરમિયાન દુઆ રદ નહીં કી જતી.

(ترمذى شريف، باب الصلوة، باب ماجاء في ان دعاء لا يرد، رقم الحديث ٢١٢، الجزء الأول صفحه نمبر ٢٥٣ دار الفكر بيروت).

અંગૂઠે ચૂમતે વકત કી દુઆ

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْكَ يَارَسُولَ اللَّهِ
 قُرْبَةً عَيْنِي إِلَيْكَ يَارَسُولَ اللَّهِ
 اللَّهُمَّ مَتَعَنَّ بِالسَّمْعِ وَالْبَصَرِ

તર્જમા :- એ **અલ્લાહ** કે રસૂલ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ! આપ પર **અલ્લાહ** તાઓલા રહમતે કામિલા નાજિલ ફરમાએ. યા રસૂલલલાહ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ! આપ મેરી આંખોં કી ઠંડક હોય. ઈલાહી મુઝે સુનને ઔર દેખને (કી કુલ્યત સે) ફાએદા ઉઠાને વાલા કર.

દર્સ :- ધ્યારે ઈસ્લામી ભાઈઓ ! જબ મુઅન્જિન અજાન મેં પહ્લી મરતબા કહે તો સુનને વાલા દોનોં અંગૂઠે ચૂમ કર દોનોં આંખોં પર રખે ઔર ઈન અલ્ફાઝ મેં દુરુદ પદે યા'ની صَلَّى اللَّهُ عَلَيْكَ يَارَسُولَ اللَّهِ દિર જબ મુઅન્જિન દોબારા કહે : أَشْهَدُكَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولَ اللَّهِ તો દોબારા અંગૂઠે ચૂમ કર આંખોં પર રખે ઔર યેહ કહે :

قُرْءَةٌ حَسِيْبٌ إِلَكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ مَتَعَنِّي بِالسَّمْعِ وَالْبَصَرِ

ફાયેદા :- ઈસ અમલ પર મુદ્દાવમત કરને સે **إِنْ شَاءَ اللَّهُ طَلِيلٌ** કર્મી અન્ધા ન હોગા ઓર જો'ફે બસર અગર હુઈ તો દૂર હો જાએગી.

(بشير القاري شرح صحيح البخاري)

કુરાન પઢતે વકત કી દુઆ

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَنِ الرَّجِيمِ

તર્જમા :- મૈં પનાઈ માંગતા હું **અલ્લાહ** કી, શૈતાન મર્દૂદ સે.

દર્સ :- ધારે ઈસ્લામી ભાઈઓ ! **અલ્લાહ** તાલા ઈરશાદ ફરમાતા હૈ :

فَإِذَا قَرَأَتِ الْقُرْآنَ فَأَسْتَعِدْ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَنِ الرَّجِيمِ

તર્જમાએ કન્યુલ ઈમાન :- તો જબ તુમ કુરાન પઠો તો **અલ્લાહ** કી પનાઈ

માંગો, શૈતાન મર્દૂદ સે. (قرآن مجید, سورة النحل آية نمبر ٩٨, پارہ نمبر ١٢)

જબ કુરાને પાક કી તિલાવત કી જાએ તો મજકૂરા બાલા તઅવ્યુજ પઠા જાએ કે ઈમામે આ'જમ અબૂ હનીફા **رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ** કે નગદીક તઅવ્યુજ કે યેહી અદ્દજા હોને ચાહિયે.

(تفسير نعيمي، بحث اعزب الله،الجزء الاول صفحه نمبر ١، مطبوعه مكتبه نعيمي كتب خانه گجرات.)

અલબત્તા દૂસરે અદ્દજા કે સાથ ભી ઈસ્ટિતાજા જાઈજ હૈ.

પઠે કુરાન શરીફ કી દુઆ

اَللَّهُمَّ اِنِّي وَحْشَتُ فِي قَبْرِي اَللَّهُمَّ ارْحَمْنِي بِالْقُرْآنِ الْعَظِيمِ وَاجْعَلْهُ لِي اِمَاماً وَنُورًا

وَهُدًى وَرَحْمَةً طَالَّلَهُمْ ذَكَرْنِي مِنْهُ مَانِسِيَّتُ وَعَلَمْنِي مِنْهُ مَاجِهُلُتْ وَارْزُقْنِي تِلَاؤَتَهُ اَنَّأَيَّ

اللَّيْلَ وَاطْرَافَ النَّهَارِ وَاجْعَلْهُ حُجَّةً يَأْرَبُ الْعَالَمِينَ

(الجامع الصغير للسيوطى، الحديث: ٥٧١، ص ٣، دار الكتب العلمية بيروت)

તર્જમા :- ઈલાહી મેરી કષ્ટ મેરી પરેશાની કો દૂર ફરમા ઓર કુરાને અગ્રીમ કે વસીલે સે મુજ પર રહ્મ ફરમા ઓર કુરાન કો મેરે લિયે પેશવા ઓર બાઈસે

નૂર ઔર સબબે હિદાયત બના ઔર કુરાયાન મેં સે જો કુછ મૈં ભૂલ ગયા હું યાદ દિલા ઔર જો કુછ કુરાયાન મેં સે મૈં નહીં જાનતા વોહ સિખલા દે ઔર રાત દિન મુજે ઈસ કી તિલાવત નસીબ કર ઔર (કિયામત કે દિન) ઈસ કો મેરે લિયે દલીલ બના. એ આલમ કે પરવરિશ કરને વાલે ! મેરી દુઅા કબૂલ ફરમા.

૨૨ સૂરત કી ઈધિતા રે પહલે પઠને કી દુઅા

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

તર્જમાને કન્જુલ ઈમાન : - **અલ્લાહ** કે નામ સે શુરૂઆ જો બહુત મેહરબાન રહમત વાલા.

દર્સ : - ઘારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! હર સૂરત કી તિલાવત કે વકત **بِسْمِ اللَّهِ** શરીફ પઠના સુન્તત હૈ સિવાએ સૂરાએ બરાઅત (સૂરાએ તૌબા) કે અલબત્તા અગાર તિલાવત કી ઈધિતા હી સૂરાએ બરાઅત સે કી હૈ તો અબ **أَعُوذُ بِاللَّهِ** કે બા'દ **بِسْمِ اللَّهِ** પઠ સકતા હૈ મગર વસ્ત નહીં કરે યા'ની **بِسْمِ اللَّهِ** પઠને કે બા'દ સાંસ તોડ દે ફિર સૂરાએ બરાઅત કી તિલાવત કરે. વસ્ત કી સૂરત મેં **بِسْمِ اللَّهِ** શરીફ જો આયતે રહમત હૈ ઉસ કા સૂરાએ બરાઅત કી આયત સે જો આયતે ગળબ હૈ વસ્ત હો જાયેગા જો જાઈજ નહીં.

શરે કદ કી દુઅા

اللَّهُمَّ إِنِّي عَفْوٌ تُحِبُّ الْعَفْوَ فَاعْفُ عَنِّي

તર્જમા : - ઈલાહી તૂ બહુત મુઆફ ફરમાને વાલા હૈ. મુઆફ કરને કો પસંદ ફરમાતા હૈ પસ મુજે મુઆફ ફરમા હૈ.

(ترمذى شريف، كتاب الدعوات، باب، رقم الحديث ٣٥٢٣، الجزء الخامس صفحه نمبر ٣٠٠ دار الفكر بيروت.)

દુઅા કી કબૂલિથ્યત પર શુક કરને કી દુઅા

اللَّهُمَّ لِلَّهِ الَّذِي بِعِزْتُهُ وَجَلَّ لِلَّهِ تَبَتَّمَ الصِّلْحَتُ

તર્જમા : - તમામ તા'રીઝે **અલ્લાહ** તથાલા કે લિયે જિસ કે ગલબે વ બુગર્ગાઈ કે સબબ અચ્છે કામ પૂરે હો જાતે હૈન.

(المستدرك على الحاكم، كتاب الدعاء والتكبير، ١٧)

દર્સ :- ઘારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! જબ કોઈ ઈસ્લામી ભાઈ યેહ મહસૂસ કરે કે મેરી હુએ કબુલ હો ગઈ કેસે બીમાર અચછા હો ગયા. યા સર્ફ રે સે ઐરો આફિયત સે લૌટ આયા ઈસી તરહ કોઈ દૂસરી હાજત પૂરી હો જાએ તો **અલ્હાન** તાથાલા કા શુક્ર મજફૂરા બાલા અફ્ઝાજ મેં કરે.

કોઈ ગુનાહ કર લેઠે તો સચ્ચે દિલ સે તૌબા કરતે વકત કી દુઅા

اللَّهُمَّ مَغْفِرَتُكَ أَوْسَعُ مِنْ ذُنُوبِنَا وَرَحْمَتُكَ أَرْجِي عِنْدِنَا مِنْ عَذَابِنَا

(المستدر ك على العاكم، كتاب الدعاء والتكمير،)

તર્જમા :- ઈલાહી તેરા અફવો દર ગુજર મેરે ગુનાહોં સે બે હંડ વ હિસાબ બઢા હુવા હૈ ઔર મુઝે અપને અમલ કે બજાએ તેરી રહમત હી સે બહુત ઉભ્મીદ હૈ.

દર્સ :- ઘારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ગુનાહોં સે હતલ મકદૂર બચતે રહના ચાહિયે કે ગુનાહોં કી બીમારી બહુત હી ખતરનાક હૈ, અગર બ તકાજાએ બશરિયત કોઈ ગુનાહ હો જાએ તો ઉસ કી તલાફી કરે અગર હુકુકુલ ઈબાદ મેં સે હૈ તો ઉસે મુઆફ કરાએ ઔર ખુલૂસ કે સાથ બારગાહે ખુદાવન્દી મેં તૌબા કરે ઔર મજફૂરા બાલા હુએ પઢે.

દીદારે મુસ્તઙ્ગ કી દુઅા

કસરત કે સાથ હુરદો સલામ કે નૂરાની ગુલદસ્તે બારગાહે મુસ્તઙ્ગવી મેં પેશ કરના. . .
કસરત કે **મુશર્જ** મેં **પેશ** કરના. . .

દર્સ :- ઘારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! દીદારે મુસ્તઙ્ગ સે મુશર્જ હોના ઈસ સે બડી મે'રાજ હમારે લિયે ઔર ક્યા હો સકતી હૈ ! લિહાજા હમેં ચાહિયે કે હમ હુરદો સલામ કે નૂરાની ગજરે બારગાહે રિસાલત માઓ મુશર્જ કે લિયે મેં પેશ કરતે રહેં કે દીદારે મુસ્તઙ્ગ કે **મુશર્જ** કે **પેશ** યેહ એક બહુત અમલ હૈ લેકિન ઈસ બાત કો ભી ન ભૂલેં કે જિસ જાતે

ਮੁਕਦਸਾ حَلَّ اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَاللَّهُ أَكْبَرُ پਰ ਹੁਕੂਮੀ ਸਲਾਮ ਭੇਜੋਂ ਕਿਸੀ ਭੀ ਉਨ ਕੀ ਈਤਾਅਤ ਵਿਖੇ ਪੈਰਵੀ ਸੇ ਮੁਨਾਫ਼ਰਿਕ ਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਪਨੀ ਘਾਹਿਸ਼ਾਤੇ ਨੁਝਾਣੀ ਕੀ ਫਿਨਾ ਕਰ ਦੇਂ ਤਾਕੇ ਬਕਾ ਛਾਸਿਲ ਹੋ। ਇਸ ਮੌਕਾਅ ਪਰ ਸੂਝਿਆਓ ਕਿਰਾਮ ਕੇ ਅਕਵਾਲ ਮੌਕੇ ਏਕ ਕੌਲ ਅੰਝ ਕਰਤਾ ਹੂੰ। ਫਰਮਾਤੇ ਹੋਣੇ :

એ અનીઝ : જબ તૂ હુન્યા સે નિકલ કર કબ્ર મેં જાએગા તો તુઝે દીદારે મુસ્તફા હોગાં। ફિર તૂ દીદારે મુસ્તફા કા ચુલ્લી શુ઱્ણ કરું છોગાં। આરજૂ મન્દ હો કર યેહ નહીં સોચતા કે તૂ હુન્યા મેં રહ કર અગર હુન્યા સે નિકલ જાએ (યા'ની ખિલાડી શરાબ કામ) તો તુઝે દીદારે મુસ્તફા હોગાં।

આરગાહે રખ્યુલ ઈજૂઝત મેં હુઅા હે કે તમામ ઈસ્લામી ભાઈયોં કો
દીદારે મુસ્તાફા ﷺ કી દૌલતે સર્મદી અતા હો. આમીન

﴿يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ بِحَاجَةِ سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ﴾
ખાના સામને આચે ઉશ વકત કી દુઆ

اللَّهُمَّ بارِكْ لِكَنَافِي مَا رَأَيْتَ فَتَبَّأْ وَقِنَاعَنَّ ابْ النَّارِ بِسْمِ اللَّهِ
 تَرْجُمَا :- या ईलाही तू ने जो रिझूक हमें अता फरमाया है इस में हमारे लिये
 भरकत फरमा और हमें दोज़ख के अज्ञाब से बचा। **आल्लाह** के नाम से ईजिंदा
 करता हूँ। (شمائل تمذی شریف)

ખાના ખાને સે પહલે કી દુઆ

سُمِّ اللَّهُ وَبِاللَّهِ الَّذِي لَا يُصْرُّ مَعَ اسْمِهِ شَيْءٌ
فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ يَا حَمْدُكَ يَا قَوْمُكَ

તર્જમા :- અહ્વાટ તથાલા કે નામ સે કે જિસ કી બરકત સે જમીનો આસમાન
કી કોઈ ચીજી નુકસાન નહીં પહુંચા સકતી. એ હમેશા જિન્દા (ઔર) એ કાઈમ
રહેણે વાલે ! (હૈલમી રાવી હજરતે અનસ)

﴿٢﴾ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

તર્જમા : - **આલિએટ** કે નામ સે જો બડા મેહરબાન નિહાયત રહ્મત વાલા હૈ.

(بُوખારી :- રાવી હજરતે અમૃ બિન અબૂ સલમદ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ)

﴿٣﴾ ۝ بِسْمِ اللَّهِ وَعَلَى بَرَكَةِ اللَّهِ

તર્જમા : - **આલિએટ** તાલાલ કે નામ સે (ખાતા હું) ઔર **આલિએટ** કી બરકત પર (હાકિમ :- રાવી હજરતે અબૂ હુરૈરા رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ)

દર્શ : - ધ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ખાના ખાને સે પહુલે ઈન દુઆઓ મેં સે કોઈ એક દુઆ પઠ લેના કાફી હૈ. અબ ઈન દુઆઓ કે બારે મેં એક અલગ અલગ મુખ્તસર બયાન કિયા જાતા હૈ. પહુલી મુતજક્કરિયા દુઆ કો પઠને કી હદ્દીસ મેં બરી ફરીલત આઈ હૈ.

અલ હદ્દીસ :- દૈલમી ને હજરતે અનસ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ સે રિવાયત કી કે રસૂલુલ્લાહ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ને ઈરશાદ ફરમાયા : જબ ખાએ પિયે તો યેહ કહ લે (بِسْمِ اللَّهِ الَّذِي أَنْزَلَ إِلَيْكُمْ فِرَمَادًا) ફિર ઉસ (યા'ની ગિઝા) સે કોઈ બીમારી ન હોગી અગર્યે ઉસ (ગિઝા ચાહે ખાને કી હો યા પીને કી) મેં ઝફૂર હો.

અલ હદ્દીસ :- ઈબ્ને માજા ને અસ્મા બિન્ને યજીદ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ (صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) સે રિવાયત કી હૈ કે નબિયે કરીમ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ કી બિદમત મેં ખાના હાજિર કિયા ગયા. દુઝૂર ને હમ પર પેશ ફરમાયા : હમ ને કહા : હમેં હાજત નહીં હૈ. ફરમાયા : ભૂક ઔર ઝૂટ દોનોં ચીજોં કો ઈકષ્ટાન કરો. (યા'ની અગર ભૂક હો તો ખા લે) વરના બરકત કી દુઆ કરે યેહ કહના : “ભૂક નહીં” ભૂક ઔર ઝૂટ કો જમ્બા કરના હૈ. સરાસર નુકસાન દેહ હૈ. ઈસી તરફ જબ ખાના ખાને કો પૂછા જાતા હૈ તો જવાબ મેં بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ કરો વગેરા કહતે હૈં યેહ સખત મમનૂઅ હૈ. ઈસ વકત અગર ખાના ન ચાહે તો બરકત કી દુઆ કરે ઈસી તરફ બા'જ લોગોં કી આદત હોતી હૈ કે જબ ઉન્હે ખાના ખાને કે લિયે કહા જાતા હૈ તો ભૂક હોને કે બા વુજૂદ કહ દેતે હૈં કે હમેં ભૂક નહીં હૈ યા ખા કર આએ હૈં લિહાજા

યાદ રહે કે ભૂક વ ખ્વાહિશ કે બા વુજૂદ યેહ બાત કરના જૂટ હૈ ઓર ઈસ સે દુન્યા વ આધિરત કા નુકસાન હૈ. (યાંની ખાને સે જી મહરમ રહા ઓર જૂટ બોલ કર ગુનાહગાર હુવા)

ઈસી તરહ આજ કલ હમ ગૈરોં કી તકલીફ મેં ખડે હો કર ખાના ખાતે હૈને. ઈસ સે મુસલમાનોં કો ઈજતિનાબ કરના ચાહિયે. જબ ખડે હો કર ખાએંગે તો જૂતે કેસે ઉતારેંગે ઓર હમારે પાઉં હુદ્દીસ કે મુતાબિક રાહત કેસે પાએંગે? ગોયા હમ જૂતે ન ઉતાર કર અપને પાઉં કો રાહત દેના નહીં ચાહતે.

(ફરીલતે દુઆ)

હજરતે ખાલિદ બિન વલીદ رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ કે પાસ કોઈ શખ્સ ઝડ્ઢર લાયા ઓર કહા અગર આપ ઈસ ઝડ્ઢર કો પી કર સહીહ સલામત બાકી રહે તો હમ જાન લેંગે કે ઈસ્લામ સચ્ચા દીન હૈ. આપ ને بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ૫૬ પઠ કર વોહ ઝડ્ઢર પી લિયા ઓર **અલ્બાન** કે ફળુલ સે કુછ અસર ન હુવા. વોહ શખ્સ યેહ દેખ કર ઈસ્લામ લે આયા.

(تفسير نعيمي،الجزء الاول،بحث بسم الله كر فوانيد،صفحة نمبر ٥٣ مطبوعه نعيمي كتب خانه گجرات.)

અગર પહલી દુઆ યાદ ન હો તો દૂસરી દુઆ પઠ લે કે ઈસ મેં કોઈ હરજ નહીં હૈ ઓર બિલાશબા સુન્તત અદા હો જાએગી. بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ કે બદે ફાઈલ હૈને. યદાં સિર્જ એક વાકિઆ બયાન કરિયા જાતા હૈ.

બાદશાહે રુમ હરકિલ ને હજરતે ઉમર رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ કી ખિદમત મેં ખત લિખા કે મુઝે દર્દે સર કી બહુત શિકાયત હૈ. કુછ ઈલાજ કીજિયે. આપ ને ઉસ કે પાસ એક ટોપી ભેજ દી જબ બાદશાહ ટોપી ઓફતા તો દર્દ જાતા રહતા થા ઓર જબ ઉતાર દેતા તો દર્દ શુરૂઅ હો જાતા ઉસ કો સખ્ત તઅજજુબ હુવા. ઉસ ને ટોપી કો ખુલવાયા તો ઉસ મેં એક પર્ચા નિકલા જિસ પર بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ લિખા થા.

(تفسير نعيمي،الجزء الاول،بحث بسم الله كر فوانيد،صفحة نمبر ٥٣ مطبوعه نعيمي كتب خانه گجرات.)

યેહ બાત સહાબે કિરામ عَلَيْهِمُ الرَّحْمَةُ કો હુશવાર મા'લૂમ હુઈ તો હુન્દુર
ને ઈરશાદ ફરમાયા જબ તુમ્હેં ઐસી ચીજ ભિલે ઔર તુમ ખાના
શુદ્ધ કરો આર જબ સેર હો જાઓ તો
કહો આર જબ "بِسْمِ اللَّهِ وَعَلَى بِرَكَةِ اللَّهِ" તો
કહો બેશક યેહ કહના ઈસ કા
○ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هُوَ أَشْبَعَنَا وَأَرْوَانَا وَأَنْعَمْ عَلَيْنَا وَأَفْضَلَ
(યા'ની જો ગિઝા ખાઈ) બદલા હૈ.

ਪਨਲਾ ਲੁਕਮਾ ਖਾਤੇ ਵਕਤ ਕੀ ਫੁਆ

يَا وَاسِعَ الْمَغْفِرَةِ (شِمَائِلْ تِرمُذِي)

તર્જમા :- એ બહુત બાળને વાલે (અપની રહમત સે મેરી ભી બાંધિશ ફરમા)

ਹਰ ਲੁਕਾ ਖਾਤੇ ਵਕਤ ਕੀ ਦੁਆ

يَا وَاجِدُ (حصن حصين)

તરજમા : એ બહુત બેઠે ગની (બિલાશુભા મખ્યૂક મોહત્તાજ હૈ ઔર ખાલિક ગની હૈ)

ਦੱਸੋ :- ਘਾਰੇ ਈਖਲਾਮੀ ਭਾਈਂਧੋ! **ਅਲਲਾਹ** ਤਾਵਾਲਾ ਕੇ ਈਸ ਸਿਫ਼ਾਤੀ ਨਾਮ ਕੇ ਹਰ ਲੁਕਮੇ ਕੇ ਖਾਤੇ ਵਕਤ ਪਥ ਲੇਨਾ ਇਲ ਮੌਨ ਨੂਰ ਪੈਂਦਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। **ਅਲਲਾਹ** ਤਾਵਾਲਾ ਹਮਾਰੇ ਇਲੋਂ ਕੋ ਅਪਨੀ ਮਾ'ਰਿਝਤ ਦੇ ਮੁਨਵਰ ਫਰਮਾਓ। (حصن حسین)

અક્સર ઐસા હોતા હૈ કે ખાના ખાને કે દૌરાન હમારા કોઈ અજીવ રિશ્ટેદાર આ જાતા હૈ તો હમ ઉસે હસબે રવાજ ખાને કી દા'વત દેતે હોય. કંઠું અગર ખાને કા ન પૂછા જાએ તો તા'ન કિયા જાતા હૈ કે હુલાં કે ઘર ગયા ઔર ઉન્હોંને ખાને કો પૂછા તક નહીં. હાલાકે ઐસા ન હોના ચાહિયે. હોસ્કતા હૈ કે ઉસ કે પાસ વોહી ખાના હો ઔર આપ કે શરીક કર લેને પર વોહ ભૂકા રહ જાએ ઔર ભૂકા રહને કી વજહ સે વોહ અપના કામ સહીહ તૌર પર અન્જામ ન દેસકે.

અગર ખાના ખાને વાલા દૂસરે કો ખાને કા પૂછે તો મહુઝ નુમાઈશ કે તૌર પર ન પૂછે કે હિલ મેં જિલાને કી આરજૂ ન હો ઔર જબાન સે જિલાને કા ઈજાહાર કરે. યેહ જાહિરો બાતિન મેં તજાદ હૈ. ઈસ સે બચે ઔર ઈસ તરફ પૂછને પર વોહ ખાને બૈઠ ગયા તો ખાના ભી જિલાયા ઔર સવાબ સે ભી મહરૂમ રહ ગયા. લિહાજા જબ દા'વતે તઆમ દે તો ખુલૂસ સે દે. ઈસ તરફ બા'જ લોગોં મેં આદત હેઠે કે જબ ઉન્હેં ખાને કે લિયે પૂછા જાતા હૈ તો વોહ જવાબ મેં :^{بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ} કરો વગેરા કહતે હોય. યેહ સખ્ત મમનૂઅ હૈ. ઉસ વક્ત અગર ખાના ન ચાહતા હો તો બરકત કી હુઅા કરે ઈસી તરફ બા'જ લોગોં કી આદત હોતી હૈ કે ઉન કો ખાને કે લિયે કહા જાતા હૈ તો ભૂકે હોને કે બા વુજૂદ કહ દેતે હોય : હમેં ભૂક નહીં હૈ યા ખા કર આયા હું. લિહાજા યાદ રહે કે ભૂક વ ખ્વાહિશ કે બા વુજૂદ યેહ બાત કરના જૂટ હૈ ઔર ઈસ સે હુન્યા વ આખિરત કા નુકસાન હૈ (યા'ની ખાને સે મહરૂમ રહા ઔર જૂટ બોલ કર ગુનાહગાર હુલા)

જાને કે બા'દ કી દુઅા

﴿١﴾ ۰َحْمَدُ لِلَّهِ الَّذِي أَطْعَنَا وَسَقَانَا وَجَعَلَنَا مِنَ الْمُسْلِمِينَ
તર્જમા : - **અલ્હાજ** તઆલા કા શુક હૈ જિસ ને હમેં જિલાયા પિલાયા ઔર મુસલમાનોં મેં સે બનાયા.

(ابو داؤદ شریف، كتاب الاطعمة، باب ما يقول الرجل اذا طعم، رقم الحديث ٣٨٣٩)

الجزء الثالث صفحه نمبر ٥١٣ دار احياء،

۴۲) الْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي هُوَ أَشْبَعَنَا وَأَرْوَانَا وَأَنْعَمَ عَلَيْنَا وَأَفْضَلَ ۝

તર્જમા : - **અલ્હાઠ** તથાલા કા શુક હૈ જિસ ને હમેં સેર ઔર સેરાબ કિયા ઔર હમ પર ઈન્દ્રામો ફરૂલ કિયા. (હાકિમ :- રાવી હજરતે અભૂ હુરૈરા رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ)
દર્સ :- ધ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! હજરતે અલ્હામા અખુલ હક મુહદિસે દેહલવી મદારિજુનુભુવ્યહ મેં ફરમાતે હૈં કે ખાને કે બા'દ યેહ દુઅા (યા'ની પહલી મુતજ્જકિરા દુઅા) પછી જાએ કાફી હૈ ઔર દૂસરી દુઅા કે મુતાલિક હદીસ મિસ્ટ્ઝ અનુભુવ્યહ મેં આતા હૈ કે જબ તુમ સેર હો જાઓ તો (દૂસરી મુતજ્જકિરા દુઅા) કહો બેશક યેહ કહના ઉસ કા (યા'ની જો ગિજા ખાઈ) બદલા હૈ. (હાકિમ)

દા'વત ખાને કે બા'દ કી દુઅા

اللّٰهُمَّ أَطْعِمْ مَنْ أَطْعَمْنِي وَاسْقِ مَنْ سَقَانِي

તર્જમા :- યા ઈલાહી ઉસ કો પિલા. જિસ ને મુઝે પિલાયા ઔર ઉસ કો પિલા. જિસ ને મુઝે પિલાયા.

(مسلم شرીફ, કાબ અશ્રબ, બાબ અક્રમ الصિફ الخ, رقم الحديث ٢٠٥٥، صفحه نمبر ١٣٧ دار ابن حزم ببروت).

દર્સ :- ધ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! અગર હમ અપને કિસી મુસલમાન ભાઈ કે ઘર દા'વત મેં જાએં તો ખાના ખાને કે બા'દ **અલ્હાઠ** તથાલા કી હમણ કરેં ઔર ફિર અપને મુસલમાન ભાઈ કે લિયે દુઅા કરેં જિસ કા તરીકા ઈસ દુઅા મેં હમેં તા'લીમ ફરમાયા ગયા હૈ.

અલ હદીસ :- હજરતે અખુલ્લાહ બિન ઉમર رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمَا કહતે હૈં કે રસૂલુલ્લાહ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ને ઈરશાદ ફરમાયા કે જિસ ને અપને ભાઈ કો પેટ ભર કર ખાના પિલાયા ઔર પાની સે ઉસ કી ધ્યાસ બુઝાઈ તો **અલ્હાઠ** તથાલા કિયામત કે દિન ઉસ કો જહન્નમ સે સાત ખન્દકોં કે ફાસિલે પર રખેગા ઔર હર દો ખન્દકોં કે દરમિયાન પાંચ સૌ સાલ કે સફર કા ફાસિલા હૈ.

હુંગૂર عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ ખાના તનાવુલ ફરમાને કે બા'દ ઉગલિયોં કો ચાટ લિયા કરતે થે ઈસ સે પહલે કે દુમાલ સે પોંછતે ઔર બા'જ રિવાયતો મેં ચાટને ઔર બરતન સાફ કરને કા હુકમ ભી આયા હૈ.

(مدارج النبوت،الجزء الأول،باب يازدهم درعبادات وطعام

وشراب وغيره،صفحة نمبر ۲۲ نوریہ رضویہ پلسشنگ لاھور.)

અલ હદીસ :- ઈમામ અહમદ વ તિરમિઝી વ ઈજ્ઞે માજા ને નૌબશિયા كَلَّا اللَّهُ تَعَالَى عَنِيهِ وَالْمَسَلَّمُ સે રિવાયત કી કે રસૂલુલ્લાહ رَبِّنَا اللَّهُ تَعَالَى عَنِّهَا ને ઈરશાદ ફરમાયા જો ખાને કે બા'દ બરતન કો ચાટ લેગા વોહ બરતન ઉસ કે લિયે ઈસ્તિગફાર કરેગા। રૂઝૈન કી રિવાયત યેહ ભી હૈ કે વોહ બરતન યેહ કહતા હૈ કે **આલ્બાઠ** તાદ્વાલા તુઝ કો જહન્નમ સે આગાદ કરે જિસ તરફ તૂ ને મુજ કો શૈતાન સે નજીત હૈ.

ઉગલિયોં કો ચાટને ઔર બરતન કો ઉગલિયોં સે ચાટને મેં હિકમત યેહ હૈ કે હદીસ મેં ફરમાયા ગયા : તુમ્હેં મા'લૂમ નહીં કે ખાને કે કિસ હિસ્સે મેં બરકત હૈ લિહાજા હમ ઉગલિયોં પર લગે હુએ ખાને કો યા બરતન મેં બચે હુએ ખાને કો સાફ ન કરેં યુંધી છોડ દેં તો ઐન મુમકિન હૈ કે ખાને કે ઉસી હિસ્સે મેં બરકત હો ઔર હમ ઉસ સે મહદુમ રહ જાએં.

બા'જ રિવાયત મેં હૈ કે હુંગૂર عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ પહલે બીચ કી ઉગલી ચાટ લેતે થે ઈસ કે બા'દ શહાદત કી ઉગલી ઈસ કે બા'દ અંગૂઠા ચાટતે.

અલ હદીસ :- ઈજ્ઞે માજા ને અહુલ્લાહ બિન ઉમર رَبِّنَا اللَّهُ تَعَالَى عَنِّهَا સે રિવાયત કી કે રસૂલુલ્લાહ كَلَّا اللَّهُ تَعَالَى عَنِيهِ وَالْمَسَلَّمُ ને ઈરશાદ ફરમાયા : જબ દસ્તર ખ્વાન ચુના જાએ તો કોઈ શખ્સ દસ્તર ખ્વાન સે ન ઉઠે જબ તક દસ્તર ખ્વાન ન ઉઠા લિયા જાએ.

દસ્તર ખ્વાન ઉઠાતે વકત કી દુઅ

أَلْحَنْدُ لِلَّهِ حَنْدًا كَشِيدًا طَبِيًّا مُبَارَكًا فِيهِ غَيْرُ مَكْفِيٍّ وَلَا مُؤْدِعٌ وَلَا مُسْتَغْفِيٌّ عَنْهُ رَبِّنَا
તર્જમા :- સબ તા'રીઝે ઉમદા બા બરકત હમણ **આલ્બાઠ** તાદ્વાલા કે લિયે હૈ ઉસ પર કિફાયત હો ઔર ન ઉસ કો છોડા જાએ ઔર ન ઉસ સે ને નિયાજી હો એ હમારે રબ (હમારી હમણ અપની બારગાહ મેં કબૂલ ફરમા)

દર્સ :- ઘારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ખાને સે મુકમ્મલ તૌર પર ફારિગ હોને કે બા'દ દોનોં હાથોં કો ગિંગ્ઝોં તક ધોએ કે યેહ સુન્નત હૈ.

(બેહાર શરીયત,الجزء થાલ્ટ, حصે શાન્દર્દેહ, حظ્રો બાહુદ્દીન સફ્હે

નંબર ૧૮، مطبوعہ مکتبہ رضویہ آرامબાગ કરાહી.)

ખાને સે ફારિગ હો કર હાથોં કો ધોને કે બા'દ હાથ મુંહ ઔર સર કા મસ્હ કર લે યા કપડા વગૈરા હો તો હાથોં કો ઉસ સે પોંછ ડાલો.

અલ હદીસ :- તિરમિઝી ને હજરતે અકરાશ બિન જુવૈબ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ સે રિવાયત કી, ઈસ હદીસ કે આખિર મેં આતા હૈ કે ખાને સે ફારિગ હોને કે બા'દ પાની લાયા ગયા. હુઝૂર عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ ને હાથ ધોએ ઔર હાથોં કી તરી સે મુંહ ઔર કલાઈયો ઔર સર પર મસ્હ કિયા ઔર ફરમાયા : અકરાશ જિસ ચીજ કો આગ ને છુવા હો (યા'ની જો ચીજ આગ સે પકાઈ ગઈ હો) ઉસ કે ખાને કે બા'દ યેહ વુજુ (યા'ની હાથ કી તરી સે મસ્હ કરના) હૈ.

ખાને કે બા'દ હાથ ધોતે વકત કી હુએ

الحمد لله الذي يطعم ولا يطعم من علينا فهدانا وأطعمتنا
وسقانا وكل بلاء أبلانا الحمد لله غير مودع ولا مكفور
ولا مستغنى عنه ۝ الحمد لله الذي أطعم من الطعام وسقى
من الشراب وكسى من الغرى وهدى من الضلال وبصر من
الغمى وفضل على كثير ممتن حلق تفضيلا ۝ الحمد لله رب العالمين
رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ

(નિસાઈ હજરતે અબૂ હુરૈરા)

તર્જમા :- અલ્હાન તાલાબા કા શુક હે જો બિલાતા હૈ ઔર ખુદ નહીં ખાતા હમ પર એહસાન કિયા કે હમેં હિદાયત દી ઔર હમેં બિલાયા ઔર હમેં પિલાયા ઔર અચ્છી ને મત સે હમેં નવાજા. **અલ્હાન** તાલાબા કા ઐસા શુક હે જો ન છોડા ગયા હૈ ઔર ન બદલા દિયા ગયા હૈ ઔર ન નાશુકી કી ગઈ હૈ ઔર ન ઉસ સે બે પરવાઈ કી ગઈ હૈ. તમામ તારીફે **અલ્હાન** તાલાબા કે લિયે જિસ ને

ખાને સે પેટ ભરા ઔર પીને સે ઘાસ બુજાઈ ઔર બરહંગી મેં કપડા પહનાયા ઔર ગુમરાહી સે હિદાયત દી ઔર અન્ધે સે બીના (બસારત વાલા) કિયા ઔર બહુત સી મખ્ખૂક પર ફરીલત દી. તમામ તા'રીઝે **અલ્લાહ** તાદ્વાલા કે લિયે જો તમામ જહાનોં કા પાલને વાલા હૈ.

ખાના ખાને રે કળિ “بِسْمِ اللَّهِ أَوَّلَهُ وَآخِرَةً” બૂલ જાએ તો ક્યા દુઆ પઠે ?

بِسْمِ اللَّهِ أَوَّلَهُ وَآخِرَةً

(ابو داؤદ شریف، کتاب الاطعمة، باب التسمية على الطعام، رقم الحديث ٣٧٢)

(الجزء الثالث صفحه نمبر ٣٨٧ دار احياء)

તર્જમા : **અલ્લાહ** તાદ્વાલા કે નામ સે ઉસ કે પહલે ઔર ઉસ કે આખિર.

દર્સ : ઘારે ઈસ્લામી ભાઈઓ ! ઈસ હંદીસ સે અન્દાજા લગાઈયે કે ખાને સે પહલે અગર “بِسْمِ اللَّهِ أَوَّلَهُ وَآخِرَةً” શરીફ બૂલ જાએ તો તાકિદ કી ગઈ કે જબ ચાદ આએ તો ઈસ તરફ દુઆ પઠ લે કયુંકે ખાને સે પહલે “بِسْمِ اللَّهِ أَوَّلَهُ وَآخِرَةً” ન પઠને સે શૈતાન ભી ખાને મેં શામિલ હો જાતા હૈ.

અલ હંદીસ : - અબુ દાવૂદ ને હજરતે ઉમયા બિન મહશી رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ સે રિવાયત કી, કહેતે હો : એક શાખ બિગેર “بِسْمِ اللَّهِ أَوَّلَهُ وَآخِرَةً” પઠે ખાના ખા રહા થા. જબ ખા ચુક્કા સિર્ક એક નિવાલા બાકી રહ ગયા તો યેહ લુકમા ઉઠાયા ઔર કહા “بِسْمِ اللَّهِ أَوَّلَهُ وَآخِرَةً” રસૂલુલ્લાહ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ને તબસ્સુમ ફરમાયા ઔર ઈરશાદ ફરમાયા કે શૈતાન ઈસ કે સાથ ખા રહા થા જબ ઈસ ને **અલ્લાહ** કા નામ જિક કિયા તો જો કુદુર ઉસ (શૈતાન) કે પેટ મેં થા (ઉગલ દિયા). (ઉગલ દેને કે યેહ માના ભી હો સકતે હો કે કહને સે ખાને કી જો બરકત ચલી ગઈ થી વાપસ આ ગઈ)

(બેહાર શ્રીયત, الجزء الثالث, حصہ شانزدھم, حظرواباحت کاپیان صفحه نمبر ٥)

(مطبوعہ مکتبہ رضویہ آرام باغ کراچی).

મરીજ કે સાથ ખાતે વકત કી દુઆ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَتُوكَلُ عَلَيْهِ

તર્જમા :- અલ્લાહ તાબાલા કે નામ સે ઉસ પર એંતિમાદ ઔર ભરોસા કરતે
હુએ (ખાતા હું) (અબુ દાવૂદ :- રાવી હજરતે જાબિર رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ)

દર્સ :- ઘારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! બા'જ લોગોં કો ઐસી બીમારી હો જાતી હૈ જિસ
સે લોગ ધિન કરતે હૈન. મસલન કોઢ વગૈરા ઐસે મરીજ કે સાથ જબ ખાના ખાએં
તો ઈસ દુઆ કો પઢ લેં. મગર કમાઝોર ઈમાન વાલા ઐસે મરીજ કે સાથ ખાને સે
પરહેજ કરે. ક્યૂંકે અગર ઉસ કો ભી યેહ મરજ લાહિક હો ગયા તો યેહી ખયાલ
કરેગા કે અગર ઈસ મરીજ કે સાથ ન ખાતા તો યેહ મરજ ન હોતા. લિહાજા યેહ
દુઆ ઈસ બાત કા રદ કરતી હૈ કે બીમારી ઉડ કર એક દૂસરે કો નહીં લગતી બલ્કે
યેહ સબ કુછ **અલ્લાહ** તાબાલા કી તરફ સે હૈ. ક્યૂંકે વોહી મુઅસ્સરે હકીકી હૈ
ઔર કામિલ વ અકમલ મોમિન ઉસી કી જાતે અકદસ પર ભરોસા કરતે હુએ
તમામ ધૂત ધાત કો પસે પુશ્ત ડાલ દેતા હૈ.

પાની પીતે વકત કી દુઆ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

(તિરમિઝી :- રાવી હજરતે ઈજને અજ્બાસ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ)

પાની પીને કે બા'દ કી દુઆ

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

(તિરમિઝી :- રાવી હજરતે ઈજને અજ્બાસ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ)

દર્સ :- ઘારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! અગર પાની પીને સે પહલે સિર્ફ “**بِسْمِ اللَّهِ**”
ઔર પીને કે બા'દ **الْحَمْدُ لِلَّهِ** ભી પઢ લે તો કોઈ હરજ નહીં હૈ.

પાની બેઠ કર પિયે. ખેડો કર પાની પીના મકડુણે તજીહી હૈ. સિવાએ
દો પાની કે યા'ની આબે જમ જમ ઔર વુજુદ કા બચા હુવા પાની. હજરતે અલ્લામા
અમજૂદ અલી رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ કી તહકીક હૈ. (બહારે શરીઅત) મિરઆત શર્હ મિશકાત
મેં હજરતે અલ્લામા મુજ્ફતી અહમદ યાર ખાન નઈમી رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ ફરમાતે હૈન :
બુજુગોં કા જૂટા ભી ખેડો હો કર પીના ચાહિયે. (وَاللَّهُ أَعْلَمُ)

અલ હદીસ :- સહીહ મુસ્લિમ મें હજરतે અબૂ હુરૈરા رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ સे રિવાયત હै કे રસૂલ લાલ ને صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى عَبْدِهِ وَسَلَّمَ ઈરશાદ ફરમાયા કे ખડે હો કર હરગિઝ કોઈ શાખસ પાની ન પિયે ઔર જો ભૂલ કર એસા કર ગુઝરે વોહ કે કર દે.

(બહાર શ્રીયત,الجزء થાલ, حصે શાન્દર્દહમ, પાની પિંટે)

કાબીયાન ચફ્ખે નંબર ૩૩, મુખ્ય મક્તબે રસ્ઊયે આરામ બાગ કરાજી.)

હજરતે અબૂ હુરૈરા رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ સે મરવી હૈ કે ઉન્હોંને એક શાખસ કો ખડે હો કર પાની પીતે દેખા તો ઈરશાદ ફરમાયા ઈસ પાની કો કે કર દે. ઉસ શાખસ ને કહા કે કે કિસ લિયે કરું? તો હજરતે અબૂ હુરૈરા رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ ને ફરમાયા : ક્યા તુમ્હેં અચ્છા મા'લૂમ હોતા હૈ કે તુમ્હારે સાથ બિલ્લી પાની પિયે? ઉસ શાખસ ને કહા : મૈં ઈસે અચ્છા નહીં સમજતા.

ઈસ પર આપ ને ઈરશાદ ફરમાયા : બિલાશુભા તેરે સાથ જિસ ને પાની પિયા વોહ બિલ્લી સે ભી બદટર હૈ કે વોહ શૈતાન હૈ ! ઈસ વાકિએ કો નકલ ફરમાતે હુએ હજરતે અલ્લામા શૈખ અબ્દુલ હક મુહદિસે દેહલવી رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَى عَبْدِهِ ફરમાતે હૈને : લિહાજા જો ખડે હો કર પાની પિયે ઉસે મુસ્તહબ હૈ કે સરીહ વ સહીહ હદીસ કે બ મૂજિબ કે કર દે, ખ્વાહ ભૂલ કે પિયે યા કસ્ટન ઔર હદીસ મેં ભૂલને કી તખ્સીસ ઈસ બાત કી તરફ ઈશારા હૈ કે મોમિન સે જિસ ચીજ કા તર્ક અફ્જલ વ ઔલા હૈ વોહ ફે'લ ઉસ સે કસ્ટન કેસે વાકેઅ હોગા?

(مدارج النّبوت,الجزء الاول, باب يازد هم در عبادات وطعام وشراب

وغيره،صفحة نمبر ٢٧ نوريه رضويه پيلشنگ لاھور).

પાની પીને કા બરતન સીધે હાથ મેં લે કર પાની પિયે જેસા કે ઈન્ને માજા શરીર કી હદીસ મેં આતા હૈ.

પાની પીને સે પહલે પાની કો દેખ લે (યા'ની ઈસ લિયે કે કોઈ કીડા યા કચરા વગૈરા ન હો)

અલ હદીસ :- એક શાખસ ને હુઝૂર صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى عَبْدِهِ وَسَلَّمَ કી બિદમત મેં અર્જ કી કે બરતન મેં કબી કૂડા (યા'ની તિન્કા વગૈરા) દિખાઈ દેતા હૈ. ઈરશાદ ફરમાયા : ઉસે ગિરા દો. (તિરમિઝી)

જબ પાની પિયે તો **بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ** પછ લે. તીન સાંસ મેં પાની પિયે ઔર બરતન મેં સાંસ ન લે.

અલ હદીસ :- મુસ્લિમ મેં હજરતે અનસ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ સે રિવાયત હૈ કે રસૂલુલ્લાહ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ને બરતન મેં સાંસ લેને સે મન્ય ફરમાયા હૈ.

પાની ચૂસ કર પિયે (યા'ની છોટે છોટે ધૂંટ) ઉંટ કી તરફ એક હી સાંસ મેં ગટાગટ ન પિયે.

અલ હદીસ :- દૈલમી ને હજરતે અનસ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ સે રિવાયત કી હૈ કે હુઝૂર صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ને ફરમાયા કે પાની કો ચૂસ કર પિયો કે યેહ ખુશ ગવાર ઔર જૂદ હજૂર હૈ ઔર બીમારી સે બચાવ હૈ. પાની પીને કે બા'દ **આલ્હાન** કી હમદ બજા લાઈયે.

હુસ્તુન્‌લાહ **કિતના અથા** હૈ વોહ ઘરાના ઔર કિતની અથા હૈ વોહ તકરીબ જહાં પર હુઝૂર સચ્ચિદાનંદ દો આલમ وَالسَّلَامُ عَلَيْهِ الصَّلَوةُ કી સુજ્ઞત કે મુતાબિક અહબાબ ખાતે ઔર પીતે હૈન. કયુંકે નબિયે કરીમ كَرِيمٌ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ કુએ તરીકે કે મુતાબિક ખુર્દ્દો નોશ કરના આભિરત મેં અજો સવાબ કા બાઈસ હૈ ઔર દુન્યા મેં જિરમાની ઇસ્તિહ્કામ કા જરીઆ ઔર બરકત કા મૂજિબ હૈ. ઈસ કે સાથ સાથ મોમિન **આલ્હાન** તાઓલા કા જિક ઔર ઉસ કી હમદ કરને કા એ'જાજ હાસિલ કરતા હૈ.

અલ હદીસ :- જિયા ને અનસ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ સે રિવાયત કી કે ઈરશાદ ફરમાયા : આદમી કે સામને ખાને રખે જાતે હૈન ઔર ઉઠાને સે કબ્લ ઉસ કી મગફિરત હો જાતી હૈ. ઈસ કી સૂરત યેહ હૈ કે જબ ખાના રખા જાએ (યા'ની જબ ખાએ) તો **(بِسْمِ اللَّهِ)** કહે ઔર જબ ઉઠાયા જાને લગે (યા'ની જબ ખા ચુકે) તો **أَلْحَمْدُ لِلَّهِ** કહે.

(બિહાર શريعت،الجزء الثالث، حصه شانز دهم،صفحه نمبر 9، مطبوعه مكتبه رضويه آرام باغ كراجي.)

અલ હદ્રીસ :- જિયા ને અનસ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ સે રિવાયત કી હૈ કે રસૂલુલ્લાહ મુહમ્મદ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ને ઈરશાદ ફરમાયા અલ્લાહ તાબાલા ઉસ બન્ધે સે રાજી હોતા હૈ કે જબ લુકમા ખાતા હૈ તો ઉસ પર અલ્લાહ તાબાલા કી હમ્ભ કરતા હૈ ઔર પાની પીતા હૈ તો ઉસ પર ઉસ કી હમ્ભ કરતા હૈ. (બહારે શરીઅત) બિલાશુબા અલ્લાહ તાબાલા કી રિઝા વ ખુશનૂદી વોહી પાતે હૈં જો ઈત્તિબાએ નથી صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ૫૨ અપની જિન્દગી ગુઝારતે હૈં.

દૂધ પીને કે બા'દ કી દુઅા

اللَّهُمَّ باركْ لَنَا فِيهِ وَزُدْ نَاءِنْهُ

તર્જમા :- યા ઈલાહી હમારે લિયે ઈસ મેં બરકત હૈ ઔર હમેં ઈસ સે જિયાદા ઈનાયત ફરમા.

(ابو داؤદ شرીف، كتاب الأشربة، بباب ما يقول اذا شرب اللبن، رقم الحديث ٣٧٣٠، الجزء الثالث صفحه نمبر ٢)

દર્સ :- ઘારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! દૂધ એક ઐસી જિગ્યા હૈ જિસ મેં ખાને ઔર પીને દોનોં કી જરૂરત મુહુયા કરને કી તાસીર હૈ. ઈસી લિયે બચ્ચા પૈંડા હો કર કાફી અર્સા દૂધ પર ગુઝારા કરતા હૈ કયૂંકે ખાને પીને કી જરૂરત ફક્ત દૂધ સે પૂરી હો જાતી હૈ. મા'લૂમ યેહ હુવા કે દૂધ બ જાતે ખુદ બરકત વાલી ને'મત હૈ. જબ બન્દા ઈસ ને'મત કો ઈસ્તિ'માલ કરે તો તા'લીમ દી ગઈ કે વોહ બરકત કી દુઅા માંગો. ફિર બાત યહીં તક મહદૂદ નહીં બલ્કે ફરમાયા ગયા કે ઔર જિયાદા બરકત કી દુઅા માંગો કયૂંકે જિસ જાત સે તુમ બરકત કી ઈલિજા કર રહે હો વોહ ઈસ બાત પર કાદિર હૈ.

ઇફતાર કે વકત કી દુઅા

اَللَّهُمَّ لَكَ صُبْتُ وَعَلَى رِزْقِكَ اَتَقْرَبَتُ

તર્જમા :- યા ઈલાહી મૈં ને તેરી રિઝા વ ખુશનૂદી કે લિયે રોજા રખા ઔર તેરે દિયે હુએ હલાલ રિઝુક સે રોજા ઈફતાર કિયા.

(ابو داؤદ شરીف، كتاب الصوم، بباب القول عند الفطار، رقم الحديث ٢٣٥٨، الجزء

الثاني صفحه نمبر ٢٧ دار أحياء التراث بيروت.)

દર્શક :- પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ઈસ દુઆ સે મા'લૂમ હુવા કે રોજા અલ્લાહ
તથાલા કી રિઝા વ ખુશનૂદી કે લિયે રખના ચાહિયે. નુમૂદો નુમાઈશ કે લિયે
રોજા રખના એસા હૈ કે હિન ભર ભૂકા વ પ્યાસા રહા ઔર અજો સવાબ કુછ ન
મિલા. લેકિન બન્ધાએ મોમિન કી યેહ શાન હૈ કે વોહ રોજા સિર્ફ ઔર સિર્ફ
અલ્લાહ તથાલા કી રિઝા વ ખુશનૂદી કે લિયે રખતા હૈ ઔર જબ રોજા
ઈફતાર કરતા હૈ તો રિઝૂકે હલાલ સે રોજા ઈફતાર કરતા હૈ. ક્યુંકે વોહ જાનતા
હૈ કે હરામ રિઝૂક કી નુહૂસત વ ખબાસત બડી કબીલ વ શનીએ હૈ. ઈસ મૌકાએ
પર એક વાકિએ બયાન કિયા જાતા હૈ. બડા ઈમાન અફરોજ હૈ. **અલ્લાહ**
તથાલા અમલ કી તૌફીક અતા ફરમાએ. ચુનાન્યે

ہمارے ہبھائیم بین ادھم رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْهِ سے کسی شaps نے آج کی
کے اے شے ! ہسے آ'زم کے بارے میں علما کا بہت ہبھیلوا فی ہے۔ آپ
احلبان کے ولی ہے ہر شاد فرمائیے کے ہسے آ'زم کیا ہے ؟ ہمارے
ہبھائیم بین ادھم رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْهِ نے ہر شاد فرمایا کے تو آپنے پئ کو
ہرام سے پاک ر� اور آپنے نفس کو بُری بُراہیشات سے مکمل ر� **ڈیر**
تو جس نام سے **احلبان** تعلیما کو پکارے گا وہی ہسے آ'زم ہو گا۔
(یا'نی تیری دعا **احلبان** رجھل آلامیں کی بارگاہ میں مُسٹاجب ہو گا)

ઈન્ટાર કે બા'દ કી દુઆ

ذَهَبَ الطَّيَا وَبَسَّلَتِ الْعُرُوقُ وَثَبَتَ الْأَجْرَانُ شَاءَ اللَّهُ O

تَرْجِمَةٌ :- यास बुज गई और रगे तर हो गई और **إِنَّ شَاءَ اللَّهُ مَا يَأْنِي** सवाब भी ज़्यारे भिलेगा। (ابو داؤد شریف، کتاب الصوم، باب القول عند الفطار، رقم الحديث ۲۳۵،الجزء

الثاني صفحه نمبر ٢٣ دار احياء التراث بيروت.)

ਦਾਵਤ ਮੌਂ ਈਫ਼ਤਾਰ ਕਰਨੇ ਵਾਲਾ ਕੀ ਫੁਆ

أَفْطَرَ عِنْدَكُمُ الْصَّائِرُونَ وَأَكَلَ طَعَامَكُمُ الْأَكْبَارُ وَصَلَّتْ عَلَيْكُمُ الْمُلِّكَةُ ٥

તર્જમા : - રોજાદાર તુમ્હારે પાસ ઈફતાર કરેં નેક લોગ તુમ્હારા ખાના ખાએં ઓર ફિરિશે તુમ્હારે લિયે હુઆ કરેં.

દર્સ : - ઘારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! બન્ધાં મોમિન જબ કિસી કે હાં રોજા ઈફતાર કરે તો યેહ હુઆ પઢે ઈસ હુઆ મેં ગૌર કીજિયે કે રોજા ઈફતાર કરને વાલા અપને મેજબાન કે લિયે હુઆ કર રહા હૈ કે એ મેરે મેજબાન ! જૈસે મૈં ને તેરે યહાં રોજા ઈફતાર કિયા હૈ યુંછી દૂસરે નેક લોગ ભી તેરે યહાં રોજા ઈફતાર કરેં ક્યુંકે ઈસ મેં તેરા માલ જાએએ ન હોગા બલ્કે આખિરત મેં યેહ માલ જો તૂ ખર્ચ કરેગા તેરે લિયે બેહતરીન જખીરા હોગા.

અલ હદીસ :- નિસાઈ વ ઈઞ્ચે ખુઝેમા જૈદ બિન ખાલિદ رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَنْهُ સે રાવી હૈં કે ફરમાયા : જો રોજાદાર કા રોજા ઈફતાર કરાએ યા ગાજી કા સામાન કર દે ઉસે ભી ઈતના હી સવાબ મિલેગા.

(બહાર શરીયત،الجزء الأول، حصہ پنجم صفحہ نمبر ١٣٢ مطبوعہ مکتبہ رضویہ آرام باغ كراجي.)

અલ હદીસ :- حَلَّ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمْ وَأَتَسْتَأْمِنْ ને ફરમાયા : (એ ખિલાને વાલે) તેરા ખાના સિઝ નેક હી ખાએં. (મુકાશફતુલ કુલૂબ)

આખિર મેં ઈફતાર કરને વાલા મેજબાન કે લિયે હુઆ કરતા હૈ કે મૈં **અલ્હાહ** તથાલા કી બારગાહ મેં અર્જ કરતા હું કે **અલ્હાહ** તથાલા કે મા'સુમ ફિરિશે તેરે લિયે હુઆએ જૈર કરેં. ઈસ હુઆ સે હમેં મહબ્બત વ મુવદ્દત કા સબક મિલતા હૈ. મગર આજ કલ હાલત કુછ યું હૈ કે મેજબાન કા માલ હડપ કરને કે બા'દ ઈસ બાત કા પ્રચાર કરતા ફિરતા હૈ કે મિયાં ! ફુલાં કે હાં ઈફતાર પાર્ટી થી કિરાયા ખર્ચ કર કે ઉસ કે વહાં ગાએ મગર ખાને મેં કુછ ભી ન થા. બસ મા'મૂલી સા ઈન્જિઝામ થા ઈસ સે તો અચ્છા ઘર હી મેં રોજા ખોલ લેતા !

આબે જમ જમ પિતે વકત કી દુઆ

اللّٰهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ عِلْمًا تَفِعَّلُهُ رِزْقًا وَأَسِعَّاً وَعِلْمًا مُتَّقِبَلًا وَشَفَاءً مِنْ كُلِّ دَاءٍ
تَرْجِمَا :- या ईलाही में तुझ से ईल्ये नाफ़िअ का और रिझूक की कुशादगी का और
मकबूल अमल का और बीभारी से शिक्षायाबी का सुवाल करता हूँ.

(بهار شریعت،الجزء الاول،حصه ششم صفحه نمبر ۲۵ مطبوعه مکتبه رضویه آرام باع کراچی).

રસ્તો :- પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! હજરતે અખ્રુલ્લાહ બિન અખ્બાસ રَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلٰيْهِ જબ આબે જમ જમ પીતે તો યેહ દુઆ ફરમાતે થે.

ખુદા કરે હમેં હજ કી સઆદત નસીબ હો ઔર હમ આબે જમ જમ તક
પહુંચ્યેં તો ખૂબ સેર હો કર પીને સે પહલે ઈસ દુઆ કો પઢ લેં કે યેહ દુઆ બડી
જામેઅ હૈ. યેહ દુઆ પઢને સે પહલે ﴿سُبْحَانَ اللَّهِ﴾ પઢ લેં ઔર આબે જમ જમ પીને
કે બા'દ ﴿اَلْحَمْدُ لِلَّهِ﴾ કહેં. આબે જમ જમ ખડે હો કર કિબ્લા રૂ હો કર પીના
મુસ્તહબ હૈ.

(بهار شریعت،الجزء الاول،حصه ششم صفحه نمبر ۲۵ مطبوعه مکتبه رضویه آرام باع کراچی).

ਇਸ ਮੌਕਾ ਪਰ ਆਪ ਕਾ ਜੋ ਮਕਸਦ ਹੋ ਵੀਛ ਵਿਲ ਮੈਂ ਰਖਿਧੇ. ਕ੍ਰਿਤੁਕੇ ਇਸ ਪਾਨੀ ਕੀ ਤਾਸੀਰ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਮਕਸਦ ਕੇ ਲਿਧੇ ਪਿਧਾ ਜਾਏ ਵੀਛ ਮਕਸਦ **ਅਲਵਾਠ** ਤਥਾਲਾ ਕੇ ਫੜ੍ਹਲ ਸੇ ਪੂਰਾ ਹੋਗਾ ਗੋਧਾ ਆਖੇ ਜਮ ਜਮ ਐਸਾ ਬਾ ਬਰਕਤ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕੋ ਜਿਸ ਮਕਸਦ ਕੇ ਲਿਧੇ ਭੀ ਪਿਧਾ ਜਾਏ ਵੀਛ ਉਸੀ ਮਕਸਦ ਕੇ ਲਿਧੇ ਹੈ. ਅਗਰ ਆਜ ਕੋਈ ਹਮ ਸੇ ਕਢੇ ਕੇ ਤੁਮ ਜਿਸ ਮਕਸਦ ਸੇ ਹਮਾਰੇ ਪਾਸ ਆਓਗੇ ਤਾਂ ਤੁਮਹਾਂ ਰਾਵੀਂ ਮਕਸਦ ਪੂਰਾ ਹੋਗਾ ਤਾਂ ਹਮਾਰੇ ਯੋਹ ਮਕਾਸਿਦ ਹੋਂਗੇ ਕੇ ਹਮੈਂ ਕਾਰ ਚਾਹਿਧੇ, ਕੋਈ ਚਾਹਿਧੇ ਔਰ ਸਰਮਾਧਾ ਚਾਹਿਧੇ ਵਗੈਰਾ ਧਾ'ਨੀ ਫੁਨਧਾ ਕੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਮਾਰਾ ਧਾਨ ਹੋਗਾ. ਮਗਰ ਜੋ **ਅਲਵਾਠ** ਤਥਾਲਾ ਕੇ ਨੇਕ ਵ ਪਾਕੀਜ਼ਾ ਬਣੇ ਹੋਤੇ ਹਨ ਵੀਛ ਹਰ ਲਮਹਾ ਆਖਿਰਤ ਕੀ ਝਿਕ ਮੈਂ ਰਹਤੇ ਹਨ ਚੁਨਾਨ੍ਹੇ, ਐਸਾ ਹੀ ਏਕ ਵਾਕਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਜ਼ਰਤੇ ਅਖੂਲਲਾਹ ਬਿਨ ਮੁਖਾਰਕ رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْهِ ਨੇ ਆਖੇ ਜਮ ਜਮ ਪੀਨੇ ਕਾ ਈਰਾਦਾ ਕਿਧਾ ਤੋਂ ਕਿਲਾ ਤੁ ਛੋ ਕਰ ਕਿਛਾ : ਧਾ ਈਲਾਹੀ ! ਹਮ ਸੇ ਈਥੇ ਅਖੁ ਮਵਾਲ ਨੇ ਮੁਹੱਮਦ ਬਿਨ

મુન્કટિર સે ઔર ઉન્હોંને હજરતે જાબિર رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ સે રિવાયત બયાન કી કે રસૂલુલ્લાહ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَىٰ عَبْدِهِ وَسَلَّمَ ને ઈરશાદ ફરમાયા કે આબે જમ જમ જિસ મકસાદ કે વાસિતે ભી પિયા જાએ ઉસી મકસાદ કે લિયે હૈ. લિહાજા મેં આબે જમ જમ કિયામત કે દિન કી ખાસ કે લિયે પીતા હું ઔર ફિર પાની પી લિયા. બેશક જો દુન્યા મેં **અલ્લાહ** તથાલા સે ડરતા હૈ વોહ કિયામત કે દિન મહફૂજ વ મામૂન હોગા.

હદીસે કુદસી : - મેં અપને બન્ધે પર દો ડર ઔર દો અમન જમ્માન નહીં કરતા. જો દુન્યા મેં મુજ સે બે ખૌફ રહા ઉસે કિયામત મેં ડરાઉંગા.

(مَا شَفَعَتِ الْقُلُوبُ، الْبَابُ الثَّانِي فِي الْخَوْفِ مِنَ اللَّهِ تَعَالَى أَيْضًا، صفحه

નંબર ۲ امطبوعه دار الكتب العلميه بيروت).

મેઝબાન કે ઘર સે ચલતે વકત મેહમાન કી મેઝબાન કે લિયે દુઅા

○ اللَّهُمَّ بَارِكْ لَهُمْ فِيمَا رَأَيْتَهُمْ وَأَغْفِرْ لَهُمْ وَأَرْحَمْهُمْ

તર્જમા :- ઈલાહી તૂ જો ઉન્હેં રોજી દે ઉસ મેં બરકત દે ઔર ઉન્હેં બુશ દે ઔર ઉન પર રહ્ભમ ફરમા. (مسلم شريف، كتاب الأشربة، باب استحباب بعض النوى الخ رقم .)

الحديث ۲۰۲۷، صفحه نંબર ۱۳۰ دار ابن حزم بيروت).

દર્સ : - ખારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! હમારે ખારે આકા નબિયે કરીમ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ હજરતે અધૃલ્લાહ બિન બુસ્ર صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَىٰ عَبْدِهِ وَسَلَّمَ કે પાસ તશરીફ લાએ તો ઉન્હોંને ખાના ઔર ખજૂર કે હલ્વે સે નબિયે કરીમ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَىٰ عَبْدِهِ وَسَلَّمَ કી મેહમાન નવાજી કી. صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَىٰ عَبْدِهِ وَسَلَّمَ કિતને ખુશ નસીબ મેઝબાન હૈને કે **અલ્લાહ** તથાલા કે મહિબુબ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَىٰ عَبْدِهِ وَسَلَّمَ કી મેહમાન નવાજી સે મુશર્રેફ હુએ ! ૪૮ રૂખ્સાત હોને લગે તો હજરતે અધૃલ્લાહ બિન બુસ્ર صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَىٰ عَبْدِهِ وَسَلَّمَ કે વાલિદ ગિરામી ને બારગાહે નબવી ને દુઅા કી દરખાસ્ત કી તો નબિયે કરીમ ને (ઉન કે લિયે દુઅા ફરમાઈ. (યા'ની વોહ દુઅા જો લિખી ગઈ હૈ)

બદ હગ્રમી કે વકત કી દુઅા

كُلُّوا وَ اشْرُبُوا هِنْيَّا بِمَا كُنْتُمْ تَعْبُلُونَ ○ إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ○

(قرآن مجید، سورۃ المرسلت آیۃ نمبر ۳۲، ۳۳، پارہ نمبر ۲۹)

તર્જમાએ કન્યુલ ઈમાન :- ખાઓ ઔર પિયો રચતા હુવા અપને આ'માલ કા સિલા બેશક નેકોં કો હમ ઐસા હી બદલા દેતે હોય.

દર્સ :- પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! જિસ શાખ કો બદ હજ્રમી કી શિકાયત હો વોહ ઈસ આયતે કરીમા કો પઢ કર અપને હાથ પર દમ કર કે ઉસે અપને પેટ પર ફેરે ઔર ખાને વગૈરા પર દમ કર કે ખાના ખાયા કરે إِنْ شَاءَ اللَّهُ مُمْبَلٌ બદ હજ્રમી કી શિકાયત દૂર હો જાએગી.

લિબાસ ઉતારતે વકત કી દુઅા

તર્જમા :- **અલ્લાહ** તાબાલા કે નામ સે (કપડે ઉતારતા હું) (ઇધને અભી શૈબા બ હવાલા હિસને હસીન :- રાવી હજરતે અનસ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ)
દર્સ :- પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! હદ્દિસ શરીફ મેં ઈરશાદ ફરમાયા ગયા કે જબ કપડે ઉતારે તો જિન્નોં કી આંખોં ઔર ઉસ કી (યા'ની કપડે ઉતારને વાલે કી) બરહંગી કે દરમિયાન પર્દા હો કે (بِسْمِ اللَّهِ) કહે.

મા'લૂમ હુવા કે હમ અગાર બિગેર દુઆ કે કપડે ઉતારેંગે તો હમારા બહુના જિસ જિન્નોં કી નિગાહાં મેં રહેગા ઔર ઉન સે ઝરર પહુંચને કા અન્દશા લાહિક હો સકતા હૈ. લેકિન જબ દુઆ પઢને કે બા'દ કપડે ઉતારે જાઓંગે તો દુઆ કી બરકત સે હમારે ઔર જિન્નોં કે દરમિયાન પર્દા હો જાએગા ઔર વોહ હમારે સત્ર કો ન દેખ સકેંગે. યેહ દુઆ કપડે ઉતારને સે કબલ પઢેં.

સત્રે ઔરત નાફ કે નીચે સે ધુટનોં કે નીચે તક હૈ. યા'ની ઈસ હિસ્સે કા છુપાના ફર્જ હૈ. નાફ ઈસ મેં દાખિલ નહીં.

(હુર્રે મુખ્તાર, બ હવાલા હમારી નમાજ)

ઔરતોં કે લિયે સારા બદન સત્રે ઔરત હૈ યા'ની ઈસ કા છુપાના ફર્જ હૈ સિવાએ ચેહરે કી ટિકલી ઔર હથેલિયોં ઔર પાઉં કે તલ્વોં કે.

અબ આપ અન્દાજા લગાઈયે કે જિસ જિન્સ કા નામ હી ઔરત હૈ (યાંની ધૂપાને કી ચીજ) વોહ ઔરત આજ કલ કિસ તરહ અપને આપ કો ઉજાગર કર રહી હૈ ઔર બે હ્યાઈ કો મુઆશરે મેં ફેલા રહી હૈ. જિસ કી સારી જિમ્મેદારી ઉન કે સર પરસ્તોં પર આઈદ હોતી હૈ ઈસ સે યેહ ભી ન સમજા જાએ કે સિર્ફ સર પરસ્તોં હી કી પકડ હોગી ઔર વોહ ઔરત જો બે હ્યાઈ કા મુજજ્જ્સમા બની હુઈ હૈ છુટકારા હાસિલ કરેગી ઐસા નહીં હૈ. બલ્કે બે હ્યાઈ કા પ્રચાર કરને વાલી ઔરત કો ભી સજા મિલેગી ઔર અગર અપની કુવ્યતો તાકત કે મુતાબિક ઉસ ઔરત કે સર પરસ્ત ને ઉસે બે હ્યાઈ સે ન રોકા તો વોહ ભી કાબિલે સજા હોગા.

رسول اللہ علیہ السلام نے فرمایا : جو اورतے لیباس پہن کر بھی ننگی ہی رہتی ہے، دوسروں کو روکتا ہے اور بھوٹ بھی دوسروں پر مارڈل ہوتی ہے اور بھوتی ٹانٹ (ایک کیسہ کا بڑا ٹانٹ) کی ترہ ناچ سے گردن ٹہی کر کے یا لاتی ہے وہی ہرگز جنات میں دامیل ن ہوگی۔ (یا' نی اگر مुسالمان اورتے ہے تو سزا پانے سے پہلو دامیل جنات ن ہوگی) اور ن جنات کی بُو پا ائمگی (بکے بے ہدایت کے ژرم کی پاداش میں دامیل جہنم کر دی جائے گی) (مسلم شریف، کتب اللباس والزینۃ، باب النساء الکاسیات العاریات الخ، رقم ۱)

^{٢١٢٨} الحديث، صفحه نمبر ٧٧٧ ادارین حزم بیروت.

કુકણાએ કિરામ ફરમાતે હોય : ઔરત કે સર સે નિકલે હુએ બાલ (કંધી કરને સે જો બાલ નિકલતે હોય) ઔર પાઉં કે કટે હુએ નાખુન ભી ગૈર મર્દન દેખે.

(ફિતાવા શામી બ હુવાલા ઈસ્લામી જિન્ડગી)

ਈਸ ਬਾਤ ਸੇ ਅਨੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਈ ਕੇ ਔਰਤ ਕੇ ਲਿਖੇ ਪਵਾਂ ਕਿਤਨਾ ਜ਼ੁਹੀ ਹੈ !
 ਸਥਿਅਤੁਨਾ ਫਾਡੁਕੇ ਆ'ਜਮ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ ਕਾ ਈਰਸ਼ਾਦ ਹੈ : ਅਪਨੀ ਔਰਤਾਂ ਕੋ ਐਸੇ
 ਕਪੇ ਨ ਪਹਨਾਓ ਜੋ ਜਿਸ ਪਰ ਈਸ ਤਰਹ ਚੁਸ਼ ਹੋਂ ਕੇ ਸਾਰੇ ਜਿਸ ਕੀ ਬਨਾਵਟ
 ਨੁਮਾਧਾਂ ਹੋ। (ਅਲ ਮਬਸੂਤ, ਬ ਹਵਾਲਾ ਹਮਾਰੀ ਨਮਾਜ) ਲਿਖਾਜ਼ਾ ਹਮੇਂ ਚਾਹਿੇ ਕੇ

હમ અપને મુઆશરે સે બે હ્યાઈ કો ખત્મ કરેં ઔર ઈમાન કા તકાજા ભી યેહી હૈ.

ચુનાન્યે, ઈરશાદે હબીબે કિબ્રિયા : صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَمْ يَنْهَا

અલ હદીસ તર્જમા :- હ્યા ઈમાન સે હૈ.

(المعجم الأوسط، من اسمه محمد، الجزء الخامس صفحة نمبر ١٩٣، رقم

الحديث ٥٥٥٥، مطبوعة دار الحرمين الظاهر ٥٠٥٥)

દૂસરી જગત ઈરશાદ ફરમાયા :

અલ હદીસ તર્જમા :- હ્યા ઈમાન કી શાખ હૈ.

(الصحيح المسلم، كتاب الإيمان، باب بيان عدد الإيمان الخ رقم

الحديث ٥٨٩، صفحة نمبر ٣٩ مطبوعة دار ابن حزم بيروت.)

લિબાસ પહનતે વકત કી દુઓ

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي كَسَانِيْ هَذَا الشَّوَّبَ وَرَزَقَيْهِ مِنْ خَيْرٍ حَوْلِ مَنِّيْ وَلَا قُوَّةٌ

(أبو داؤد شريف، كتاب اللباس، باب ما يقول اذا بس

ثواب حديداً، رقم الحديث ٢٠٣٣، الجزء الرابع صفحة نمبر ٢٠ دار احياء)

તર્જમા :- તમામ ખૂબિયાં આલાદ તાલાદ કે લિયે જિસ ને મુજ કો યેહ કપડા પહનાયા ઔર મેરી કુવ્વતો તાકત કે બિગેર મુજ કો અતા ફરમાયા.

દર્સ :- ધ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ઈસ દુઓ મેં બન્દા કિતની આજિઝી વ ઈન્કિસારી કા ઈજાર કર રહા હૈ કે દુઓ પઠને વાલા પરવર દગારે આલમ કી બારગાહે અકદસ મેં અર્જ કર રહા હૈ : યા ઈલાહલ આલમીન ! જો લિબાસ મેં એબે તન કર રહા હું ઉસે તૂ ને બિગેર મેરી કુવ્વત કે અતા ફરમાયા હૈ.

હાલાંકે મુસલમાન મેહનત વ મશકુત કી હલાલ કમાઈ સે કપડા ખરીદ કર સિલવાતા હૈ. ઈતની મુશ્કિલાત કે બા વુજૂદ મોમિને સાદિક અર્જ કરતા હૈ : યા ઈલાહી ! યેહ લિબાસ તૂ ને હી અપને ફજૂલો કરમ સે અતા ફરમાયા હૈ ક્યૂંકે અગર જરા સી ભી અકલે સલીમ હો તો યેહ બાત સૂરજ કી શુઆઓં સે ભી

જિયાદા રૌશન હૈ કે ઈન્સાન ઔર ઉસ કે આ'જાએ જવારેહ, અકલો શુગીર સબ કો અલ્લાહ તઆલા હી ને તો તપ્લીક કિયા હૈ. ઈસ કો કુવ્યાં તાકત કા સર ચશ્મા ભી અલ્લાહ તઆલા હી ને અતા ફરમાયા હૈ.

તો મા'લૂમ હુવા કે હકીકત મેં યેહ અલ્લાહ તઆલા હી કા ફઝ્લો કરમ હૈ કે ઉસ ને હમેં હલાલ કમાઈ સે ખરીદા હુવા લિબાસ અતા ફરમાયા. યાદ રહે કે હરામ કમાઈ સે ખરીદ હુએ લિબાસ કી નુહૂસત બહુત કબીહ હૈ. અલ હદીસ :- હજરતે ઈજને ઉમર رضી اللہ عنھا સે રિવાયત હૈ, ઉન્હોંને ફરમાયા કે જો કિસી કપડે કો દસ દિરહમ મેં ખરીદ ઔર ઉસ મેં એક દિરહમ ભી હરામ કા હો તો જબ તક વોહ કપડા ઉસ આદમી કે બદન પર રહેગા અલ્લાહ તઆલા ઉસ કી નમાજ કો કબૂલ નહીં ફરમાયેગા. યેહ કહ કર હજરતે ઈજને ઉમર رضી اللہ عنھا ને અપની દોનોં ઊગલિયાં અપને દોનોં કાનોં મેં ડાલ કર યેહ ફરમાયા કે અગર મૈં ને ઈસ હદીસ કો હુગ્યોર صلَّى اللہُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ સે ન સુના હો તો મેરે કાન બહરે હો જાયે. (મિશકાત)

મુતાજ્કિરા દુઆ કી ફરીલત મેં આતા હૈ કે જો ઈસ દુઆ કો પઢેગા તો ઉસ કે અગલે પિછલે ગુનાહ (સગીરા) બખ્શ હિયે જાયેંગે. (અબૂ દાવૂદ)

નથા લિબાસ પહનતે વક્તા કી દુઆ

(1)

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي كَسَانَ مَا أُوْرَى بِهِ عَوْرَتِي
وَأَتَجَمَّلُ بِهِ فِي حَيَاةٍ

(ترمذى شريف، كتاب الدعوات، باب، رقم

الحادي ٣٥٧، الجزء الخامس صفحه نمبر ٢٨ مطبوعه دار الفكر بيروت).

તર્જમા :- તમામ ખૂબિયાં અલ્લાહ તઆલા કે લિયે જિસ ને મુજે વોહ કપડા પહનાયા જિસ સે મૈં અપના સત્ર ધૃપાતા હું ઔર જિન્દગી મેં ઉસ સે જીનત કરતા હું.

﴿2﴾

اللَّهُمَّ لِكَ الْحَمْدُ أَنْتَ كَسُوتَنِي
أَسْأَلُكَ خَيْرَهَا وَخَيْرَ مَا صَنَعَ لَهُ وَأَعُوذُ بِكَ
مِنْ شَرِّهَا وَشَرِّ مَا صَنَعَ لَهُ

તર્જમા : - એ **અલ્લાહ** ! તેરા શુક હૈ તૂને મુજે યેહ કપડા પહનાયા, મૈં તુઝ સે ઈસ કી ભલાઈ ઔર જિસ ગર્જ કે લિયે યેહ બનાયા ગયા હૈ ઉસ કી ભલાઈ માંગતા હું ઔર ઈસ કી બુરાઈ ઔર જિસ ગર્જ કે લિયે યેહ બનાયા ગયા હૈ ઉસ કી બુરાઈ સે તેરી પનાહ તલબ કરતા હું.

દર્સ : - ઘારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ઈતના લિબાસ જિસ સે સત્રે ઔરત હો જાએ ઔર ગર્મા સર્દી કી તકલીફ સે બચે ફર્જ હૈ ઔર ઈસ સે જાઈદ સે જીનત મકસૂદ હો ઔર યેહ કે જબ **અલ્લાહ** તથાલા ને દિયા હૈ તો ઉસ કી ને'મત કા ઈજહાર હો યેહ મુસ્તહબ હૈ. (رددالمختار، بحول الله بهار شریعت) ઈતના લિબાસ કા હોના જિસ સે સત્રે ઔરત હો સકે યેહ હમ પર દીની તકાગા હૈ. મા'લૂમ હુવા કે લિબાસ દીની ઝરૂરત હૈ કે ઈસ કે જરીએ હમ અપના સત્રે ઔરત છુપા કર ફર્જ પર અમલ કરતે હોં ઔર હરામ સે બચતે હોં. ક્યુંકે બિલા ઉઝ્ર દૂસરોં કે સામને સત્રે ઔરત ખોલના હરામ હૈ. ઈસ કે ઈલાવા અદાઓગિયે નમાજ કે લિયે અહમ ઝરૂરત ક્યુંકે લિબાસ મૌજૂદ હોતે હુએ નંગે બદન નમાજ નહીં હો સકતી ઔર ઈસ કે સાથ સાથ યેહ ઈન્સાન કી જીનત ભી હૈ. લોકિન યેહ બાત યાદ રહે કે ઉમદા ઔર અચ્છા લિબાસ પહને તો ગુરૂર ઔર તકબુર કો દિલ મેં જગહ ન દે બલ્કે મકસૂદ યેહ હો કે **અલ્લાહ** તથાલા ને દિયા હૈ તો ઉસ કી ને'મત કા ઈજહાર હો. યહાં યેહ બાત ભી બયાન કર દી જાએ તો બેહતર હોગા કે જિસ તરહ હમ અપને બદન કો લિબાસે જાહિરી સે આરાસ્તા કરતે હોં ઈસી તરહ હમેં ચાહિયે કે હમ અપની રૂહ કો લિબાસે તકવા સે આરાસ્તા કરેં. **مَعَاذُ اللَّهِ** અગર હમ ને લિબાસે તકવા કો ગુનાહોં કે સબબ તાર તાર કર કે રખ દિયા હૈ તો અબ

ભી વકત હૈ કે **અલ્હાર** રજુલ આલમીન કી બારગાહ મેં ખાલિસ તૌબા કરેં. તાકે વોહ લિબાસે તકવા જો તાર તાર હો ગયા હૈ ઐસા રહૂ હો જાએ કે નિશાન ભી બાકી ન રહે.

લિબાસ પહનતે વકત કી દુઆ કે ઉનવાન મેં જો દો દુઆઓં લિખી ગઈ હોય ઉન મેં સે એક કા પઢ લેના કાફી હૈ. અગર દોનોં પઢેં તો ખૂબ તર હૈ. પહલી દુઆ કી તશરીહ મુખ્તસર હો ચુકી હૈ. દૂસરી દુઆ કી તશરીહ ઈજિતસાર કે સાથ બયાન કી જાતી હૈ. **અલ્હાર** તા'લીમાતે મુસ્તફા હીની ઉદ્દેશ્યો કી હકીકત કો સમજને કી તૌફીક અતા ફરમાએ. આમીન

હુગ્રૂર عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ કી તા'લીમ ફરમાઈ હુદ્ધ દૂસરી દુઆ બડી જામેએ હૈ. ઈસ દુઆ કો પઢને વાલા બન્દા ગોયા અપને મા'બૂદ કી બારગાહ મેં યું અર્જ કરતા હૈ કે યા ઈલાહી ! જો લિબાસ મેં ને જેબે તન કિયા હૈ ઉસે મેરે લિયે ભલાઈ ઔર બાઈસે ઘેર બના ઔર જિસ ગર્જ કે લિયે બનાયા હૈ ઉસ મેં ભી મેરે લિયે ભલાઈ ફરમા યા'ની કપડે મેં ઘેર યેહ હૈ કે આરામ વ રાહત મુયસ્સર હો ઔર તકલીફ દેહ ચીજ સે મહફૂજ રહે. મસલન મૌસિમે સર્મા મેં સર્દી સે ઔર મૌસિમે ગર્મા મેં સૂરજ કી હિદ્દત સે ઔર જિસ ગર્જ કે લિયે બનાયા ગયા હૈ ઉસ મેં ભી ભલાઈ અતા હો. કપડા બદન છુપાને ઔર જેબો ઝીનત કી નિયત સે જિસ મેં ઈજહારે ને'મત હો પહનને કી તૌફીક અતા ફરમા ઔર અપને ફળ્ગ્લો કરમ સે નિયતે ફાસિદા સે મહફૂજ રખ ઔર ઈસ કે સાથ સાથ યેહ ઈલિજા ભી કી જા રહી હૈ કે ઈસ કપડે કે શર સે ભી બચા યા'ની કભી કભાર ઐસા ભી હોતા હૈ કે આદમી કપડે મેં ઉલજ કર ગિર પડતા હૈ તો ઈસ પરેશાની સે મામૂન ફરમા ઔર જિસ ગર્જ કે લિયે બનાયા ગયા હૈ ઉસ કી બુરાઈ સે આફિયત દે યા'ની ઐસા ન હો કે મૈં નફસાની ખ્વાહિશાત સે મગલૂબ હો કર અપને અન્દર ગુરુર વ તકબુર કો બસા લું. ગૌર કીજિયે કે નબિયે અકરમ હીની ઉદ્દેશ્યો કી તા'લીમાત પર અમલ પૈરા હોને મેં હમારે નફસોં કા કિતના તજક્કિયા હૈ. મગર અફસોસ આજ હમ ને ઈસ કે બર ખિલાફ અમલ કર કે અપને દિલોં કો કિસ કદર જંગ આલૂદ કર લિયા હૈ.

આજ હમારે હિલ ગુરર વ તકબુર બુઝો ઈનાદ નુમૂદો નુમાઈશ સે પરાગનંદા હૈનું. અગર હમ ચાહતે હોય કે હમારે કુલૂબ હર બુરાઈ સે પાડો સાફ હો જાએં, હમારે જાહિરો બાતિન મેં મુવાફકત હો જાએ તો ઈસ કા વાહિદ હલ યેહ હી હોય કે હમ ખુલ્લસ કે સાથ મુતબેએ રસૂલ ﷺ કુલી اللہُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِہٖ وَسَلَّمُ બન જાએં.

અલ હદીસ :- તિરમિઝી ને હજરતે અબૂ હુરૈરા رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ સે રિવાયત કી કે રસૂલુલ્લાહ ﷺ જબ કમીજ પહનતે તો દાહ્ને સે શુરૂઆ ફરમાતે.

લિહાજા જબ ભી લિબાસ પહના જાએ તો ઈન્જિદા દાઈ તરફ સે કી જાએ. મસલન કુર્તા પહને તો પહલે દાહ્ની આસ્તીન મેં હાથ ડાલે ફિર બાઈ આસ્તીન મેં ઈસ કે બા'દ ગર્દન મેં ઔર શલ્વાર વગૈરા પહનતે વકત પહલે દાઓં પાંચે મેં પાઉં દાખિલ કરે ફિર બાંધે મેં ઔર શલ્વાર યા પાઈજામા વગૈરા બૈઠ કર પહને ઔર લિબાસ ઉતારતે વકત ઈસ કે બર અક્સ કરે મગર શલ્વાર યા પાઈજામા વગૈરા અબ ભી બૈઠ કર ઉતારેગા. શલ્વાર વગૈરા ખડે હો કર ન પહને ઔર મર્દ ઈમામા બૈઠ કર ન બાંધે કયૂંકે હદીસ શરીફ મેં હૈ કે વોહ ઐસે મરજ મેં ગિરિફતાર હોગા જિસ કા ઈલાજ નહીં. (સુન્ની બિહિશ્તી જેવર)

ઈમામા ખડે હો કર બાંધે બૈઠ કર ઈમામા ન બાંધના ચાહિયે. ઈમામા મસ્જિદ મેં બાંધે યા ખારિજે મસ્જિદ હર સૂરત મેં ખડે હો કર બાંધે ઔર ખોલે તો પેચ દર પેચ ખોલે જૈસે બાંધા થા.

દોષતા કો નયા કપડા પહને દેખતે વકત કી દુઅ

٠تَبَّقَىٰ وَيُخْلِفُ اللَّهُ

તર્જમા :- અલ્લાહ તથાલા તુઝે પહનના ઔર ફાડના નસીબ કરે (ઔર) જિયાદા દે. (અબૂ દાવૂદ :- રાવી હજરતે અબૂ દરદા) رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ

નયા ઈમામા યા નઈ ચાદર પહનતે વકત કી દુઅ

٠اللَّهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ أَنْتَ كَسَوْتَنِيهِ أَسْئَلُكَ حَيْرَكَوَ حَيْرَمَا صُنِعَ لَكَ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّهِ وَشَرِّمَا صُنِعَ لَهُ
(રફુલુલ્લાહ ﷺ, તિરમિઝી :- રાવી હજરતે અબૂ સહિદ ખુદરી) رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ

તર્જમા :- યા **આલ્હાન** તમામ તા'રીઝે તરે હી લિયે હું તૂ ને હી મુજે (યેહ ચાદર યા ઈમામા) પહણાયા હૈ ઔર મૈં તુઝ સે ઈસ કી ભલાઈ તલબ કરતા હું ઔર ઉસ ચીજ કી ભલાઈ જિસ કે લિયે યેહ બનાયા ગયા હૈ ઔર મૈં ઈસ કે શર સે તેરી પનાહ માંગતા હું ઔર ઉસ ચીજ કે શર સે ભી જિસ કે લિયે ઈસ કી બનાયા ગયા.

દર્સ :- ઘારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! મજકૂરા બાલા દુઆ કે સિલસિલે મેં હદીસ સમાઅત ફરમા લેં તાકે ઈસ દુઆ કે પઢને કી વજાહત હો જાએ ઔર ઈસી તશરીએ કે તથ્બત જૂતે યા ચાપ્પલ પહણતે વકત કી દુઆ કી વજાહત હો જાએ.

عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا سَتَجَدَ تُوبًا سَمَاءً بِاسْمِهِ عَمَامَةً أَوْ قَمِينَصًا أَوْ رِدَّاً يَقُولُ

તર્જમા :- હજરતે અબૂ સહિદ ખુદરી رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ સે મરવી હૈ, ફરમાયા : હુજૂર જબ કોઈ નયા કપડા પહણતે તો ઉસ (કપડે) કા નામ લેતે (યા'ની) ઈમામા યા કમીજ યા ચાદર (વગેરા) ઔર ફરમાતે (યા'ની દુઆ પઢતે) (અબૂ દાવૂદ, તિરમિઝી) (યા'ની દુઆ પઢતે જો પહલે લિખી જા ચુકી હૈ)

દર્સ :- ઘારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! હજરતે અલ્લામા ઈમામ મુહિયુદ્દીન અબૂ ઝકરિયા યહ્યા બિન શરફ નવવી (સિને વિલાદત સિને 631 હિજરી) رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ ને અપની તસ્નીફ રિયાજુસ્સાલિહીન મેં મુતજફિકરા હદીસે મુખારક કો બાબ (માયો એડાલિસ તુબા જીવિની આનંદાનુંખો) તર્જમા :- જબ નયા કપડા યા જૂતા યા ઈસ તરછ કી દૂસરી ચીજ પહણતો ક્યા કહે ? કે તથ્બત તહરીર ફરમાયા હૈ : લિહાજા મા'લૂમ હુવા કે જો ચીજેં ભી પહણને કે જુમરે મેં આતી હું ઉન કો પહણતે વકત ઈસ દુઆ કો પઢે અગર્યે નાચે જૂતે યા ચાપ્પલ હોં જૈસા કે આપ ને રિયાજુસ્સાલિહીન કે બાબ સે અન્દાજા લગા લિયા હોગા.

આખિર મેં જૂતે યા ચાપ્પલ પહણને કે મુતજફિક ચન્દ બાતે અર્જ કી જાતી હું :

હજરતે અબૂ હુરૈરા રَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ સે રિવાયત હૈ કે રસૂલુલ્હાહ
ને ફરમાયા : જબ જૂતા પહને તો પહલે દાહ્ને પાઉ મેં પહને
ઔર જબ ઉતારે તો પહલે બાઅં પાઉ કા ઉતારે કે દાહ્ના પહનને મેં પહલે હો
ઔર ઉતારને મેં પીછે. (બુખારી વ મુસ્લિમ)

હજરતે જાબિર ઔર હજરતે અબૂ હુરૈરા (رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمَا) સે મરવી હૈ કે
રસૂલુલ્હાહ ને ખડે હો કર જૂતા પહનને સે મન્ય ફરમાયા હૈ.
(તિરમિઝી, ઈજને માજા)

દર્સ :- ધ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ખડે હો કર પહનને કી મુમાનઅત ઉન જૂતોં કે
મુતાતિલક હૈ જિન કો ખડે હો કર પહનને મેં દિક્કત હોતી હો યા'ની તસ્મે
વાલે જૂતે વરના બિગેર તસ્મે કે જૂતે જિન કો ખડે ખડે પહનને મેં દિક્કત નહીં
હોતી યૂંહી ચઘપલ વગેરા લિખાજા ઈન કો ખડે હો કર પહનને મેં કોઈ હરજ
નહીં ઈસી તરહ જૂતે પહનને સે કષ્ટ ઈન કો જાડ લેં તાકે કોઈ મૂર્જી કીડા વગેરા
અગર દાખિલ હો ગયા હો તો ઉસ પર ઈતિલાય હો જાએ ઔર જિસમાની
અજિયત સે મહદૂઝગી રહે યૂંહી જિસ વકત જૂતે ઉઠાને કી નૌભત પેશ આએ
તો ઉન્હેં બાઅં હાથ સે ઉઠાએં યેહ તમામ તા'લીમાત અહાદીસ સે સાબિત હૈન.
મજીદ મા'લૂમાત કે લિયે બહારે શરીઅત કા સોલહવાં હિસ્સા દેખિયે.

સુર્મા ડાલતે વકત કી દુઆ

اللَّهُمَّ مَسْتَعِنُ بِإِسْمِكَ وَالْبَصَرِ

(હમારા ઇસ્લામ, હસ્તે અંગે, પ્રથમ નંબર ١٢, પ્રથમ નંબર ٢٠, મુદ્રાવાહી, ફ્રીડ ન્ક એસ્ટલ રોડ, બાજાર, લાહોર)

તર્જમા :- ઈલાહી મુજે સુનને ઔર દેખને સે બહરામન્દ (ફાઅદા ઉઠાને
વાલા) કર.

દર્સ :- ધ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! સમાઅત ઔર બસારત દોનોં અલ્તાણ રજ્બુલ
ઈજ્રાત કી અતાકદ્દને 'મતે હેં' લિખાજા હેમેં ઈન ને 'મતોં' કા જાઈજ ઈસ્તિ'માલ
કરના ચાહિયે, નાજાઈજ ઈસ્તિ'માલ સે એહતિરાજ કરેં મસલન ગૈર મહરમ
ઔરત કો દેખના, ફિલ્મ વગેરા દેખના યૂંહી ગીબત સુનના ઔર ફોડ્શ બાતે,

ગાને બાજે વગેરા સુનના જબ કે રગબત કે સાથ હોં. અલબત્તા ઈન ને 'મતોં કી શુકુ ગુજરારી યેહ હે કે હમ આંખોં ઔર કાનોં કા જાઈજ ઈસ્તિ'માલ કરેં મસલન કુરઆને પાક કી જિયારત, ઉલમા વ મશાઈખ કી જિયારત વગેરા ઔર કાનોં કી કુવ્યતે સમાઅત કો તિલાવતે કુરઆન ઔર ના'તે મુસ્તફા صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ઔર દીને ઈસ્લામ કી ઘારી ઘારી તા'લીમાત કો સુનને મેં ઈસ્તિ'માલ કરેં.

અલ હદીસ :- હજરતે ઈને અભ્બાસ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ સે રિવાયત હે કે નબિયે કરીમ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ને ફરમાયા કે ઈસ્મિદ સુર્મા લગાયા કરો કે વોહ નિગાહ મેં જિલા (રૌશની, ચમક) દેતા હૈ ઔર (પલકોં કે) બાલ ઉગાતા હૈ ઔર ઈન્હોંને ગુમાન કિયા કે નબી صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ કી સુર્માદાની થી જિસ મેં સે હર રાત સુર્મા લગાતે થે તીન સલાઈયાં ઈસ આંખ મેં ઔર તીન ઉસ આંખ મેં (યા'ની દાહ્યની ઔર બાઈ ચશ્માને મુખારકા મેં)

(તરમ્દી શ્રીફ, કાબ લિબાસ,

بાب ماجاء في الاتكحال، رقم الحديث ١٧٢٣، الجزء الثالث صفحه نمبر ٢٩٣، دار الفكر بيروت).

ઈસ્મિદ સુર્મા કે બારે મેં મુખ્તાલિફ અકવાલ હેં મગર સાહિબે મિરામાત ને ફરમાયા : જિયાદા કવી કૌલ યેહ હે કે યેહ હલ્કે સુર્ખ રંગ કા સુર્મા હોતા હૈ જિસે અરફાની સુર્મા કહા જાતા હૈ.

સુર્મા ડાલને કા તરીકા :- સબ સે પહેલે દાહ્યની આંખ મેં દો સલાઈયાં લગાએ ફિર બાઈ આંખ મેં તીન સલાઈયાં લગાએ ઔર આખિર મેં ફિર દાહ્યની આંખ મેં એક સલાઈ લગાએ તાકે ઈભિદા ભી દાહ્યની તરફ સે હો ઔર ઈન્નિછા ભી.

રાત કો સોતે વક્ત સુર્મા લગાના ફકીરી (ગુર્બત) ઔર ઝો'ફે બસર કો દૂર કરતા હૈ. દોપહર મેં સોતે વક્ત સુર્મા લગાના સુન્તત નહીં હૈ. અલબત્તા જુમુઆ કી નમાજ કે લિયે, ઈદૈન કે લિયે સુન્તત હૈ.

(મોાત્ર મનાજિય, કાબ લિબાસ, બાબ તરજી, ફિલ દ્વારા લખાયેલું)

الجزء السادس صفحه نمبر ١٨٠ / ١٨٩ ضياء القرآن لاھور).

તેલ લગાતે વક્તા કી દુઅ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

તર્જમા :- અલ્લાહ કે નામ સે શુરૂઆ જો બહુત મેહરબાન રહેમત વાલા.

અલ હદીસ : - كُلُّ أَمْرٍ ذِي بَالٍ لَا يَبْدأُ فِيهِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ فَهُوَ أَفْطَلُ

(ابن حبان. خطيب راوی حضرت ابو هریرہ حضرت کعب بن مالک رضی اللہ عنہم)

તર्जुमा :- شાનદાર કામ કી ઈન્જિનિયર્સે બરકત હાસિલ કરકે ન કી જાએગી વોંડ બે બરકત રહેગા। (بشير القارى. شرح صحيح البخارى)

ચૂકે તેલ લગાતે વકત કી દુઆ મુંઝે કિતાબોં મેં નહીં મિલી ઈસ લિયે મજકૂરા બાલા હદીસ શરીફ તહરીર કી જિંસ મેં હર જીશાન કામ સે પહલે શરીફ પઢને કી તા'લીમ ઈરશાદ ફરમાઈ ગઈ લિહાજા સુન્નત પર અમલ પૈરા હોતે હુએ સુન્નત કે મુતાબિક તેલ લગાના બિલા શકો શુભા જીશાન કામ હૈ પસ તેલ લગાતે વકત શરીફ કો પઢા જાએ યૂંહી સુન્નત કે મુતાબિક નાખુન તરાશતે વકત ભી ઔર ઈસી તરફ હર જીશાન કામ પર શરીફ પઢના બાઈસે બરકત ઔર હદીસ શરીફ પર અમલ હૈ લિહાજા હર અથ્વે કામ કી ઈન્જિનિયર કરતે વકત અગર ઈસ સિલસિલે મેં કોઈ દુઆ મજકૂર ન હો તો ઈસી હદીસ પર અમલ કરતે હુએ શરીફ પઢી જાએ.

આખિર મેં તેલ લગાને ઔર નાખુન તરાશને કી સુન્નત બયાન કી જાતી હૈ.

તેલ લગાને કી સુન્નત :- نબિયે કરીમ ﷺ જબ સરે અકદસ મેં તેલ લગાને કા ઈરાદા ફરમાતે તો બાંખોં હાથ કી હથેલી મેં બરતન સે તેલ ઉદલતે ઔર પહલે અખ્રાઓં મેં તેલ લગાતે ફિર આંખોં પર યા'ની પલકોં પર ફિર સર મેં તેલ લગાતે. સર મેં તેલ લગાતે તો પહલે પેશાની કે રૂખ સે શુરૂઆ ફરમાતે ઈસી તરફ જબ દાઢી મુખારક મેં તેલ લગાતે તો પહલે આંખોં પર લગાતે ફિર દાઢી મેં લગાતે ઔર દાઢી મુખારક મેં તેલ લગાતે વકત પહલે દાઢી મુખારક કે ઉસ છિસ્સે મેં તેલ લગાતે જો ગર્દન સે મિલા હુવા હૈ. (زاد المعا德)

બેહતર યેહ હૈ કે સર કે ઉપર છિસ્સે મેં જબ તેલ લગાએ તો પહલે દાહુની તરફ લગાએ ફિર બાઈ તરફ યૂંહી જબ કંધી કરે તો પહલે દાઈ જાનિબ

કરે ફિર બાઈ તરફ ક્યુંકે હજરતે આઈશા رَفِيقُ اللَّهِ تَعَالَى عَنْهَا ફરમાતી હોય કે હુઝૂર કંધી કરને મેં દાહુની તરફ સે મુક્કદમ રખતે.

(شمائيل ترمذى، باب ماجاء فى ترجل رسول الله صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، رقم الحديث ٢٣، الجزء الخامس صفحه نمبر ٥٠٩ دار الفكر بيروت).

સુન્નત યેહી હૈ કે સર કે બાલ બિખરે ન રહેયે બલ્કે ઉન મેં કંધી કી જાએ ઔર બાલોં કે દો હિસ્સે કિયે જાએં ઔર માંગ બીચ સર મેં નાક કે ઊપર સે સીધી નિકાલી જાએ આજ કલ ફેશન પરસ્ત મર્દ ઔરતેં એક તરફ સે માંગ નિકાલતે હોય ના ટેઢી માંગ યેહ ખિલાફે સુન્નત હૈ.

(مرأة المناجح، كتاب اللباس، باب الرجل، الفصل الثاني، الجزء السادس

صفحة نمبر ١٢٢ ضياء القرآن پيليكشنز لاهور).

મર્દ કો ઇંજિતયાર હૈ કે સર કે બાલ મુંડવાએ યા બાળએ ઔર માંગ નિકાલે હુઝૂરે અકદસ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ સે દોનોં ચીજેં સાબિત હોય. અગર્યે મુંડાના સિર્ફ એહરામ સે બાહર હોને કે વકત સાબિત હૈ દીગર અવકાત મેં મુંડાના સાબિત નહીં. હુઝૂર કે મૂએ મુખારક કભી નિરફ કાન તક કભી કાન કી લૌ તક હોતે ઔર જબ બઢ જાતે તો શાનએ મુખારક સે ધૂ જાતે.

(بهار شریعت،الجزء الثالث، حصہ شانزدھم، حظرو اباحت کابیان،صفحہ

نمبر ٩٨ امطبوعہ مکتبہ رضویہ آرام باغ کراچی).

પૂરે બાલ રખને કી સૂરત મેં તેલ લગાને ઔર માંગ નિકાલને કી સુન્નત કી અદાએગી ભી હો જાતી હૈ ઔર વૈસે ભી નબિયે કરીમ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ને આદતન બાલ શરીર રખે લિખાજા અફજલ યેહી હૈ કે બાલ રખે જાએં ઔર બાલોં કો મુંડવાયા ન જાએ અગર્યે મુંડવાના ભી જાઈજ હૈ. જબ એહરામ સે બાહર હોતે વકત બાલ મુંડવાએ તો પહુલે દાહુની તરફ સે મુંડવાએ ઈસ કે બા'દ બાઈ તરફ સે જૈસા કે હંદીસે મુખારક સે સાબિત હૈ. (رياض الصالحين)

સર કે બાલોં મેં કંધી કરને મેં ઈફરાત વ તફરીત સે કામ ન લેના ચાહિયે યા'ની ન તો ઐસા કરે કે હર વકત કંધી કરને ઔર બાલોં કી જેબાઈશ વ આરાઈશ કરને હી મેં લગા રહે ઔર ન ઐસા કરે કે બાલોં કો યુંહી ઉલજે ઔર બિખરે હુએ

ਛੋਡ ਦੇ ਕ੍ਰਿਤੁਕੇ ਇਨ ਦੀਨਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਕੇ ਅਛਾਈਸ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਕਿਯਾ ਗਿਆ। ਅਲਭਤਾ ਦਾਫੀ ਕੇ ਮੁਤਾਬਿਲਕ ਹੈ ਕੇ ਅਗਰ ਮਦਦ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦਾਫੀ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਕਿਵੇਂ ਕੇਂਦੀ ਕਰੇ ਤੋ ਕੋਈ ਮੁਝਾਈਕਾ ਨਹੀਂ ਬਲਕੇ ਅਥਿਅਤੁਲਮਆਤ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਕਿਵੇਂ ਕੇਂਦੀ ਕਰਨਾ। ਇਸ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਵਾਹਿਗੁਣਿਤੀ ਨੂੰ ਸੁਣਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਖਮੀ ਵਿਖੇ ਪਾਰ ਕਰਨਾ। ਇਸ ਦੀ ਵਾਹਿਗੁਣਿਤੀ ਨੂੰ ਸੁਣਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਖਮੀ ਵਿਖੇ ਪਾਰ ਕਰਨਾ।

(ميراث المناجم، كتاب اللباس، باب الترجل، الفصل الثاني، الجزء السادس صفحه

نمبر ۲۳ اضیاء القرآن لاہور۔

کس رتے ان س بین مالیک کی روایت میں ہے کہ نبی یہ کریم ﷺ کس رت سے اک دس میں تسلیما کرتے ہے۔

(شمايل ترمذى، باب ماجاء فى ترجل رسول

الله عزّ وجلّ، رقم الحديث ٣٢، الجزء الخامس صفحه نمبر ٥٠٩ دار الفكر بيروت.

ਲਿਖਾਂਗਾ ਹਮੇਂ ਚਾਹਿਏ ਕੇ ਜਬ ਹਮ ਤੇਲ ਲਗਾਅਂ ਤੋਂ ਤਸਵ੍ਯੁਰੇ ਸੁਨਨਾ ਪੇਸ਼ੇ
ਨਹੀਂ ਹੋ ਤਾਕੇ ਅਜੋ ਸਾਵਾਬ ਪਾਅਂ ਔਰ ਜਿਮਨਨ ਧੇਹ ਫਾਥੇਦਾ ਭੀ ਹਾਸਿਲ ਹੋਗਾ।
ਕੇ ਤੇਲ ਲਗਾਨਾ ਜਿਸਮਾਨੀ ਤੌਰ ਪਰ ਭੀ ਮੁੜੀਓ ਹੈ ਬਾਅਡ ਲੋਗ ਕਸਰਤ ਸੇ ਤੇਲ ਈਸ
ਤੌਰ ਪਰ ਈਸ਼ਟਿ'ਮਾਲ ਕਰਤੇ ਹੋਣੇ ਕੇ ਕਮੀਜ਼ ਕਾ ਕੋਲਰ ਔਰ ਗੱਈਨ ਕੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾ ਕਪਡਾ
ਨਿਹਾਅਤ ਹੀ ਮੇਲਾ ਕੁਥੈਲਾ ਹੋ ਜਾਤਾ ਹੈ ਧੇਹ ਨਗਾਇਤ ਕੇ ਬਿਲਾਈ ਹੈ। ਕਿੰਨ੍ਹੇ ਸਾਢੀਆਂ
ਧੇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕੇ ਲਿਭਾਸ ਮੇਲਾ ਕੁਥੈਲਾ ਹੋ ਬਲਕੇ ਹਕੀਕਤ ਧੇਹ ਹੈ ਕੇ ਲਿਭਾਸ ਸਾਫ਼
ਸੁਥਰਾ ਹੋਨਾ। ਚਾਹਿਏ ਅਗਰੋਂ ਕਮ ਕੀਮਤ ਧਾ ਪੈਵਨਾ ਲਗਾ। ਹੋ ਕਿੰਨ੍ਹੇ ਨਭੀ।

صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَى عَكِيْلِ وَلِهِ وَسَلَّمَ

ਨੇ ਈਰਸ਼ਾਦ ਫਿਰਮਾਯਾ :

﴿١﴾ (پاکیستانی ہمایان سے ہے) الْنَّظَافَةُ مِنَ الْإِيمَانِ ۝

﴿٢﴾ إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى طَيِّبٌ يُحِبُّ الطَّيِّبَ، نَظِيفٌ يُحِبُّ النَّظَافَةَ

તર્જમા :- બેશક **આલ્ગાઠ** તથાલા પાક સાફ્ હૈ ઔર પાકી વ સફાઈ કો પસન્દ ફરમાતા હૈ.

(ترمذى شريف، كتاب الأدب، باب ماجاء في النظافة، رقم الحديث ٢٨٠٨، الجزء

الرابع صفحه نمبو ٢٤٥ دار الفکر بیروت.

અહ્વામા ઈજને હજર ફરમાતે હોય : બાળોં કો આરાસ્તા કરના, સાફ સુથરા રખના, દુરુસ્ત કરના ઔર કંધી કરના પાકીજગી ઔર સુથરાપન સે તાલુક રખતા હૈ ઈસી લિયે યેહ મન્દૂબ હૈ.

(شرح شمائل ترمذی از علامہ سید امیر شاہ قادری گیلانی)

દર્સ :- ઘારે ઈસ્લામી ભાઈઓ ! ઈસ બાત કો અચ્છી તરહ યાદ રખે કે નાબિયે કરીમ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ તેલ કો અક્સર ઈસ્ટિ'માલ ફરમાતે થે મગર ઈસ કે બા વુજ્હ આપ કા લિબાસે મુખારક મેલા કુચૈલા ન હોતા થા ચુનાન્યે, એક હદીસ શરીફ સમાયત ફરમા લેં ઔર એક સુન્નત ભી સુન લેં.

અથ હદીસ :- હજરતે અનસ બિન માલિક رَضِيَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنْهُ સે રિવાયત હૈ, વોહ ફરમાતે હોય કે હુઝૂર સરવરે કૌનો મકાન ચુનાન્યે صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ અક્સર સરે અકદસ મેં તેલ ડાલા કરતે થે ઔર બસા અવકાત દાઢી મુખારક મેં કંધી ડિયા કરતે થે ઔર અક્સર સરબન્દ (રૂમાલ કી તરહ એક કપડા ઉસ કે લિયે અરબી મેં ડિનાઅ કા લફજ ઈસ્ટિ'માલ હોતા હૈ) બાંધતે થે યહાં તક કે સરે મુખારક પર બાંધને કા કપડા તેલ વાળોં કે કપડે કી તરહ હો જતા થા.

(مشكورة شريف، كتاب اللباس بباب الرجل، الفصل الثاني صفحه رقم ٨١ مطبوعه قدسيي كتب خانه كراجي.)

ઈસ હદીસે મુખારક સે મા'લૂમ હુવા કે હુઝૂર નાબિયે કરીમ صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ સરે અકદસ પર ઈમામા શરીફ કે નીચે રૂમાલ કી તરહ કા કપડા બાંધતે. તાકે ઈમામા મુખારક ઔર ટોપી શરીફ તેલ સે મેલી ન હો. ચુંકે તાજદારે મદીના કા મિજાજ શરીફ ઔર તબીઅત શરીફ ઈન્તિહાઈ નજાફત પસન્દ થી ઈસ લિયે ઈમામા મુખારક ઔર ટોપી શરીફ કો ભી તેલ કી ચિકનાહટ સે બચાને કે લિયે ઔર સાફ સુથરા રખને કે લિયે યેહ કપડા ઈસ્ટિ'માલ ફરમાતે. ઈસી મજમૂન કો મિરઆત શર્હ મિશકાત મેં ભી બયાન કિયા ગયા હૈ. (شرح شمائل ترمذی)

લિહાજા મા'લૂમ હુવા કે સર ઔર ઈમામે કે દરમિયાન રૂમાલ કી તરહ એક કપડા રખના ભી ઘારે મુસ્તઙ્ફ કી ઘારી સુન્નત ઔર આમિલ કે લિયે અજો રહમત કે ઈલાવા ભાઈસે નજાફત હૈ.

ہاثوں کے نا�ون تراشانے کا تریکا :- نا�ون تراشانے کا آسان تریکا جو ہنگامے اک دس سے مراتبی ہے وہ یہ ہے کہ داڑھنے ہاتھ کے کلینمے کی ٹنگلی سے شुذرخ کرے اور دُنگلیخا پر بھتم کرے فیکر بآئے ہاتھ کی دُنگلیخا سے شुذرخ کرے اور انگوٹھے پر بھتم کرے ہس کے بآ'د اب سیधے ہاتھ کے انگوٹھے کا نا�ون تراشہ ہس سوچت میں نا�ون تراشانے کا اب مل سیधے ہاتھ سے شुذرخ ہو کر سیधے ہاتھ ہی پر بھتم ہو گا۔

(دراستخان، کتاب الحظریاب الاستبراء وغیره،الجزء التاسع صفحه نمبر ٥٨٢ امدادیہ ملتان.)

पाउं के नाखुन तराशने का तरीका :- पाउं की उंगलियों के नाखुन दाढ़ने पाउं की सब से छोटी उंगली से तराशने शुरूआ करे और तरतीब के साथ नाखुन तराशता हुवा बांचों पाउं की छोटी उंगली पर खम्भ करे.

(رِد المختار، كِتاب الحُظْرَ وَالإِبَاحَة، بَابُ الْأَسْتِرَاءِ وَغَيْرِهِ، الْجُزْءُ التَّاسِعُ صَفْحَةُ نُمْبَرٍ ٥٨٢ امدادیہ ملتان.)

જુમુઆ કે દિન નાખુન તરાશના મુસ્તહબ હૈ અલબત્તા નાખુન અગર જિયાદા બઢ ગયે હોં તો જુમુઆ કે દિન કા ઈન્ટિજાર ન કરે, ક્યૂંકે નાખુન તરાશને, મૂછેં તરાશને, ઝેરે બગલ ઓર ઝેરે નાફ કે બાલ સાફ કરને કી ઈન્ટિહાઈ મુદ્ત ચાલીસ દિન હૈ લિહાજા ચાલીસ દિન સે જાઈદ ન છોડે ક્યૂંકે યેહ મમનૂંઅ હૈ.

بنوانا اور ناخن تر شوانا، مطبوعہ مکتبہ رضویہ آرام باغ کراچی۔

ਪੰਨੇ ਲਗਾਤੇ ਵਕਤ ਕੀ ਫੁਆ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ (ما خواذ از حدیث)

ਦੱਸੋ :- ਪਾਰੇ ਈਸ਼ਵਾਮੀ ਭਾਈਯੋ ! ਚੂਕੇ ਇਤ ਲਗਾਨਾ ਭੀ ਸੁਕਾਰੇ ਮਈਨਾ
 ﷺ ਦੀ ਸੁਨਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੀਥਾਨ ਕਾਮ ਹੈ ਲਿਹਾਜਾ ਇਤ ਲਗਾਤੇ ਵਕਤ

شરીફ પઢી જાએ જેસા કે હટીસે મુબારક મેં ફરમાયા ગયા હૈ કે “હર અચ્છે કામ કી ઈજિનદાصَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ સે નહીં કી જાએગી તો વોહ બે બરકત હોગા.” (ખતીબ)

તાજદારે મદીનાصَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ કો મેહંદી કે ફૂલ, મુશ્ક ઔર ઊદ કી ખુશ્ભૂ બહુત પસાંદ થી. (زاد المعا德)

હુગ્ગૂર આખિરે શબ ઔર સોને સે બેદાર હો કર કળાએ છાજત સે ફરાગત કે બા'દ વુગ્ગુ ફરમાતે ઔર ફિર ખુશ્ભૂ લિબાસ મુબારક પર લગાતે યુંહી આપ સરે અકદસ પર ભી ખુશ્ભૂ લગાયા કરતે થે. (શમાઈલે તિરમિઝી)

આખિર મેં યાદ રહે કે ઈત્ત લગાના ઉમ્મતિયોં કી તા'લીમ કે લિયે થા વરના ખુદ સરકારે મદીનાصَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ કા સરાપા અકદસ ઐસી ખુશ્ભૂઓં સે મુઅત્તર થા કે કાઈનાત કી કોઈ ખુશ્ભૂ ઈસ કા મુકાબલા નહીં કર સકતી.

હજરતે શૈખ અલ્લામા યૂસૂફ બિન ઈસ્માઈલ નબહાનીرَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ વસાઈલુલ વુસૂલ મેં તહરીર ફરમાતે હૈ કે “ઈસ્હાક બિન રાહવિયાرَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ કહતે હૈ કે નબિયે કરીમصَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ કે જિસે મુબારક સે જો ખુશ્ભૂ આતી થી વોહ દૂસરી તમામ ખુશ્ભૂઓં સે મુખ્તલિફ હોતી થી ઔર હજરતે અનસ બિન માલિકرَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ કો કસરત સે પસીના આતા થા. ચેહરાએ મુબારકા પર પસીના આતા તો મોતિયોં કી તરફ મહસૂસ હોતા ઔર ઉસ કી ખુશ્ભૂ મુશ્ક ઔર અજફર સે ભી જિયાદા હોતી. (શહેર શમાઈલે તિરમિઝી)

ખસાઈસે કુબ્રા મેં બૈહકી કી રિવાયત હૈ વોહ ઉમ્મુલ મોમિનીન ઉમ્મે સલતમાંرَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ સે રિવાયત કરતે હૈ કે જિસ દિન હુગ્ગૂરصَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ વિસાલ શરીફ હુવા થા ઉસ દિન મૈં ને અપના હાથ આપ કે સીનાએ મુબારકા પર રખા થા. અથ બહુત જુમુએ ગુજર ચુકે હૈને મૈં ઈસી હાથ સે ખાતી ભી હું ઔર ઈસે ધોતી ભી હું મગર વોહ ખુશ્ભૂ અભી તક મેરે હાથ સે નહીં ગઈ.

(શહેર શમાઈલે તિરમિઝી)

ગુલાબ કે ફૂલ કો સૂંધતે વકત કી દુઅ।

أَصْلُهُ وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا بَنِيَ اللَّهِ وَعَلَى إِلَكَ وَأَصْحِبِكَ يَا بُنُورَ اللَّهِ

દર્સ :- પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ગુલાબ કા ફૂલ સૂંધતે વકત આકા પર મુતલકન હુરુદે પાક પઢના ચાહિયે ઔર યહાં આસાન તરીન હુરુદે પાક તહરીર કર દિયા હૈ.

અલ હદીસ :- مَنْ شَمَ الْوَرْدَ الْأَخْمَرَ وَلَمْ يُصْلِ عَلَىٰ فَقَدْ جَفَانِي ٠

(نزهة المجالس، باب فضل الصلة والتسليم ١٤، الجزء الثاني صفحه

نمبر ٨٠ امطبوعه دار الكتب العلمية بيروت).

તર્જમા :- જિસ ને ગુલાબ કે ફૂલ કો સૂંધા ઔર મુજ પર હુરુદ ન પડા તુસ ને મુજ પર જફા કી.

ઇસ હદીસે પાક સે મા'લૂમ હુવા કે ફૂલ કો સૂંધતે વકત હુરુદ શરીર પઢના ચાહિયે તાકે જફા કે બજાએ વજા હો ઔર ٤٢ مરાજ કી દવા હો.

નિકાન કે બા'દ દુલા ઓર દુલન કે લિયે દુઅ।

بَارَكَ اللَّهُ لَكَ وَبَارَكَ اللَّهُ عَلَيْكَ وَجَمِيعَ يَيْتَكُمْ فِي خَيْرٍ ٠

તર્જમા :- અલ્લાહ તાલાલા તુઝ કો બરકત હે ઔર તુઝ પર બરકત નાખિલ ફરમાએ ઔર તુમ દોનોં મેં ભલાઈ રખે.

(ابوداؤد شریف، كتاب النکاح، باب ما يقال للمتزوج، رقم

الحديث ٢١٣٠، الجزء الثاني صفحه نمبر ٤٣٥ دار أحياء الشرات بيروت).

દર્સ :- પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! નિકાછ હોને કે બા'દ દુલા ઓર દુલન કે લિયે બરકત કી દુઅ કરની ચાહિયે કે ઇન સે હમારા દીની રિશ્તા ઔર નસબી રિશ્તા હોતા હૈ ઔર ઈસ્લામી મુખારક બાદી ભી યેહી હૈ કે નિકાછ હોને કે બા'દ ફરીકેન કે લિયે દુઅએ બરકત કી જાએ. લેકિન અક્સર યેહ દેખા ગયા હૈ કે દુલન સે

ઉસ કી સહેલિયાં ઔર દુલ્હા સે ઉસ કે દોસ્ત અહ્વાબ બજાએ ઈસ કે, કે ઉન્હેં બરકત કી દુઆ દેં બડે નાજેબા કલિમાત કહતે હોય જિન કા તહરીર કરના ના મુનાસિબ હૈ. હમેં ચાહિયે કે કુગૂલ ગોઈ ઔર દૂસરી લગવિયાત કે બજાએ ઉન કે લિયે દુઆએ બરકત કરેં.

શાખે મિફાફ **«સુહાગ રાત»** મેં મુલાકાત કી દુઆ

اللَّهُمَّ إِنِّي أَشْكُرْكَ خَيْرَكَ وَخَيْرَ مَا جَبَّتْهَا عَلَيْهِ وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّكَ وَشَرِّ مَا جَبَّلْتَهَا عَلَيْهِ
તર્જમા : - યા ઈલાહી મેં તુઝ સે ઈસ (યા'ની બીવી) કી ભલાઈ ઔર ઈસ કી ફિતરી આદતોં કી ભલાઈ માંગતા હું ઔર તેરી પનાહ માંગતા હું ઈસ કી બુરાઈ સે ઔર ઈસ કી ફિતરી આદતોં કી બુરાઈ સે.

(ابو داؤد شریف، كتاب التکاح، باب في جامع النکاح، رقم الحديث ٢١٦٠)

(الجزء الثانى صفحه نمبر ٢٣ دار احياء الشرات بيروت.)

દર્શક : - પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! જબ પહ્લી રાત કો અપની જૌજા કે પાસ જાએ તો નમી કે સાથ મા'મૂલી સે ઉસ કી પેશાની કે બાલ હાથ મેં લે કર યેહ દુઆ પદે. અગર હમ ઈસ દુઆ કે મા'નોં મેં ગૌર કરેં તો ઈસ મેં હમારે લિયે કિતના અન્નો સુકૂન કા પૈગામ હૈ ! લિધાજા ઈસ દુઆ કો ઈસ ખુશી કે મૌકાઅ પર પઠ લેં તો **અલ્લાહ** સે ઉભીએ હે કે અપની રહમત સે જૌજેન કા તાલુક ખૈરો ભલાઈ કે સાથ કાઈ મો દાઈ મ રખેગા. ગોયા યેહ દુઆ હમેં દર્શદેતી હે કે તિસી ભી વકત યાદે ઈલાહી સે ગાફિલ ન હોં બલ્કે હર લહજા ઉસ કી રહમત કે તલબગાર રહેં.

નીવી કે સાથ સોહબત કે વકત કી દુઆ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ جَنِّبْنَا السَّيِّطَنَ وَجَنِّبْ السَّيِّطَانَ مَا رَزَقْنَا

(بخارى شریف، كتاب التوحيد، باب السؤال بأسماء الله تعالى الخ، الجزء الناسع

صفحه نمبر ١٩ مطبوعه دار طوق النجاة بيروت.)

તર્જમા : - **અલ્લાહ** કે નામ સે. યા ઈલાહી હમેં શૈતાન સે બચા ઔર ઉસે (યા'ની ઔલાદ કો) શૈતાન સે બચા જો તૂ હમેં અતા કરે.

દર્સ :- ઘારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! જબ બીવી સે સોહબત કા ઈરાદા હો તો બરહંગી સે પહુલે ઈસ દુઆ કો પઢે ઈસ દુઆ મેં ઈસ બાત કી નસીહત કી જા રહી હૈ કે તુમ્હારા અપની બીવી કે સાથ ખલ્વત કરના તલજૂજ વ નફસાની ખ્વાહિશાત કે લિયે ન હો બલ્કે ઈસ સે મકસૂદ યેહ હો કે હમ બે હયાઈ સે મહિઝૂજ રહેં ઔર **અલ્લાહ** તાયાલા હું નેક ઔલાદ અતા ફરમાએ. ઈસી લિયે શૈતાને લઈન સે અપની ઔર અપની હોને વાલી ઔલાદ કી મુહાફિત કી હુઆ **અલ્લાહ** રજુલ આલમીન સે કી જા રહી હૈ. હજરતે અખુલ્લાહ ઈજને અખબાસ رَفِعَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمَا રસૂલે અકરમ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ સે રિવાયત કરતે હૈને કે જો શાખ્સ સોહબત કે વકત યેહ દુઆ પઢેગા ઔર ઉસ કે લડકા પૈદા હો તો શૈતાન ઉસ કો કભી જરર ન પહુંચા સકેગા.

વકતે ઈન્જાલ કી દુઆ

أَللَّهُمَّ لَا تَجْعَلْ لِلشَّيْطَانِ قُبْرًا رَكْفَتْنِي نَصِيبًا

તર્જમા :- યા ઈલાહી શૈતાન કે લિયે હિસ્સા ન બના ઉસ મેં જો (ઔલાદ) તૂ મુજ કો અતા કરે.

દર્સ :- ઘારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! જબ ઈન્જાલ હો તો ઈસ દુઆ કો દિલ મેં પઢે. ઈસ મૌકાઅ પર ઈસ દુઆ કી તા'લીમ દેના ભી ઈસ બાત કી શહાદત હૈ કે ઈસ્લામ કામિલ વ અકમલ દીન હૈ. તાકે મુસલમાન કિસી ભી મુઆમલે મેં કિસી દૂસરે મજહબ કા મોહતાજ ન રહે ઔર યેહ બાત ભી મા'લૂમ હુઈ કે મુસલમાન હર હાલ મેં યાદે ઈલાહી મેં મસરૂજ રહે. અગર હમ અપને અકાબિરીન કે હાલાતે જિન્દગી કો દેખેં તો યેહ બાત બ ખૂબી મા'લૂમ હોતી હૈ કે કિસી સાઅત ઉન સે યાદે ઈલાહી મેં ગજીલત હો જાતી તો વોહ ઉસ સાઅત કી જિન્દગી કો જિન્દગી નહીં બલ્કે પસ મુર્દગી તસવ્યુર કરતે થે.

યેહ બાત યાદ રખિયે કે હોને વાલી (અગર મુકદ્ર મેં હૈ) ઔલાદ કે લિયે **અલ્લાહ** તાયાલા કી બારગાહ મેં દુઆ યું કી જાએ કે **અલ્લાહ** તાયાલા ઉસે શૈતાન સે મહિઝૂજ રખે લેકિન જબ ઔલાદ પૈદા હો જાએ ઔર ઉસે શૈતાની

કામોં સે ન રોકે ઉસે ન કરે તો બડી અજ્જબ બાત હોગી.
પસ આગાહ હો જાઈયે કે યેહ દુઅા હમેં આચિન્દા કે લિયે ભી લાઈહએ
અમલ ઔર દા'વતે ફિક દેતી હૈ.

જિમાઅ કરતે વકત ઈન બાતો કા ઝરુર પાયાલ રજિયે

જિમાઅ કરતે વકત કલામ મકરુહ હૈ બલ્કે બચ્ચે કે ગુંગે યા તોતલે
હોને કા ખતરા હૈ. યૂંહી ઔરત કી શર્મગાહ પર નજર ન કરે કે બચ્ચે કે અન્યે
હોને કા અન્દેશા હૈ ઔર ઉસ વકત મર્દ વ ઔરત કપડા વગૈરા ઓછ લેં જાનવરોં
કી તરહ બર્દના ન હોં કે બચ્ચે કે લિયે બેશર્મ વ બે હ્યા હોને કા અન્દેશા હૈ.

(આલમગીરી, ફિતાવા રજવિયા)

બચ્ચે કી વિલાદત કે બા'દ કી દુઅા

بَرَأَكَبُرَ اللَّهُ أَكَبُرَ (યા'ની અજાન)

بَرَأَكَبُرَ اللَّهُ أَكَبُرَ (યા'ની ઈકામત)

દર્સ :- ઘારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! જબ બચ્ચે કી વિલાદત હો જાએ તો મુસ્તહબ
યેહ હૈ કે ઉસ કે દાઢને કાન મેં અજાન કહે ઔર બાંધેં કાન મેં ઈકામત કહે. ચાહે
મૌલૂદ લડકા હો યા લડકી ઔર સાતવેં દિન ઉસ કા નામ રખા જાએ ઔર ઉસ કા
સર મુંડા જાએ ઔર જો બાલ બચ્ચે કે સર સે ઉતરેં ઉન કે વળ્ણ કે બરાબર ચાંદી
યા **અલ્લાહ** તાદાલા ને અગર રિજ્ક મેં કુશાદગી દી હૈ તો સોના બૈરાત કરે.

બચ્ચે કા અથા નામ રખના ચાહિયે ઔલાદ ભી **અલ્લાહ** તાદાલા
કી અતાકદ્રાએક ને'મત હૈ લિહાજા ઈસ કે મિલને પર શુક ગુજારી કે કામ કરને
ચાહિયેં ન કે વોહ કામ જિસ મેં **અલ્લાહ** ઔર ઉસ કે રસૂલ કી ના ફરમાની
હો. મસલન ગાના બજાના વગૈરા.

ઔર અકીકા અપની હેસિયત કે મુતાબિક કરે ઉધાર લેને કી ઝરુરત
નહીં ઔર ન હી નુમૂદો નુમાઈશ મકસૂદ હો.

તહનીક કા તરીકા :- બચ્ચે કી વિલાદત કે બા'દ ખજૂર યા મીઠી ચીજ લે કર ઈસે ચબા કર બચ્ચે કે તાલું મેં મલ્યે ઔર જૈરો બરકત કી હુઅા કરેં. બેહતર યેહ હૈ કે તહનીક કરને વાલા મુતાકી વ પરહેઝગાર હો.

અકીકે કી દુઆ

اللَّهُمَّ هَذِهِ عَقِيقَةُ ابْنِي

(..... યહાં પર લડકે કા નામ લિયા જાએ)

دُمْهَا بِدَمِهِ

وَلَخْمُهَا بِلَخْمِهِ وَشَحْمُهَا بِشَحْمِهِ وَعَظْمُهَا بِعَظْمِهِ وَجَلْدُهَا
بِجَلْدِهِ وَشَغْرُهَا بِشَغْرِهِ اللَّهُمَّ اجْعَلْهَا فِدَاءً لِأَبِيَّنِي مِنَ النَّارِ
وَتَقْبِلْهَا مِنْهَا كَمَا تَقْبِلَنَّهَا مِنْ نَيْكَ الْمُضْطَفِي وَحِسْبَكَ أَحْمَدَ
الْمُجْتَبَى صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايِي
وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۝ لَا شَرِيكَ لَهُ وَبِذَالِكَ أُمِرْتُ وَأَنَا أَوَّلُ
الْمُسْلِمِينَ ۝

ઓર અગર લડકી કા અકીકા હો તો યેહ દુઆ પઠી જાઓગી

اللَّهُمَّ هَذِهِ عَقِيقَةُ بْنِتِي

(..... યહાં પર લડકી કા નામ લિયા જાએ)

دُمْهَا بِدَمِهِ

وَلَخْمُهَا بِلَخْمِهِ وَشَحْمُهَا بِشَحْمِهِ وَعَظْمُهَا بِعَظْمِهِ وَجَلْدُهَا
بِجَلْدِهِ وَشَغْرُهَا بِشَغْرِهِ اللَّهُمَّ اجْعَلْهَا فِدَاءً لِبَنِتِي مِنَ النَّارِ
وَتَقْبِلْهَا مِنْهَا كَمَا تَقْبِلَنَّهَا مِنْ نَيْكَ الْمُضْطَفِي وَحِسْبَكَ أَحْمَدَ
الْمُجْتَبَى صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايِي وَ
مَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۝ لَا شَرِيكَ لَهُ وَبِذَالِكَ أُمِرْتُ وَأَنَا أَوَّلُ
الْمُسْلِمِينَ ۝

જ્યબ ઈસ હુઅા કો પઠ લે તો 54 કર જાનવર કો ગુજર કરે.

દર્સ :- પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈઓ ! અકીકા કરના સુન્તતે મુઅંકકદા નહીં હૈ. મણર હુઝૂર ﷺ કે કોલો ફે'લ સે ઈસ કા સુખૂત મિલતા હૈ. લિહાજા અલ્લાહ તથાલા ને રિઝુક મેં વુસ્યત દી હૈ તો કરે કે બચ્યે કે લિયે બાઈસે બરકત હૈ, લડકે કે લિયે દો બકરે ઔર લડકી કે લિયે એક બકરી જગ્છ કરના સુન્તત હૈ. અગર સાતવેં દિન અકીકા ન કિયા તો જબ ચાહે કરે ઉમ્ર કી કેંદ્ર નહીં ઓર જો અવામ મેં મશહૂર હૈ કે જિસ કા અકીકા ન હો વોહ કુરબાની નહીં કર સકતા બે અસ્લ હૈ. અગર કુરબાની વાજિબ હૈ તો કુરબાની કા ઉસ પર કરના વાજિબ હૈ. અકીકે સે ઉસ કા તથાલુક નહીં ઈસી તરહ યેહ મસ્ખલા જો મશહૂર હૈ કે અકીકે કા ગોશં દાદા-દાદી, વાલિદૈન ઈસી તરહ નાના-નાની નહીં ખા સકતે બે અસ્લ હૈ. (તફસીલી મસાઈલ કે લિયે મુલાહજા કરેં : બહારે શરીઅત, હિસ્સા પાન્જાદહુમ)

નચ્યે કી પ્રેદાઈશ કે વક્તા દુશ્વારી પર દુઅ

يَا خَالِقَ النَّفَّيْسِ وَيَا مُخْلِقَ النَّفَّيْسِ مِنَ النَّفَّيْسِ وَيَا مُخْرِجَ النَّفَّيْسِ مِنَ النَّفَّيْسِ خَلَقَهُمْ

તર્જમા :- એ નફ્સ કે પૈદા કરને વાલે ઔર એ નફ્સ કો નજીત દેને વાલે ઔર એ નફ્સ સે નફ્સ કો નિકાલને વાલે ઈસ (યા'ની દર્દે ઝેહ મેં મુખ્યલા ઔરત) કો આજાદ કર હે.

(مدارج النبوت، باب ششم معجزات

أَنْحَضَرَتْ ﷺ بِرَقِيَّهُ عَسْرَ وَلَادَتِ، الْجَزْءُ الْأَوَّلُ صَفَحَهُ نُمْبَرُ ٢٣٥ نُورِيَهُ رَضُوِيَهُ

દર્સ :- પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈઓ ! હજરતે ઈજ્ઞે અભબાસ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمَا સે મરવી હૈ કે હજરતે ઈસા كَانَ عَلَيْهِ السَّلَامُ કા શુઝર એક ઐસી ઔરત પર હુવા જિસ કા બચ્યા રેહૂમ (બચ્યા દાની) મેં મર ગયા થા. ઉસ ઔરત ને અર્જ કી : એ કલીમતુલ્લાહ (યા'ની અલ્લાહ કી બાત મુરાદ હજરતે ઈસા كَانَ عَلَيْهِ السَّلَامُ મેરે લિયે દુઅ ફરમાઈયે કે હક તથાલા મુઝે ઈસ દુશ્વારી સે નજીત હે. ઈસ પર હજરતે ઈસા રૂહુલ્લાહ كَانَ عَلَيْهِ السَّلَامُ ને દુઅ કી (યા'ની મુતાજ્જિકરા દુઅ કી) લિહાજા ઉસ ઔરત કે હાં બચ્યા બિલા તકલીફ તવલ્લુદ હો ગયા.

શૈખ મિરજાની ફરમાતે હું કે જબ કોઈ ઔરત દર્દે તેણે મેં
મુખ્યલા હો તો ઉસ કે લિયે યેહ દુઆ લિખ કર દે.

તલબે ઓલાદ કી દુઆ

رَبِّ الْأَنْتَرَىٰ رُبِّيْ فِيْ دَارِ أَنْتَ حَبِّيْرُ الْوَارِثِيْنَ

(قرآن مجید، سورۃ الانبیاء آیہ نمبر ۸۹، پارہ نمبر ۷)

તર્જમાને કન્જુલ ઈમાન : એ મેરે રબ મુજે અકેલાન છોડ ઔર તૂસબ સે બેહતર
વારિસ.

સફર શુરૂ કરતે વકત કી દુઆ

اَللّٰهُمَّ بِكَ أَصْوُلُ وَبِكَ أَحُولُ وَبِكَ أَسْيُورُ

તર્જમાન : - યા ઈલાહી મૈં તેરી હી મદદ સે હમ્લા કરતા હું ઔર તેરી હી મદદ સે
ચલતા હું ઔર તેરી હી મદદ સે ફિરતા હું.

(બગુજાર : - રાવી હજરતે અલી (رضي الله تعالى عنه))

દર્સ : - પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! જબ સફર કા ઈરાદા કરે તો ઈસ દુઆ કો પઢ
લે ઔર દો રક્યાત નમાજ સફર કી પઢ લે. નમાજે સફર પઢને કા તરીકા વોહી
હે જો દો રક્યાત નમાજ નફલ કા હૈ તબચાની કી હટીસ મેં ઈરશાદ ફરમાયા ગયા :
કિસી ને અપને અહ્લ કે પાસ ઉન દો રક્યાતોં સે બેહતર ન છોડા જો બ વકતે
ઈરાદાને સફર ઉન કે પાસ પઢેં.

(બહાર શريعت،الجزء الاول، حصه چهارم، نماز

سفر و اوپسئી سفر، صفحہ نمبر ۲۲ مطبوعہ مکتبہ رضویہ آرام باغ کراچی.)

ઈસ હટીસ સે મા'લૂમ હુવા કે નમાજે સફર ઘર મેં પઢે. આઈના,
સુર્મા, કંધા ઔર મિસ્વાક અપને પાસ રખે કે સુન્નત હે જબ સફર કો જાએ તો
જુમા'રત, પીર યા હફ્તે કા દિન હો ઔર સુખ કા વકત મુખારક હૈ ઔર
અહ્લે જુમુઆ કો જુમુઆ કે દિન સફર કરના અચાનકીયા નહીં. (બહારે શરીયત)

અગર આસાની હો તો ઈન અધ્યાતમ મેં સફર કરે વરના જરૂરતન દૂસરે
દિનોં મેં ભી સફર કર સકતા હૈ. બસ બન્ધાને મોભિન કી નજર ઈસ તરફ રહે કે
મુઅસિસરે હકીકી (કારસાજ) અલ્લાહ તાલાલા હૈ.

ਸਾਫਰ ਕੇ ਵਕਤ ਕੀ ਫੁਆ

أَسْتَوْدِعُ اللَّهَ دِينَكَ وَأَمَانَتَكَ وَخَوَاتِيمَ عَلَيْكَ

તરજમા :- અલ્લાહ કે સિપુર્દ કરતા હું તેરે દીન ઔર તેરી અમાનત ઔર તેરે
અમલ કે ખાતિમે કો.

(أبُو داؤد شرِيف، كِتَابُ الْجَهَادِ، بَابُ فِي الدُّعَاءِ عَنِ الدُّلُوَادِعِ)

رقم الحديث ٢٦٠٠ ،الجزء الثالث صفحه نمبر ٣٩ دار احياء

દર્શ : - ઘ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! જબ સફર કો જાએ તો રૂખ્સત કરને વાલા મુસાફિર કે લિયે યેહ દુઆ કરે. આજ કલ અક્સર હેખા જાતા હૈ કે હમારા કોઈ અર્જીઝ દૂબઈ યા કુવૈત વગૈરા જાતા હૈ તો હમારી જબાન તો હરકત કરતી હૈ લેકિન ફરમાઈશ કે લિયે કે મેરે લિયે હુલાં ચીજ ભેજ દેના યા હુલાં ચીજ વાપસી પર લેતે આના લેકિન ઈસ દુઆ કો પઢને કે લિયે (જો મુસાફિર કે લિયે એક હિસાર કી માનિન્દ હૈ) હમારી જબાન હરકત નહીં કરતી. ઈસ દુઆ મેં હમેં બતલાયા ગયા હૈ કે સફર મેં જાને વાલે અપને મુસલમાન ભાઈ કે લિયે ઈમાન કી સલામતી ઓંર ખાતિમા બિલ જેર કી દુઆ કરે ક્યુંકે અક્સર સફર મેં હાદિસાત હોતે રહતે હું.

ਮੁਸਾਫ਼ਿਰ ਕੀ ਰੱਖਾਤ ਕਰਨੇ ਵਾਲੇ ਕੇ ਲਿਯੇ ਫੁਆ।

أَسْتَوْدِعُكَ اللَّهَ الَّذِي لَا تَخِيبُ أَوْ لَا تُضِيِّعُ وَدَاعِةً

તરજમा :- मैं तुझे **अल्लाह** के सिपुर्द करता हूँ जिस के पास अमानतें भेकार या जाएंगे नहीं होती हैं। (तबरानी :- रावी हजरते अबू हुरैरा رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ)

દર્શ : - પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! જબ રૂખ્સત કરને વાલા મુસાફિર કે લિયે હુઅા કરે તો જવાબ મેં મુસાફિર રૂખ્સત કરને વાલે કે લિયે યેહ હુઅા કરે અગર રૂખ્સત કરને વાલે જિયાદા હોં તો **أَسْتَوْدُ عَكْمُ اللَّهِ** કી બજાએ કહે.

સુવારી પર સુવાર હોતે વકત કી દુઆ

تَرْجُمَةٌ : - **અલ્લાહ** કે નામ સે (સુવાર હોતા હું)

(ابوداؤد شریف، کتاب الجهاد، باب ما يقول الرجل اذا ركب، رقم الحديث ٢٤٠٢، الجزء الثالث صفحه نمبر ٣٩ دار احیاء التراث بیروت).

દર્સ : ઘારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! જબ ઘોડે યા ઉંટ યા મૌજૂદા રાઈજ સુવારી મસ્લન બસ યા રેલ વગેરા પર સુવાર હોને લગે તો પહલી સૂરત મેં રિકાબ મેં પાઉં રખતે વકત ઔર દૂસરી સૂરત મેં પાએદાન પર પાઉં રખતે વકત યેહ દુઆ પછે.

સુવારી પર ઈતમીનાન રે લોઠ જાને પર દુઆ

الْحَمْدُ لِلّٰهِ سُبْحَانَ الرَّبِّيْ سَبْحَانَ لَهُ هَذَا وَ

مَا كَيْنَالٰهُ مُقْرِنِينَ وَإِنَّا إِلٰى رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُونَ

તર્જમા :- **અલ્લાહ** તાથાલા કા શુક હૈ પાક હૈ વોહ જિસ ને હમારે લિયે ઈસે (સુવારી કો) મુસાખર કિયા ઔર હમ ઈસ કો ફરમાંબરદાર નહીં બના સકતે થે.

(ابوداؤد شریف، کتاب الجهاد، باب ما يقول الرجل، رقم ٢٤٠٢، الجزء الثالث صفحه نمبر ٣٩ دار احیاء التراث بیروت).

દર્સ : ઘારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! જબ સુવારી કે જાનવર કી પીઠ પર બૈઠ જાએ યા બસ યા રેલ વગેરા કી સીટ પર બૈઠ જાએ તો યેહ દુઆ પછે. યાદ રહે કે અકસર અવકાત રેલ યા બસ મેં બૈઠને કી જગદ નહીં હોતી લિધાજા ખે હો કર સફર કરના પડતા હૈ લેકિન યહાં પર ખે હો કર ભી યેહ દુઆ પછે ઈસ દુઆ કો પઠને કે બા'દ તીન બાર ઔર **اللّٰهُ أَكْبَر** ٥ પછે.

(ابوداؤد شریف، کتاب الجهاد، باب ما يقول الرجل، رقم ٢٤٠٢، الجزء الثالث صفحه نمبر ٣٩ دار احیاء التراث بیروت).

الحادي

બેશક જો લોગ સુવારી પર સુવાર હોતે વકત અલ્લાહ તથાલા કા જિક કરતે હોય ઉન કે લિયે બદા અજો સવાબ હૈ ઔર અલ્લાહ તથાલા ઉન કી હિફાજત ફરમાતા હૈ જો શાખ્સ કિસી જાનવર પર સુવાર હોતે વકત બસ્સુ^{الله} ઔર ^{الحمد لله} પછ લે તો ઉસ જાનવર કે ઉઠતે હુએ હર કદમ પર ઉસ સુવાર કે હક મેં એક નેકી લિખી જાઓંગી.

(تفسير نعيمي،الجزء الاول،بحث بسم

الله كر فواند،صفحة نمبر ٥٢،مطبوعة نعيمي كتب خانه گجرات.)

ઔર ઈસી તરહ જો શાખ્સ કશ્તી (બધૂરી જહાઝ) મેં સુવાર હોતે વકત ચસ્સુ^{الله} ઔર ^{الحمد لله} પછ લે તો જબ તક વોહ ઉસ મેં સુવાર રહેગા ઉસ કે લિયે નેકીયાં લિખી જાઓંગી. (تفسير نعيمي،الجزء الاول،بحث بسم الله كر فواند،صفحة

نمبر ٥٣،مطبوعة نعيمي كتب خانه گجرات.)

જો કોઈ સુવાર ચલતે વકત ખાલી હો કર (યા'ની તમામ દીગર જમેલોં સે બચ કર) અલ્લાહ તથાલા ઔર ઉસ કે રસૂલ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ કી તરફ મુતવજ્જેહ હોતા હૈ તો અલ્લાહ તથાલા ઉસ કે પીછે એક ફિરિશતા સુવાર કર દેતા હૈ. (યા'ની ફિરિશતા ઉસ કી હિફાજત કરતા હૈ) ઔર અગર શર (યા'ની બુરે શિયાર જો જિલાફે શરઅ હોતે હોય.) મેં મશગૂલ હોતા હૈ તો ઉસ કે પીછે એક શૈતાન સુવાર કર દેતા હૈ. (તબરાની)

કશ્તી યા બહરી જહાઝ પર સુવાર હોને કી દુઅ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَمَا قَدْ رَأَتِ الْأَرْضُ جَيْعاً قَبْصَةً يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَالسَّلَوْتُ مَطْوِيَّاتٌ بِيَيْنِهِ ط

سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى عَلَيْهِ يُسَبِّحُونَ

(તબરાની :- રાવી હજરતે હુસેન બિન અલી (رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمْ))

તર્જમા :- અલ્લાહ તથાલા કે નામ કી મદદ સે ઈસ કા ચલના ઔર ઠહરના હૈ બેશક મેરા રબ બાખને વાલા રહ્મ વાલા હૈ ઔર ઉન્હોંને અલ્લાહ કી કડ્ર જૈસી ચાહિયે થી ન કી ઔર જમીન પૂરી ડિયામત કે દિન ઉસ કી મુદ્દી મેં હૈ ઔર આસ્માન લિપટે હુએ ઉસ કે દાખને હાથ મેં હોંગે. વોહ પાક ઔર બરતર હૈ ઉસ સે જિસે ઉસ કા શરીક બતાતે હોય.

દર્સ :- ઘ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! જબ કશ્તી યા બહુરી જહાજ પર સફર કરેં તો મુન્ડરિજએ બાલા દુઆ પઠેં. ઈન કે ઈલાવા કલિમાએ શહાદત ભી પઠ લેં.

એક દફ્ફા મનવડા કા તખ્લીગી દૌરા થા જિસ કી ડિયાદત અમીરે દા'વતે ઈસ્લામી હજરતે મૌલાના મુહમ્મદ ઈલ્યાસ કાદિરી ને કી. مَهْظُلَةُ الْعَالَىٰ કશ્તી કે સફર મેં આપ ને મુતાજીકિરા દુઆ પઠને કે બા'દ કલિમાએ શહાદત ભી પઠાયા. ઈસ્તિક્સાર કરને પર ઈરશાદ ફરમાયા કે કલ બરોજે ડિયામત યેહ પાની ભી હમારે કલિમાએ શહાદત પઠને કી ગવાહી દેગા.

જણ સફર શુરૂ કર દે ઉસ વકત કી દુઅા

اللَّهُمَّ إِنَا نَسْأَلُكَ فِي سَفَرِنَا هَذَا الْبَرَّ وَ التَّقْوَىٰ ۝ وَمِنَ الْعَمَلِ مَا تَرَضَى ۝ اللَّهُمَّ
هَوَّنْ عَلَيْنَا هَذَا السَّفَرَ ۝ وَاطُو عَنَّا بُعْدَهُ ۝ اللَّهُمَّ انْتَ الصَّاحِبُ فِي السَّفَرِ وَ
الْخَلِيقُ فِي الْأَهْلِ ۝ اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ وَعْنَاءِ السَّفَرِ وَ كَابَةِ الْمُنْظَرِ وَ سُوءِ
الْمُنْقَلَبِ فِي الْأَهْلِ وَ الْمَالِ وَ الْوَلَدِ ۝

(صحિح مسلم، كتاب الحج، باب ما يقول اذا... الخ، الحديث ١٣٤٢، ص ٧٠٠)

તર્જમા :- યા ઈલાહી હમ અપને સફર મેં તુઝ સે નેકી વ પરહેઝગારી ઔર તેરી ખુશનૂદી કે કામ ચાહતે હોં. યા ઈલાહી હમ પર હમારા સફર આસાન કર દે ઔર ઈસ કા ફાસિલા તૈ કર દે. ઈલાહી તૂ હી સફર મેં માલિક ઔર ધરવાલોં કે લિયે નિગહબાન હૈ. યા ઈલાહી મૈં તુઝ સફર કી મશકુત ઔર ના પસન્દીદા મન્જર ઔર માલ ઔર અહૂલ વ ઔલાદ મેં વાપસી પર ખરાબી સે પનાહ માંગતા હું.

દર્સ :- ઘ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! જબ સફર શુરૂય કર દે તો ઈસ દુઆ કો પછે ઔર ઈસી સફર સે લૌટતે વકત વાપસી પર ભી ઈસી દુઆ કો પઠ કર યેહ કલિમાત ડિયાદા કરે.

أَئِبُونَ تَائِبُونَ عَابِدُونَ لِرَبِّنَا حَامِدُونَ ۝

તર્જમા :- હમ લૌટને વાલે હું તૌબા કરને વાલે હું ઈબાદત કરને વાલે હું અપને રબ કી હમ્મદ કરને વાલે હું. (مسلم شرીف, કહાં સુખ, બાબ માયقول આડા કબ.)

(الْحُكْمُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، صفحه نمبر ٢٠٠ مطبوعه دار ابن حزم بیروت).

સફર સે બ જોરિયાત વાપર આને કી દુઅા

إِنَّ الَّذِي فَرَضَ عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لِرَدْكَ إِلَى مَعَادٍ

(قرآن مجید، سورۃ القصص آیہ نمبر ٨٥، بارہ نمبر ٢٠).

જાનવર કો ઠોકર લગતે વકત કી દુઅા

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

તર્જમા :- અલ્લાહ તાઓલા કે નામ સે (મદદ ચાહતા હું)

(નિસાઈ :- રાવી હજરતે અબૂ મલ્લીહ (رضુફુલલ્હ કુલાલ ઉન્હ))

દર્સ :- ઘ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! અગર સુવારી કે જાનવર કો ઠોકર લગે તો યેહ દુઅા પછે. આજ કલ બસ યા દૂસરી સુવારિયોં મેં સફર કિયા જાતા હૈ લિહાજા ઈસ મેં અગર બ્રેક વગેરા લગે તો યેહ દુઅા પછે. ઈસ મેં કોઈ હરજ નહીં. ઈસ મેં એણ હાદિસાત સે તહફુલુઝ કા જરીઆ હોગા.

બુલન્દી પર ચઠતે વકત કી દુઅા

أَللَّهُ أَكْبَرُ

તર્જમા :- અલ્લાહ તાઓલા સબ સે બડા હૈ (બેશક સબ બડાઈ ઉસી કે લિખે હૈ.).

(બુખારી :- રાવી હજરતે જાબિર (رضુફુલલ્હ કુલાલ ઉન્હ))

બુલન્દી સે ઉતરતે વકત કી દુઅા

سُبْحَنَ اللَّهِ

તર્જમા :- અલ્લાહ પાક હૈ (બુખારી :- રાવી હજરતે જાબિર (رضુફુલલ્હ કુલાલ ઉન્હ))

દર્સ :- ઘ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! બુલન્દી પર ચઠે તો (સુખું લેણું) કહે ઔર જબ બુલન્દી સે ઉતરે તો (ગોયા ઈન દુઅાઓં મેં ઈસ બાત કા દર્સ દિયા જા રહા હૈ કે બુલન્દી પર ચઠતે વકત અપને નફસ મેં બડાઈ કા તસવ્યુર ન રખે બલ્કે બન્દાળો મોમિન કે દિલ મેં યેહ બાત હમેશા રહે કે તમામ બડાઈયાં

અલ્લાહ તાલાલા કે લિયે હું ઔર જબ નીચે ઉતરે તો **અલ્લાહ** પાક કી પાકી બયાન કરે.

ਕਿਰੀ ਮਣਿਸਲ ਮੈਂ ਕਿਧਾਮ ਕਰਨੇ ਦੇ ਵਕਤ ਕੀ ਫੁਆ

“أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّاتِ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ”

तर्जमा :- मैं **अल्लाह** तआला के कलिमाते ताभ्मा (कामिल) की पनाह लेता हूँ।
उस चीज़ की बुराई से जो उस ने पैदा की है।

(ترمذى شريف، كتاب الدعوات، باب ماجاء مايقول اذا تزل

^{٢٧} مِنْزَلًا، رقم الحديث ٣٢٣٨، الجزء الخامس صفحه نمبر ٥٧ دار الفكر بيروت.

દર્શાવો :- પ્રાર્થનામી ભાઈયો ! જબ દૌરાને સફર કિસી મનુષ્ય પર ઠહરે તો ઈસ દુઅા કો પઢ લે. ઈસ દુઅા કી ફળીલત મેં આતા હૈ કે ઈસ દુઅા કો પઢ લેને સે જબ તક વોહ ઉસ જગાહ સે કૂચ નહીં કરેગા ઉસ વકત તક કોઈ ચીજ ઉસે જરર નહીં પહુંચાએગી જબ દૌરાને સફર કિસી મનુષ્યની પર ઠહરે તો રાસ્તે મેં કિયામ ન કરે ઓર જિતને અહબાબ સફર મેં હૈને સબ મિલ જુલ કર ઠહરે.

અલ હદીસ :- સહીહ મુસ્લિમ મેં હજરતે અબૂ હુરૈરા رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ સે મરવી હૈ કે રસૂલુલ્લાહ كَلَّمَ اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَالْهُوَ أَكْبَرُ ને ઈરશાદ ફરમાયા કે જબ રાત કો મન્જુલ પર ઉતરો તો રાસ્તે સે બચ કર ઠહરો કે વોહ જાનવરોં કા રાસ્તા હૈ ઔર જહૂરીલે જાનવરોં કે ઠહરને કી જગહ હૈ. (બોધા શરીયત, ગુરૂનાનાન, ખાનાન, ખાનાન)

آداب سفر کا بیان، صفحہ نمبر ۵۰ مطبوعہ مکتبہ رضویہ آرام باغ کراچی۔

અલ હદીસ :- અબૂ દાવુદ ને છારતે અબૂ સા'લબા رَعِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ સે રિવાયત કી કે
લોગ જબ મન્જીલ પર ઉત્તરતે તો મુતફર્રિક ઠહરતે, રસૂલુલ્લાહ مَكِّلُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ
ને ફરમાયા કે તુમ્હારા મુતફર્રિક હો કર ઠહરના શૈતાન કી તરફ સે હૈ ઈસ કે
આ'દ સહબા કિસી મન્જીલ પર ઉત્તરતે તો ભિલ કર ઠહરતે.

(بها شریعت، الجزء الثالث، حصہ شانزدھم، آداب سفر کا بیان، صفحہ نمبر ۲۵۰)

مطبوعه مكتبه رضويه آرام باع کراچی).

શહર દેખતે વકત કી દુઆ

اَسْتَكِنْ خَيْرٍ مَا فِيهَا وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرٍّ هَا وَشَرٍّ مَا فِيهَا

તર્જમા :- - મૈં તુઝ સે ઈસ (શહુર, બસ્તી યા ગાઉં) કી ભલાઈ ઔર ઈસ કે અન્દર જો કુછ હૈ ઈસ કી ભલાઈ માંગતા હું ઔર મૈં તુઝ સે ઈસ કી ઔર ઈસ કે અન્દર જો કુછ હૈ ઈસ કી બુરાઈ સે પનાહ માંગતા હું.

(તબરાની :- રાવી હજરતે લુબાબા બિન અબૂ રિફાઓ)

દર્સ :- ઘારે ઈસ્લામી ભાઈયો! જબ ઉસ શહુર કો દેખે જિસ મેં ડિયામ કરતા હૈ તો ઈસ દુઆ કો પઠ લે ﴿شَاءَ اللَّهُ إِنْ﴾ ઉસ શહુર કે લોગોં સે ભલાઈ પાએગા ઔર બુરાઈ સે મહફૂજ રહેગા.

શહર મેં દાખિલ હોતે વકત કી દુઆ

اَللّٰهُمَّ باركْ لِنَّا فِيهَا (તીન મરતબા) ફિર

اَللّٰهُمَّ ارْزُقْنَا جَنَاحَاهَا وَحِبْبَنَا إِلٰى أَهْلِهَا وَحِبْبِ صَالِحٍ اَهْلِهَا إِلَيْنَا

તર્જમા :- ઈલાહી બરકત દે હુમેં ઈસ (શહુર યા ગાઉં) મેં યા ઈલાહી હુમેં ઈસ (શહુર યા ગાઉં) કે સમરાત નસીબ કીજિયે ઔર હુમેં ઈસ કે રહને વાલોં કા મહિબૂબ કર દે ઔર ઈસ કે નેક લોગોં કો હમારા દોસ્ત બના દે.

દર્સ :- ઘારે ઈસ્લામી ભાઈયો! જબ શહુર મેં દાખિલ હોં તો ઈસ દુઆ કો પઢે. ગૌર કીજિયે કે ઈસ દુઆ કે કલિમાતે તથિબાત હમારે લિયે કિતને બા બરકત હો સકતે હૈ મગાર ઉસ વકત જિસ વકત હમ દુઆ કો પઠ લેં તો **અલ્હાન** તાદાલા કી રહમત સે ઉમ્મીદ હૈ કે હમ જિસ કામ કે લિયે ઉસ શહુર મેં ગણે હોંગે ઉસ મેં બરકત હોગી. ચાહે વોહ દીન કા કામ હો યા રિઝુકે ઈલાલ કા મુઆમલા ઔર ફિર દુઆ કી જા રહી હૈ કે યા ઈલાહી ઉસ શહુર કે લોગ મુજ સે મહિબત રખે તાકે મેરા વહાં કિયામ સહુલ હો જાએ ઔર ઉસ કે નેક લોગ મેરે હમ નશીન બન

જાએં. કયુંકે અચછા હમ નશીન મિલ જાના બહુત બડી ને'મત હૈ. બુરે હમ નશીન સે બેહતર હૈ કે આદમી તન્હાઈ કો અપના લે.

અલ હદીસ :- رَبُّهُمْ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ سَمِّعَ ને શુઅખુલ ઈમાન મેં ઈમરાન બિન હતાન رَبُّهُمْ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ سَمِّعَ સે રિવાયત કી, કહેતે હૈનું કે મૈં હજરતે અબૂ ઝર رَبُّهُمْ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ سَمِّعَ સે મિલને ગયા તો ઉન્હેં કાલી કમલી ઓઢે હુએ મસ્તિજ્ફ મેં તન્હા બેઠે હુએ દેખા. મૈં ને કહા એ અબૂ ઝર યેહ તન્હાઈ કેસી, ઉન્હોંને કહા કે મૈં ને રસૂલુલ્લાહ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ સે સુના કે તન્હાઈ અચ્છી હૈ બુરે હમ નશીન સે ઔર સાલેહ હમ નશીન તન્હાઈ સે બેહતર હૈ ઔર અચ્છી બાત ખામોશી સે બેહતર હૈ ઔર બુરી બાત બોલને સે ચુપ રહના બેહતર હૈ. (બહારે શરીઅત)

સફર મેં પુશાહાલી કી દુઅ।

﴿1﴾ સૂરહ	قُلْ يَا يَهُوَ الْكُفَّارُونَ	એક મરતબા
﴿2﴾ સૂરહ	إِذَا جَاءَ نَصْرٌ مِّنَ اللَّهِ وَالْفُتُحُ	એક મરતબા
﴿3﴾ સૂરહ	قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ	એક મરતબા
﴿4﴾ સૂરહ	قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ	એક મરતબા
﴿5﴾ સૂરહ	قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ	એક મરતબા

તર્જમા :- કન્જુલ ઈમાન ફી તર્જમતિલ કુરાન મેં ઈન પાંચોં સૂરતોં કા તર્જમા દેખિયે.

દર્સ :- ધ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! સફર શુરૂઆ કરને સે પહલે ઈન પાંચોં સૂરતોં કો પઢે ઔર ઉસી તરતીબ સે પઢે જો ઉપર તહરીર કી ગઈ હૈ. ઈન સૂરતોં કો **بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ** સે પઢના શુરૂઆ કરે ઔર આખિર મેં **بِسْمِ اللَّهِ** પર ખત કરે યા'ની હર સૂરત કી ઈન્જિદા મેં **بِسْمِ اللَّهِ** શરીફ પઢે ઔર આખિર મેં સૂરએ નાસ પઢ ચુકે તો ફિર **بِسْمِ اللَّهِ** પઢે જો શાખ્સ ઈન સૂરતોં કો સફર સે પહલે પઢ લે તો ઉસ કે લિયે સફર મેં ખુશાહાલી હોયા.

અથ હદીસ :- રસૂલ લાલાએ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ને ફરમાયા : એ જુબેર (رضી اللہ تعالیٰ عنہ) ક્યાતુમ યેહ ચાહતે હો કે જબ સફર મેં જાઓ તો અપને દોસ્તોં સે અથડી હાલત મેં રહો. હજરતે જુબેર رضી اللہ تعالیٰ عنہ ને અર્જ કી : મેરે માં બાપ આપ પર કુરબાન હો જાયો. જી હા (યા'ની મૈં ઈસ બાત કો પસન્દ કરતા હું) તો આપ ને ઈરશાદ ફરમાયા : તો ફિર યેહ પાંચ સૂરતોં (યા'ની સૂરતુલ કાફિરુન સે સૂરતુન્નાસ તક) પઠ લિયા કરો ઔર હર સૂરત કો بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ શરીફ હી સે શુરૂઆ કરો ઔર بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ શરીફ હી પર ખત્મ કરો. (હુર્રે મુખ્તાર)

જબ કોઈ શુગૂન દિલ મેં ખટકે ઉસ વકત કી દુઅ।

اللَّهُمَّ لَا يَأْتِي إِلَيْكَ حَسَنَاتٍ إِلَّا أَنْتَ وَلَا يَنْزَعُ
السَّيِّئَاتٍ إِلَّا أَنْتَ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِكَ

તર્જમા :- ઈલાહી તેરે સિવા કોઈ ભલાઈ નહીં લાતા ઔર તેરે સિવા કોઈ બુરાઈ દૂર નહીં કરતા ઔર ગુનાંહોંસે બચને ઔર નેકી કરને કી કુવ્યત વ તાકત નહીં મગર તેરી (મદદ સે) (ابુ داؤદ શ્રીફ, કાબ અલ-ત્�બ, بَاب فِي الظِّبَرَةِ).

رقم الحديث ١٩٣٩،الجزء الرابع،صفحة رقم ٥٢٥ دار أحياء التراث بيروت.

દર્સ :- ધ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! બદ શુગૂની કી ઈસ્લામ મેં કોઈ હકીકત નહીં હૈ. મસલન બા'જ લોગોં કો દેખા ગયા હૈ કે અગર ઉન કે સામને સે કાલી બિલ્લી ગુઝરે યા'ની રાસ્તા કાટ કર ગુજર જાએ તો કહતે હોં કે હમારે લિયે બુરા હુવા, હમ જિસ મકસદ કે લિયે જા રહે થે વોહ પૂરા ન હોગા લિહાજા વાપસ ઘર લૌટ જાતે હોં ઔર દોબારા ફિર જિસ મકસદ કે લિયે ઘર સે નિકલે થે ઉસ કામ કે લિયે રવાના હોતે હોં.

યાદ રહે કે ઈસ્લામ મેં એસે તવહ્દુહુમાત (વહ્દમ કી જમ્મા) ઔર બદ શુગૂનિયોં કી કોઈ હકીકત નહીં હૈ. મુસલમાનોં ને યેહ અફ઼આલ હિન્દુઓં, મુશરિકોં સે સીખે હોં. લિહાજા એસે તમામ તવહ્દુહુમાત વ બદ શુગૂનિયાત સે

ઈજિતિનાબ કરના ચાહિયે. અગર દિલ મેં કબી ઐસી બાત ખટકે તો મુતજ્જકિરા દુંઘા કો પઢે કે ઈસ દુંઘા મેં મુસલમાનોં કો તા'લીમ દી ગઈ હૈ કે મુઅસિસરે હકીકી **અલ્લાહ** તાથાલા હૈ વોહ જો ચાહતા હૈ વોહી હોતા હૈ યેહી બાત અગર બન્ધાએ મોમિન હમેશા અપને પેશો નજર રખે તો તમામ તવહૃહમાત ઔર બદ શુગૂનિયાત સે છુટકારા હો જાએ.

નમ્રે બદ લગાને પર પઠને કી દુઅ

○ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ أَذْهِبْ حَرَّهَا وَبَرِّدْهَا وَصَبِّهَا

તર્જમા :- **અલ્લાહ** તાથાલા કે નામ સે યા ઈલાહી ઈસ કી ગર્મી ઔર સર્દી ઔર ઈસ કી મુસીબત દૂર કર દે.

(નિસાઈ રાવી હજરતે જાબિર બિન રબીઆ رضي الله تعالى عنه)

દર્સ :- પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! જબ કિસી કો નજર લગ જાએ યા ખુદ અપને આપ કો હી નજર લગ જાએ તો યેહ દુંઘા પઢ કર દમ કરે નીજ યેહ ભી મા'લૂમ હુવા કે ઉન કલિમાત સે જો શરીઅતે મુતહૃહરા કે બિલાફ ન હોં. દમ (જાડ ફૂંક) કરના જઈજ હૈ.

જાનવર કો નમ્ર લગ જાને પર પઠને કી દુઅ

○ لَا إِلَهَ إِلَّا سُلَيْمَانُ رَبُّ الْجِنِّينِ إِنْهُ فِي أَنْتَ الْمُسَانِدُ لَأَنْتَ الصَّرِيفُ الْأَنْتَ

તર્જમા :- કોઈ ડર નહીં હૈ (એ) ઈન્સાનોં કે રબ બીમારી દૂર કર દે ઔર શિફા દે દે ક્યુંકે તૂ હી શિફા દેને વાલા હૈ. તેરે સિવા કોઈ નુકસાન દૂર નહીં કર સકતા.

(ઇઝને અબી શૈબા :- રાવી હજરતે અખુલ્લાહ બિન મસાઉદ رضي الله تعالى عنه)

દર્સ :- પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! મુતજ્જકિરા દુંઘા દાખતુન (યા'ની હર ચૌપાયા જાનવર બિલખુસૂસ વોહ ચૌપાએ જિન સે સુવારી યા બોજ લાદને કા કામ લેતે હૈની તરફ વોહ ચૌપાએ જિન સે દૂધ હાસિલ કિયા જાતા હૈ) કો નજર લગાને પર પઢી જાએ.

પઢને કા તરીકા યેહ હૈ કે જિસ જાનવર કો નજર લગી હો ઉસ કે દાએં નથને મેં ચાર મરતબા ઔર બાએં નથને મેં તીન બાર ઝૂંકે ફિર ઈસ દુઆ કો પઢે.

આગ બુઝાને કી દુઆ

اللَّهُ أَكْبَرُ

તર્જમા :- અલ્લાહ તાઓલા બહુત બડા હૈ (બેશક તમામ બડાઈયાં ઉસી કે લિયે હોય) (અબૂ વૈલા રાવી હજરતે અબૂ હુરૈરા رضي الله تعالى عنه)

દર્સ :- ઘારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! જબ આગ લગી દેખે તો મુતઝૂકિરા દુઆ કો બાર બાર પઢે ઔર ઈસ કે સાથ જો અસ્બાબે હુન્યા આગ બુઝાને કે લિયે કિયે જાતે હોય તો ઉન કો બરૂએ કાર લાએ તો إِنْ شَاءَ اللَّهُ عَلَيْهِ એનું આગ જલ્દ હી બુજ જાઓગી.

પ્રેશાલ બનને હો જાને યા પથરી હો જાને પર પઠને કી દુઆ

رَبُّنَا اللَّهُ الَّذِي فِي السَّمَاءِ تَقَدَّسْ إِسْمُكَ أَمْرُكَ فِي السَّمَاءِ
وَالْأَرْضِ كَمَا رَحْمَتُكَ فِي السَّمَاءِ فَجَعَلْ رَحْمَتَكَ فِي الْأَرْضِ
وَاغْفِرْ لَنَا حُبُّنَا وَخَطَايَا نَأْنَتْ رَبُّ الطَّيِّبِينَ فَانْزِلْ شِفَاءً مِنْ

شِفَاءِكَ وَرَحْمَةَ مِنْ رَحْمَتِكَ عَلَى هَذَا الْوَجْعِ فَيَبْرُأُ

(ابو داؤદ شريف، كتاب الطب، باب كيف الرقي، رقم الحديث ٣٨٩٢، الجزء

الرابع، صفحه نمبر ٧١ دار احياء التراث بيروت).

તર્જમા :- હમારા રબ **અલ્લાહ** તાઓલા હૈ જિસ કા ઝુદ્દુર આસમાનોં મેં હેતેરા નામ પાક હૈ. તેરા હુકમ આસમાનો જમીન મેં જારી હૈ જિસ તરફ તેરી રહમત આસમાનોં મેં હેતુસી તરફ અપની રહમત જમીન મેં કર દે ઔર બખ્શા દે હમારે ગુનાહ ઔર ખતાએં તૂ રબ હૈ અથ્યે લોગોં કા પસ ઉતાર દે શિફા અપને ખજાનાએ શિફા સે ઔર રહમત અપને ખજાનાએ રહમત સે ઈસ દર્દ પર કે યેહ અસ્થા હો જાએ.

દર્સ :- ઘારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! જ્બ કિસી કા પેશાબ બન્દ હો જાએ યા કિસી કો પથરી હો જાએ તો ઈસ દુઆ કો પઢ કર દમ કરે ઈક્સીરે આ'જમ હૈ.

જલ જાને પર પટને કી દુઆ

أَذْهِبِ الْبَأْسَ رَبَّ النَّاسِ إِشْفِ أَنْتَ السَّمَاءِ لَا شَانِي إِلَّا نَتَ

(નિસાઈ રાવી હજરતે મુહમ્મદ બિન હાતિબ)

તર્જમા :- એ ઈન્સાનોં કે રબ તકલીફ દૂર ફરમા. શિફા દે, તૂ હી શિફા દેને વાલા હૈ તેરે સિવા કોઈ શિફા દેને વાલા નહીં.

દર્સ :- ઘારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! જ્બ કોઈ જલ જાએ તો મુતજ્જકિરા દુઆ પઢ કર દમ કરે. યેહ બાત ભી જેણ ન શીન રહે કે દીને ઈસ્લામ મેં અદવિયા, અદઈયા ઔર આયાતે કુરાનિયા દોનોં તરીકોં સે ઈલાજ જાઈએ હૈ.

અલ હદીસ :- હજરતે અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને મસ઼ઉદ رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ وَبَرَّهُ ફરમાતે હૈ કે રસૂલુલ્લાહ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَبَرَّهُ وَسَلَّمَ ને ઈરશાદ ફરમાયા : દો શિફા દેને વાલી ચીજોં કો અપને ઉપર લાગિમ કર લો એક શહદ ઔર દૂસરા કુરાન (યા'ની કુરાનિ આયાત વ સૂરત સે)

(مشكوا، شريف، كتاب الطب والرقى، الفصل

الثالث صفحه نمبر ٩٣ مطبوعه قديمي كتب خانه كراجي).

આજ કલ જિયાદા તર અદવિયા સે ઈલાજ પર તવજજોહ દી જાતી હૈ. વિહાજ મુરક્કબ ઈલાજ જિયાદા બેહતર હૈ યા'ની અદવિયાત ભી ઈસ્તિ'માલ કરે ઔર અદઈયાત વ કુરાનિ આયાત ભી લેકિન યેહ બાત હમેશા પેશે નાર રહે કે હરામ અશ્યા સે ઈલાજ ન કરે કયુંકે **અલ્લાહ** તાબાલા ને હરામ ચીજોં મેં શિફા નહીં રખી.

અલ હદીસ :- નબિયે કરીમ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَبَرَّهُ وَسَلَّمَ સે દવા મેં શરાબ ડાલને કે મુતાલિક દરયાફત કિયા ગયા તો આપ ને ફરમાયા : યેહ મરજ હૈ ઈલાજ નહીં. (અબૂ દાવુદ)

દૂસરી રિવાયત મેં હૈ કે જિસ ને શરાબ સે ઈલાજ કિયા ઉસે **અલ્લાહ** તાંઆલા શિર્ફા ન દે. (زاد المعا德)

મુખ્યાત્મિગીન હજરાત કો ચાહિયે કે હર બીમારી કી દુઅા બયાન કરતે વકત ઈસ મુખ્યસર સી તશરીહ કો હમેશા ઝેઠું ન નશીન રખે.

ફોડે ઓર જાખ વગેરા કી દુઅા

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ أَرْضِنَا بِرِيقَةَ بَعْضِنَا لِيُشْفِي سَقِيَسَنَا إِلَيْدُنْ رَبِّنَا

તર્જમા :- અલ્લાહ તાંઆલા કે નામ કે સાથ હમારી જમીન કી મિઠ્ઠી સે જો હમ મેં સે કિસી કે થૂક કે સાથ મિલી હુએ હુએ હુકમ સે હમારા બીમાર શિર્ફાયાબ હો.

(مسلم شرીફ، કાબ સલામ، بાબ અસ્તુબાબ રીકીયા، رقم الحديث ٢١٩٣)

દર્સ :- ધ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! જબ ખુદ કો (યાદીની પ્રાપ્તિ) ફોડે કુછ આરિજા હો તો અપની શહાદત કી ઊંગલી પર થૂક લગા કર જમીન પર રખે તાકે કુછ મિઠ્ઠી વગેરા લગ જાએ ઈસ કે બા'દ ઊંગલી ફોડે કુન્સી પર ફેરે ઔર મુતગફિકરા દુઅા પઢે.

પાઉં સુન હોને કે વકત કી દુઅા

صَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

તર્જમા :- અલ્લાહ તાંઆલા રહમતે કામિલા નાજિલ ફરમાએ મુહમ્મદ ચલી લીધું ઈન્ને સુન્ના. (صلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ) પર.

(માખૂઝ ઈન્ને સુન્ના :- રાવી હજરતે અખુલ્લાહ ઈન્ને અખ્બાસ)
દર્સ :- ધ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! ઈન્ને સુન્ના કી રિવાયત મેં આતા હૈ કે જબ કિસી કા પાઉં સુન હો જાએ તો અપને મહબૂબ તરીન ઈન્સાન કો યાદ કરે. બિલાશુભા હુઝૂર ઉન્ને ઉલ્લેખની પર મહબૂબ તરીન ઔર કૌન હો સકતા હૈ કે આપ ઈન્સાનિયત કી જાન હૈન ! હુસ્ને કાઈનાત હૈન !

અલ હદ્દીસ :- તુમ મેં સે કોઈ મોભિન નહીં હોતા યહાં તક કે મેં ઉસ કે વાલિએ, ઔલાદ ઓર તમામ લોગોંસે જિયાદા મહબૂબ ન હો જાઉિં. (فيوض الباري)

લિહાજા જબ પાઉં સુન હો જાએ તો દુરુદ શરીફ કી કસરત કરે.

બિચ્છુ ઓર દૂસરે ગૂઝી કીડો રે મહકૂમ રહને કી દુઅા

أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَاتِ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ ○ سَلَامٌ عَلَى نُوحٍ فِي الْعَلَمِينَ ○

(بhydr al-islami زندگی. مصنفہ علامہ مفتی احمد یار خان نعیمی علیہ الرحمۃ)

તર્જમા : - મેં પનાઈ ચાહતા હું **અલ્હાન** તથાલા કે કલિમાતે તામ્મા

(કામિલ વ અકમલ) કી તમામ મજલૂક કી બુરાઈ સે. નૂહ **عَلَيْهِ السَّلَام** ૫૨ સલામ હો જહાં વાલો મેં.

દર્સ :- ઘ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! જબ કિસી મકામ પર ઠહરે તો મુતાજુક્કિરા દુઅા કો પઠ લે **إِنْ شَاءَ اللَّهُ عَلَيْهِ** બિચ્છુ ઓર સાંપ વગેરા મૂઝી હશરાતુલ અર્જ કી અભિયત સે મહકૂમ રહેગા.

બા'જ મશાઈબ ઈસ દુઅા કી ફળીલત મેં ઈરશાદ ફરમાતે હું કે તૂંકાને નૂહ કે વકત સાંપ બિચ્છુ વગેરા ને નૂહ **عَلَيْهِ السَّلَام** સે યેહ અર્જ કિયા થા કે આપ હું કશી મેં સુવાર કર લેં હમ આપ સે અહૃદ કરતે હું કે જો આપ કા નામ લેગા ઓર (سَلَامٌ عَلَى نُوحٍ فِي الْعَلَمِينَ ○) પઢેગા હમ ઉસ કો જરર નહીં પહુંચાયેંગે.

અગર ખુદા ન ઘ્યાસ્તા કભી બિચ્છુ વગેરા ડંક માર દે તો નમક ઓર પાની લે કર દોનોં કો ડંક મારને કી જગહ મલતે જાએં ઓર સૂરત (الْكُفَّارُونَ) ઓર સૂરત (الْفَلَق) પઢતે જાએં **إِنْ شَاءَ اللَّهُ عَلَيْهِ** ઝડ્હર કી તકલીફ દૂર હો જાએગી. (તબરાની ફિસ્સગીર રાવી હજરતે અલી)

યેહ અમલ હદ્દીસ શરીફ સે સાબિત હૈ. લિહાજા દૂસરે ઈલાજ કે સાથ સાથ રૂહાની ઈલાજ કા યેહ તરીકા ભી હમારે પેશે નજર રહે.

એક ઈમાન અફરોજ વાકિઆ :- હજરતે અમીરે મુઆવિયા رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ કે દૌરે છુંકુમત મેં મુસલમાનોં ને અઝીકા પર હમ્લા કિયા તો ઈસ્લામી લશ્કર કે સિપાહ સાલાર હજરતે અકબા બિન નાફેઅ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ ને કુદુ અલાકે ફત્હ કર લેને કે બા'દ એક ફૌજ છાવની કાઈમ કરને કા ઈરાદા આહિર કિયા. ઈસ્લામી લશ્કર કે ફિરાસત દાનોં ને મશવરા હિયા કે ફૌજ છાવની કે લિયે એક જગા બડી મુનાસિબ હૈ મગર મુશ્કિલ યેહ હૈ કે ઉસ જગા બડા ઘના જંગલ હૈ. દરિન્દો ઔર મૂર્જી જાનવરોં કી વહાં બડી કસ્ત હૈ. હજરતે અકબા બિન નાફેઅ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ ને યેહ બાત સુન કર અપને લશ્કર સે તમામ સહાયા કો જમ્બા કિયા જિન કી તા'દાદ તકરીબન અણ્ણારહ થી ઔર ઉન કો અપને હમરાહ લે કર ઉસ જંગલ કી તરફ રવાના હુંએ. જંગલ કે કનારે પહુંચ કર આપ ને બ આવાજે બુલન્દ ચન્દ કલિમાત ઈરશાદ ફરમાએ જિન કી હેબત કા યેહ આલમ થા કે જંગલ મેં અફરા તફારી ફેલ ગઈ. વોહ કલિમાત યેહ થે કે ઈરશાદ ફરમાયા :

يَا أَئِلٰهَا السَّبَاعُ وَالْكَلَابُ نَحْنُ أَصْحَابُ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ

عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَخْرُجُوْا مِنْ هَذَا الْبَرِّ

તર્જમા :- એ જંગલ કે દરિન્દો ! હમ રસૂલુલ્લાહ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ وَسَلَّمَ કે અસહાય હું હમ તુમ્હેં હુકમ દેતે હું કે ઈસ જમીન સે નિકલ જાઓ.

أَكْبَرُ ઉસ આવાજ મેં ક્યા તાસીર થી કે કાઈનાત ને દેખા ઔર તારીખ ને હમેશા હમેશા કે લિયે યેહ બાત સુન્દરી હુરુફ સે અપને અન્દર સમોલી કે આપ કી આવાજ સુન કર શેર અપને બચ્ચોં કો લિયે હુવે, ભેદિયા અપને પિલ્લે કો લિયે હુવે, અજદહા અપને સંપોલિયોં કો લિયે ઉસ જંગલ સે કૂચ કર ગએ ઔર ઈસ્લામી લશ્કર ને ઉસ જંગલ કો કાંટ છાંટ કરને કે બા'દ ફૌજ

ઇવાની કી શક્લ હે દી આજ ભી ઉસ અલાકે કો કેરવાન કે નામ સે યાદ કિયા જાતા હૈ. યેહ સબ સંદર્ભ હૈ ઈતાઅતે રસૂલ કા કયુંકે આપ કી ઈતાઅત દર હકીકત **અલ્લાહ** **عَزُوجَلٌ** કી ઈતાઅત હૈ ઔર જો ખાલિક કા મુતીઅ હો જાતા હૈ તો ખાલિકે કાઈનાત મખ્લૂક કો ઉસ કા મુતીઅ બનાદેતા હૈ. (તારીખ ઈસ્લામ)

આશોલે ચશ્મ «આંખ કા દુખના» કે વકત કી દુઅા

۰ اللہُمَّ مَتَّعْنِي بِبَصَرِي وَاجْعَلْهُ الْوَارِثَ مِثْيُ وَأَرِنِي فِي الْعَدُوِّ شَارِي وَانْصُنِنِي عَلَى مَنْ فَلَكَنِي

(رَبِّنَا اللَّهُمَّ إِنَّا نَسْأَلُكُكَ عَلَيْكَ

તર્જમા :- યા ઈલાહી મુજે ફાઅદા દે સાથ મેરી બીનાઈ કે ઔર ઈસ કો મેરા વારિસ બના ઔર મુજે દુશ્મન મેં મેરા બદલા દિખા ઔર મુજે ફિલ દે ઉસ પર જો મુજ પર ઝુલ્ભ કરે.

દર્સ :- ધ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! આંખ બહુત બડી ને' મત હૈ ઈસ કા અન્દાજા ઈસ હદ્દીસ સે લગાઈયે. અગલી ઉમ્મતોં મેં એક બન્ધાએ ખુદા બીચ સમુન્દર એક પહાડ પર જહાં ઈન્સાન કા ગુઝર ન થા રાતો દિન ઈબાદતે ઈલાહી મેં મશગૂલ રહતે. રબ તાથાલા ને ઉસ પહાડ પર ઉન કે લિયે અનાર કા દરખત ઉગાયા ઔર શીર્ણી ચશ્મા નિકાલા વોહ બુજુર્ગ અનાર ખાતે ઔર પાની ચશ્મે સે પીતે ઔર હમા વકત ઈબાદતે ઈલાહી મેં મશગૂલ રહતે. ચાર સૌ બરસ ઈસી તરહ ગુઝારે (અન્દાજા લગાઈયે જબ ઈન્સાન બિલ્કુલ તને તન્દા જિન્દગી બસર કરે ઔર કોઈ દૂસરા ન હો તો ન ઝૂટ બોલ સકતા હૈ ન કિસી કી ગીબત વ ચુગલી કર સકતા હૈ ન ચોરી ન કોઈ જુર્મ વ ગુનાહ કર સકતા હૈ જિસ કા તઅલુક હુકૂકુલ ઈબાદ સે હો) ગર્જ કે જબ ઉન કી મૌત કા વકત કરીબ આયા તો હજરતે ઈજરાઈલ **تَشَرِّيئَةِ السَّلَام** લાએ તો બુજુર્ગ કહને લગે કે મુજે ઈતની મોહલત દો કે મૈં તાજા વુગ્ઝ કર કે દો રક્યાત નમાજ પઠ લું. જબ દૂસરી રક્યાત કે સજદે મેં જાગું તો મેરી રૂહ કબજ કર લેના. હજરતે ઈજરાઈલ

نے ફરમાયા તુમ્હે ઈતની મોહલત દી ગઈ હૈ. ચુનાન્યે, દૂસરી રકાત કે સજટે મેં ઉન કી રૂહ કબજ કર લી ગઈ.

હજરતે જિબ્રિલ عَلَيْهِ السَّلَامُ ને હુગ્રે અકદસ كَلْمَلُ اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَامٌ સે અર્જ કી : હમ જબ આસ્માન સે ઉત્તરતે યા આસ્માન કો જાતે હું તો ઈસ બન્દાએ ખુદા કો ઉસી તરહ સર બ સુજૂદ દેખતે હું યેહ બન્દાએ ખુદા જબ કિયામત કે દિન હાજિર હોંગે ઈબાદત કે સિવા નામએ આ'માલ મેં કોઈ ગુનાછ તો હોગા હી નહીં હિસાબ વ મીજાન કી હાજત ક્યા ? તો **અલ્હાનું** તાલાવા ઈરશાદ ફરમાએગા :

إذْهَبُوا بِعَبْدِنِي إِلَى جَنَّتِي بِرَحْمَتِي

(મેરે બન્દે કો મેરી રહમત સે મેરી જન્તત મેં લે જાઓ)

ઉસ બન્દાએ ખુદા કે મુંહ સે નિકલેગા : એ મેરે રબ ! બલ્કે મેરે અમલ સે (યા'ની મેં ને અમલ હી ઐસે કિયે હું જિન કી વજહ સે મુસ્તહિકે જન્તત હું) ઈરશાદે બારી તાલાવા હોગા : ઈસ કો લૌટાઓ ઔર મીજાન ખડી કરો ઔર ઈસ કી ચાર સૌ બરસ કી ઈબાદત એક પલ્લે મેં ઔર હમારી ને'મતો મેં સે જો હમ ને ઈસે ચાર સૌ બરસ મેં દીં સિર્ફ આંખ કી ને'મત દૂસરે પલ્લે મેં રખો. જબ વળ્ણ કિયા જાએગા તો ઉસ કે ચાર સૌ બરસ કે આ'માલ સે એક યેહ ને'મત કહીં જિયાદા હોગી. ઈરશાદે બારી તાલાવા હોગા :

إذْهَبُوا بِعَبْدِنِي إِلَى نَارِي بِعَدْلِي

(મેરે બન્દે કો જહન્નમ મેં લે જાઓ મેરે અદ્દુલ સે)

ઈસ પર વોહ બન્દાએ ખુદા ધબરા કર અર્જ કરેંગે : નહીં એ રબ મેરે ! બલ્કે તેરી રહમત સે (યા'ની એ મેરે રબ મેં તુઝ સે તેરા ફજુલ હી માંગતા હું) ઈરશાદે રખ્યી હોગા : મેરે બન્દે કો મેરી રહમત સે જન્તત મેં લે જાઓ.

(મલ્કુઝાતે આ'લા હજરત رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ, હિસ્સાએ દુલુમ સફા નમ્ભાર

44 /243 મતબૂઆ મુશ્તાક બુક કોરનર લાઇન્સ.)

મા'લૂમ હુવા કે આંખ કી બસારત બડી ને'મત હૈ જબ કે બસારત ઈમાન કે તકાજોં કો પૂરા કરતી હો અગર આંખ કી બસારત કા ગલત ઈસ્તિ'માલ કિયા તો યેહી ને'મત હમારે લિયે બાઈસે ઝહમત બન જાઓગી. લિહાજા જહાં હમ આંખ મેં જાહિરી તકલીફ હોને પર ઈલાજ કરતે હૈં વહાં હમારે લિયે લાઝિમી હૈ કે અગર હમારી બસારત રૂહાની મરજ મેં મુખ્યલા હો જાએ તો ઈસ કા ઈલાજ ભી કરેં કયૂંકે બસારત કો મિલાફે શરાબ ઈસ્તિ'માલ ન કરને હી સે બસીરત હાસિલ હોતી હૈ ઔર મોમિન કી શાન યેહી હૈ કે ઉસ કા કલ્બ બસીરત સે મુજયન હોતા હૈ. ઈસ દુઆ મેં ઈસ બાત કા દર્સ દિયા જા રહા હૈ કે જહાં પર યેહ દુઆ જાહિરી તકલીફ કો ખત્મ કરને કે લિયે કારગર હૈ. ઈસ કે સાથ ઈસ મેં જો દુઆ બન્દ અપને મા'બૂદ કી બારગાહ મેં કર રહા હૈ ઉસ કી સમરાત વ બરકાત પાને કે લિયે ઉસ કા આમિલે કામિલ બન જાઓગા.

બુખાર આ જાને કે વકત કી દુઅા

بِسْمِ اللَّهِ الْكَبِيرِ أَعُوذُ بِاللَّهِ الْعَظِيمِ مِنْ شَرِّ
كُلِّ عَرْقٍ نَّعَارٍ وَمِنْ شَرِّ حَرَّ النَّارِ

તર્જમા :- અલ્લાહ તાદ્વાલા બુજુર્ગ વ બરતર કે નામ સે, મૈં પનાહ માંગતા હું **અલ્લાહ** તાદ્વાલા અજમત વાલે કો ખૂન સે જોશ મારને વાલી હર રગ કી બુરાઈ સે ઔર આગ કી હરારત કે શર સે.

(હાકિમ :- રાવી હજરતે અબુહુલ્લાહ ઈજને અભબાસ. رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَنْهُمَا)
દર્સ :- ધ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો! જબ ભી બન્દ એ મોમિન કો કોઈ તકલીફ પહુંચે તો સબ્ર કા દામન ન છોડે કયૂંકે બે સબ્રી કરને ઔર ગિલા શિકવા કરને સે બીમારી દૂર નહીં હોતી બલ્કે ઈસ બીમારી સે મિલને વાલે અજો સવાબ સે બન્દ મહદુમ હો જાતા હૈ કયૂંકે બન્દ એ મોમિન હર લિહાજ સે ફાયેદે મેં હૈ. બીમારી ભી ઈસ કે લિયે ને'મત હૈ જબ કે સબ્ર કરે, તનદુરસ્તી ભી ઈસ કે લિયે ને'મત હૈ જબ કે શુક કરે. બા'જ લોગ યેહ સમજતે હૈં કે બીમાર હોને પર ઈલાજ ન કરના યેહ

સબ્ર હૈ લેકિન હકીકત યેહ હૈ કે જિસ તરફ ઈલાજ ન કરાના જાઈજ હૈ ઈસી તરફ ઈલાજ કરાના ભી જાઈજ હૈ.

અલ હદ્દીસ :- હજરતે અબૂ દરદા رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ સે મરવી હૈ, કહતે હૈં કે રસૂલુલ્લાહ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ને ફરમાયા : બેશક **અલ્લાહ** તાબાલા ને મરજ ભી નાજિલ કિયા ઔર દવા ભી ઉતારી ઔર હર મરજ કે લિયે દવા પૈદા કી ઈસ લિયે દવા કરો અલબત્તા હરામ ચીજ સે ઈલાજ મત કરો. (زاد المعا德)

મા'લૂમ હુવા કે બીમારી કા ઈલાજ કરના હદ્દીસ સે સાબિત હૈ અલબત્તા હરામ અશ્યા સે ઈલાજ ન કરે. ક્યુંકે ઈસ કી મુમાનઅત હૈ તો જો શાખ્સ બીમારી પર સબ્ર કરે ઔર ઈલાજ ભી કરે તો વોહ ભી સાબિરીન કી ફેહરિસ્ત મેં હૈ ઔર ઉસ કે લિયે અજો સવાબ કી ખુશ ખબરી હૈ.

અલ હદ્દીસ :- સહીહ મુસ્લિમ મેં જાબિર رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ સે મરવી હૈ કે હુજૂર એક દફાઓ હજરતે ઉમ્મુસ્સાઈબ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهَا કે પાસ તશરીફ લે ગયે, ફરમાયા : તુઝે કયા હુવા ? જો કંપ રહી હૈ ! અર્જ કિયા : બુખાર હૈ ખુદા ઈસ મેં બરકત ન કરે. ફરમાયા : બુખાર કો બુરા ન કહો કે વોહ આદમી (યા'ની બુખાર બન્દાએ મોમિન વ મોમિના) કી ખતાઓં કો ઈસ તરફ દૂર કરતા હૈ જિસ તરફ ભર્ણી લોહે કે મેલ કો (દૂર કરતી હૈ).

(مسلم શ્રીફ, કાબ બસ્ર ઓચ્લે, બાબ થોબ (દૂર કરતી હૈ) મરિયુન, رقم الحديث ٢٥٧٥، صفحه نمبر ١٣٩٢ دار ابن حزم بروت.)

કાન બજો વકત કી દુચા

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَّدَّكَنِ اللّٰهُ بِخَيْرٍ مَّمَّنْ دَّكَرْتَ

તર્જમા :- યા ઈલાહી મુહામ્મદ પર રહમતે કામિલા નાજિલ ફરમા. **અલ્લાહ** તાબાલા ઉસ કો ભલાઈ સે યાદ કરે જિસ ને મુજે ભલાઈ સે યાદ કિયા. (ઇન્નુસ્સુના :- રાવી હજરતે અખુલ્લાહ ઈજને અખબાસ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهَا)

જુઆમ (કોટ) ઓર દૂસરે મૂગી અમરાગ રે પનાહ કી દુઆ

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْبَرْصِ وَالْجُنَاحِ وَالْجُنُونِ وَمِنْ سَيِّئِ الْأَسْقَامِ

તર્જમા :- યા ઈલાહી મૈં તુઝ સે બર્સ ઔર જુઆમ ઔર જુનૂન ઔર દૂસરી બીમારિયોં સે પનાહ ચાહતા હું. (અબુ દાવુદ)

દર્સ :- ધ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! બર્સ એક બીમારી હૈ જિસ મેં જિલ્લ પર સફેદ દાગ આ જાતે હૈએ ઔર જુઆમ એક બીમારી હૈ જિસ મેં જિરમ કી ખાલ ફોડોં કી વજહ સે સડ જાતી હૈ ઔર જુનૂન પાગલપન કો કહતે હૈએ ઈન બીમારિયોં ઔર દૂસરી મૂગી બીમારિયોં સે બચને કે લિયે મુતાજીકિરા દુઆ કો કસરત સે પઢતે રહના ચાહ્યે إِنْ شَاءَ اللَّهُ مَا يُرِيدُ ઈન બીમારિયોં સે છિફાજત રહેણી.

ફાલિજ સે નિફાજત કી દુઆ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ لَا يَتَرَكَّمَ عَنِ اسْمِهِ شَيْءٌ فِي الْأَرْضِ

وَلَا فِي السَّمَاءِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

તર્જમા :- **અલ્લાહ** તથાલા કે નામ સે કે જિસ કી બરકત સે જમીનો આસ્માન કી કોઈ ચીજ નુકસાન નહીં પહુંચા સકતી ઔર વોહ સુનને વાલા જાનને વાલા હૈ.

(ترمذى شريف، كتاب الدعوات، باب ماجاء في الدعاء إذا أصبح، رقم

الحادي عشر، ٣٣٩٩، الجزء الخامس صفحه نمبر ١٢٥ دار الفكر)

તમામ અમરાગ સે શિકાયાણી કી દુઆ

﴿١﴾ بِسْمِ اللَّهِ

﴿٢﴾ أَعُوذُ بِاللَّهِ وَقُدْرَتِهِ مِنْ شَيْءٍ مَا أَجِدُ وَأَحَادِرُ

તર્જમા :- **અલ્લાહ** તથાલા કે નામ સે પનાહ ચાહતા હું **અલ્લાહ** તથાલા કી ઔર ઉસ કી કુદરત કી ઉસ (તકલીફ કી) બુરાઈ સે જો મૈં પાતા હું ઔર જિસ કા અન્દેશા કરતા હું.

(مسلم شريف، كتاب السلام، باب استجواب وضع بده، رقم الحديث ٢٢٠٢)

صفحة نمبر ١٢٠٩ مطبوعة دار ابن حزم بيروت.)

દર્સ :- પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! હજરતે ઉર્માન બિન અબૂ આસ કહતે હો : મૈં ને હુગ્રૂ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ સે દર્ક કી શિકાયત કી. આપ ને મુજે યેહ અમલ (યા'ની મુતાજીકિરા હુઆ) ઈરશાદ ફરમાયા : મૈં ને ઈસ કો કિયા તો **અહ્લાન** ને શિક્ષા દી લિહાજા દર્ક વગેરા હો તો ઉસ મકામ પર અપના સીધા હાથ રખ કર પહોલે તીન મરતબા أَنَّكُمْ سُبُّونِي પછે ફિર સાત મરતબા બા'દ કી હુઆ પછે.

પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! બીમારી ભી એક બહુત બડી ને' મત હે ઈસ કે મનાફેઅ બે શુમાર હોં અગર્યે આદમી કો બ જાહિર ઈસ સે તકલીફ પહુંચયતી હૈ મગર હકીકતન રાહત કા એક બહુત બડા ઝખીરા ઉસ કે હાથ આતા હૈ. યેહ જાહિરી તકલીફ જિસ કો આદમી બીમારી સમજતા હૈ હકીકત મેં રૂહાની બીમારિયોં કા એક જબરદસ્ત ઈલાજ હૈ. હકીકી બીમારી અમરાજે રૂહાનિયા હોં ઈસ કો મરજે મોહલિક સમજના ચાહિયે. અક્સર લોગ ઈસ મરજ સે લા પરવાહી બરતતે હોં. ઈસ કે બર અક્સ મા'મૂલી છીંક આને પર હમ ડોક્ટર કી તરફ રજૂઅ કરતે હોં ઔર રૂહાની અમરાજ કે હમ ને અપને આપ કો શુનાહોં સે લિથડા હોતા હૈ. ઈસ સે છુટકારા હાસિલ કરને કી સસ્ય નહીં કરતે યેહ મકામે ઈબ્રત હે રહા જાહિરી બીમારી કા ઈલાજ તો બડે રૂલે વાલે તકલીફ કા ભી ઈસી તરફ ઈસ્તિકબાલ કરતે હોં જૈસે રાહત કા મગર હમ જૈસોં કો ચાહિયે કે કમ અઝ કમ ઈતના તો કરેં કે સબ્રો ઈસ્તિકલાલ સે કામ લેં ઔર જગાં વ ફરજ, ગિલા વ શિક્ષા ન કર કે આને વાલે સવાબ સે મહદુમ ન હોં યેહ તો હર શખ્સ જાનતા હૈ કે બે સબ્રી સે આઈ હુંદી મુસીબત વ બીમારી દૂર નહીં હોતી ફિર મસાઈબો આલામ મેં સબ્ર કા દામન છોડ કર સવાબ સે મહદુમ હો જાના કહાં કી દાનિશમન્દી હૈ યેહ તો હુન્યા વ આખિરત કા ખસારા હૈ બલ્કે બા'જ લોગ તો બીમારી વ મુસીબત મેં **مَعَ اللَّهِ أَهْلَ الْأَهْلَاءِ** તાયાલા કી તરફ જુલ્મ કી નિસ્બત કર દેતે હોં તો યેહ લોગ બિલ્કુલ હી ખસિરતહુન્યા વલ આખિરહ કે મિસ્ટાક બન જાતે હોં. યા'ની (હુન્યા વ આખિરત મેં નુક્સાન ઉઠાને વાલે) લિહાજા યાદ રખિયે મોમિન કે લિયે જહાં તનદુરુસ્તી એક ને' મત હે વહાં બીમારી ભી એક ને' મત હૈ ઈસ જિમ્ન મેં ચન્દ અહાદીસ બયાન કી જાતી હોં.

અલ હદીસ :- સહીહ બુખારી વ મુસ્લિમ મેં અબૂ હુરૈરા વ અબૂ સઈદ ખુદરી સે મરવી હૈ, હુગ્રૂરું ને **رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ وَسَلَّمَ** ને ઈરશાદ ફરમાયા કે મુસ્લમાન કો જો તકલીફ ઔર હુઝ્ન વ ગમ પહુંચે યાંત તક કે કાંટા જો ઉસ કે ચુબે તો **અલ્લાહ** તબાક વ તથાલા ઈન કે સબબ ઉસ કે ગુનાએ મિટા દેતા હૈ.

(مسلم શ્રીફ, કાબ બ્રોચલે, બાબ થોબ મરિપ્સ, ર્ચમ હુદિથ ٢٥٧٣)

ચફ્ખે નંબર ١٣٩٢ માત્રિકું દારાબિન હ્રામ બૈરોન).

અલ હદીસ :- તિરમિઝી ને જાબિર **رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ** સે રિવાયત કી કે હુગ્રૂર ને ઈરશાદ ફરમાયા કે જબ કિયામત મેં અહ્લે બલા (જિન પર હુન્યા મેં મસાઈબો આલામ આએ) કો સવાબ દિયા જાએગા તો આફિયત (જિન પર હુન્યા મેં મસાઈબો આલામ નહીં આએ) વાલે તમન્ના કરેંગે : કાશ હુન્યા મેં કેંચિયો સે ઉન કી ખાલેં કાટી જાતીં. (તાકે હમેં ભી યેહ અજો સવાબ મિલતા) ઈસ હદીસ સે અન્દાજા લગાએ કે મુસીબત પર સબ્ર કરને વાલા કિસ કદર સવાબ કા મુસ્તાહિક હોગા !

ઔર હજરતે અનસ રિવાયત મેં હૈ કે હુગ્રૂર ને ઈરશાદ ફરમાયા : જબ મુસ્લિમાન કિસી બલાએ બદન મેં મુખલા હોતા હૈ તો ફિરિશ્ટે કો હુક્મ હોતા હૈ લિખ જો નેક કામ પહલે કિયા કરતા થા. તો અગર શિફા દેતા હૈ તો ધો દેતા હૈ ઔર પાક કર દેતા હૈ ઔર મौત દેતા હૈ તો બખ્શ દેતા હૈ ઔર રહ્મ ફરમાતા હૈ.

અણાદીસે કરીમા સે મા'લૂમ હુવા કે મુસીબત મેં સબ્ર કરના આખિરત મેં અજો સવાબ કા બાઈસ હૈ ઔર હકીકત મેં સબ્ર ન કરના ખુદ એક બહુત બડી

મુસીબત હૈ. જો લોગ **અલ્લાહ** તાદાલા કી કા પર રાજી રહેતે હોય હાલ મેં **અલ્લાહ** તાદાલા કી હમ્મો સના ઔર ઉસ કી બુનુર્ગી બયાન કરતે હોય વોહી લોગ ફરીલત વ મર્તબે કે મુસ્તહિક હોય.

બીમારી કી હાલત મેં આતશે જહનમ સે બથને કી દુઆ

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ ۝ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ ۝
لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ ۝

તર્જમા : **અલ્લાહ** તાદાલા કે સિવા કોઈ મા'બૂદ નહીં, **અલ્લાહ** તાદાલા બહુત બડા હૈ. **અલ્લાહ** તાદાલા કે સિવા કોઈ મા'બૂદ નહીં, વોહ યક્તા હૈ. **અલ્લાહ** તાદાલા કે સિવા કોઈ મા'બૂદ નહીં, ઉસ કા કોઈ શરીક નહીં **અલ્લાહ** તાદાલા કે સિવા કોઈ મા'બૂદ નહીં, ઉસી કે લિયે બાદશાહી હૈ ઔર હમું હૈ. **અલ્લાહ** તાદાલા કે સિવા કોઈ મા'બૂદ નહીં ઔર કોઈ તાકત નહીં ઔર ન કોઈ કુવ્યત મગર **અલ્લાહ** તાદાલા કી (મદદ) કે સાથ.

(ترمذى شريف، كتاب الدعوات، باب ما يقول العبد اذا مرض ملخصاً، رقم الحديث
٣٣٣١، الجزء الخامس صفحه نمبر ٢٧٢ دار الفكر)

દર્સ : ધ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! જો બીમારી મેં ઈસ દુઆ કો પછે ઔર ઉસ કા ઈન્ટિકાલ હો જાએ તો હદીસ શરીફ મેં હે ઐસે શાખ્સ કે લિયે ખુશ ખબરી હે કે ઉસે આતશે જહનમ નહીં જલાએગી. દૂસરી રિવાયત મેં આયા હે કે જો મુસલમાન બીમારી મેં (આયતે કરીમા) (أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الطَّالِبِينَ ۝) ચાલીસ મરતબા પછ કર દુઆ માંગો ઔર ઉસી બીમારી મેં મર જાએ તો ઉસે શહીદ કે બરાબર સવાબ મિલેગા ઔર અગર શિફાયાબ હોગા તો ઈસ હાલત મેં અચ્છા હોગા કે ઉસ કે તમામ ગુનાઓ મુખ્ય હો ચુકે હોંગે.

(હાકિમ :- રાવી હજરતે સા'દ બિન અબી વક્કાસ (رضي الله تعالى عنه))

જબ કોઈ ચીજ ગમગીન કરે ઉસ વકત કી દુઆ

يَا حَسِيبَ يَا قَيْوَمُ بِرَحْمَتِكَ أَسْتَغْفِرُكَ ۝

તર્જમા : - એ તેરી રહમત સે મદદ માંગતા હું.

(رَبُّنَا اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ سَلَامٌ) :- રાવી હજરતે અનસ રિવાયત હૈ કે જબ રસૂલુલ્લાહ

અજરતે અનસ (رَبُّنَا اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ سَلَامٌ) કોઈ ચીજ ગમગીન કરતી તો આપ (મનુષ્ય બાલા) દુઆ પદ્ધતે.

પુણી પેશ આને ચા'ની મરાઝી કે મુવાફિક બાત હોને પર દુઆ ॥ (જબ કે ખિલાફે શરીઅત ન હો) ॥

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي يُنْعَيْتُهُ تَتِيمَ الْصَّلَاحِ ۝

તર્જમા : - અલ્લાહ તાલાલા કા શુક હૈ જિસ કે ઈન્દ્રામ સે અથી ચીજેં કમાલ કો પહુંચતી હોય. (ઇન્દ્ર માજા)

ના ગવારી ઓર ખિલાફે મરાઝી બાત હોને પર દુઆ

الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى كُلِّ حَالٍ ۝

તર્જમા : - અલ્લાહ રખ્યુલ ઈજ્રાત કા શુક હૈ હર હાલ મેં.

(ઇન્દ્ર માજા, હિસ્ને હસીન)

દાંત કે દર્દ કી દુઆ

اللَّهُمَّ أَذْهِبْ عَنْهُ مَا يَجِدُ وَ فَحْشِئْ بِدَعْوَةِ كَبِيرٍ الْبَارَكِ عِنْدَكَ ۝

તર્જમા : - ઈલાહી (જો તકલીફ યેહ મહસૂસ કર રહા હૈ) ઈસ કો ઔર ઈસ કી તકલીફ કો દૂર ફરમા દે અપને નબિયે મિસ્કીન કી દુઆ સે જો તેરે નજીદિક મુખારક હૈ. (ਬૈહકી :- રાવી હજરતે અભુલ્લાહ બિન રવાહા)

દર્સ : - પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! હજરતે અભુલ્લાહ બિન રવાહા ને જબ નબિયે કરીમ (صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) સે દાંત કે દર્દ કી શિકાયત કી તો હું જુરે ને અપને દર્દો અકદસ કો ઉન કે ઉસ રૂખ્સાર પર જિસ તરફ દાંત મેં દર્દ થા રખ કર સાત મરતબા મુતજફ્કિરા દુઆ પઢી તો અલ્લાહ

તાથાલા ને અપને મહિબૂબ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ કે દર્સ્તે મુખારક ઉઠાને સે પહલે દર્દ કો દૂર ફરમા દિયા. (મદારિજુન્નુબુવ્યા)

કિરી ટોમ સે ખતરે કે વકત કી દુઆ

اللَّهُمَّ إِنَّا نَرْجُوكَ فِي نُحُورِهِمْ وَنَعُوذُ بِكَ مِنْ شُرُورِهِمْ

તર્જમા :- એ આલ્ગાઠ હમ ઉન (કુફ્ફાર વ મુશરિકીન) કે મુકાબિલ તુઝે કરતે હોં ઓર ઉન કે શર સે તેરી પનાહ લેતે હોં.

(રજુનીاللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ અહુમદ વ અબૂ દાવૂદ :- રાવી હજરતે અબૂ મૂસા)

સખા ખતરે કે વકત કી દુઆ

اللَّهُمَّ اسْتُرْعُو رَأْتَنَا وَامْنُ رَوْعَنَنَا

તર્જમા :- ઈલાહી હમારી પર્દાદારી ફરમા ઓર હમારી ઘબરાહટ કો બે ખૌફી વ ઈતમીનાન સે બદલ હે.

(રજુનીاللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ અહુમદ :- રાવી હજરતે અબૂ સઈદ ખુદરી)

દર્સ :- ધ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! મજકૂરા બાલા દુઆઓ મેં સે દૂસરી દુઆ ઉસ વકત પઠને કી હે જબ કુફ્ફારો મુશરિકીન સે સખત ખતરા લાહિક હો જાએ કયુંકે દૂસરી દુઆ સરકારે મદીના صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ને ગજવાએ ખન્દક કે મૌકાએ પર તા'લીમ ફરમાઈ કેસા કે હજરતે અબૂ સઈદ ખુદરી رَجُونِي اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ કહતે હોં કે ગજવાએ ખન્દક કે મૌકાએ પર જબ કુફ્ફારો મુશરિકીન મદીનાને મુનવ્વરા કે અતરાફ કસીર તા'દાદ મેં જમ્બા હો ગએ તો સહાબાએ કિરામ عَلَيْهِمُ الرَّحْمَةُ ને હુઝૂર મેં અર્જ કિયા તો સરકારે મદીના صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ને યેહ દુઆ તા'લીમ ફરમાઈ લેકિન ઈસ કા મતલબ યેહ ભી નહીં હે કે મુસલમાન કુફ્ફારો મુશરિકીન સે મુકાબલે કે લિયે કોઈ જંગી તચ્છારિયાં હી ન કરેં બલ્કે બાત યેહ હે કે મુસલમાનોં કી ઈજૂઝો આબરૂ ઓર ઈસ્લામી સલ્તનત કી હિફાજત કે લિયે મુસલમાન

આ'લા કિસમ કી જંગી તથારિયાં કરેં તાકે દુષ્મનાને ઈસ્લામ કે હમ્બે કી સૂરત મેં ઉન્હેં મુંહ તોડ જવાબ દિયા જા સકે ઔર હમેં ઈસી બાત કા હુકમ દિયા ગયા હૈ ક્યૂંકે જંગી મશકક્તેં ઔર તથારિયાં ઉન કા તઅલ્લુક અસ્બાબ સે હૈ ઔર અસ્બાબ સે કત્થે તઅલ્લુક કરના નાદાની હૈ અલબજા યેહ બાત જરૂર હૈ કે મુસલમાન ભરોસા અસ્બાબ પર નહીં બલ્કે **અલ્લાહ** રજ્ઝુલ આલમીન કી જાત પર કરેં યેહી ફર્ક એક મુસલમાન ઔર કાફિર કે માબૈન હૈ કે કાફિર હવા મેં ઉડને વાલે રોકેટ પર ઔર પાની મેં ચલને વાલે એટમી બેઠે પર ઔર જમીન પર ચલને વાલે ટેંકોં પર ભરોસા કરતા હૈ જબ કે મુસલમાન ઉસ જાતે અકંસ પર ભરોસા કરતા હૈ જિસ કે કબ્જાએ કુદરત મેં હવા, પાની ઔર જમીન હૈ. ગોયા કાફિર ફક્ત અસ્બાબ પર ભરોસા કરતા હૈ ઔર મુસલમાન મુસ઼બિબુલ અસ્બાબ પર.

કુદરત સે પનાહ કી દુઅા

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْكُفْرِ وَالْفَقْرِ

તર્જમા :- ઈલાહી ! મૈં તેરી પનાહ લેતા હું કુદરત ઔર ફકીરી સે. (નિસાઈ)

દર્સ :- ધ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! હદ્દીસે મુખારક મેં ફકીરી સે મુરાદ ઐસે બે સંભ્રાં કી મોહતાજગી હૈ જો ફકીરી કી વજહ સે ચોરી, ધોકા, ફરેબ ઔર જૂટી ગવાહિયાં વગૈરા દેતે હોં ઔર સખ્ત ગુનાહ કે મુત્તિબ હોતે હોં બલ્કે બા'જ અવકાત ઐસે લોગ રબ તાલા કી બારગાહ મેં શિકાયતન ઐસે અલ્ફાજ બોલ દેતે હોં જો કુદરિયા હોતે હોં (مَعَاذَ اللَّهُ) અલબજા વોહ ફકીરી જો **અલ્લાહ** કે નેક બન્દોં કો મિલતી હૈ બલ્કે વોહ ખુદ ફક કો ઈજિતયાર કરતે હોં ઉન સાબિરોં કે લિયે તો વોહ ફક કુર્બે ઈલાહી કા જરીઆ હોતા હૈ.

દર્દ સર કી દુઅા

بِسْمِ اللَّهِ الْكَبِيرِ وَأَعُوذُ بِاللَّهِ الْعَظِيمِ مِنْ كُلِّ عَرْقٍ نَّعَارِ وَمِنْ شَرِّ حَرَّ الْأَرَارِ (من ارج النبوة، حميدى)

तर्जमा :- अल्लाह के नाम से जो बड़ा है और मैं पनाह चाहता हूँ
अल्लाह बुझूर्ग की हर उछलने वाली रग और आग की गर्भा के नुकसान से.

સતર બલાઓ સે આંકિથ્યત કી દુઆ

بِسْمِ اللَّهِ وَلَا حُوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ ۝

તર્જમા :- અલ્લાહ કે નામ સે ઔર તાકત નહીં (ગુનાહોં સે બચને કી) ઔર કૃવ્યત નહીં (નેકિયાં કરને કી) મગર **અલ્લાહ** બુઝુર્ગ વ બરતર અઝમત વાલે કી મદદ સે.

(بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ) (رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) (મદારિજુન્નુબુવ્વહ : - રાવી હજરતે અનસ બિન માલિક)

ਦੱਸ :- ਧਾਰੇ ਈਸਲਾਮੀ ਭਾਈਯੋ ! ਈਸ ਹੁਆ ਕੋ ਦੱਸ ਮਰਤਬਾ ਪਛਨਾ ਚਾਹਿੱਧੇ. ਈਸ ਕੀ ਫ਼ਜ਼ੀਲਤ ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਕਾਰੇ ਮਈਨਾ **صلੀ اللہ علیہ وآلہ وسلم** ਨੇ ਈਰਸ਼ਾਦ ਫਰਮਾਯਾ ਕੇ ਵੋਹ ਗੁਨਾਹਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰੋਂ ਜਿਥੋਂ ਆਪਣਾ ਪਾਂਡ ਲੈ ਜਾਵਾ ਹੈ ਜੈਸਾ ਕੇ ਆਜ ਹੀ ਮਾਂ ਕੇ ਪੇਟ ਦੇ ਪੈਂਡਾ ਹੁਵਾ ਹੋ ਔਰ ਹੁਨਾਂ ਕੀ ਸਤਾਰ ਬਲਾਓਂ ਦੇ ਮਸਲਨ ਜੁਨ੍ਹਾਂ ਵ ਜੁਆਮ ਵ ਬਰਸ ਵ ਰੀਹ ਵਗੈਰਾ ਦੇ ਆਫ਼ਿਲਤ ਹੀ ਜਾਤੀ ਹੈ. (ਮਦਾਰਿਜੂਲਖ਼ਬੁਵਾਹ ਜਿਲਦ ਅਵਲ)

ਨਾਕ ਦੇ ਬਹੁਤੇ ਪ੍ਰਣ ਕੋ ਰੋਕਨੇ ਦੀ ਵੁਆ।

وَقِيلَ يَا رُبُّ الْعِزَّى مَاءِكَ وَيَسِّئَةَ أَقْلَعِي وَغَيْصَ الْمَاءِ وَقَضَى الْأَمْرُ

તર્જમાને કન્જુલ ઈમાન :- ઔર હુકમ ફરમાયા ગયા કે એ જમીન અપના પાની નિગલ લે ઔર એ આસમાન થમ જા ઔર પાની ખુશક કર દિયા ગયા ઔર કામ તમામ હવા.

(કુરાને મજૂદ સરાએ હુદ આયત નંબર 44, પારહ નંબર 12)

દર્શ : - ધ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! જિસ કી નક્સીર ફૂટ જાએ તો યેહ આયતે કરીમા શહાદત કી ઉંગલી સે ઉસ કી પેશાની પર લિખેં બહુત મુજર્બ અમલ હૈ બા'જ જાહિલ ઈસે નક્સીર સે બહને વાલે ખૂન સે લિખતે હું યેહ જાઈજ નહીં ક્યૂંકે બહને વાલા ખૂન નજિસ હોતા હૈ ઔર ઉસ સે કલામે ઈલાહી લિખના જાઈજ નહીં. (મદારિજુન્નાબુવ્યાહ જિલ્દ અવ્યાલ)

મબાન કી લુકનત કી દુઆ

رَبِّ اشْرَحْ مِنْ صَدْرِيٍّ وَبِسْرِيٍّ أَمْرِيٍّ ﴿١﴾

وَاحْلُّ عَقْدَ لَّهِ مِنْ لِسَانِيٍّ لِيَقْهُوا تَوْيِيٍّ ﴿٢﴾

તર્જમાને કન્જુલ ઈમાન :- એ મેરે રખ મેરે લિયે મેરા સીના ખોલ હે ઔર મેરે લિયે મેરા કામ આસાન કર ઔર મેરી જબાન કી ગિર્હ ખોલ હે કે વોહ મેરી બાત સમજે.

(કુરાને મજૂદ સૂરાએ 'અલ્હ' આયત નંબર 25 તા 28, પારછ નંબર 16)

મૌત માંગને કી જઈજ દુઆ

اَللَّهُمَّ احْيِنِي مَا كَانَتِ الْحَيَاةُ خَيْرًا لِي وَتَوْفِّنِي إِذَا كَانَتِ الْوَفَاةُ خَيْرًا لِي

(બુખારી :- રાવી હજરતે અનનસ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ)

તર્જમા :- યા ઈલાહી જબ તક મેરે લિયે જના બેહતર હો મુજે જિન્દા રખ ઔર જબ મેરે લિયે મરના બેહતર હો તો મુજે મૌત હે હે.

દર્સ :- ધ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! બા'જ લોગ મુસીબત વ બીમારી કી વજહ સે ઘબરા જાતે હોય ઓર મૌત કી તમજ્ઞા કરતે હોય બલ્કે યું કહતે હોય કે ઐસી જિન્દગી સે તો મૌત બેહતર હૈ. મગર હાલાત કેસે હી સંગીન હો જાએં. મસાઈબો આલામ કે પહાડ ટૂટ પડે મુસલમાન કો ચાહિયે કે વોહ સબાત વ ઈસ્તિકામત કી આહની દીવાર બન જાએ. મૌત કી દુઆ હરગિઝ ન કરે કયુંકે ઈસ કી મુમાનઅત હૈ. અગર મૌત માંગની હૈ તો ફિર મુતજફ્કિરા દુઆ કરે જો તા'લીમ ફરમાઈ ગઈ હૈ ઔર બન્દાએ મોમિન કો ચાહિયે કે વોહ **અલ્લાહ** તાલાલા કી રાહ મેં મૌત (યા'ની શહાદત) કી દુઆ કરે.

અલ હદીસ :- જો શાખસ સર્યાઈ ઔર સિદ્ધકે દિલ કે સાથ શહાદત તલબ કરેગા તો ઉસ કો શહાદત કા મર્ત્યા દિયા જાએગા અગર્યે અપની મૌત (યા'ની બ જાહિર વોહ અપને બિસ્તર પર) મરા હો.

હજરતે ઉમર رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ શહાદત કી હુઅા યું માંગતે થે : યા ઈલાહી !

મુઝે અપને રાસ્તે મેં શહાદત નસીબ ફરમા ઔર રસૂલ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ કે શહૂર મેં મુઝે મૌત હે. **આલ્હાન્** તથાલા કી બારગાહે અકદસ મેં આપ કી હુઅા કબૂલ હુઈ ઔર શહૂરે મદીના મેં શહાદત કી સાચાદત નસીબ હુઈ. આખિર મેં ચન્દ આ'માલ લિયે જાતે હેં જિન કે કરને વાલોં કે લિયે આખિરત મેં શહાદત કે અજો સવાબ કી બિશારત દી ગઈ હૈ. જબ કે દિલ મેં શહાદત કી સાચી આરજૂ હો ઔર બિલા ઉજ્જર જિહાદ શરેષ્ઠ સે ઈજતિનાબ ન કિયા હો.

﴿1﴾ ઈલ્મે દીન કી તલબ મેં ઈન્તિકાલ હો જાએ.

﴿2﴾ મુઅઝુઝિન કે તલબે સવાબ કે લિયે અજાન કહતા હો.

﴿3﴾ રાસ્ત ગો તાજિર જો તિજારત મેં ઈમાનદારી કરતા હો.

﴿4﴾ જો ચાશત કી નમાજ પઢે.

﴿5﴾ જો હર મહીને મેં તીન રોજે રખે.

﴿6﴾ જો સુખ્યો શામ أَعُوذُ بِاللَّهِ السَّمِيعِ الْعَلِيمِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ 0 તીન મરતબા પઢ કર સૂરએ હશર કી આખિરી તીન આયાત પઢે ઔર ઉસ દિન યા રાત મેં ઈન્તિકાલ હો જાએ.

﴿7﴾ જો બા તહારત સોએ ઔર ઈન્તિકાલ હો જાએ.

﴿8﴾ જો હર રાત اللَّهُمَّ بَارِكْ لِي فِي النَّوْتَ 0 فِيهَا بَعْدَ النَّوْتَ 0 પણ્ચીસ બાર પઢે.

તર્જમા :- યા ઈલાહી મેરે લિયે મૌત મેં બરકત ફરમા ઔર મૌત કે બા'દ મેં ભી (બરકત ફરમા)

﴿9﴾ જો હર રાત નાખિયે કરીમ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ પર એક સૌ મરતબા હુરુદ શરીફ પઢ કર સોએ ઔર ફસાદે ઉભ્મત કે વકત સુન્નત પર અમલ કરને વાલા ઉસ કે લિયે તો સૌ શહીદોં કા સવાબ હૈ.

ઈયાદત કરતે વકત કી દુઆ

હુએ નમ્બર 1 :- 0
لَا يَأْسْ طُهُورًا نَّشَاءُ اللَّهُ أَلَّهُمَّ اسْفِهْ أَلَّهُمَّ عَافِهْ

તર્જમા : - કોઈ હરજ કી બાત નહીં યેહ મરજ ગુનાહોંસે પાક કરને વાલા હૈ. યા ઈલાહી ! ઈસે શિફા દે, યા ઈલાહી ! ઈસે તનદુરુસ્ત ફરમા. (બુખારી વ તિરમિઝી : - રાવી હજરતે અભુલ્લાહ ઈજ્ને અખાસ વ હજરતે અલી رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُمْ)
દર્સ : - ઘ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! મજકૂરા દુઆ કો દો હિસ્સોં મેં લિખા ગયા હૈ. અગર પહ્લા હી પછ લે તો ભી કોઈ હરજ નહીં. બા'જ કિતાબોં મેં ટુહુર કી જગાહ ટુહુર લિખા ગયા હૈ વોહ ભી દુરુસ્ત હૈ. મુતજકૂરિચા દુઆ મેં બીમારોં કે લિયે તસલ્લી હૈ કે બીમારી ગુનાહગારોં કે લિયે કફ્ફારએ સાચ્ચિયાત ઔર નેકૂકારોં કે લિયે રફીએ દરજાત હૈ.

ઈયાદત કે વકત કી બહુત સી દુઆઓં અહાદીસ મેં વારિદ હૈનું. તવાલત કે પેશે નજર સિર્જ એક દુઆ ઔર લિખી જાતી હૈ.

હુએ નમ્બર 2 :- 0
أَسْأَلُ اللَّهَ الْعَظِيمَ رَبَّ الْعَرْشِ أَنْ يَسْفِيَكَ

તર્જમા : - અલ્લાહ અજીમ સે સુવાલ કરતા હું જો અર્થે કરીમ કા માલિક હૈ કે તુઝે શિફા દે.

(ابو داؤદ شرીف، كتاب الجنائز، باب الدعاء للمريض عند العيادة، رقم

الحديث ٣١٠٦، الجزء الثالث صفحه نمبر ٢٥١)

દર્સ : - ઘ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! જબ કિસી કી ઈયાદત કો જાએ ઔર ઉસ વકત ઉસ બીમાર પર નજ્ર આ કા વકત ન હો તો સાત મરતબા મુતજકૂરિચા દુઆ પછે بِنَ إِنْ شَاءَ اللَّهُ تَعَالَى બીમાર શિફાયાબ હો જાએગા.

અલ હદીસ : - અબૂ દાવૂદ વ તિરમિઝી હજરતે અભુલ્લાહ ઈજ્ને અખાસ સે રાવી કે صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ને ઈરશાદ ફરમાયા : જબ કોઈ

મુસલમાન કિસી મુસલમાન કી ઈયાદત કો જાએ તો સાત મરતબા યેહ દુઅા પછે (أَسْأَلُ اللَّهَ الْعَظِيمَ إِنْ) અગર મौત નહીં આઈ હૈ તો ઉસે શિફા હો જાએગી.

(ابوداؤ دشريف، كتاب الجنائز، باب الدعاء للمريض الخ، رقم الحديث

١٠٢، الجزء الثالث صفحه نمبر ٢٥١ دار أحياء التراث.)

મરીજ કી ઈયાદત કો જાના સુન્નત હૈ અહાદીસે કરીમા મેં ઈસ કી બડી ફરીલત આઈ હૈ.

અલ હદીસ :- ઈન્ને માજા હજરતે અબૂ હુસૈન રૂપીને રસૂલુલ્લાહ ﷺ સે રાવી કે રસૂલુલ્લાહ ﷺ ને ફરમાયા : **عَلَيْنَا اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَالْمَوْلَاهُ سَلَّمَ** જો શખ્સ મરીજ કી ઈયાદત કો જાતા હૈ, આસમાન સે મુનાદી નિદા કરતા હૈ (એ મરીજ કી ઈયાદત કે લિયે જાને વાલે) તૂ અચ્છા હૈ ઔર તેરા ચલના અચ્છા હૈ જન્નત કી એક મન્જિલ કો તૂ ને ડિકાના બના લિયા.

(ابن ماجہ شریف، كتاب الجنائز، باب ماجاء في ثواب من

الح رقم الحديث ١٣٣٣، الجزء الثاني صفحه نمبر ١٩٢ دار المعرفة بيروت.)

અલ હદીસ :- અબૂ દાવૂદ ને હજરતે અનસ રૂપીને રિવાયત કી હૈ કે રસૂલુલ્લાહ ﷺ ને ફરમાયા : **عَلَيْنَا اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَالْمَوْلَاهُ سَلَّمَ** જો અચ્છી તરફ વુગ્ઝ કર કે અપને ભાઈ (મુસલમાન) કી ઈયાદત કો જાએ તો વોહ જહનનમ સે સતત બરસ કી રાહ દૂર કર દિયા જાતા હૈ. (ابوداؤ دشريف، كتاب الجنائز، بباب فضل العيادة الخ، رقم

الحادي ٩٧، الجزء الثالث صفحه نمبر ٢٨٨ دار الحيات.)

લિહાજા જબ ભી મરીજ કી ઈયાદત કો જાએ તો હુસૂલે સવાબ ઔર સુન્નત કી નિયત સે જાએ કે ઈસ મેં કુઝે જન્નત ઔર બોટે જહનનમ હૈ. યેહ ખયાલ જેહન મેં ન આએ કે કુલાં બીમાર હૈ ચલો ઉસ કી ઈયાદત કર લું અગર મેં બીમાર હો ગયા તો મેરી ઈયાદત કો કોન આએગા? યા કુલાં મેરી ઈયાદત કો આયા થા. અબ વોહ બીમાર હૈ લિહાજા મેં ભી ઉસ કી ઈયાદત કર લું. યા જાતી અગરાજ વ મકાસિદ યા ઝૂટી મહિબ્બત હિખાને કી નિયત સે ઈયાદત ન કરે. બલ્કે ખાલિસ નિયત સે અપને મુસલમાન ભાઈ કી ઈયાદત કો જાએ કે ઐસે લોગોં હી કે લિયે અજો સવાબ કી બિશારત હૈ.

અલ હદ્રીસ :- અબૂ દાવુદ તિરમિઝી હજરતે અલી رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ وَبَرَّهُ સે રાવી કે રસૂલુલ્લાહ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ફરમાતે હેં કે જો મુસલમાન ડિસ્પ્લાઇન મુસલમાન કી ઈયાદત કે લિયે સુખ કો જાએ તો શામ તક સતત હજાર ફિરિશે ઉસ કે લિયે ઈસ્તિગફાર કરતે હેં ઔર જો શામ કો જાએ તો સુખ તક સતત હજાર ફિરિશે ઉસ કે લિયે ઈસ્તિગફાર કરતે હેં ઔર ઉસ કે લિયે જન્મત મેં એક બાગ હોગા.

(ترمذی شریف، کتاب الجنائز، باب ماجاء فی عيادة المريض، رقم

الحادیث ٩٧١،الجزء الثاني صفحه نمبر ٢٩٠ دار الفکر بیروت)

ઈયાદત કરને વાલા ચન બાતો કા ખાલ રહે

﴿1﴾ જિસ મરીજ કી ઈયાદત કો જાએ તો ઉસ કે લિયે કોઈ હદિયા બિલખુસૂસ ફૂલ વગેરા લે જાએ.

﴿2﴾ અગર ખાને કી ચીજ હો તો મરીજ કો બિગેર ડોક્ટર યા હકીમ કી ઈજાજત કે ન પિલાએ.

﴿3﴾ જિયાદા દેર ઈયાદત કે લિયે ન બૈઠે અલબત્તા મરીજ કો આપ કા બૈઠના રાહત વ સુકૂન દેતા હૈ તો કોઈ મુઝાઈકા નહીં.

﴿4﴾ ઈયાદત કે વક્ત ખુશાદિલી કી બાતેં કરે.

﴿5﴾ એસી હરકાતો સકનાત ન કરે જિસ સે મરીજ કો માયૂસી યા તકલીફ પહુંચતી હો.

﴿6﴾ ઈયાદત કે વક્ત કલિમાતે ઘેર અદા કરે. કયુંકે ઈસ વક્ત મલાઈકા આમીન કહતે હેં.

﴿7﴾ મરીજ સે અપને લિયે દુઆ કરાએ કયુંકે મરીજ કી દુઆ મલાઈકા કે માનિન્દ દોતી હે.

જંકની કે વક્ત મરને વાલા ક્યા દુઆ કરે

اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِي وَأَرْحَمْنِي وَأَلْحِقْنِي بِالرَّبِيعِ الْأَعْلَى

તરજ્મા :- યા ઈલાહી મેરી બખ્શાશ ફરમા ઔર મુજ પર રહ્મ ફરમા ઔર મુજે રહીકે આ'લા કે સાથ મિલા હે. (બુખારી :- રાવી હજરતે આઈશા) رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ وَبَرَّهُ

દર્સ :- ઘારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! જબ મૌત કા વકત કરીબ આ જાએ તો મરને વાલા યેહ હુઅા કરે હજરતે આઈશા رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْهَا ફરમાતી હૈં કે ઈન્નિકાલ કે વકતા હજરતે સિદ્ધીકે અકબર رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰى عَلَيْهِ કી જબાને મુખારક પર યેહી હુઅા થી.

જાંકની કે વકત તલ્કીન કરને કી હુઅા ?

તર્જમા :- **اَللّٰهُ اَكْبَرُ** تઆલા કે સિવા કોઈ મા'બૂદ નહીં.

(مسلم شريف، كتاب الجنائز، باب تلقين الموتى الح، رقم الحديث ١٢ صفحه ٩١ دار ابن حزم بيروت).

દર્સ :- ઘારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! જાંકની કી હાલત મેં જબ તક રૂષ ગલે કો ન આઈ હો મરને વાલે કો તલ્કીન કરેં.

તલ્કીન કરને કા તરીકા :- તલ્કીન કરને કા તરીકા યેહ હૈ કે મરને વાલે કે કરીબ બ આવાજે બુલન્દ કલિમાએ તાયિબા (اَللّٰهُ اَكْبَرُ) પછે તાકે વોહ સુન કર પછે લે યા'ની મરને વાલે કો પછે કા હુકમ ન હૈ, હો સકતા હૈ કે મૌત કી સખ્તી કી વજહ સે વોહ **مَعَادُ اللّٰهِ** પછે સે ઈન્કાર કર હે.

અલ હદીસ :- **مَلِئَ اللّٰهُ تَعَالٰى عَنِيهِ وَالْمَوْسَمُ** ને હીરશાદ ફરમાયા : જિસ કા (યા'ની હુન્યા સે રૂખ્સત હોને વાલે કા) આખિરી કલામ **اَللّٰهُ اَكْبَرُ** (યા'ની કલિમાએ તાયિબા) હુવા વોહ જન્નત મેં દાખિલ હોગા.

(ابوداؤد شريف، كتاب الجنائز، باب في التلقين، رقم الحديث ١١٢.الجزء الثالث صفحه ٢٥٥ دار أحياء التراث بيروت).

જબ મરને વાલા કલિમાએ તાયિબા પછે લે તો તલ્કીન મૌકૂફ કર દે અલબત્તા ફિર કોઈ બાત કરે તો દોબારા તલ્કીન કરે. તલ્કીન મુતકીવ પરહેઝગાર કરે ઔર ઈસ મૌકાએ પર કોઈ બુરે કલિમાત મુંહ સે ન નિકાલેં ઔર ન હી જિલાફ શરીઅત હરકાત કરેં મસલન બા'જ લોગ ચીખો પુકાર કે સાથ રોતે હોય, ગિરેબાન ચાક કરતે હોય, બાલોં કો નોચતે હોય ઈન તમામ જાહિલાના હરકતોં સે ઈજતિનાબ કરેં.

મૌત કે વકત હૈઝો નજાસ વાલી ઔરતેં મરને વાલે કે કરીબ હો સકતી હું. અલભતા વોહ ઔરતેં જિન કા હૈઝો નજાસ મુન્કતા હો ચુકા હૈ યા જુનુબ કો ન આના ચાહિયે જબ કે ગુરુલ ન કિયા હો. અગર નજીબ મેં સખ્તી દેખે તો સૂરએ ઔર સૂરએ રાદ કી તિલાવત કરે. એસે મૌકાએ પર અગરબાતી લૂબાન સુલગાને મેં કોઈ હરજ નહીં.

જબ રૂહ નિકલ જાએ તો એક ચૌઠી પછી જબડે કે નીચે સે સર પર લે જા કર ગિર્ધ દે દેં કે મુંહ ખુલા ન રહે ઔર આંખેં બન્ધ કર દી જાએં ઔર હાથ પાઉં નમ્રાં કે સાથ સીધે કર દિયે જાએં.

માયિત કી આંખેં બનણ કરતે વકત કી દુઆ

اللَّهُمَّ اغْفِرْ

(..... યહાં મરને વાલે કા નામ લે)

وَارْفَعْ دَرَجَتَهُ فِي الْبَهْدِيْنِ وَخَلْفُهُ نِعْمَيْهِ فِي الْعَالَمِيْنِ وَاغْفِرْ لَنَا وَلَهُ

يَا رَبِّ الْعَالَمِيْنِ وَافْسُمْ لَهُ فِي قَبْرِهِ وَتُوَرِّلَهُ فِيْهِ

તર્જમા :- યા ઈલાહી (..... મરને વાલે કા નામ) કો બખ્શ દે ઔર હિદાયત યાફતા લોગોં મેં ઈસ કા મર્તબા બુલન્દ કર ઔર ઈસ કે પસ માંદગાન મેં ઈસ કા કારસાજ હો જા ઔર હમારી ઔર ઈસ કી મગાફિરત ફરમા. એ તમામ જહાનોં કે પાલને વાલે ! ઈસ કી કબ્ર કુશાદા કર દે ઔર (અપને નૂર સે) ઈસે મુનવ્વર ફરમા.

(مسلم شریف، كتاب الجائز، باب في أغماض الميت والدعاء الخ، رقم

الحادي عشر، صفحه نمبر ٣٥٨، دار ابن حزم بيروت).

દર્સ :- ધ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! જબ મરને વાલે કી આંખેં બન્ધ કરે ઉસ વકત મુતાજીકિરા દુઆ પઢે ઈસ દુઆ મેં જહાં લાઈન લગાઈ ગઈ હૈ વહાં પર મરને વાલે કા નામ લે ક્યુંકે ઉસ વકત માયિત કી આંખેં બન્ધ કરને વાલે કી દુઆ પર ફિરિશે આમીન કહતે હું. લિલાજા એ ખાકી ઈન્સાન ઈસ મુસીબત કે મૌકા

પર સથ્રો તહમુલ સે કામ લે ઔર બજાએ ઈસ કે, કે તેરી જબાન સે બિલાફે શરઅ કલિમાત કા સુદૂર હો. અપને ઔર મરને વાલે કે લિયે હુઆ કર કે **અલ્હાચ** તાલા કે નૂરાની ફિરિશ્ટે તેરી હુઆ પર આમીન કહતે હો.

મુસીબત કે વક્તા કી હુઆ

إِنَّ اللَّهَ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ ○ أَللَّهُمَّ أَجِرْنَا فِي
مُصَبِّبَتِنَا وَأَخْلِفْ لِنُ حَيْرًا مِّنْهَا

તર્જમા : - બેશક હમ **અલ્હાચ** તાલા કે હોય ઔર બેશક હમ ઉસી કી તરફ લૌટને વાલે હોય. યા ઈલાહી મેરી મુસીબત મેં મુઝે અજ હે ઔર ઈસ બદલે મેં મુઝે ઘેર અતા ફરમા.

(مسلم شرીફ, કાબ ગાજાર, બાબ માયાદ અન્દ મચ્છિયે, رقم الحديث ١٨، صفحه ٥٧ مطبوعه دار ابن حزم بيروت).

દર્સ : પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! માયિત કે ધરવાલે ઔર દૂસરે અઈજુગ્યા વ અકરિબા જિન કો મૌત કી ખબર પહુંચે તો મુતજુકિરા હુઆ પછેં. ઈસી તરફ હર મુસીબત કે વકત યેહ હુઆ પઢની ચાહિયે. મુસીબત પર સથ્રો તહમુલ કરના બહુત બડી સાચાદત હૈ.

અલ હદીસ : - જબ કિસી મુસલમાન કા બચ્ચા મર જાતા હૈ તો **અલ્હાચ** તાલા ફિરિશ્ટો સે ફરમાતા હૈ : તુમ ને મેરે બન્દે કે બચ્ચે કી રૂહ કળ્ય કર લી ? વોહ અર્જ કરતે હોય : હાં, એ પરવર દગાર ! **અલ્હાચ** તાલા ફરમાતા હૈ : મેરે બન્દે ને ક્યા કહા ? વોહ કહતે હોય : ઉસ ને તેરા શુક અદા કિયા ઔર અર્જ કરતે હોય : હાં, એ પરવર દગાર ! **અલ્હાચ** તાલા ફરમાતા હૈ : તુમ ને ઉસ કે દિલ કા ઝૂલ તોડ લિયા ? વોહ અર્જ કરતે હોય : હાં, એ પરવર દગાર ! તથ **અલ્હાચ** તાલા ફરમાતા હૈ : મેરે બન્દે કે લિયે જન્ત મેં એક મકાન બનાઓ ઔર ઉસ કા નામ (బૈતુલ હુમ્ર) રખો.

(ترمذى شرીف, كاتب الجائز, باب فضل المصيبة الخ, رقم الحديث ١٠٢٣، الجزء الثاني صفحه نمبر ٣١٣ دار الفكر بيروت).

તા'જિયત કે વકત કી દુઆ

إِنَّ اللَّهَ مَا أَخْذَ وَلَمْ يُؤْمِنْ أَعْطَى وَكُلُّ إِنْدَهُ بِأَجْلٍ مُسْتَغْيَ فَتَنَصِّبُ لَهُ تَسْبِبُ
 (بુખારી :- રાવી હજરતે ઉસામા બિન મૈદ)

તર્જમા :- બેશક **અલ્લાહ** તથાલા હી કા હે જો ઉસ ને દે લિયા ઔર જો કુછ ઉસ ને દિયા હે ઔર ઉસ કે હાં હર ચીજ એક મુકર્રરા વકત તક હૈ. પસ તુમ્હેં સબ્ર કરના ચાહિયે ઔર સવાબ કી ઉમ્મિદ રખના ચાહિયે.

દર્સ :- ઘારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! તા'જિયત મસનૂન હૈ. હદીસે કરીમા મેં હે જો અપને મુસલમાન ભાઈ કી મુસીબત પર તા'જિયત કરે કિયામત કે દિન **અલ્લાહ** તથાલા ઉસે કરામત કા જોડા પહેનાએગા.

(ابن ماجه شریف، كتاب الجائز، باب ماجاء في ثواب من الحرق، رقم

الحديث ١٢٠١، الجزء الثاني صفحه نمبر ٣٢٩ دار الفكر بيروت.)

તા'જિયત કા વકત મૌત સે તીન દિન તક હૈ ઈસ કે બા'દ મફરૂહ હૈ કે ગમ તાજા હોગા. અલબતા અગર જિસ કી તા'જિયત કી જાએ યા તા'જિયત કરને વાલા મૌજૂદ ન હો. મસલન તા'જિયત કરને વાલા મૌત કે વકત દૂસરે મુલ્ક યા શહૂર મેં થા કુછ અર્સે બા'દ જબ આયા ઔર તા'જિયત કી તો હરજ નહીં. દફન સે પેશતર ભી તા'જિયત જાઈજ હૈ મગર અફજલ યેહ હેઠળ કે તા'જિયત દફન કે બા'દ કરે.

જનાગા ઉઠાતે વકત કી દુઆ

તર્જમા :- **અલ્લાહ** તથાલા કે નામ સે (ઉઠાતા હું)

(ઇઝને અભી શૈબા :- રાવી હજરતે ઇઝને ઉમર)

દર્સ :- ઘારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! જબ માયિત કો કફન દેને કે બા'દ ઉઠા કર ડોલી યા ચારપાઈ પર રખે તો ઉઠાતે વકત મજકૂરા હુએ પછે, જનાગે કો કન્ધા દેના ઈબાદત હૈ, હર શખ્સ કો ચાહિયે કે ઈબાદત મેં કોતાહી ન કરે. કયંકે હુઝૂર રફૂલું હુઝૂર ને સા'દ બિન મુસાગ કા જનાગ ઉઠાયા.

(જોહરા બ હવાલા બહારે શરીઅત)

હંદીસ શરીફ મેં હે કે જો ચાલીસ કદમ જનાઝ ઉઠા કર ચલેગા ઉસ કે ચાલીસ કબીરા ગુનાહ મિતા હિયે જાઓંગે નીજ દૂસરી રિવાયત મેં હે કે જો જનાઝે કે ચારોં પાયોં કો કન્ધા દે **અલ્લાહ** તાથાલા ઉસ કી હતમી મગફિરત ફરમાએગા.

(આલમગીરી બ હવાલા બહારે શરીઅત)

જનાઝ દેખતે વકત કી દુઅ

سُبْحَنَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

તર્જમા :- પાકી હે ઉસ જાત (**અલ્લાહ** તાથાલા) કો જો જિન્દા હે જિસે મૌત નહીં. (કિતાબુલ અદઈયા)

દર્સ :- ઘારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! જબ કોઈ જનાઝ આતા દેખે તો મુતજ્જકિરા દુઅ પઢે, હજરતે ઉસ્માન رضي الله عنه જનાઝ દેખ કર યેણી દુઅ પઢતે થે. બા'જ લોગ બૈઠે હોને કી સૂરત મેં જનાઝ દેખ કર ખડે હો જાતે હે ઔર ટોપી વગેરા સરોં પર રખ લેતે હે યેહ ઝરૂરી નહીં હે. હાં ઈકરામે માયિત કે લિયે ખડા હોતો કોઈ હરજ નહીં. રહા નંગે સર કો ટોપી સે ટાંપને કા મરાલા તો મુસલમાનોં કો તો નંગે સર રહના હી નહીં ચાહિયે બલ્કે અપને સરોં કો ઈમામે કી સુન્નત સે મુજયન કરના ચાહિયે.

નમાઝ જનાઝ મેં બાલિગ મર્દ વ ઓરત કે લિયે દુઅ

اَللَّهُمَّ اغْفِرْ لِعَجِيْمَاً وَمَيْتَنَا وَشَاهِيْدَنَا وَعَائِيْدَنَا وَصَفِيرَيْنَا
وَكَبِيرَيْنَا وَذَكِيرَنَا وَأَنْثَيَنَا اللَّهُمَّ مَنْ أَحْيَيْتَهُمْ فَنَافِلَاحُهُمْ
عَلَى الْإِسْلَامِ وَمَنْ تَوَفَّيْتَهُمْ مَنَافِلُ تَوْفِيقَهُ عَلَى الْأَيْمَانِ

તર્જમા :- એ **અલ્લાહ** તૂ બખ્શા દે હમારે જિન્દા ઔર મુર્દા ઔર હમારે હજીર વ ગાઈબ કો ઔર હમારે છોટે ઔર બડે ઔર મર્દ વ ઓરત કો, એ **અલ્લાહ** હમ મેં સે તૂ જિસે જિન્દા રખે ઉસે ઈસ્લામ પર જિન્દા રખ ઔર હમ મેં સે તૂ જિસ કો વફાત દે ઉસે ઈમાન પર વફાત હે.

(ترمذى شريف ، كتاب الحائز، باب ما يقول فى الصلوة على الميت، رقم

الحادي عشر ١٠٢٦ ،الجزء الثاني صفحه نمبر ٣٣ دار الفكر بيروت).

نمازےِ جنामा مें ना बालिगा लड़के के लिये हुआ

اللَّهُمَّ اجْعَلْهُ لَنَا فَرَطًا وَاجْعَلْهُ لَنَا أَجْرًا
وَذُخْرًا وَاجْعَلْهُ لَنَا شَافِعًا وَمُشْفَعًا

तर्जमा :- ऐ अल्लाह तू ईस (लड़के) को हमारे लिये पेशरू कर और ईस को हमारे लिये अधीरा कर और ईस को हमारी शक्तिअत करने वाला और मकबूलुशशक्तिअत कर दे.

نمازےِ جنामा में ना बालिगा लड़की के लिये हुआ

اللَّهُمَّ اجْعَلْهُمَا النَّافِرَطًا وَاجْعَلْهُمَا النَّاجِرًا
وَذُخْرًا وَاجْعَلْهُمَا النَّا شَافِعَةً وَمُشْفَعَةً

तर्जमा :- ऐ अल्लाह तू ईस (लड़की) को यहां हमारे लिये पेशरू कर और ईस को हमारे लिये अधीरा कर और ईस को हमारी शक्तिअत करने वाली और मकबूलुशशक्तिअत कर दे.

કબિસ્તાન મें દાખિલ હोते વકત કी हुआ

السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا أَهْلَ الْقُبُورِ يَغْفِرُ اللَّهُ لَنَا وَلَكُمْ وَأَنْتُمْ سَلَفُنَا وَنَحْنُ بِالْآتِرِ

तर्जमा :- ऐ कभी वालों तुम पर सलाम हो अल्लाह तआला हमारी और तुम्हारी मगाफिरत फरमाए और तुम हम से पहले पहुंच गए और हम पीछे आने वाले हैं. (ترمذی شریف، كتاب الحجائز، باب ما يقول الرجل إذا دخل الحرم، رقم

الحادي عشر، الجزء الثاني صفحه نمبر ٣٢٩ دار الفکر بيروت).

दर्स :- घरे ईस्लामी भाईयो ! जब कबिस्तान में दाखिल हों तो मुतझक्किरा हुआ पढ़े ईस हुआ में जी हुरुस्त है. कबिस्तान में जाए तो आदाबे कबिस्तान मल्हूज रखे. कबिस्तान में हमेशा उस रास्ते से गुजरे जो पुराना हो. नया रास्ता ईजितयार न करे, अगर नया रास्ता कभीं पर न हो तो फिर हरज नहीं. कभीं पर कदम रखना, यत्ना या बैठना या टेक लगाना, पाखाना व

પેશાબ કરના હરામ હૈ. કબ્રિસ્તાન મેં જૂતિયાં પહન કર ન જાએ. અગર મૂળી કિડી યા કાંટોં કા ખૌફ હો તો હરજ નહીં. જિયારતે કુબૂર મુસ્તહબ હૈ. હર હફ્તે મેં એક દિન જિયારત કરે, જુમા'રત યા જુમુઆ હફ્તા યા પીર કે દિન મુનાસિબ હૈ. સબ સે અફજલ દિન જુમુઆ કો વક્તે સુખ્ષે હૈ. ઔલિયાએ કિરામ કે મગારાત કી હાજિરી કે લિયે સફર કરના જાઈજ હૈ. ઔરતોં કો ભી બા'જ હુક્મા ને જાઈજ બતાયા હૈ કે વોહ જિયારતે કુબૂર કે લિયે જા સકતી હૈનું. દુર્ભુખતાર મેં યેહી કૌલ હિન્તિયાર કિયા ગયા હૈ. મગાર અઝીજોં કી કબ્ર પર જાઓંગી તો રોના પીઠના કરેંગી ઔર સાલિહીન કી કુબૂર કા પાસે અદબ ન કર સકેંગી. લિહાજા ઔરતોં કે લિયે મુમાનઅત હૈ. હાં અગર રોના પીઠના ન કરેં ઔર સાલિહીન કી કુબૂર કા પાસ વ અદબ રખેં ઔર પર્દાએ શરઈ કા ખયાલ રખેં તો હરજ નહીં બા'જ ઉલમા ને જાઈજ લિખા હૈ. નબિયે કરીમ ﷺ કી કબ્ર અકદસ કી જિયારત હર મુસલમાન મર્દ વ ઔરત કે લિયે બાઈસે બરકત હૈ મગાર ઔરત કો તીન દિન યા જિયાદા કા સફર બિગેર શોહર યા મહરમ કે નાજાઈજ હૈ.

માયિત કો કબ મેં રજતે વકત કી દુઅા

بِسْمِ اللَّهِ وَعَلَى سُلَّمِ رَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ)

તર્જમા :- **અલ્લાહ** તાલા કે નામ સે ઔર રસૂલુલ્લાહ
તરીકે પર (ઇસે દફુન કરતા હું) صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

(أبو داود شريف، كتاب الجائز، باب في الدعاء للميت الخ، رقم الحديث ٣٢١٣)

الجزء الثالث صفحه نمبر ٢٨٧ دار احياء).

દર્સ :- યારે ઇસ્લામી ભાઈયો ! જબ માયિત કો કબ મેં ઉતારે તો મજકૂરા હુઅા પછે. કબ્ર મેં ઉતારને વાલે દો યાતીન યા જો મુનાસિબ હો ઈસ મેં તા'દાદ મુઅયન નહીં. અલબત્તા બેહતર યેહ હૈ કે કવી હોં જિસમાની તૌર પર ઔર રૂહાની તૌર

પર ભી (યા'ની મુતકી વ પરહેજગાર) મધ્યિત કો કબ્ર કે કનારે કિલ્લે કી જાનિબ રખના મુસ્તહબ હૈ ઔર મધ્યિત કો કિલ્લે હી કી જાનિબ સે કબ્ર મેં ઉતારા જાએ. ઔરત કા જનાજા ઉતારને વાલે મહારિમ હોં. અગર યેહ ન હોં તો દૂસરે રિશેદાર જો નેક હોં વોહ ઉતારેં. ઔરત કી કબ્ર કો સ્લેપ લગાને તક ચાદર વગેરા સે ઢાંકે રહેં ઔર મર્દ કી કબ્ર કો ન ઢાંકે.

મધ્યિત કો દાહ્નની કરવટ પર લિટાએં ઔર ઉસ કા મુંહ કિલ્લે કો કર દેં ઔર મધ્યિત કો કબ્ર મેં રખને કે બા'દ કફન કી બન્દિશ ખોલ દેં. મિઠી દેને સે પહુલે અગર લિટાને મેં કોઈ ભૂલ હો જાએ યા કફન કી બન્દિશ ન ખોલી હોં તો દુરુસ્ત કર લેં લેકિન મિઠી ડાલને કે બા'દ વૈસે હી રહેને દેં. અબ ઝરૂરત નહીં કે મિઠી હટા કર દુરુસ્તગી કી જાએ.

કબ્ર પર મિઠી ડાલતે વકત કી દુઅા

وَمِنْهَا نُخْرِجُ كُلَّ تَارَةٍ أُخْرَى

તર્જમા :- ઈસી સે હમ (અત્યાઠ તાલા) ને પૈદા કિયા ઔર ઈસી મેં તુમ કો લૌટાએંગે ઔર ઈસી સે દોબારા તુમ કો નિકાલેંગે.

(હાકિમ :- રાવી હજરતે અબૂ ઉમામા)

દર્સ :- પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! સ્લેપ યા તખે વગેરા કબ્ર પર લગાને કે બા'દ મિઠી દેં. મુસ્તહબ યેહ હૈ કે સિરહાને કી તરફ સે દોનોં હાથોં સે તીન બાર મિઠી ડાલેં. પહુલી બાર (મન્હા ખલ્ફન્કમ) કહેં ઔર દૂસરી બાર (وَقِيْهَا نُعِيْدُهُم) કહેં ઔર તીસરી બાર (وَمِنْهَا نُخْرِجُ كُلَّ تَارَةٍ أُخْرَى) કહેં. મિઠી દેતે વકત જો મિઠી હાથ મેં લગી હો ઉસે ઝાડ દેં યા ધો લેં.

દર્સ :- પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! હદીસ શરીફ મેં હૈ કે રસૂલુલ્લાહ ﷺ ને ઈરશાદ ફરમાયા : જબ તુમ્હારા કોઈ ભાઈ ઈન્નિકાલ કર જાએ ઔર તુમ ઉસ કો મિઠી દે ચુકો તો તુમ મેં સે એક શાખ્સ કબ્ર કે સિરહાને ખડા હો કર કહે : યા કુલાં બિન કુલાં. વોહ (મુદ્દ) સુનેગા ઔર જવાબ ન દેગા. ફિર

કહે : યા કુલાં બિન કુલાં. વોહ સીધા હો કર બૈઠ જાએગા ફિર કહે : યા કુલાં બિન કુલાં વોહ કહેગા : હમેં ઈરશાદ કર. **અલ્લાહ** તથાતા તુમ પર રહ્મ કરે મગર તુમ્હે ઉસ કે કહને કી ખબર નહીં હોતી.

ફિર કહે (યા'ની તલ્કીન કે વકત કી હુઅા પઢે જો નીચે દર્જ હૈ)

તલ્કીન કે વકત કી દુઆ

أَذْكُرْ مَا خَرَجَتْ عَلَيْهِ مِنَ الدُّنْيَا شَهَادَةَ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ (صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ)

وَأَنَّكَ رَضِيَتِ بِاللَّهِ رَبِّاً وَبِالْإِسْلَامِ دِينًا وَبِمُحَمَّدٍ (صَلَّى

اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ) نَبِيًّا وَبِالْقُرْآنِ إِمَامًا.

તર્જમા :- તૂ ઉસે યાદ કર જિસ પર તૂ હુન્યા સે નિકલા યા'ની યેહ ગવાહી કે **અલ્લાહ** કે સિવા કોઈ મા'ભૂદ નહીં ઓર મુહમ્મદ (ઉસ કે બાન્દ ઓર રસૂલ હૈનું ઓર યેહ કે તૂ **અલ્લાહ** કે રબ ઓર ઈસ્લામ કે દીન ઓર મુહમ્મદ (નબી ઓર કુરાન કે ઈમામ હોને પર રાજી થા. (તબરાની હિલ કબીર)

અલ હદીસ :- (જબ તલ્કીન કરને વાલા હુઅા પઢ લેગા તો) નકીરેન એક દૂસરે કા હાથ પકડ કર કહેંગે ચલો હમ ઉસ કે પાસ કયા બૈંદ જિસે લોગ ઉસ કી હુજુજત સિખા ચુકે. ઈસ પર કિસી ને અર્જ કિયા : અગર માં કા નામ મા'લૂમ ન હો ? ઈરશાદ ફરમાયા : હવ્વા (بِحَفْظِ اللَّهِ تَعَالَى عَنِّي) કી તરફ નિસ્બત કરે

(તબરાની બ હવાલા બહારે શરીઅત)

દર્સ :- ઘારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! મધ્યિત કો દફનાને કે બા'દ એક શાખ્સ ખડા હો કર મધ્યિત ઓર ઉસ કી વાલિદા કા નામ લે કર દફનાને કે બા'દ કી જો હુઅા તહરીર કી ગઈ ઉસ હુઅા કે સાથ તલ્કીન કરે. અગર વાલિદા કા નામ મા'લૂમ

ن हो तो उस की जगह हजरते हय्या (رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ) का नाम ले. बा'हे दक्षन अज्ञान देना भी मुस्तहसन है. (इतावा रजविया)

ਇਨ ਕਰਨੇ ਕੇ ਬਾਅਦ ਇਤਨੀ ਫੇਰ ਕਥਾ ਕੇ ਪਾਸ ਠਹਰਨਾ ਮੁਸ਼ਤਖ਼ਬ ਹੈ ਕਿ ਜਿਤਨੀ ਫੇਰ ਮੌਜੂਦ ਅਭਿਆਸ ਕਰ ਕੇ ਉਸ ਕਾ ਗੋਸ਼ਤ ਤਕਚੀਮ ਕਰ ਦਿਯਾ ਜਾਵੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਅਭਿਆਸ ਕੇ ਰਹਨੇ ਸੇ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਗਾ ਔਰ ਮੁੱਕਰ ਨਕੀਰ ਕਾ ਜਵਾਬ ਦੇਨੇ ਮੌਜੂਦ ਵਹਥਤ ਨ ਹੋਣੀ। ਇਤਨੀ ਫੇਰ ਕੁਰਾਅਨੇ ਪਾਕ ਕੀ ਤਿਲਾਵਤ ਔਰ ਮੁੱਦ੍ਦ ਕੇ ਲਿਧੇ ਹੁਆਵਾਂ ਵੱਡੀ ਇਸ਼ਿਟਿਗਫ਼ਾਰ ਕਰੋ।

(કુરાન મજૂદ સૂરતુલ બકરહ, આયત નમ્બર 1 તા 5, પારહ નમ્બર 1, સૂરતુલ બકરહ, આયત નમ્બર 285-286, પારહ નમ્બર 3)

ਧੰਜਿਕਾਲ ਕੇ ਵਕਤ ਦੀ ਫੁਆ

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي وَارْحَمْنِي وَالْحَقْنِي بِالرَّفِيقِ الْأَعْلَى

તરજમા : - ઈલાહી મુજે મુઆફ કર દે ઔર મુજ પર રહ્મ ફરમા ઔર મુજે રફીકે આ'લા સે ભિલા દે. (બુખારી વ મુસ્લિમ રાવી હજરતે આઈશા وَضَعَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهَا)
દર્સ : - પ્યારે ઈસ્લામી ભાઈયો ! જાંકની કે વકત હવાસ દુરુસ્ત હોં તો યેહ દુઃખા પછે. **અલ્લાહ** તથાલા વકતે મર્ગ હમારે હવાસ કો બર કરાર રખે ઔર હમેં ઈમાન પર મૌત નસીબ ફરમાયે. આમીન.

સુવાલાતે કબ કી આસાની કે લિયે દુઆ

۝اللّٰهُمَّ ثِبْتُ عَلٰی سُوٰلِ مُنْكَرٍ وَ نَكِيرٍ۝

તર्जुमा :- ઈલાહી તૂ સાબિત રખ મુન્કર નકીર કે સુવાલ પર.

(કિતાબુલ અદઈયા)

ઈમાન કી કસોટી

સરકારે મદ્દીના, સુલ્તાને બા કરીના, કરારે કલ્યો સીના, સાહિબે
મુઅત્તર પસીના, બાઈસે નુગ્રહે સડીના। **كَلْمَنَ اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَالْهُوَ سَلَّمَ** કી ખિદમત મેં કિસી
ને અર્જ કિયા : “યા રસૂલલાહ ! મૈં સચ્ચા પકડા મોમિન કબ
બન્નગા ?” ફરમાયા : “તુ જબ **અહ્લાહ** તાયાલા સે મહિષત કરેગા।” ઉસ ને
અર્જ કિયા : “મેરે આડા **كَلْمَنَ اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَالْهُوَ سَلَّمَ** ! મેરી મહિષત **અહ્લાહ** તાયાલા
સે કબ હોગી ?” ફરમાયા : “જબ તુ ઉસ કે રસૂલ **كَلْمَنَ اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَالْهُوَ سَلَّمَ** સે મહિષત
કરેગા। ફિર અર્જ કિયા : **અહ્લાહ** તાયાલા કે હભીબ સે મેરી મહિષત
કબ હોગી ?” ફરમાયા : “જબ તુ ઉન કી રાહ પર ચલેગા ઔર ઉન કી
સુન્નત કી પૈરવી કરેગા ઔર ઉન સે મહિષત કરને વાલોં કે સાથ મહિષત ઔર
ઉન સે બુગ્જ રખને વાલોં કે સાથ બુગ્જ રખેગા ઔર કિસી સે મહિષત કરે તો
ઉન કી મહિષત કી વજહ સે કરે ઔર અગર કિસી સે અદાવત રખે તો ભી ઉન
કી હી વજહ સે રખે.

ફિર ફરમાયા : “લોગોં કા ઈમાન એક જૈસા નહીં બલ્કે જિસ કે દિલ મેં
મેરી મહિષત જિતની જિયાદા હોગી ઉતના હી ઉસ કા ઈમાન કવી હોગા। યું હી
લોગોં કા કુઝ એક જૈસા નહીં બલ્કે જિસ કે દિલ મેં મેરે મુતાલિક બુગ્જ જિયાદા
હોગા। ઉસ કા કુઝ ભી ઉતના હી બડા હોગા。” ફિર ફરમાયા : “ખબરદાર !
જિસ કે દિલ મેં હુગ્રૂર **كَلْمَنَ اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَالْهُوَ سَلَّمَ** કી મહિષત નહીં ઉસ કા ઈમાન નહીં !
ખબરદાર ! જિસ કે દિલ મેં હુગ્રૂર **كَلْمَنَ اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَالْهُوَ سَلَّمَ** કી મહિષત નહીં ઉસ કા
ઈમાન નહીં !” ખબરદાર ! જિસ કે દિલ મેં હુગ્રૂર **كَلْمَنَ اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَالْهُوَ سَلَّمَ** કી મહિષત
નહીં ઉસ કા ઈમાન નહીં.” (દલાઈલુલ ઐરાત)

મેરા દીનો ઈમાં ફિરિશ્ટે જો પૂછે
તુમ્હારી હી આનિબ ઈશારા કરું મૈં

(હુગ્રૂર મુજૂતિયે આ'જમે હિન્દ રહેણે)

જગ્નાત સે મહાતુમ

હજરતે સાચિદુના હુઝૈફા رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ સે મરવી હૈ કે નબિયે મુક્રમ, નૂરે મુજસ્સમ, રસૂલે અકરમ, શાહન્શાહે બની આદમ લા યَدْخُلُ الْجَنَّةَ قَاتٌصَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَنْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ કા ફરમાન ઈશ્વરત નિશાન હૈ : “લા

યા’ની ચુગલ ખોર જગ્નાત મેં દાખિલ નહીં હોગા.

(صحیح البخاری، کتاب الادب، باب ما يكره من النعيم، الحدیث: ٦٥٦، ج ٤، ص ٦٠٥)

ભાયે કો કુરાન પટાને કી કગ્ગીલત

દો જહાં કે સુલ્તાન, સરવરે જીશાન, સાહિબે કુરાન, મહિબૂબે રહમાન કા ફરમાને મગફિરત નિશાન હૈ : જો શાખસ અપને બેટે કો નાજિરા કુરાનને કરીમ સિખાએ ઉસ કે સબ અગલે પિછલે ગુનાહ બધા દિયે જાતે હેં. (مجمع الرؤائد، الحدیث: ١٢٧١، ج ٧، ص ٣٤٤)

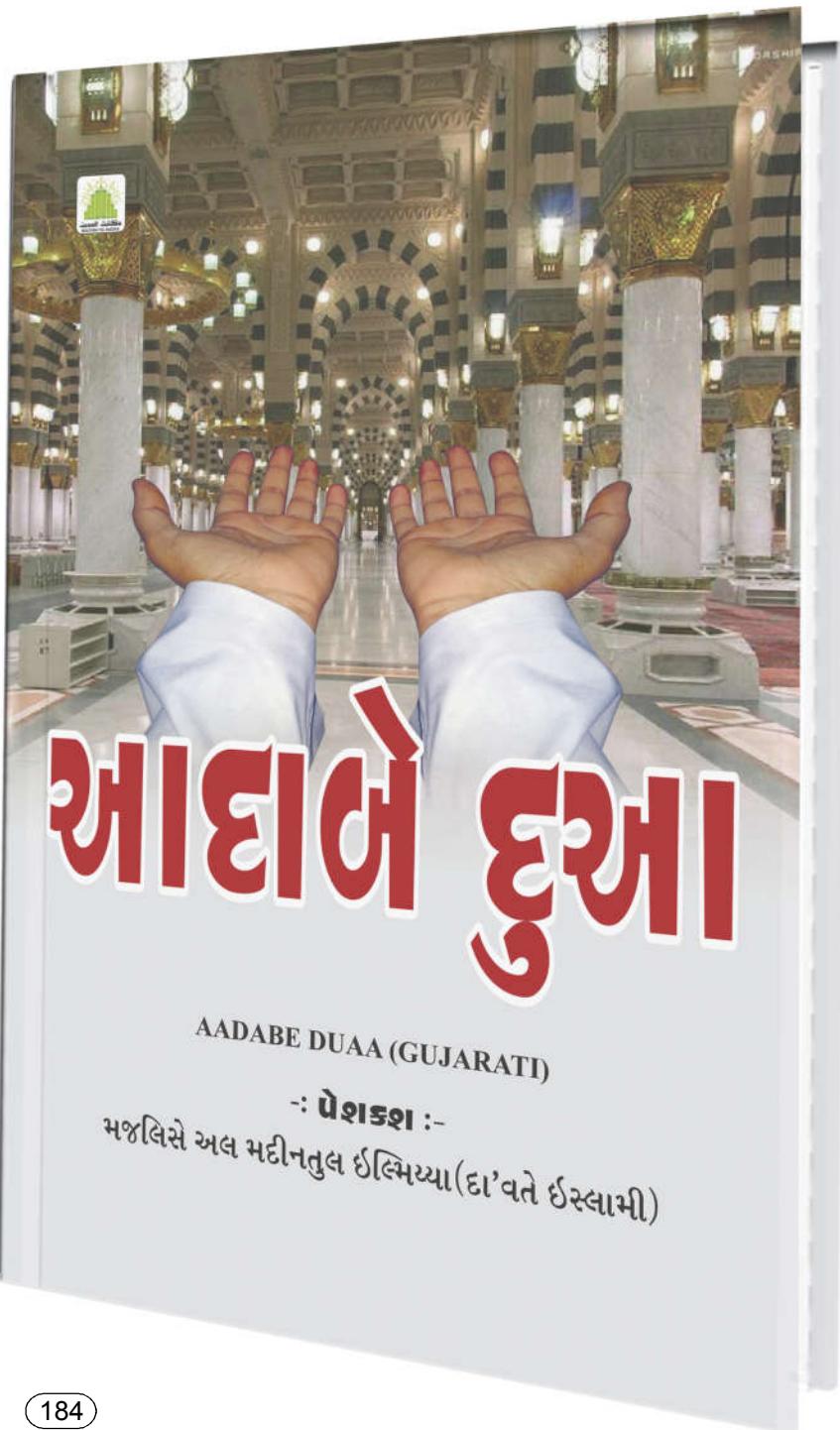
ભલાઈ કી મોહર ઓર ગુનાહ મુખાફ

હજરતે સાચિદુના અભુલ્લાહ બિન અમ્ર બિન આસ રખુંથી કરમાતે હેં : જો યેહ દુઆ કિસી મજલિસ સે ઉઠતે વકત તીન મરતબા પઢે તો ઉસ કી ખતાઓ મિટા દી જાતી હેં. ઔર જો મજલિસે ઘૈર વ મજલિસે જિક મેં પઢે તો ઉસ કે લિયે ઘૈર (યા’ની ભલાઈ) પર મોહર લગા દી જાનેગી..

سُبْحَنَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ أَسْتَغْفِرُكَ وَأَتُوبُ إِلَيْكَ

તર્જમા : તેરી જાત પાક હૈ ઔર ઐ **અલ્લાહ** તેરે હી લિયે તમામ ખૂબિયાં હેં, તેરે સિવા કોઈ માંબૂદ નહીં, તુઝ સે બધિશાશ ચાહતા હું ઔર તેરી તરફ તૌબા કરતા હું.

(فيضان سنت، جلد الأول، ص ١٧٦، بحواره أبو داؤ شريف، كتاب الادب، ص ٦٦٧، ج ٢)

આદાબે દુઆ

AADABE DUAA (GUJARATI)

-:- પ્રેષાક્ષણ :-

મજલિસે અલ મદીનતુલ ઈલ્મયા (દા'વતે ઈસ્લામી)

21 જુલાઈ ૧૪૩૯ હિજરી કો હોને વાલે મદની મુઝકરે કા તહેરીરી ગુલફસા

DARAKHT LAGIYE SAWAB KAMAIYE (GUJARATI)
મલ્લૂજાતે અમીરે અહૂલે સુનાત (કિસ્ત : ૬)

દ્રાક્ત લગાઈયે સવાબ કર્માએયે

પૌછે લગાને કે ફ્ઝાઈલ ૦૬

શજરકારી કે સાઈન્સી ફ્વાર્ટિંડ ૦૭

શજરકારી કે માથાશી ઓર મુઆશરતી ફ્વાર્ટિંડ ૦૮

શજરકારી મુહિમ ઓર ઈસ કી એહતિયાતે ૧૨

કોન સે પૌછે લગાના જિયાદા મુઝીંદ હોય ? ૧૫

મલ્લૂજાત :

શૈખ નરીકિત, અમીરે અહૂલે સુનાત, બાનિયે દા'વતે ઈસ્લામી ઉજરને અલ્લામા મૌલાના અબૂ બિલાલ

મુહમ્મદ ઈલ્યાસ અતાર જાદિરી રમવી

પ્રેષણ :

મજલિસે અલ મદીનતુલ ઈલ્મિયા (દા'વતે ઈસ્લામી)
શો'ખાને મદની મુઝકરા

ડામથ
بِرَكَاتُهُمُ الْعَالِيَّةُ

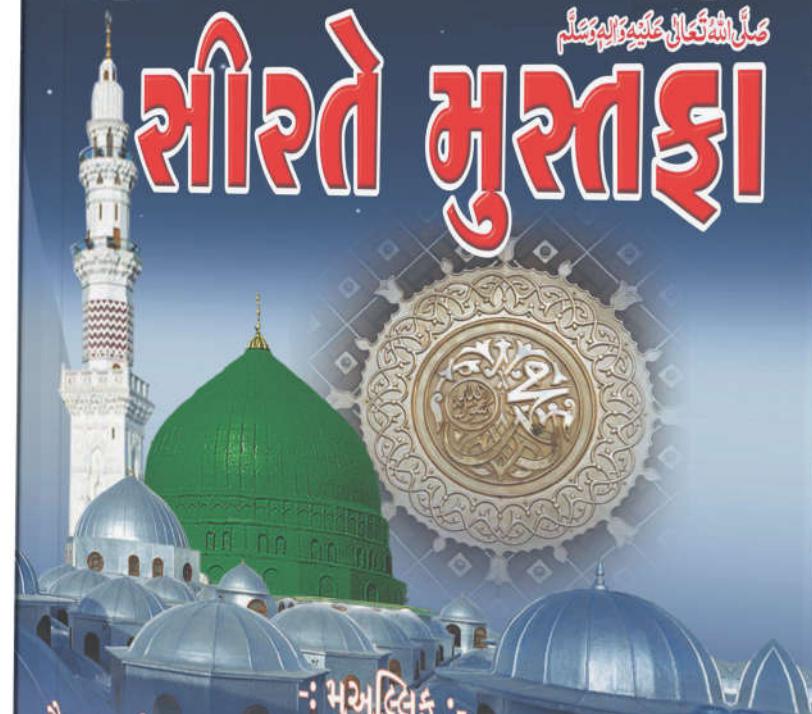
SEERATE MUSTAFA (GUJARATI)

રસૂલે અકરમ كَلِيلٌ مُّكَرَّمٌ કી હસીન જિન્દગી કે હાલાતે મુખારકા પર
મુશ્તમિલ મદની ગુલદસ્તા

كُلُّ اللَّهُتَكَانُ كَلِيلٌ مُّكَرَّمٌ

સીરતે મુખારકા

:- મુઆલ્લિક :-

શૈખુલ હદીસ હારતે અલ્લામા મૌલાના અબ્ડુલ મુસ્તાફા આ'જમી

عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الرَّحِيمِ

MC 1286

નેક નમારી બનને કે લિયે

હરજુમે 'રતબા' દનમાઝે મગારિબ આપકે યહાં હોને વાલે દા' વતે ઈસ્લામી કે હક્કા વાર સુન્તતો ભરે ઈજતિમાઅ મેં રિજા એ ઈલાહી કે લિયે અચ્છી અચ્છી નિયતો કે સાથ સારી રત શિર્કત ફરમાઈ યે. સુન્તતો કી તરબિયત કે લિયે મદની કાફિ લે મેં આશિકાને રસૂલ કે સાથ હર માહ તીન દિન સફર માટે ઓર રોજાના "ફિકે મદીના" કે જરીએ મદની ઈન્ના માત કારિ સાલા પુરકર કે હર મદની માહ કી પહૃતી તારીખ અપને યહાં કે જિભ્મેદાર કો જમ્બ કરવાને કા માં મૂલ બના લીજિયે.

મેરા મદની મકાન: "મુજે અપની ઓર સારી દુન્યા કે લોગોં કી ઈસ્લાહ કી કોશિશ કરની હે. " અપની ઈસ્લાહ કે લિયે "મદની ઈન્ના માત" પર અમલ ઓર સારી દુન્યા કે લોગોં કી ઈસ્લાહ કી કોશિશ કે લિયે "મદની કાફિ લો" મેં સફર કરના હૈ. إِنْ شَاءَ اللَّهُ تَعَالَى

મકાન મદીના (ગુજરાત) કી મુખ્ય શાર્પે

- અહેમ દાખાદ :- ફેઝાને મદીના વી કોનિયા બળીયે કે પાસ, મિરાયુર. મો. 0919327168200
- મોડાસા :- ફેઝાને મદીના, બાગે હિદાયત સોસાયટી, સોલેજ રોડ મો. 9725824820
- વડોદરા :- કાસિમ હાલા મર્ઝિદ કે પાસ, નાગરવાળા મેન રોડ, વડોદરા-01 મો. 7048314518
- ભરુચ :- ફેઝાને મદીના, મેમણ ક્રીલોની, બુન્ધાયાન નગર, દુર્ગા શેરપૂરા રોડ મો. 9327522145
- સૂરત :- વિધિયા બાઈ મર્ઝિદ, પ્વાજ દાના દરગાહ કે પાસ. મો. 9377869225
- બાલાસિનોર :- મદીના માસ્જિદ કે સામને, નિસાલ ચૌક મો. 9586327091